Pertti Valtakari

SUOMI-TURKKI

KESKUSTELUOPAS

KALABALIK

FİNCE-TÜRKÇE

KONUŞMA KİTABI

TURKKI – MAA, KANSA JA KIELI

Turkin tasavallan (*turk.* Türkiye Cumhuriyeti), arkisesti ”Turkin”, geopoliittisena erikoisuutena on sen sijainti kahden maanosan – Aasian ja Euroopan ”saumassa”. Turkki ulottuu Kaakkois-Euroopasta Balkanilta Lounais-Aasiaan Anatolian niemimaalle. Näiden välissä virtaa Bosporin salmi ja lainehtii Mar-maranmeri. Lännessä Turkki rajoittuu Aigeianmereen, etelässä Välimereen ja pohjoisessa Mustaanmereen.

Vuonna 1923 muodostettiin Turkin demokraattinen, sekulaarinen ja perustuslaillinen tasavalta Mustafa Kemal Atatürkin johdolla. Häntä pidetään suurten ratkaisujen käynnistäjänä aikansa merkittävänä valtiomiehenä ja poliitikkona. Historian “pitkässä juoksussa” sivilasaatiot ovat Turkin alueella seuranneet toinen toistaan sekoittuen toisiinsa. Niinpä Turkin kulttuuriperimä on rikas ja värikäs, sekoitus itää ja länttä, silta kahden maailman välillä.

Turkkilaisten kansojen suurimman väestöryhmän muodostavat turkkilaiset, joita asuu sekä Turkissa että sen rajojen ulkopuolella. Summittaisen arvion mukaan turkkilaisia lienee noin 70-75 miljoonaa. Virallisen käsityksen mukaan turkkilaisten identiteetin perustana on turkkilaisuus ja turkkilainen kansallisuusaate.

Turkin kieli on virallisena ja enemmistökielenä Turkissa. Vähemmistökielenä sitä puhutaan 35 maassa. Turkkilaiset kielet muodostavat oman *kielikunnan*, joka käsittää kolmisenkymmentä keskenään läheistä sukua olevaa kieltä. Turkkilaiskielten, varsinkin eteläisten, keskinäinen ymmärrettävyysaste on yllättävän hyvä. Niiden katsotaan eriytyneen toisistaan varsin myöhään. Kysymys turkkilaisten kielten kuulumisesta altailaiseen kielikuntaan jakaa edelleen tutkijoiden mielipiteet.

SISÄLLYS

Sivu:

ESIPUHEEN ASEMASTA

Viime vuosina Turkkiin suuntautuva loma- ja virkistysmatkailu on ollut voimakkaassa nousussa. Viikon tai parin rantalomien ohella monet suomalaiset ovat ryhtyneet hankkimaan Turkin rannikolta loma-asuntoja pitempiaikaisia oleskelujaksoja varten. Luonnollisena seurauksena on kuvioihin tullut mukaan kasvava kiinnostus turkin kieltä kohtaan.

Vanha totuus on, että vaatimatonkin paikallisen kielen taito lähentää ihmisiä ja kulttuureja. Ollessani nuorena opiskelijana kesätöissä Turkissa koin pelkän saksan ja englannin varassa jääväni ulkopuoliseksi. Päätin korjata puutteen ja aloin ahkerasti opiskella turkkia. Seuraavana kesänä palatessani Turkkiin entisiin hommiin, saatoin jo hoitaa arkisimmat asiat turkiksi. Yllätykseni oli suuri huomatessani monien ovien avautuvan ja kynnysten ylittyvän entistä helpommin, jopa ihmisten koteihin ja sydämiin.

Vuosia myöhemmin opettaessani suomalaisille turkkia sekä yliopisto- että harrastelijatasolla ja sen lisäksi turkkia puhuville maahanmuuttajille suomea minulle kokemuksen lisäksi kerääntyi melkoinen määrä oppimateriaalia, mikä nyt on ainakin osittain näissä kansissa.

KALABALIK -kirjan aineisto on käsitelty laajempina aihekokonaisuuksina. Kieliopin ja perussanaston ohella olen antanut tilaa arksillekin ilmaisuille vahvistamaan sisällön elämänläheisyyttä tässä ajassa. Puherepliikkien ja vuorosanojen lisäksi kirjaan on otettu suorasanaista tekstiä koraanista ja raamatusta sekä sanakirjakomentteja että -artikkeleita. Sanonnat, sananparret ja -laskut ovat peräisin eri lähteistä.

Kirjan nimen valinta perustuu sanaleikkiin – suomen *kala* on turkiksi *balık*. Nämä yhdistäen on saatu monikäyttöinen ja -merkityksinen sana *kalapaliikki*, johon suomalaiset näyttävät erityisesti mieltyneen.

Toivon, etteivät kirjan mahdolliset puutteet häiritse lukijaa eivätkä tukahduta hänen orastavaa tai jo alkuun päässyttä mielenkiintoaan itse kieltä kohtaan. Rattoisia luku- ja keskusteluhetkiä!

Lopuksi lämmin kiitos turkkilaisille ystävilleni heidän osoittamastaan kannustuksesta ja mielenkiinnosta hankettani kohtaan – *Çok teşekkür ederim!*

Pertti Valtakari
Fil. tri & Ph. D

0. KIELIOPPIA SAATTEEKSI

0.1. AAKKKOSET JA ÄÄNTÄMINEN

Turkin kielessä on 29 aakkosta – 8 vokaalia ja 21 konsonanttia. Pääpiirteissään useimmille turkin aakkosille löytyy vastineet suomen kielestä:

Kirjain:

A [a]	**ad*a*m**	*mies*	
B [be]	**bab*a***	*isä*	
C [dzhe]	**cam*i***	*moskeija*	
Ç [tshe]	**çay**	*tee*	
D [de]	**ded*e***	*isoisä*	
E [e]	**ev**	*talo*	
F [fe]	**F*i*nce**	*suomi*	
G [ge]	**gem*i***	*laiva*	
Ğ [-]	**ağ*a*ç**	*puu*	
H [he]	**ahm*a*k**	*tyhmä*	
I [ı]	**hırs*ı*z**	*varas*	
İ [i]	**ik*i***	*kaksi*	
J [zhe]	**jelat*i*n**	*liivate*	
K [ke]	**kaç?**	*montako*	
L [le]	**l*a*le**	*tulppaani*	
M [me]	**ma*a*lesef**	*valitettavasti*	
N [n]	**v*a*na**	*hana*	
O [o]	**oğl*a*n**	*poika*	
Ö [ö]	***ö*nce**	*ensin*	
P [pe]	**penc*e*re**	*ikkuna*	
R [r]	**renk**	*väri*	
S [se]	**sok*a***	*katu*	
Ş [she]	**şark*ı***	*laulu*	
T [te]	**t*a*til**	*loma*	
U [u]	**ut*a*nç**	*häpeä*	
Ü [y]	**ülk*e***	*maa*	
V [v]	**vat*a*n**	*isänmaa*	
Y [je]	**yen*i***	*uusi*	
Z [ze]	**zam*a***	*aika*	

Ohjeita seuraavien kirjainten ääntämiseen:

C on soinnillinen ja vastaa konsonanttiyhtymää *dž*: engl. *joke, John, Jack*;
Ç on soinniton ja vastaa konsonanttiryhmää *tsh*: **çay** [tšaj], engl. *chair, touch*;
Ğ "pehmeä *g*" (**yumuş*a*k g**) ei esiinny sananalkuisena eikä äänny,
mutta sitä edeltävä vokaali pitenee hieman: **ağ*a*ç** [aa'atš], **yoğ*u*rt** [joourt];
I on *i*:n ja *ö*:n välinen vokaali: **ak*ı*l, ış*ı*k, sak*ı*n!**;
Ş on soinniton suhuäänne: **şeh*i*r** [shehir], engl. *she, sheep*;
Ü vastaa suomen *y*-äännettä: **ülk*e*** [ylke], **üy*e*** [yje];
V on soinnillinen ja vastaa suomen v:tä: **tav*a*n**
Y vastaa suomen *j*-äännettä: **yay*a*n** [jajan], nimessä **Y*a*hya** [Jahja];
Z on soinnillinen: **zeng*i*n**, engl. *zero, has, is*.

Turkissa kaikki vokaalit ja pääosin konsonantit ovat *lyhyitä*. Poikkeuksen voivat tehdä vierasperäiset sanat. Kaksoiskonsonantit, kuten sanoissa **ann*e*** *äiti,* **bell*e*k** *muisti,* **bell*i*** *selvä,* **ell*i*** *viisikymmentä,* **n*i*nni** *kehtolaulu,* ja taivutuksissa **devl*e*t> devlett*e*** *valtio>valtiossa,* **hay*a*t>hayatt*a*** *elämä>elämässä,* **el>ell*e*r** käsi>kädet, **hak>hakk*ı*n** *oikeus>oikeuden,* **tıp>tıbb*ı*n** lääketiede>lääketieteen, ovat harvinaisuuksia tai poikkeuksia.

0.2. VOKAALISOINTU

Vokaalisointu on kielen ominaisuus, joka edellyttää, että yhdistämättömässä sanassa esiintyy vain muodostustavaltaan samanlaisia vokaaleja.

Turkin vokaalit ovat joko *etisiä*: **e, i, ö, ü** tai *takaisia*: **a, ı, o, u**. Perättäisissä tavuissa vokaalit noudattavat "laajaa vokaalisointua" eli seuraavanlaista järjestystä, josta poikkeavat ainoastaan vierasperäiset sanat ja yhdyssanat:

Ensi tavussa:		Seuraavissa tavuissa:		
a:	**at-**	**a/ı**	**at-m*a*k, at-ı-c*ı***	ampua, ampuja
ı:	**ış-**	**a/ı**	**ış*ı*k, ışık-lan-dır-m*a*k**	valo, valaista
o:	**ok-**	**a/u**	**ok*u*l, oku-m*a*k**	koulu, lukea
u:	**uç-**	**a/u**	**uç-m*a*k, uç-ur-m*a*k**	lentää, lennättää
e:	**ev-**	**e/i**	**ev-d*e*, ev-i-miz-d*e***	talossa, talossamme
i:	**iş-**	**e/i**	**iş-*e*, iş-*i*n, iş-ler-i-n*i*z**	työhön, työsi, työnne
ö:	**öl-**	**e/ü**	**öl-m*e*k, öl-üm-l*ü***	kuolla, kuolevainen
ü:	**güç-**	**e/ü**	**güç-len-m*e*k, güç-l*ü***	voimistua, voimakas

Sanavartalon viimeinen vokaali määrää omistusliitteiden, taivutuspäätteiden ja johtimien vokaaliston "marssijärjestyksen":

Omistusliitteissä:

ail*e*: ailes*i*, ailem*i*z	perhe: hänen perheensä, meidän perheemme
od*a*: odas*ı*, odam*ı*z	huone: hänen huoneensa, meidän huoneemme
top: top*u*, topum*u*z	pallo: hänen pallonsa, meidän pallomme
öç: öc*ü*m, öcü*n*üz	kosto: minun kostoni, teidän kostonne
öğ*ü*t: öğüd*ü*n, öğüd*ü*	neuvo: sinun neuvosi, hänen neuvonsa

Taivutuspäätteissä:

ail*e*: ailed*e*, ailemizd*e*	perhe: perheessä, meidän perheessämme
od*a*: odad*a*, odamızd*a*	huone: huoneessa, meidän huoneessamme
top: topt*a*, topumuzd*a*	pallo: pallossa, meidän pallossamme
öç: öçt*e*n, öcümüzd*e*n	kosto: kostosta, meidän kostostamme
öğ*ü*t: öğütt*e*, öğüdünd*e*	neuvo: neuvossa, sinun neuvossasi

Monikon tunnus on **-lar/-ler**, joka noudattaa *suppeaa vokaalisointua* eli takavokaalisten sanojen jälkeen tulee **-a-** ja etuvokaalisten sanojen jälkeen **-e-:**
od*a* > odal*a*r, top > topl*a*r, ail*e* > ailel*e*r, öç > öçl*e*r, öğ*ü*t > öğütl*e*r

Kysymyssuffiksi:
Vokaalisointua noudattaa turkissa suomen *-ko/-kö* –partikkelia vastaava kysymyssuffiksi **-mı/-mi/-mu/-mü**:

Sen çocuğun*u* komşuy*a* mı götürd*ü*n?	*Naapuriinko* sinä veit lapsesi?
Sen mi çocuğun*u* komşuy*a* götürd*ü*n?	*Sinäkö* veit lapsesi naapuriin?
Sen çocuğun*u* mu komşuy*a* götürd*ü*n?	*Lapsesiko* sinä veit naapuriin?
Sen çocuğun*u* komşuy*a* götürd*ü*n mü?	*Veitkö sinä* lapsesi naapuriin?

Joukko turkkilaisia sanoja kuten **ann*e*** *äiti*, **elm*a*** *omena*, **kard*e*ş** *veli* ei mukaudu vokaalisointuun. Vokaalisointu ei myöskään kata vierassanoja, sellaisia kuin **düşm*a*n** *vihollinen*, **f*aa*liyet** *toiminta*, **ins*a*n** *ihminen*, **l*a*le** *tulppaani*.

0.3. ÄÄNNEVAIHTELUJA

Äänteiden vaihtelu saman sanan eri taivutusmuodoissa suomessa: *käsi – käden – – kättä, susi – suden – sutta*. Turkissa soinnittomat **ç, k, p, t** voivat esiintyä vain sanan lopussa. Ne muuttuvat soinnillisiksi **c, ğ, b, d** saadessaan vokaalialkuisen taivutuspäätteen tai sananmuodostusjohtimen.
Vertailu: *yksikön nominatiivi/genetiivi*:

ç/c:	**ağaç/ağac*ı*n** puu/puun	**çek*i*ç/çekic*i*n** vasara/vasaran
	il*â*ç/ilâc*ı*n lääke/lääkkeen	**sevinç/sevincin** ilo/ilon
	güç/güc*ü*n voima/voiman	**av*u*ç/avuc*u*n** kämmen/kämmenen
	öç/öc*ü*n kosto/koston	**ut*a*nç/utanc*ı*n** häpeä/häpeän
k/ğ:	**bal*ı*k/balığ*ı*n** kala/kalan	**çoc*u*k/çocuğ*u*n** lapsi/lapsen
	kay*a*k/kayağ*ı*n suksi/suksen	**köp*e*k/köpeğ*i*n** koira/koiran
	mel*e*k/meleğ*i*n enkeli/enkelin	**sok*a*k/sokağ*ı*n** katu/kadun
	tav*u*k/tavuğ*u*n kana/kanan	**ürk*e*k/ürkeğ*i*n** *arka/aran*
p/b:	**Ar*a*p/Arab*a*** arabi/arabille	**çor*a*p/çorab*ı*n** sukka/sukan
	dip/dib*i*n pohja/pohjan	**kal*ı*p/kalıb*ı*n** muotti/muotin
	kit*a*p/kitab*ı*n kirja/kirjan	**şar*a*p/şarab*ı*n** viini/viinin
	kut*u*p/kutb*u*n napa/navan	**tıp/tıbb*ı*n** lääketiede/-tieteen
t/d:	**kil*i*t/kilid*i*n** lukko/lukon	**dört/dörd*ü*n** neljä/neljän
	kurt/kurd*u*n susi/suden	**Ahm*e*t/Ahmed*i*n** Ahmet/Ahmetin
	but/bud*u*n reisi/reiden	**yurt/yurd*u*n** kotimaa/kotimaan

öğüt/öğüdün neuvo/neuvon **murat/muradın** toive/toiveen

Turkissa vierekkäiset konsonantit ovat joko *soinnillisia* tai *soinnittomia*. Jos sana päättyy vokaaliin tai soinnilliseen **b, d, c, g, ğ, j, l, m, n, r, v, y, z**, seuraavan konsonantin soinnillisuus säilyy. Jos sana päättyy soinnittomaan konsonanttiin **ç, f, h, k, p, s, ş, t,** seuraava soinnillinen konsonantti menettää soinnillisuutensa:

1) *Sananmuodostuksessa:*

-cı/-ci/-cu/-cü/-çı/-çi/-çu/-çü:

a**vc**ı *metsästäjä*	ba**ğc**ı *viinitarhuri*	çiçe**kç**i *kukkakauppias*
demi**rc**i *seppä*	kaya**kç**ı *hiihtäjä*	kap**ıc**ı *ovimies, ovimikko*
kür**kç**ü *turkkuri*	muslu**kç**u *putkimies*	so**lc**u *vasemmistolainen*

-gan/-gen/-kan/-ken:

ka**yg**an *liukas*	çeki**ng**en *ujo*	doğu**rg**an *tuottoisa*
konu**şk**an *puhelias*	deği**şk**en *vaihteleva*	sakı**ng**an pidättyväinen
yapı**şk**an *liima*	çalı**şk**an *ahkera*	unu**tk**an *muistamaton*

-gın/-gin/-gun/-gün/-kın/-kin/-kun/-kün:

u**yg**un *sopiva*	ge**rg**in *kireä*	ze**ng**in *rikas*
ya**ng**ın *tulipalo*	yo**rg**un *väsynyt*	ça**pk**ın *kevytmielinen*
su**sk**un *vaitelias*	yeti**şk**in *aikuinen*	ke**sk**in *terävä*
o**lg**un *kypsä*	du**rg**un *tyven*	ta**şk**ın *ylitsevuotava*

-gı/-gi/-gu/-gü/-kı/-ki/-ku/-kü:

bi**lg**i *tieto*	ça**lg**ı *soitin*	çi**zg**i *viiva*
sa**yg**ı *kunnioitus*	sa**rg**ı *side*	se**vg**i *rakkaus*
se**zg**i *aavistus*	ve**rg**i *vero*	du**yg**u *tunne*
ba**sk**ı *painos*	i**tk**i *kasvi*	i**çk**i *väkijuoma*

-ga/-ge/-ka/-ke:

da**lg**a *aalto*	bö**lg**e *seutu*	süpü**rg**e *luuta*
ba**şk**a *muu,toinen*	ka**vg**a *riita*	gö**lg**e *varjo*
ye**ng**e *käly*	de**ng**e *tasapaino*	**çalgı** soitin; soitto; musiikki

2) *Taivutuksissa:*

e**v>**e**vd**e *koti>kotona*	şehir>şehi**rd**e *kaupunki>kaupungissa*
gö**k>**gö**kt**e *taivas>taivaassa*	sokak>soka**kt**a *katu>kadulla*
gö**l>**gö**ld**e *järvi>järvessä*	cennet>cenne**tt** *paratiisi>paratiisissa*
Ankar**a´d**an *Ankarasta*	Helsink**i´d**en *Helsingistä*

İst*a*nbu**l´d***a*n *Istanbulista* Berli**n´d***e*n *Berliinistä*
T*a*şken**t´t***e*n *Taškentista* *İ*mpivaar**a´d***a*n *Impivaarasta*

0.4. PAINO

Sanan painotuksessa voidaan erottaa *pääpaino* ja *sivupaino*. Pääpaino lankeaa sanan viimeiselle tavulle ja sivupaino ensimmäiselle. Turkin painoerot eivät ole suuria, mistä johtuen eri oppikirjoissa painotusohjeet saattavat olla toisistaan poikkeavia. Tässä keskusteluoppaassa painolliset vokaalit merkitään *kursiivilla*: **cennett*e***, **evd*e***, **sokakt*a***, ***A*nkara'd*a*n**, **H*e*lsinki'd*e*n**.

a) paino viimeisellä tavulla:

gün*e*ş - güneşt*e* *aurinko - auringossa*, **cumhuriy*e*t - cumhuriyett*e*** *tasavalta - tasavallassa*, **t*a*rla - tarlad*a*n** *pelto - pellolta*, **ked*i* - kedid*e*n** *kissa - kissasta*, **köp*e*k - köpekt*e*n** *koira - koirasta*, **ter*ö*r - terörd*e*n** *terrori - terrorista*;

Adverbeissa: **art*ı*k** *jo, enää*, **dah*a*** *vielä*, **yaln*ı*z** *vain*;

b) paino ensimmäisellä tavulla:

Maantieteellisissä nimissä: ***A*nkara, P*a*ris** *Pariisi*, **L*o*ndra** *Lontoo*, **M*i*sir** *Egypti*, **T*u*nus** *Tunisia*, **T*a*hran** *Teheran*, **H*e*lsinki**, **M*o*skova**, **V*a*rşova**;

Adverbeissa: ***A*ferin**! *Hyvä!*, ***a*ncak** *vain, vasta*, ***a*sla** *ei koskaan*, **b*a*zen** *joskus*, **b*i*rçok** *moni*, **ç*a*bucak** *hyvin nopeasti*, **d*a*ima** *aina*, **h*â*len** *tällä hetkellä*, **h*a*ydi!** *Nyt töpinäksi!*, **h*i*çbir** *yksikään*, **r*a*ğmen** *huolimatta*, **s*o*nra** *jälkeen*, **ş*i*mdi** *nyt*, **ş*i*mdiki** *nykyinen*, **y*a*lnızca** *yksin*;

c) paino on toisella tai viimeistä edellisellä tavulla:

Adverbeissa: **ail*e*ce** *koko perheen voimalla*, **ber*a*ber** *yhdessä*, **hak*i*katen** *tosiaan*, **old*u*kça** *melko*, **yav*a*şça** *hitaasti*, **yeter*i*nce** *riittävästi*;

Vierasperäisissä sanoissa:
gaz*e*te *sanomalehti*, **parlam*e*nto** *eduskunta*, **polit*i*ka**, **prot*e*sto**;

d) puhuttelutilanteissa paino siirtyy ensimmäiselle tavulle:
bab*a* > **B*a*ba! -** *isä > Iisä!;* **Osm*a*n > Ey *O*sman! -** *Osman > Hei Os-man!*
Sanoja taivutettaessa paino siirtyy tavallisesti *päätteelle*.

0.5. NOMINIT

Nominit ovat sanoja, jotka taipuvat sijamuodoissa mutta eivät persoonamuodoissa: substantiivit, adjektiivit, pronominit ja numeraalit: **ad*a*m** *ihminen/ mies*, **büy*ü*k** *iso*, *suuri*, **onl*a*r** *he/ne*, **dört/dördünc*ü*** *neljä/neljäs*.

0.5.1. SUBSTANTIIVIT

Turkin substantiivien monikko muodostetaan päätteillä **-l*a*r/-l*e*r**, jotka ovat aina painollisia.

Jos sanan viimeisessä tavussa on

a) takavokaali **a**, **ı**, **o**, **u**, tulee monikon päätteeksi **-l*a*r**:
ad*a*m>adaml*a*r *mies>miehet*, **od*a*>odal*a*r** *huone>huoneet*, **kap*ı*>kapıl*a*r** *ovi>ovet*, **yol>yoll*a*r** *tie>tiet*, **koy*u*n>koyunl*a*r** *lammas>lampaat*;

b) etuvokaali **e**, **i**, **ö**, **ü**, tulee monikon päätteeksi **-l*e*r:**
ev>evl*e*r *talo>talot*, **çiç*e*k>çiçekl*e*r** *kukka>kukat*, **ked*i*>kedil*e*r** *kissa> kissat*, **göz>gözl*e*r** *silmä>silmät*, **köpr*ü*>köprül*e*r** *silta>sillat*.

0.5.2. OMISTUSLIITTEET

Turkin omistusliitteet (possessivisuffiksit) ovat

yksikössä:	mon.
1. pers. +**m**	1. pers. +**m*ı*z**/+**m*i*z**/+**m*u*z**/+**m*ü*z**
2. pers. +**n**	2. pers. +**n*ı*z**/+**n*i*z**/+**n*u*z**/+**n*ü*z**
3. pers. +***ı***/+***i***/+***u***/+***ü***	3. pers. +**lar*ı*/+ler*i***

Päinvastoin kuin suomessa, turkin sanoja taivutettaessa ensin tulevat *omistusliitteet* ja vasta sitten *sijapäätteet***: talo-ssa-ni / ev-im-d*e***.

a) Sana päättyy <u>*vokaaliin*</u>: yks. 3. persoonan pääte **s*ı*/s*i*/s*u*/s*ü*** noudattaa vokaalisointua. Esimerkkejä: od*a* *huone*, ked*i* *kissa*, kon*u* *asia*, köpr*ü* *silta*:

Yksikkö:

1. od*a*+**m**	ked*i*+**m**	kon*u*+**m**	köpr*ü*+**m**
2. od*a*+**n**	ked*i*+**n**	kon*u*+**n**	köpr*ü*+**n**
3. oda+**s*ı***	kedi+**s*i***	konu+**s*u***	köprü+**s*ü***

Monikko:

1. oda+**m*ı*z**	kedi+**m*i*z**	konu+**m*u*z**	köprü+**m*ü*z**
2. oda+**n*ı*z**	kedi+**n*i*z**	konu+**n*u*z**	köprü+**n*ü*z**
3. oda+**lar*ı***	kedi+**ler*i***	konu+**lar*ı***	köprü+**ler*i***

b) Sana päättyy <u>*kosonanttiin*</u>: yks. 1. ja 2. sekä mon. 1. ja 2. persoonassa kannan ja omistusliitteen yhdistää vokaalisointua noudattava *sidevokaali* **ı/i/u/ü**. Esim.: **dol*a*p** *kaappi*, **sin*e*k** *kärpänen*, **yurt** *kotimaa*, **züğ*ü*rt** *tyhjätasku*:

Yksikkö:

dolab+**_ı_m**	sineğ+**_i_m**	yurd+**_u_m**	züğürd+**_ü_m**
dolab+**_ı_n**	sineğ+**_i_n**	yurd+**_u_n**	züğürd+**_ü_n**
dolab+***ı***	sineğ+***i***	yurd+***u***	züğürd+***ü***

Monikko:

dolab+**ım*ı*z**	sineğ+**im*i*z**	yurd+**um*u*z**	züğürd+**üm*ü*z**
dolab+**ın*ı*z**	sineğ+**in*i*z**	yud+**un*u*z**	züğürd+**ün*ü*z**
dolap+**lar*ı***	sinek+**ler*i***	yurt+**lar*ı***	züğürt+**ler*i***

0.5.3. SIJAMUODOT

Turkissa on kuusi varsinaista sijanmuotoa: *nominatiivi, genetiivi, akkusatiivi, datiivi, lokatiivi ja ablatiivi.* Lisäksi voidaan nimetä kaksi marginaalisijaa: *instrumentaali* ja ekvatiivi.

0.5.3.1. ***Nominatiivi***

Nominatiivi on nominien perussija, sanan perusmuoto, lauseen subjektin (*toiminnan suorittajan*), predikatiivin ja osaobjektin sija. Yksikössä sillä ei ole erityistä päätettä, monikossa pääte on painollinen **-lar/-ler:**

a) subjekti: **Yarış*la*r** dev*a*m ediyor (*Kilpailut jatkuvat*)
b) predikatiivi: Evin*i*z çok **güz*e*ldir** (*Talonne on kovin kaunis*)
c) osaobjekti: Ahm*e*t **mekt*u*p** yaz*ı*yor (*Ahmet kirjoittaa kirje**ttä***)

Ollessaan nominatiivissa sana vastaa kysymyksiin **Kim?/Kiml*e*r?** *Kuka?/Ketkä?*, **Ne?/Nel*e*r?** *Mikä?/ Mitkä?*, **H*a*ngi?/Hangil*e*r?** *Mikä?/Mitkä?, Kumpi?/ Kummat?,* **Hangis*i*?/ Hangiler*i*?** *Mikä?/Kuka?* (näistä) , **Kaç*ı*?** *Moniko? Montako?* (näistä) , **N*e*re?** *Mikä paikka/kohta?*

Esimerkkejä:

H*e*rkes evind*e* ağ*a*dır.	Jokainen on isäntä talossaan.
Dükk*a*n ş*i*mdi aç*ı*k.	Kauppa on nyt auki.

Komşum*uz* hırs*ı*zdır.	Naapurimme on varas.
Ne rezal*e*t!	Mikä häpeä!
Ne sev*i*nçli/köt*ü* haber?	Mikä ilahduttava/huono uutinen!
O ad*a*m ne kuş ne de bal*ı*ktır.	Se mies ei ole lintu eikä kala.
B*u*ras*ı* n*e*res*i*?	Mikä paikka tämä on?
Kötül*ü*k kal*ı*r, iyil*i*k unutul*u*r.	Pahuus jää, hyvyys unohtuu.
Ş*i*mdi tüt*ü*n topl*u*yorlar.	Nyt korjataan tupakkaa.
Cah*i*l ces*u*r ol*u*r.	Tietämätön on tyhmänrohkea.

*0.5.3.2. **Genetiivi***

Genetiivi ilmaisee lauseessa omistajaa ja esiintyy sekä attribuuttina että predikatiivina. Ollessaan genetiivissä sana vastaa kysymyksiin **Kim*in*?/ Kimler*in*?** *Kenen?/Keiden?,* **Ney*in*?/Neler*in*?** *Minkä?,* **Hangisin*in*?/Hangilerin*in*?** *Minkä?/Kumman?/Kumpien?* (näistä), **Kaçın*ı*n?** *Monenko?* Genetiivin päätteet noudattavat vokaalisointua:

a) <u>*konsonanttiin*</u> päättyvissä sanoissa ***-ın, -in, -un, -ün***:

ad*a*m>adam*ı*n ihminen>ihmisen	**baş>baş*ı*n** pää>pään
ev>ev*i*n talo>talon	**köp*e*k>köpeğ*i*n** koira>koiran
top>top*u*n pallo>pallon	**ok*u*l>okul*u*n** koulu>koulun
gül>gül*ü*n ruusu>ruusun	**söz>söz*ü*n** sana>sanan

b) <u>*vokaaliin*</u> päättyvissä sanoissa ***-nın, -nin, -nun, -nün***:

od*a*>odan*ı*n huone>huoneen	**kap*ı*>kapın*ı*n** ovi>oven
ked*i* >kedin*i*n kissa>kissan	**mid*e*>miden*i*n** maha>mahan
kok*u*>kokun*u*n tuoksu>tuoksun	**uyk*u*>uykun*u*n** uni>unen
köpr*ü*>köprün*ü*n silta>sillan	**küsk*ü*>küskün*ü*n** kanki>kangen

Esimerkkejä:

***A*nkara, Türkiye'n*i*n başkent*i*.**	Ankara on Turkin pääkaupunki.
Devlet*i*n yönetim*i* burad*a*dır.	Valtion hallinto on täällä.
Müzen*i*n kapıs*ı* kapal*ı*.	Museon ovi on kiinni.
Aziz'*i*n nines*i* bird*e*nbire öld*ü*.	Azizin mummo kuoli yhtäkkiä.
Bu çoc*u*k Hasan'*ı*n mı?	Onko tämä lapsi Hasanin?
Uyk*u* ölüm*ü*n kardeş*i*dir.	Uni on kuoleman veli.
Ev*i*n kapıs*ı* aç*ı*ktır.	Talon ovi on auki.
Araban*ı*n penceresin*i* kap*a*t.	Sulje auton ikkuna.
Okulun bahçesind*e* çok çiç*e*k var.	Koulun pihassa on paljon kukkia.
Evimiz*i*n önünd*e* arab*a* var.	Talomme edessä on auto.
Sokağ*ı*n k*a*rşıkı tarafınd*a* ne var?	Mitä on kadun vastakkaisella puolla?

*0.5.3.. **Akkusatiivi***

Turkissa lauseen kokonaisobjekti on akkusatiivissa ja vastaa kysymyksiin **Kimi?/Kimleri** *Kenet?/Ketkä?*, **Neyi?/Neleri?** *Minkä?/Mitkä?*, **Hangisini?/Hangilerini?** *Minkä?/Mitkä?/Kumman?/Kummat?* (näistä), **Kaçini?***Montako?* (näistä). Akkusatiivin päätteet noudattavat vokaalisointua seuraavasti:

a) <u>*konsonanttiin*</u> päättyvissä sanoissa ***-ı, -i, -u, -ü***:

ad*a*m>adam*ı* mies/miehen	**kit*a*p>kıtab*ı*** kirja/kirjan
baş>baş*ı* pää /pään	**kurt>kurd*u*** susi/suden
dur*a*k>durağ*ı* pysäkki/pysäkin	**yol>yol*u*** tie/tien
yüz*ü*k>yüzüğ*ü* sormus/sormuksen	**ev>ev*i*** talo/talon
köp*e*k>köpeğ*i* koira/koiran	**söz>söz*ü*** sana/sanan

Esimerkkejä:

O esk*i* ev*i* ben sat*ı*n ald*ı*m.	Minä ostin sen vanhan talon.
Bu adam*ı* tanıy*o*r musun?	Tunnetko tämän miehen?
Dün büy*ü*k bir kurd*u* gördü*ü*m.	Näin eilen suuren suden.
Bu kitab*ı* art*ı*k okud*u*n mu?	Oletko jo lukenut tämän kirjan.
En sonund*a* durağ*ı* buld*u*m.	Lopulta löysi pysäkin.
Sen*i* tebr*i*k ed*i*yorum!	Onnittelen sinua!

b) <u>*vokaaliin*</u> päättyvissä sanoissa **-y*ı*, -y*i*, -y*u*, -y*ü***:

od*a*>oday*ı* huone/huoneen	**kap*ı*>kapıy*ı*** ovi/oven
tilk*i*>tilkiy*i* kettu/ketun	**dev*e*>devey*i*** kameli/kamelin
ked*i*>kediy*i* kissan/kissa	**mid*e*>midey*i*** maha/mahan
kok*u*>kokuy*u* tuoksu/tuoksun	**uyk*u*>uykuy*u*** uni/unen
köpr*ü*>köprüy*ü* silta/sillan	**küsk*ü*>küsküy*ü*** kanki/kangen

Esimerkkejä:

Araban*ı* sokakt*a* görd*ü*m.	Näin autosi kadulla.
Gel, Mehm*e*t biz*i* bekl*i*yor!	Tule, Mehmet odottaa meitä!
Ann*e*n mi gömleğin*i* yık*ı*yor?	Äitisikö pesee paitasi?
Biz İstanbul'*u* beğen*i*yoruz.	Me pidämme Istanbulista.
Kim dün oday*ı* temizled*i*?	Kuka eilen siivosi huoneen?
İstanbul yeni bir köprüy*ü* yaptı.	Istanbul rakensi uuden sillan.
Bahçed*e* mi o tilkiy*i* gördü*ü*n?	Puistossako sen ketun näit?
Kapıy*ı* iy*i* kilitl*e*! Pencerey*i* aç!	Lukitse ovi hyvin! Sulje ikkuna!
Çantay*i* ban*a* ver!	Anna laukku minulle!
Devey*i* un*u*t, eşeğ*i* al!	Unohda kameli, ota aasi!

*0.5.3.4. **Datiivi***

Datiivi vastaa suomen illatiivia ja allatiivia. Se on paikallissija, jolla ilmaistaan liikettä, tuloa, menoa, lähestymistä johonkin suuntaan tai kohteeseen. Datiivi vastaa kysymyksiin **Kim*e*?/Kimler*e*?** *Kenelle?/Keille?*, **N*e*y*e*?/N*e*ler*e*?** *Mille?*, **N*e*rey*e*?/N*e*reler*e*?** *Mihin?Minne?,* **H*a*ngisin*e*?/H*a*ngilerine?** *Mille?/Kummalle?/Kummille?* (näistä), **Kaçın*a*?** *Monelleko* (näistä). Datiivin päätteet noudattavat "suppeata vokaalisointua" (ks. 0.2.):

a) *konsonanttiin* päättyvillä sanoilla ***-a/-e:***

ad*a*m>adam*a* ihminen>ihmiselle	**baş>başın*a*** pää>pää/hän, -lle
ev>ev*e* talo>talolle, taloon	**köp*e*k>köpeğ*e*** koira>koiralle
top>top*a* pallo>pallolle, palloon	**ok*u*l>okul*a*** koulu>koulu/lle,-un
gül>gül*e* ruusu>ruusulle, ruusun	**söz>söz*e*** sana>sana/lle, -an

b) *vokaaliin* päättyvillä sanoilla ***-ya/-ye:***

od*a*>oday*a* huone>huoneeseen	**kap*ı*>kapıy*a*** ovi>ove/lle, -en
ked*i*>kediy*e* kissa>kissaan	**mid*e*>midey*e*** maha>mahaan
kok*u*>kokuy*a* tuoksu>tuoksuun	**uyk*u*>uykuy*a*** uni>uneen
köpr*ü*>köprüy*e* silta>sillalle	**küsk*ü*>küsküy*e*** kanki>kankeen

Esimerkkejä:

Okul*a* gitm*e*k ist*e*miyorum.	En halua mennä kouluun.
N*e*rey*e* gid*i*yorsun? – *A*nkara'y*a*.	Mihin olet menossa? – Ankaraan.
Bu yaz Türkiye'y*e* gidiy*o*r musun?	Menetkö tänä kesänä Turkkiin?
Kitabım*ı* Abdullah'*a* verd*i*m.	Annoin kirjani Abdullahille.
Kim*e* ve kaç*a* evin*i* sat*ı*yorsun?	Kenelle ja mihin hintaan myyt talosi?

*0.5.3.5. **Lokatiivi***

Lokatiivi on *paikallissija*, joka ilmoittaa henkilön, esineen, tekemisen, ilmiön tai tapahtuman paikan tai sijainnin ja vastaa suomen inessiiviä ja adessiivia. Lokatiivi vastaa kysymyksiin **Kimd*e*?/Kimlerd*e*?** *Kenessä?/Kenellä?*, **N*e*d*e*?/Nelerd*e*?** *Missä?/Millä?,* **N*e*rede?/N*e*relerde?** *Missä?/Millä?*, **H*a*ngisind*e*?/ H*a*ngilerind*e*?** *Kummalla?Kummilla?* (näistä), **Kaçınd*a*?** *Monessako?* (näistä). Lokatiivin päätteet noudattavat *suppeata vokaalisointua* (ks. 0.2.) :

a) *vokaaliin tai soinnilliseen konsonanttiin* (*b, d, c, g, ğ, j, l, m, n, r, v, y, z*) päättyvillä sanoilla ***–da/-de***:

m*a*sa>masad*a* pöytä>pöydällä	**ad*a*m>adamd*a*** mies>miehessä

od*a*>odad*a* huone>huoneessa	**den*iz*>denizd*e*** meri>meressä
köpr*ü*>köprüd*e* silta>sillalla	**ev>evd*e*** talo>talossa
arab*a*>arabad*a* auto>autossa	**köy>köyd*e*** kylä>kylässä

b) *soinnittomaan konsonanttiin* (*ç, f, h, k, p, s, ş, t*) päättyvillä sanoilla ***-ta/-te***:

ağ*a*ç>ağaçt*a* puu>puussa	**ad*a*ş>adaşt*a*** kaima>kaimalla
harf>harft*a* kirjain>kirjaimessa	**kurt>kurtt*a*** susi>sude/ssa, -lla
t*a*rih>t*a*riht*e* historia>historiassa	**her*i*f>herift*e*** jätkä>jätkä/ssä, -llä
gün*e*ş>güneşt*e* aurinko>auringossa	**gök>gökt*e*** taivas>taivaalla

Esimerkkejä:

Şişed*e* ne var, b*i*ra mı?	Mitä pullossa on, oluttako?
Dah*a* Ankara'd*a* mı otur*u*yorsun?	Asutko vielä Ankarassa?
Herk*e*s evind*e* ağ*a*dır.	Jokainen on herra talossaan.
Hepim*i*z ayn*ı* gemid*e*yiz.	Olemme kaikki samassa veneessä
Evd*e* evl*i*, meyhaned*e* bekâr.	Kotona aviossa, sinkku kapakassa
Köprüd*e* kaz*a* old*u*.	Sillalla sattui onnettomuus.

0.5.3.6. ***Ablatiivi***

Ablatiivi on *paikallissija*, joka vastaa suomen elatiivia ja ablatiivia. Ablatiivi vastaa kysymyksiin **Kimden?/Kimlerden?** *Keneltä?/Keiltä?*, **Neden?/ Nelerd*e*n** *Mistä?/Miltä?*, **N*e*reden?/N*e*relerd*e*n?** *Mistä?/Miltä?*, **Hangisind*e*n?/ H*a*ngilerind*e*n?** *Kummalta?/Kummilta?* (näistä), **Kaçınd*a*n?** *Monestako?*(näistä). Ablatiivin päätteet noudattavat suppeata vokaalisointua:

a) *vokaaliin tai soinnilliseen konsonantiin* päättyvillä sanoilla ***-dan/-den***:

m*a*sa>m*a*sad*a*n pöytä>pöydältä	**ad*a*m>adamd*a*n** mies>mieheltä
od*a*>odad*a*n huone>huoneesta	**den*iz*>denizd*e*n** meri>merestä
köpr*ü*>köprüd*e*n silta>sillalta	**ev>evd*e*n**talo>talosta
arab*a*>arabad*a*n auto>autosta	**köy>köyd*e*n** kylä>kylästä

b) *soinnittomaan konsonanttiin* päättyvillä sanoilla ***–tan/-ten***:

ağ*a*ç>ağaçt*a*n puu>puusta	**ad*a*ş>adaşt*a*n** kaima>kaimalta
harf>harft*a*n kirjain>kirjaimelta	**kurt>kurtt*a*n** susi>sudesta
tar*i*h>tariht*e*n historia>historiasta	**her*i*f>herift*e*n** jätkä>jätkältä
gün*e*ş>güneşt*e*n aurinko>auringosta	**gök>gökt*e*n** taivas>taivaasta

Esimerkkejä:

Bu kitab*ı* kimd*e*n ald*ı*n?	Keneltä sait tämän kirjan?
Dün akş*a*m İst*a*nbul'd*a*n dönd*ü*m.	Palasin eilen illalla Istanbulista.

Arab*a* yold*a*n orman*a* gird*i*.	Auto ajoi tieltä metsään.
Ağaçlard*a*n orman*ı* gör*e*miyor.	Hän ei näe metsää puilta.
Halıy*ı* ayağ*ı*m altınd*a*n ç*e*kme!	Älä vedä mattoa jalkojeni alta!
Köpeğ*i*n bahçed*e*n sıvışt*ı*.	Koirasi livisti pihalta.
Dün ked*i*m damd*a*n düşt*ü*.	Kissani putosi eilen katolta.
N*e*red*e*n gel*i*yorsun? – Evd*e*n.	Mistä olet tulossa? – Kotoa.
Bu paray*ı* kimd*e*n aldın*ı*z ?	Keneltä saitte nämä rahat?

0.5.3.7. ***Instrumentaali***

Turkin instrumentaali on marginaalisija ja sitä vastaa suomessa *instruktiivi, komitatiivi tai keinon adessiivi*. Se ilmoittaa tekemisen tapaa, keinoa, välinettä tai seuraa *(kenen kanssa?)*. Sen päätteet ovat *konsonantin* jälkeen **-la/-le** ja *vokaalin* jälkeen **-yla/-yle**.

a) Konsonanttin jälkeen:

***E*lle yapıl*a*n ç*a*nta d*a*ima pahal*ı*dır.**	Käsin tehty laukku on aina kallis.
Yılan*ı* dört *e*lle sarıld*ı*m.	Tartuin käärmettä kaksin käsin.
Uç*a*kla gitt*i*m ve tr*e*nle dönd*ü*m.	Menin lentäen ja palasin junalla.
Kardeş*i*mle esk*i* bir ev*i* ald*ı*m.	Ostin veljeni kanssa vanhan talon.
Gen*e*l seç*i*mle seçild*i*.	Hänet valittiin yleisillä vaaleilla.

b) Vokaalin jälkeen:

Gem*i*yle İst*a*nbul'*a* kad*a*r gitt*i*k.	Menimme laivalla Istanbuliin asti.
Acel*e*yle uzağ*a* gidilm*e*z.	Ei kiireellä kauaksi mennä.
Şak*a*yla-oy*u*nla ekm*e*k kazanılm*a*z.	Ei leipä leikillä tule.
Bu ev*e* müşter*i* göz*ü*yle bak*ı*yorum.	Katson tätä taloa ostajan silmin.
Par*a*nla ne istediğin*i* yap!	Tee rahoillasi mitä haluat!

0.5.3.8. ***Ekvatiivi***

Ekvatiivi on markinaalisija. Sen suffiksi on **-ca/-ce/-ça/-çe**. Laajan merktys-kirjon kattava ekvatiivi voidaan useissa tapauksissa korvata postpositioratkai-suilla. Ekvatiivilla voidaan ilmaista:

a) mielipidettä:

b*e*nce = ban*a* gör*e*	minun mielestäni, minusta
s*e*nce = san*a* gör*e*	sinun mielestäsi, sinusta
b*i*zce = biz*e* gör*e*	meidän mielestämme, meistä
s*i*zce = siz*e* gör*e*	teidän mielestänne, teistä
onca = on*a* gör*e*	hänen mielestään, heistä

f*i*krimce = fikrim*e* gör*e* = ban*a* gör*e* minun mielestäni, minusta

b) määrää:

onl*a*rca def*a* kymmeniä kertoja	**onl*a*rca yıl** kymmeniä vuosia
yüzl*e*rce mekt*u*p satoja kirjeitä	**yüzl*e*rce ask*e*r** satoja sotilaita
binl*e*rce seb*e*p tuhansia syitä	**yüz binl*e*rce** satoja tuhansia
yıll*a*rca vuosikausia	**k*ı*saca** lyhyesti

c) tapaa:

***a*ilece = çol*u*k çoc*u*k; *e*vce; *e*vcek**	koko perheen voimalla
***a*yrıca = ayr*ı* olar*a*k**	erikseen
arkad*a*şça = arkad*a*ş olar*a*k/gib*i* = d*o*stça = dost olar*a*k/gib*i*	ystävänä, kuin ystävä; ystävällisesti

0.5.4. ADJEKTIIVIT

Turkin adjektiivit eivät taivu eivätkä näin ollen myöskään mukaudu pääsanansa substantiivin lukuun tai sijaan. Jos niihin liitetään substantiivien suffikseja, ne *substantivoituvat*. Turkin adjektiiveilta puuttuvat vertailuasteet. Vertailu tapahtuu lauseopillisin keinoin:

Komparatiivi :

a) *ablatiivissa* oleva sana osoittaa vertailukohteen:

Ahmet sen**den** boyl*u*dur.	Ahmet on **sinua pitempi.** Ahmet on **pitempi kuin sinä**.
Akden*i*z Karadeniz**den** büy*ü*ktür.	Välimeri on Mustaamerta iso**mpi**. Välimeri on iso**mpi kuin** Mustameri.

b) **dah*a*** ‘*vielä’* –sanalla voidaan ablatiivissa olevan nominin kanssa korostaa komparaatiota tai ilmaista komparaatiota silloin, kun vertailukohde puuttuu:

güz*e*l *‘kaunis’*	**dah*a*** güz*e*l *‘kauniimpi’*
sıc*a*k ‘lämmmin’	**dah*a*** sıc*a*k ‘*lämpimämpi’*
Ben sen**d*e*n dah*a*** yaşl*ı*yım.	Minä olen vanhempi kuin sinä.
Mehm*e*t ben**den dah*a*** çalışk*a*ndır.	Mehmet on minua ahkerampi.
İst*a*nbul *A*nkara’**d*a*n dah*a*** büy*ü*ktür.	Istanbul on Ankaraa suurempi.
Ve **dah*a*** esk*i*dir.	Ja vanhempi.

Superlatiivi:

a) **en** + adjektiivi:

küç*ü*k *pieni* — **en** küç*ü*k *pienin*
büy*ü*k *suuri* — **en** büy*ü*k *suurin*
alç*a*k *matala* — **en** alç*a*k *matalin*
yüks*e*k *korkea* — **en** yuks*e*k *korkein*

b) *genetiivi* **-n** + **en +** omistusliite **ı/i/u/ü**:
Çocuklar***ın*** **en** küçüğ***ü*** uy*u*yor. — Pienin lapsi(sta) nukkuu.
*I*stanbul şehirler***in*** **en** güzel***i***dir. — Istanbul on kaunein kaupunki.

Az*i*z **en** zek**im*iz***dir**.** — Aziz on meistä älykkäin.
Kız kareş*i*n **en** küçüğü**n*ü*z**dür. — Sisaresi on teistä pienin.

0.5.5. PRONOMINIT

0.5.5.1. ***Persoonapronominit***

	Yksikkö:		Monikko:	
Nom.	**ben**	minä	**biz**	me
Gen.	**ben*i*m**	minun	**biz*i*m**	meidän
Akk.	**ben*i***	minut, minua	**biz*i***	meidät, meitä
Dat.	**ban*a***	minulle, minuun	**biz*e***	meille, meihin
Lok.	**bend*e***	minulla, minussa	**bizd*e***	meillä, meissä
Abl.	**bend*e*n**	minulta, minusta	**bizd*e*n**	meiltä, meistä
Instr.	**ben*i*mle**	minun kanssani	**biz*i*mle**	meidän kanssamme
Ekv.	**b*e*nce**	minun mielestäni	**b*i*zce**	meidän mielestämme
Nom.	**sen**	sinä	**siz**	te
Gen.	**sen*i*n**	sinun	**sis*i*n**	teidän
Akk.	**sen*i***	sinut, sinua	**siz*i***	teidät, teitä
Dat.	**san*a***	sinulle, sinuun	**siz*e***	teille, teihin
Lok.	**send*e***	sinulla, sinussa	**sizd*e***	teillä, teissä
Abl.	**send*e*n**	sinulta, sinusta	**sizd*e*n**	teiltä, teistä
Instr.	**sen*i*nle**	sinun kanssasi	**siz*i*nle**	teidän kanssanne
Ekv.	**s*e*nce**	sinun mielestäsi	**s*i*zce**	teidän mielestänne
Nom.	**o**	hän	**onl*a*r**	he
Gen.	**on*u*n**	hänen	**onlar*ı*n**	heidän
Akk.	**on*u***	hänet, häntä	**onlar*ı***	heidät, heitä
Dat.	**on*a***	hänelle, häneen	**onlar*a***	heille, heihin
Lok.	**ond*a***	hänellä, hänessä	**onlard*a***	heillä, heissä
Abl.	**ond*a*n**	häneltä, hänestä	**onlard*a*n**	heiltä, heistä

Instr.	**on*u*nla**	hänen kanssaan	**onl*a*rla**	heidän kanssaan
Ekv.	(puuttuu)		(puuttuu)	

*0.5.5.2. **Demonstratiivipronominit***

Turkin ja suomen demonstratiivipronominien yhteisenä piirteenä voi mainita *etäisyysnäkökohtaan perustuvan kolmijaon* **bu** *tämä*, **şu** *tuo*, **o** *se*.

	Yksikkö:		Monikko:	
Nom.	**bu**	tämä	**bunl*a*r**	nämä
Gen.	**bun*u*n**	tämän	**bunlar*ı*n**	näiden
Akk.	**bun*u***	tätä, tämän	**bunlar*ı***	näitä, nämä
Dat.	**bun*a***	tähän, tälle	**bunlar*a***	nähin, näille
Lok.	**bund*a***	tässä, tällä	**bunlard*a***	näissä, näillä
Abl.	**bund*a*n**	tästä, tältä	**bunlard*a*n**	näistä, näiltä
Instr.	**bun*u*nla**	tällä, tämän kanssa	**bunl*a*rla**	näi/llä, -den kanssa
Ekv.	**b*u*nca**	tämän verran	*(puuttuu)*	
Nom.	**şu**	tuo	**şunl*a*r**	nuo
Gen.	**şun*u*n**	tuon	**şunlar*ı*n**	noiden
Akk.	**şun*u***	tuota, tuon	**şunlar*ı***	noita, nuo
Dat.	**şun*a***	tuohon, tuolle	**şunlar*a***	noihin, noille
Lok.	**şund*a***	tuossa, tuolla	**şunlard*a***	noissa, noilla
Abl.	**şund*a*n**	tuosta, tuolta	**şunlard*a*n**	noista, noilta
Instr.	**şun*u*nla**	tuolla, tuon kanssa	**şunl*a*rla**	noi/lla, -den kanssa
Ekv.	**ş*u*nca**	tuon verran	*(puuttuu)*	
Nom.	**o**	se	**onl*a*r**	ne
Gen.	**on*u*n**	sen	**onlar*ı*n**	niiden
Akk.	**on*u***	sitä, sen	**onlar*ı***	niitä, ne
Dat.	**on*a***	siihen, sille	**onlar*a***	niihin, niille
Lok.	**ond*a***	siinä, sillä	**onlarda**	niissä, niillä
Abl.	**ond*a*n**	siitä, siltä	**onlard*a*n**	niistä, niiltä
Instr.	**on*u*nla**	sillä, sen kanssa	**onl*a*rla**	nii/llä, -den kanssa
Ekv.	***o*nca**	*(puuttuu)*		

*0.5.5.3. **Kysyvät pronominit***

	Yksikkö:		Monikko:	
Nom.	**kim**	kuka	**kiml*e*r**	ketkä
Gen.	**kim*i*n**	kenen	**kimler*i*n**	keiden

Akk.	**kim*i***	kenet, ketä	**kimler*i***	kenet, keitä
Dat.	**kim*e***	keneen, kenelle	**kimler*e***	keihin, keille
Lok.	**kimd*e***	kenessä, kenellä	**kimlerd*e***	keissä, keillä
Abl.	**kimd*e*n**	kenestä, keneltä	**kimlerd*e*n**	keistä, keiltä
Instr.	**kim*i*nle**	kenen kanssa	**kiml*e*rle**	keiden kanssa

Nom.	**ne**	mikä	**nel*e*r**	mitkä?
Gen.	**ney*i*n**	minkä	**neler*i*n**	*(puuttuu)*
Akk.	**ney*i***	mitä, minkä	**neler*i***	mitkä?
Dat.	**ney*e***	mihin, mille	**neler*e***	mihin, mille
Lok.	**n*e*de**	missä, millä	**nelerd*e***	missä, millä
Abl.	**n*e*den**	mistä, miltä	**nelerd*e*n**	mistä, miltä
Instr.	**n*e*yle**	millä, minkä kanssa	**nel*e*rle**	millä, minkä kanssa

Nom.	**h*a*ngisi**	mikä, kumpi	**h*a*ngiler*i***	mitkä, kummat
Gen.	**h*a*ngisin*i*n**	minkä, kumman	**h*a*ngilerin*i*n**	(-), kumpien
Akk.	**h*a*ngisin*i***	mitä, kumpaa	**h*a*ngilerin*i***	mitä, kumpia
Dat.	**h*a*ngisin*e***	mille, kummalle	**h*a*ngilerin*e***	mille, kummille
Lok.	**h*a*ngisind*e***	missä, kummassa	**h*a*ngilerind*e***	millä, kummilla
Abl.	**h*a*ngisind*e*n**	mistä, kummasta	**h*a*ngiler*i*nd*e*n**	miltä, kummilta
Instr.	**h*a*ngisiyle**	millä, kummalla	**h*a*ngiler*i*yle**	millä, kummilla

0.5.5.4. ***Refleksiivipronomini*** kendi *‘itse’*

Yks.:	*minä itse*	*sinä itse*	*hän itse*
Nom.	**kend*i*m**	**kend*i*n**	**kend*i***
Gen.	**kendim*i*n**	**kendin*i*n**	**kendis*i***
Akk.	**kendim*i***	**kendin*i***	**kendisin*i***
Dat.	**kendim*e***	**kendin*e***	**kendisin*e***
Lok.	**kendimd*e***	**kendind*e***	**kendisind*e***
Abl.	**kendimd*e*n**	**kendind*e*n**	**kendisind*e*n**
Instr.	**kend*i*mle**	**kend*i*nle**	**kendis*i*nle**

Mon.:	*me itse*	*te itse*	*he itse*
Nom.	**kendim*i*z**	**kendin*i*z**	**kendiler*i***
Gen.	**kendimiz*i*n**	**kendiniz*i*n**	**kendilerin*i*n**
Akk.	**kendimiz*i***	**kendiniz*i***	**kendilerin*i***
Dat.	**kendimiz*e***	**kendiniz*e***	**kendilerin*e***
Lok.	**kendimizd*e***	**kendinizd*e***	**kendilerind*e***
Abl.	**kendimizd*e*n**	**kendinizd*e*n**	**kendilerind*e*n**
Instr.	**kendim*i*zle**	**kendin*i*zle**	**kendeler*i*nle**

0.6. VERBIT

0.6.1. INDIKATIIVI

0.6.1.1. ***Aoristi (Geniş zaman)***

Turkin aoristi ilmaisee *tapaa*, *tottumusta*, *tarkoitusta*, *pyyntöä*, *lupausta*, *toivomusta*. Se muodostetaan lisäämällä verbin vartaloon suffiksi **-r/-*a*r/-*e*r/-*ı*r/-*i*r/-*u*r/-*ü*r** täydennettynä *persoonapäättein*:

Yks./pers.:	Mon./pers.:
1. **-ım/-im/-um/-üm**	1. **-ız/-iz/-uz/-üz**
2. **-sın/-sin/-sun/-sün**	2. **-sınız/-siniz/-sunuz/-sünüz**
3. ---	3. **-lar/-ler**

Huomaa ero!:
Aoristi: **konuş*u*r** = hän *osaa / tapaa yleensä / on aikeissa puhua*
Preesens: **konuş*u*yor** = hän *puhuu* / *on puhumassa parhaillaan*

1) ***-r*** –suffiksilla, jos verbin vartalo päättyy vokaaliin: **ye-m*e*k > ye-r** (syö), **anla-m*a*k > anl*a*-r** (ymmärtää), **başla-m*a*k > başl*a*-r** (alkaa), **oku-m*a*k > ok*u*-r** (lukee);

2) ***-ı*r, *-i*r, *-u*r, *-ü*r** –suffkseilla, jos monitavuinen vartalo päättyy konsonanttiin: **anlat-m*a*k** > **anlat-*ı*r** (selittää), **göster-m*e*k > göster-*i*r** (näyttää), **konuş-m*a*k** > **konuş-*u*r** (puhuu), **gözük-m*e*k** > **gözük-*ü*r** (näkyy);

3) ***-a*r/-*e*r** –suffikseilla, jos yksitavuisen verbin vartalo päättyy konsonanttiin: **uç-m*a*k > uç-*a*r** (lentää), **geç-m*e*k > geç-*e*r** (ohittaa), **yüz-m*e*k < yüz-*e*r** (ui), **kork-m*a*k > kork-*a*r** (pelkää), **at-m*a*k > at-*a*r** (heittää);

4) ***-ı*r, *-i*r, *-u*r, *-ü*r** –suffikseilla, jos yksitavuisen verbin vartalo päättyy **-l tai -r** –konsonanttiin : **al-m*a*k > al-*ı*r** (ottaa), **ver-m*e*k** > **ver-*i*r** (antaa), **gör-m*e*k > gör-*ü*r** (näkee), **bul-m*a*k > bul-*u*r** (löytää).

Esimerkkejä persoonataivutuksesta. Esimerkkiverbeinä

baslam*a*k *alkaa*	**göster*me*k** *näyttää*	**konuşm*a*k** *puhua*
başl*a*-**r**-ım *alan*	göster-***i*r**-*i*m *näytän*	konuş-***u*r**-um *puhun*
başl*a*rsın *alat*	göster*i*rsin *näytät*	konuş*u*rsun *puhut*
başl*a*r *alkaa*	göster*i*r *näyttää*	konuş*u*r *puhuu*

başlarız *alamme*	gösteririz *näytämme*	konuşuruz *puhumme*
başlarsınız *alatte*	gösterirsiniz *näytätte*	konuşursunuz *puhutte*
başlarlar *alkavat*	gösterirler *näyttävät*	konuşurlar *puhuvat*

0.6.1.2. ***Aoristin perfektiivi***

Aoristin perfektiivi ilmaisee *tavaksi*, *tottumukseksi* tai *toistuvaksi* luonnehdittavaa menneeseen aikaan takautuvaa toimintaa. Se muodostetaan liittämällä aoristivartalon perään suffiksi **-dı/-di/-du/-dü** + persoonapäätteet:

Yks./pers.	Mon./pers.
1. **-m**	1. **-k**
2. **-n**	2. **-nız/-niz/-nuz/-nüz**
3. -	3. **-lar/-ler**

minulla, sinulla, hänellä, meillä, teillä, heillä oli tapana *alkaa, näyttää, puhua:*

başlar-**dı**-m *minulla* ~	göster-**di**-m *minulla* ~	konuşur-**du**-m *minulla*
başlardın *sinulla* ~	gösterdin *sinulla* ~	konusurdun *sinulla*
başlardı *hänellä* ~	gösterdi *hänellä* ~	konuşurdu *hänellä*
başlardık *meillä* ~	gösterdik *meillä* ~	konuşurduk *meillä*
başlardınız *teillä* ~	gösterdiniz *teillä* ~	konuşurdunuz *teillä*
başlardılar/	gösterdiler/	konuşurdular/
başlarlardı *heillä* ~	gösterlerdi *heillä* ~	konuşurlardı *heillä*

0.6.1.3. ***Aoristin narratiivi***

Aoristin narratiivi ilmaisee *tavaksi*, *tottumukseksi* tai *toistuvaksi* luonnehdittavaa toimintaa, jota puhuja itse ei ole ollut todistamassa. Se muodostetaan liittämällä aoristivartalon perään suffiksi **-mış/-miş/-muş/-müş** + persoonapäätteet:

Yks./pers.:	Mon./pers.:
1. **-ım/-im/-um/-üm**	1. pers. **-ız/-iz/-uz/-üz**
2. pers. **-sın/-sin/-sun/-sün**	2. pers. **-sınız/-siniz/-sunuz/-sünüz**
3. pers. ---	3. pers. **-lar/-ler**

minä, sinä, hän ... huomaan alkavani/alkaneeni; näyttäväni/näyttäneeni / minun, sinun, hänen ... sanotaan/ kerrotaan puhuvan/ puhuneen jne.:

başlar-**mış**-ım *minä* ~	göster-**miş**-im *minä*~	konuşur-**muş** -um *minun* ~
başlarmışsın *sinä* ~	göstermişsin *sinä* ~	konuşurmuşsun *sinun* ~
başlarmış *hän* ~	göstermiş *hän* ~	konuşurmuş *hänen* ~
başlarmışız *me* ~	gödtermişiz *me* ~	konuşurmuşuz *meidän* ~
başlarmışınız *te* ~	göstermişsiniz *te* ~	konuşurmuşsunuz *teidän* ~
başlarlarmış/	gösterlermiş/	konuşurlarmış/

başl*a*rmışlar *he* ~	göst*e*rmişler *he* ~	konuş*u*rmuşlar *heidän* ~

0.6.1.4. ***Aoristin liittokonditionaali***

Aoristin liittokonditionaali esittää tekemisen ehdonalaisena. Suomessa sitä vastaa *jos –ehtolause*. Se muodostetaan lisäämällä aoristivartalon loppuun konditionaalin tunnus **-sa/-se** täydennettynä persoonapäättein:

Yks./pers.	Mon./pers.
1. **-m**	1. **-k**
2. **-n**	2. **-n*ı*z/-n*i*z/-n*u*z/-n*ü*z**
3. -	3. **-l*a*r/-l*e*r**

<u>jos</u> *alan, alat...*<u>jos</u> *näytän, näytät ...* <u>jos</u> *puhun, puhut ...*:

baslam*a*k *alkaa*	**gösterm*e*k** *näyttää*	**konuşm*a*k** *puhua*
başl*a*r-**sa**-m *alan*	göst*e*r-**se**-m *näytän*	konuş*u*r-**sa**-m *puhun*
başl*a*rsan *alat*	göst*e*rsen *näytät*	konus*u*rsan *puhut*
başl*a*rsa *alkaa*	göst*e*rse *näyttää*	konuş*u*rsa puhuu
başl*a*rsak *alamme*	göst*e*rsek *näytämme*	konuş*u*rsak *puhumme*
başl*a*rsanız *alatte*	göst*e*rseniz *näytätte*	konuş*u*rsanız *puhutte*
başl*a*rsalar/	göst*e*rseler/	konuş*u*rsalar/
başlarl*a*rsa *alkavat*	gösterl*e*rse *näyttävät*	konuşurl*a*rsa *puhuvat*

0.6.1.5. ***Preesens***

Preesens ilmaisee ensisijaisesti puhumishetkellä meneillään olevaa tekemistä. Se muodostetaan lisäämällä vokaalipäätteisillä verbeillä vartaloon pääte **-yor-** ja konsonanttipäätteisillä verbeillä **-*ı*yor/-*i*yor/-*u*yor/-*ü*yor** täydennettynä persoonapäättein:

Yks./pers.	Mon./pers.
1. **-um**	1. **-uz**
2. **-sun**	2. **-sunuz**
3. **-**	3. **-l*a*r**

baslam*a*k *alkaa*	**gösterm*e*k** *näyttää*	**konuşm*a*k** *puhua*

alan, alat, alkaa … /olen, olet, on … alkamassa, näyttämässä, puhumassa:

başl**-*ı*yor-**um	göster**-*i*yor-**um	konuş**-*u*yor-**um
başl*ı*orsun	göster*i*yorsun	konus*u*yorsun
başl*ı*yor	göster*i*yorsun	konuş*u*yor
başl*ı*oyoruz	göster*i*yor	konuş*u*yoruz
başl*ı*yorsunuz	göster*i*yorsunuz	konuş*u*yorsunuz

başl*ı*yorlar	göster*i*yorlar	konuş*u*yorlar

a) Jos verbivartalo päättyy laveaan vokaaliin **a, e** tulee persoonataivutuksessa **-yor** –päätteen eteen **a>*ı*, e>*i*, a>*u*, e>*ü***:

anl**a**m*a*k > anl***ı***yor	oyn**a**m*a*k > oyn***u***yor	bekl**e**m*e*k > bekl***i***yor
d**e**m*e*k > d***i***yor	topl**a**m*a*k > topl***u***yor	gülüms**e**mek > gülüms***ü***yor

b) Konsonanttiin päättyvän verbin vartalon ja **-yor** –suffiksin väliin tulee side-vokaali **-*ı*+yor, -*i*+yor, -*u*+yor-, -*ü*+yor**:

yazm*a*k *kirjoittaa*	**inm*e*k** *laskeutua (autosta, junasta ym.)*
yaz-***ı*-yor**-um *kirjoitan*	in-***i*-yor**-um *laskeudun laskeutumassa*
olm*a*k *olla/tulla jksik*	**ölm*e*k** *kuolla*
ol-***u*-yor**-um *olen/tulen jksik*	öl-***ü*-yor**-um *kuolen / teen kuolemaa*

c) *Preesensin kieltomuodot “en tee / en ole tekemässä”:*
Preesensin kieltomuodon suffiksit **-ma/-me** kokevat äännevaihtelun seuraavasti: **ma >mı / me>mi / ma>mu / me>mü**:

alm*a*k *ostaa*	*a*l**ma**mak *olla ostamatta*	*a*l**mı**yorum *en ole ostamassa*
gelm*e*k *tulla*	g*e*l**me**mek *olla tulematta*	g*e*l**mi**yorum *en ole tulossa*
okum*a*k *lukea*	ok*u***ma**mak *olla lukematta*	ok*u***mu**yorum *en lue*
gülm*e*k *nauraa*	g*ü*l**me**mek *olla nauramatta*	g*ü*l**mü**yorum *en naura*

d) *Preesensin kysymysmuodot “teenkö / olenko tekemässä”:*
Preesensin *kysymysmuodot* muodostetaan preesensvartalon jälkeen erillisellä kysymyspartikkelilla **mu** täydennettynä persoonapäättein, paitsi mon. 3. persoona, johon tulee **mı**, esim. **gelm*e*k** *tulla*:

tulenko/olenko tulossa/ tuletko jne.

Yks./pers.	Mon./pers.
1. geliy*o*r **muyum**?	1. geliy*o*r **muyuz**?
2. geliy*o*r **musun**?	2. geliy*o*r **musunuz**?
3. geliy*o*r **mu**?	3. geliy*o*rlar **mı**?

0.6.1.6. ***Preesensin perfektiivi***

Preesensin perfektiivi muodostetaan liittämällä preesensin **-yor** –suffiksin perään persoonapäätteet: yks. 1. **-dum** 2. **-dun** 3. **-du**; mon 1. **-duk** 2. **-dunuz**

3. **-dul*a*r/-l*a*rdı**. Sillä ilmaistaan menneessä ajassa jatkunutta toimintajaksoa: *olin, olit, oli, olimme, olitte ... tulossa, odottamassa, lukemassa, näkemässä*

gelm*e*k *tulla*	**beklem*e*k** odottaa	**okumak** *lukea*	**görmek** *nähdä*
gel***i*yor-dum**	bekl***i*yor-dum**	ok***u*yor-dum**	gör***ü*yor-dum**
gel*i*yordun	bekl*i*yordun	ok*u*yordun	gör*ü*yordun
gel*i*yordu	bekl*i*yordu	ok*u*yordu	gör*ü*yordu
gel*i*yorduk	bekl*i*yorduk	ok*u*yorduk	gör*ü*yorduk
gel*i*yordunuz	bekl*i*yordunuz	ok*u*yordunuz	gör*ü*yordunuz
gel*i*yorlardı/	bekl*i*yorlardı/	ok*u*yorlardı/	gör*ü*yorlardı/
gel*i*yordular	gör*ü*yordular	bekl*i*yordular	ok*u*yordular

0.6.1.7 ***Preesensin narratiivi***

Preesensin narratiivin tehtävä on ilmaista sellaista jatkumassa olevaa tai ollutta tekemistä, jossa puhuja ei ole ollut osallisena eikä läsnä, *minun sanotaan/ kerrotaan/kuulut/näyt olevan/olleen tekemässä* jotakin. Muodostus tapahtuu preesensin vartalosta lisäämällä **-ıy*o*r/-iy*o*r/-uy*o*r/-üy*o*r + muş +** persoonapäätteet:

Yks./pers.	Mon./pers.
1. **-um**	1. **-uz**
2. **-sun**	2. **-sunuz**
3. **-**	3. **-l*a*r**

<u>*sanotaan olevan/olleen*</u>	<u>*kerrotaan olevan/olleen kirjoittamassa*</u>
olm*a*k *olla/tulla jksik*	**yazm*a*k** *kirjoittaa*
ol-u-y*o*r-**muş-**um *minun ~*	yaz-ı-y*o*r-**muş**-um *minun ~*
oluy*o*rmuşsun *sinun ~*	yazıy*o*rmuşsun *sinun ~*
oluy*o*rmuş *hänen ~*	yazıy*o*rmuş *hänen ~*
oluy*o*rmuşuz *meidän ~*	yazıy*o*rmuşuz *meidän ~*
oluy*o*rmuşsunuz *teidän ~*	yazıy*o*rmuşsunuz *teidän*
oluy*o*rmuşlar/	yazıy*o*rmuşlar /
oluyorl*a*rmış *heidän ~*	yazıyorl*a*rmış *heidän ~*

0.6.1.8. ***Preesensin liittokonditionaali***

Preesensin liittokonditionaali ilmaisee jatkuvaa, tapahtumassa olevaa ehdollista toimintaa. Suomessa sitä vastaa *jos –ehtolause.* Muodostus tapahtuu lisäämällä preesensvartalon **-yor** –suffiksin perään konditionaalin **-sa/-se –**suffiksi täydennettynä persoonapäättein:

Yks./pers.	Mon./pers.
1. **-m**	1. **-k**

2. **-n**	2. **-n*ı*z/-n*i*z/-n*u*z/-n*ü*z**
3. -	3. **-l*a*r/-l*e*r**

jos tulen/olen tulossa, jos tulet/olet tulossa jne.

gelm*e*k *tulla*	**beklem*e*k** *odottaa*	**okum*a*k** *lukea*	**görmek** *nähdä*
geliy*o*r-**sa-**m	bekliy*o*r-**sa-**m	okuy*o*r-**sa-**m	görüy*o*r-**sa-**m
geliy*o*rsan	bekliy*o*rsan	okuy*o*rsan	görüy*o*rsan
geliy*o*rsa	bekliy*o*rsa	okuy*o*rsa	görüy*o*rsa
geliy*o*rsak	bekliy*o*rsak	okuy*o*rsak	görüy*o*rsak
geliy*o*rsanız	bekliy*o*rsanız	okuy*o*rsanız	görüy*o*rsanız
geliy*o*rsalar/	bekliy*o*rsalar/	okuy*o*rsalar/	görüy*o*rsalar/
geliyorl*a*rsa	bekliyorl*a*rsa	okuyorl*a*rsa	görüy*o*rl*a*rsa

Kieltomuodot:
jos en tule/ole tulossa, jos et tule/ole tulossa jne.

g*e*l**-mi-**yorsam	bekl*e***-mi-**yorsam	ok*u***-mu-**yorsam	g*ö*r-**mü**-yorsam
g*e*lmiyorsan	bekl*e***-mi-**yorsan	ok*u***-mu-**yorssan	g*ö*rmüyorsan
g*e*lmiyorsa	bekl*e*miyorsa	ok*u*muyorsa	g*ö*rmüyorsa
g*e*lmiyorsak	bekl*e*miyorsak	ok*u*muyorsak	g*ö*rmüyorsak
g*e*lmiyorsanız	bekl*e*miyorsnız	ok*u*muyorsanız	g*ö*rmüyorsanız
g*e*lmiyorsalar/	bekl*e*miyorsalar/	ok*u*muyorsalar/	g*ö*rmüyorsalar/
g*e*lmiyorl*a*sa	bekl*e*miyorl*a*rsa	ok*u*muyorl*a*rsa	g*ö*rmüyorl*a*rsa

0.6.1.9. ***Definiittiperfekti***

Definiittiperfekti ilmaisee *jo tapahtunutta tekemistä*, joka perustuu *puhujan omaan läsnäoloon tai kokemukseen*. Se muodostetaan **-dı/-di/-du/-dü** -suffiksilla, jonka perään liitetän persoonapäätteet:

Yks./pers.	Mon./pers.
1. **-m**	1. **-k**
2. **-n**	2. **- n*ı*z/-n*i*z/-n*u*z/-n*ü*z**
3. -	3. **-l*a*r/-l*e*r**

Se kattaa sekä suomen imperfektin että perfektin: *tulin/olen tullut, en tullut/en ole tullut, tulinko/olenko tullut, enkö tullut/enkö ole tullut* jne.

gelm*e*k *tulla*:

tulin, tulit...	*en tullut, et ...*	*tulinko, tulitko...?*	*enkö tullut, etkö...?*
gel-**d*i***-m	g*e*l-**me**-di-m	gel-**d*i***-m mi?	g*e*l-**me**-di-m mi?
geld*i*n	g*e*lmedin	geld*i*n mi?	g*e*lmedin mi?
geld*i*	g*e*lmedi	geld*i* mi?	g*e*lmedi mi?

geld*i*k	g*e*lmedik	ged*i*k mi?	g*e*lmedik mi?
geldin*i*z	g*e*lmediniz	geldin*i*z mi?	g*e*lmediniz mi?
geldil*e*r	g*e*lmediler	geldil*e*r mi?	g*e*lmediler mi?

okumak *lukea*:

luin, luit ...	*en, et ... lukenut*	*luinko, luitko ...?*	*enkö, etkö... lukenut?*
oku-**d*u*-**m	ok*u*-**ma-**dım	oku-**d*u*-**m mu?	ok*u*-**ma-**dım mı
okud*u*n	ok*u*madın	okud*u*n mu?	ok*u*madın mı?
okud*u*	ok*u*madı	okud*u* mu?	ok*u*madı mı?
okud*u*k	ok*u*madık	okud*u*k mu?	ok*u*madık mı?
okudun*u*z	ok*u*madınız	okudun*u*z mu?	ok*u*madınız mı?
okudul*a*r	ok*u*madılar	okudul*a*r mı?	ok*u*madılar mı?

*0.6.1.10. **Definiittiperfektin perfektiivi***

Definiittiperfektiivi ilmoittaa toiminnan tapahtuneen ennen puhumishetkeä tai jo mennyttä ajankohtaa. Muodostus tapahtuu lisäämällä definiitiperfektin persona-muotoihin **-dı/-di/-du/-dü** –suffiksi:

olin(han), olit(han), oli(han) ... tullut, lukenut, nähnyt, heittänyt jne.

gelm*e*k *tulla*:	**okum*a*k** *lukea*:	**görm*e*k** *nähdä*	**atm*a*k** *heittää*
gel-d*i*m-**di**	oku-d*u*m-**du**	gör-d*ü*m-**dü**	at-t*ı*m-**dı**
geld*i*ndi	okud*u*ndu	görd*ü*ndü	att*ı*ndı
geld*i*ydi	okud*u*ydu	görd*ü*ydü	att*ı*ydı
geld*i*kti	okud*u*ktu	görd*ü*düktü	att*ı*ktı
geldin*i*zdi	okudun*u*zdu	görd*ü*nüzdü	att*ı*nızdı
gel*i*ydiler/	okud*u*ydular/	görd*ü*ydüler/	att*ı*ydılar/
geldil*e*rdi	okudul*a*rdı	gördül*e*rdi	attıl*a*rdı

*0.6.1.11. **Definiittiperfektin liittokonditionaali***

Turkin liittokonditionaali sisältää ehdon. Suomessa sitä vastaavat *jos+pääver-bi* –rakenteet. Se muodostetaan liittämällä liittämällä definiittiperfektin persoo-namuotoihin konditionaalisuffiksi **-sa/-se** tai vaihtoehtoisesti liittämällä definiit-tiperfektin vartaloon konditionaalin **-sa/-se** –suffiksi täydennettynä persoona-päättein. Viimemainittujen väliin tulee liitekonsonantti **-y-:**

gelm*e*k *tulla*	**okum*a*k** *lukea*
jos tulin/jos olen tullut …	*jos luin/jos olen lukenut ...*
geld*i*m**se**/geld*i*y**se**m	okudum**sa/**okud*u*y**sa**m
geld*i*nse/geld*i*ysen	okud*u*nsa/okud*u*ysa

geld*i*yse	okud*u*ysa
geld*i*kse/geld*i*ysek	okud*u*ksa/okud*u*ysak
geld*i*nizse/geld*i*yseniz	okud*u*nuzse/okud*u*ysanız
geldil*e*rse/geld*i*yseler	okudul*a*rsa/okd*u*ysalar

Kieltomuodot:

jos en tullut/jos en ole tullut ...	*jos en lukenut/jos en ole lukenut ...*
g*e*lmediysem	ok*u*madıysam
g*e*lmediysen	ok*u*maıysan
g*e*lmediyse	ok*u*madıysa
g*e*lmediysek	ok*u*madıysak
g*e*lmediyseniz	ok*u*madıysanız
g*e*lmedil*e*rse	ok*u*madıl*a*rsa

*0.6.1.12. **Indefiniittiperfekti***

Indefiniittiperfekti ilmaisee *puhumishetkeä edeltänyttä* toimintaa, jota puhuja *ei itse ole nähnyt eikä kokenut.* Indefiniittiperfekti muodostetaan verbin vartalosta suffiksilla **-m*ı*ş/-m*i*ş/-m*u*ş/-m*ü*ş**, johon lisätään persoonapäätteet:

Yks. /pers.	Mon./pers.
1. **-ım/-im/-um/-üm**	1. **-ız/-iz/-uz/-iz**
2. **-sın/-sin/-sun/-sün**	2. **-sınız/-siniz/-sunuz/-sünüz**
3. -	3. **-l*a*r/-l*e*r**

Esimerkki: **gelmek** *tulla:*
Kerrotaan, että…/Sanotaan, että…/Kuulemma…/Näköjään…

olen tullut...	*en ole tullut...*	*olenko tullut...*	*enkö ole tullut...*
gel-**m*i*ş-im**	g*e*l-**me-miş-im**	gel-**m*i*ş miyim**?	g*e*l-**me-miş miyim**?
gelm*i*şsin	g*e*lmemişsin	gelm*i*ş misin?	g*e*lmemiş misin?
gelm*i*ş	g*e*lmemiş	gelm*i*ş mi?	g*e*lmemiş mi?
gelm*i*şiz	g*e*lmemişiz	gelm*i*ş miyiz?	g*e*lmemiş miyiz?
gelm*i*şsiniz	g*e*lmemişsiniz	gelm*i*ş misiniz?	g*e*lmemiş misiniz?
gelmişl*e*r	g*e*lmemişler	gelmişl*e*r mi?	g*e*lmemişler mi?

*0.6.1.13. **Indefiniittiperfektin perfektiivi***

Indefiniittiperfektiivillä ilmoitetaan toiminnan edeltäneen puheena olevaa tai ajateltua mennyttä ajankohtaa. Suomessa sitä vastaa pluskvamperfekti. Indefiniittiperfektiivi muodostetaan menneen ajan **-mış/-miş/-muş/-müş** –partisiipista + **-dı/-di/-du/dü/-tı/-ti/-tu/-tü** –suffiksista persoonapäättein täydennettyinä:

olin tullut	*en ollut tullut*	*olinko tullut?*	*enkö ollut tullut?*
gel-**m*i*ş-ti-m**	g*e*l-**me-miş-tim**	gel-**m*i*ş miydim?**	g*e*l-**me-miş miydim?**
gelm*i*ştin	g*e*lmemiştin	gelm*i*ş miydin?	g*e*lmemiş miydin?
gelm*i*şti	g*e*lmemişti	gelm*i*ş miydi?	g*e*lmemiş miydi?
gelm*i*ştik	g*e*lmemiştik	gelm*i*ş miydik?	g*e*lmemiş miydik?
gelm*i*ştiniz	g*e*lmemiştiniz	gelm*i*ş miydiniz?	g*e*lmemiş miydiniz?
gelm*i*ştiler/	g*e*lmemiştiler/	gelm*i*ş miydiler?	g*e*lmemiş miydiler?
gelmişl*e*rdi	gelmemişl*e*rdi		

*0.6.1.14. **Indefiniittiperfektin narratiivi***

Indefiniittiperfektin narratiivin ilmaisema toiminta perustuu kuulopuheisiin tai puhuja huomaa sen todenmukaisuuden jälkikäteen. Muodostaminen tapahtuu lisäämällä menneen ajan **-mış/-miş/-muş/-müş –**partisiipin perään persoonapäättein täydennetty **-muş** –suffiksi: **oku-m*u*ş-muş-um** *olen/kin,-han lukenut.*

minun, sinun, hänen … kerrotaan/sanotaan tehneen; olenkin, oletkin tehnyt …

gelm*e*k:	**okum*a*k:**	**görm*e*k:**	**atm*a*k:**
tulleen	*lukeneen*	*nähneen*	*heittäneen*
gelm*i*ş-**miş**-im	okum*u*ş-**muş**-um	görm*ü*ş-**müş**-üm	atm*ı*ş-**mış**-ım
gelm*i*şsin	okum*u*şmuşun	görm*ü*şmüşün	atm*ı*şmışın
gelm*i*şmiş	okum*u*şmuş	görm*ü*şmüş	atm*ı*şmış
gelm*i*şmişiz	okum*u*şmuşuz	görm*ü*şmüşüz	atm*ı*şmışız
gelm*i*şmişsiniz	okum*u*şmuşsunuz	görm*ü*şmüşsünüz	atm*ı*şmışsınız
gelmişl*e*rmiş/	okumuşl*a*rmış/	görmüşl*e*rmiş/	atmışl*e*rmış/
gelm*i*şmişler	okum*u*şmuşlar	görm*ü*şmüşler	atm*ı*şmışler

*0.6.1.15. **Indefiniittiperfektin liittokonditionaali***

Indefiniittiperfektin liittokonditionaali muodostetaan menneen ajan **-mış** –partisiipista + **-sa/-se** –konditionaalisuffiksista ja persoonapäätteistä: **gelm*e*k> gel-miş-se-m; okum*a*k > oku-m*u*ş-sa-m**. Suomessa sitä vastaa *jos –ehtolause.* Paino on **-mış –**suffiksilla lukuun ottamatta kieltomuotoja eräitä monikon 3. persoonia.

jos olen tullut	*jos en ole tullut*	*jos olen lukenut*	*jos en ole lukenut*
gel-m*i*ş-**sem**	g*e*l-**me**-miş-**sem**	oku-m*u*ş-**sam**	ok*u*-**ma**-mış-**sam**
gelm*i*şsen	g*e*lmemişsen	okum*u*şsan	ok*u*mamışsan
gelm*i*şse	g*e*lmemişse	okmum*u*şsa	ok*u*mam*ı*şsa
gelm*i*şsek	g*e*lmemişsek	okum*u*şsak	ok*u*mamışsak
gelm*i*şseniz	g*e*lmemişseniz	okum*u*şsanız	ok*u*mamışsanız

gelm*i*şseler/ gelmişl*e*rse	g*e*lmemişl*e*rse	okumu*u*ssalar/ okumuşl*a*rsa	ok*u*mamışl*a*rsa

0.6.1.16. ***Futuuri***

Futuuri ilmaisee tulevaisuudessa tapahtuvaa toimintaa. Se muodostetaan lisäämällä konsonanttivartaloon suffiksi **-ac*a*k/ -ec*e*k** ja vokaalivartaloon **-yac*a*k/-yec*e*k** + verbin persoonapäätteet. Yksikön ja monikon 1. persoonassa tapahtuu konsonanttivaihtelu **k > ğ** (paitsi kysyvissä muodoissa). Paino on futuurisuffiksin jälkimmäisellä tavulla lukuun ottamatta kieltomuotoja:

Yks. /pers.	Mon. /pers.
1. **-ım/-im/-um/-üm**	1. **-ız/-i/-uz/-üz**
2. **-sın/-sin/-sun/-sin**	2. **-sınız/-siniz/-sunuz/-sünüz**
3. -	3. **-l*a*r/-l*e*r**

tulen, tulet…	*en tule, et tule…*	*tulenko, tuletko?…*	*enkö tule, etkö tule?*
gel-**ec*e*ğ**-im	g*e*l-**me**-yeceğ-im	gel-ec*e*k **miyim**?	g*e*l-**me-**yecek miyim?
gelec*e*ksin	g*e*lmeyeceksin	gelec*e*k misin?	g*e*lmeyecek misin?
gelec*e*k	g*e*lmeyecek	gelec*e*k mi?	g*e*lmeyecek mi?
gelec*e***ğ**iz	g*e*lmeyece**ğ**iz	gelec*e*k miyiz?	g*e*lmeyecek miyiz?
gelec*e*ksiniz	g*e*lmeyeceksiniz	gelec*e*k misiniz?	g*e*lmeyecek misiniz?
gelecekl*e*r	g*e*lmeyecekl*e*r	gelecekl*e*r mi?	g*e*lmeyecekler mi?

0.6.1.17. ***Futuurin perfektiivi***

Futuurin perfektiivi ilmoittaa tietyn mennen/tulevan ajankohdan jälkeen tapahtunutta tai tapahtuvaksi tarkoitettua/ajateltua tekemistä. Se muodostetaan tulevan ajan **-ac*a*k/-ec*e*k/-yac*a*k/-yec*e*k** –partisiipista lisäämällä siihen definiittiperfektin suffiksi **-tı/-ti** persoonapäättein täydennettynä: **söyle-yecek-ti-m** *olin sanova, olin tuleva sanoneeksi, olin sanomassa,tarkoitukseni oli sanoa.*

olin tulossa	*en ollut tulossa*	*olinko tulossa?*	*enkö ollut tulossa?*
gele-**ec*e*k-tim**	g*e*l-**me-yecek-tim**	gel-**ec*e*k miydim**?	g*e*l-**me**yecek miydim?
gelec*e*ktin	g*e*lmeyecektin	gelec*e*k miydin?	g*e*lmeyecek miydin?
gelec*e*kti	g*e*lmeyecekti	gelec*e*k miydi?	g*e*lmeyecek miydi?
gelec*e*ktik	g*e*lmeyecektik	gelec*e*k miydik?	g*e*lmeyecek miydik?
gelec*e*ktiniz	g*e*lmeyecektiniz	gelec*e*k miydiniz?	g*e*lmeyecek miydin*i*z?
gelecekl*e*rdi/ gelec*e*ktiler	g*e*lmeyecektil*e*r/ g*e*lmeyeceklerdi	gelec*e*k miydiler?	g*e*lmeyecek miydil*e*r?

0.6.1.18. ***Futuurin narratiivi***

Futuurin narratiivilla ilmaistaan sellaista tulevaa toimintaa, josta puhuja on saanut tietää välillisesti, hänelle on puhuttu, kerrottu tai hän on kuullut siitä. Futuurin narratiivi muodostetaan tulevan ajan **-ac*a*k/-ec*e*k** –partisiipista lisäämällä sen perään persoonapäättein täydennetty narratiivin **-mış** –suffiksi.
yarışm*a*k > yarış-ac*a*k-mış-sın *kilpailla > aiot kuulemma kilpailla.*
Esimerkkiverbeinä **olm*a*k** *olla*, **gelm*e*k** *tulla*:

kuulemma/kerrotaan, että ...	*kuulemma/kerrotaan, että ...*
ol-**ac*a*k-mış-ım ~** *tulen olemaan*	*o*l-**ma-yacak-**mış-ım ~ *en tule olemaan*
olac*a*kmışsın ~ *tulet olemaan*	*o*lmayacakmışsın ~ *et tule olemaan*
olac*a*kmış ~ *tulee olemaan*	*o*lmayacakmış ~ *ei tule olemaan*
olac*a*kmışız ~ *tulemme olemaan*	*o*lmayacakmışız ~ *emme tule olemaan*
olac*a*kmışsınız ~ *tulette olemaan*	*o*lmayacakmışsınız ~ *ette tule olemaan*
olac*a*kmışlar/	*o*lmayacakmışlar/
olcakl*a*rmış ~ *tulevat olemaan*	*o*lmayacakl*a*rmış ~ *eivät tule olemaan*
gel-**ec*e*k-miş-im** ~ *aion tulla*	g*e*l-**me-yecek-**miş-im *en aio tulla*
gelec*e*kmişsin ~ *aiot tulla*	g*e*lmeyecekmişsin *et aio tulla*
gelec*e*kmiş ~ *aikoo tulla*	g*e*lmeyecekmiş *ei aio tulla*
gelec*e*kmişiz ~ *aiomme tulla*	g*e*lmeyecekmişiz *emme aio tulla*
gelec*e*kmişsiniz ~ *aiotte tulla*	g*e*lmeyecekmişsiz *ette aio tulla*
gelec*e*kmişler/	g*e*lmeyecekmişler/
gelecekl*e*rmiş ~ *aikovat tulla*	g*e*lmeyecekl*e*rmiş *eivät aio tulla*

0.6.1.19. ***Futuurin liittokonditionaali***

Futuurin liittokonditionaali ilmasee tulevaisuudessa tapahtuvaa ehdollista toimintaa. Suomessa sitä vastaavat *jos –ehtolauseet.* Futuurin konditionaali muodostetaan tulevan ajan **-ac*a*k/-ec*e*k –**partisiipista lisäämällä sen perään persoonapäättein täydennetty konditionaalin suffiksi **-sa/-se**.
Esimerkkiverbeinä **almak** *ottaa*, **vermek** *antaa*:

Myönteiset muodot:	
jos tulen, tulet ... ottamaan	*jos tulen,tulet ... antamaan*
al**-ac*a*k-sa-m** *jos tulen ~*	ver-**ec*e*k-se-m** *jos tulen ~*
alac*a*ksan *jos tulet ~*	verec*e*ksen *jos tulet ~*
alac*a*ksa *jos tulee ~*	verec*e*kse *jos tulee ~*
alac*a*ksak *jos tulemme ~*	verec*e*ksek *jos tulemme ~*
alac*a*ksanız *jos tulette ~*	verec*e*kseniz *jos tulette ~*

alac*a*ksalar/ alacakl*a*rsa *jos tulevat ~*	verec*e*kseler/ verecekl*e*rse *tulevat ~*

Kieltomuodot:

jos en, et,ei ... tule ottamaan	*jos en, et, ei ... tule antamaan*
*a*l-**mı-yacak-sa-m** *jos en ~*	ver-**mi-yecek-se-m** *jos en ~*
*a*lmıyacaksan *jos et ~*	vermiyeceksen *jos et ~*
*a*lmıyacaksa *jos ei ~*	vermiyecekse *jos ei ~*
*a*lmıyacaksak *jos emme ~*	vermiyeceksek *jos emme ~*
*a*lmıyacaksanız *jos ette ~*	vermiyecekseniz *jos ette ~*
*a*lmıyacaksalar/ *a*lmıyacaklarsa *jos eivät ~*	vermiyecekseler/ vermiyeceklerse *jos eivät ~*

0.6.1.20. ***Konditionaali***

Konditionaali sisältää *ehdon, halun, toivomuksen* tai *kohteliaan pyynnön*. Se muodostetaan liittämällä verbivartaloon *painollinen* konditionaalisuffiksi **-sa/ -se +** persoonapäätteet. Suomessa turkin konditionaalia vastaa **jos** *–ehtolause.* Esimerkkiverbeinä **olm*a*k** *olla*, **gelm*e*k** *tulla*:

ol-**s*a*-m** *jos olisin*	gel-**s*e*-m** *jos tulisin*
ols*a*n *jos olisit*	gels*e*n *jos tulisit*
ols*a* *jos olisi*	gels*e* *jos tulisi*
ols*a*k *jos olisimme*	gels*e*k *jos tulisimme*
ols*a*nız *jos olisitte*	gels*e*niz *jos tulisitte*
ols*a*lar *jos olisivat*	gels*e*ler *jos tulisivat*

Kieltomuodot **-ma/-me***:*

*o*l-**ma-sa-m** *jos en olisi*	g*e*l-**me-se-m** *jos en tulisi*
*o*lmasan *jos et olisi*	g*e*lmesen *jos et tulisi*
*o*lmasa *jos ei olisi*	g*e*lmese *jos ei tulisi*
*o*lmasak *jos emme olisi*	g*e*lmesek *jos emme tulisi*
*o*lmasanız*jos ette olisi*	g*e*lmeseniz *jos ette tulisi*
*o*lmasalar *jos eivät olisi*	g*e*lmeseler *jos eivät tulisi*

0.6.1.21. ***Konditionaalin perfektiivi***

Konditionaalin perfektiivi sisältää ehdon, halun, toivomuksen tai kohteliaan pyynnön, joka takautuu *menneeseen ajankohtaan*. Se muodostetaan liittämällä suffiksi ***sa/se*** + ***idi*** + persoonapäätteet verbivartaloon.
Esimerkkiverbeinä **olmak** *olla*, **gelmek** *tulla*:

Myönteiset muodot:

jos olisin/olisit ... <u>ollut</u>/<u>olleet</u> ...	*jos olisin/olisit ... <u>tullut</u>/<u>tulleet</u> ...*
ol-**s*a*-ydı-**m *jos olisin ~*	gel-**s*e*-ydi-**m *jos olisin ~*
ols*a*ydın *jos olisit ~*	gels*e*ydin *jos olisit ~*
ols*a*ydı *jos olisi ~*	ges*e*ydi *jos olisi ~*
ols*a*ydık *jos olisimme ~*	gels*e*ydik *jos olisimme ~*
ols*a*ydınız *jos olisitte ~*	gels*e*ydiniz *jos olisitte ~*
ols*a*lardı/ ols*a*ydılar *jos olisivat ~*	gels*e*lerdi/ gels*e*ydiler *jos olisivat ~*

Kieltomuodot **ma/me**:

jos en/et/ei olisi <u>ollut</u> /<u>olleet</u>	*jos emme/ette/eivät olisi <u>tullut</u> / <u>tulleet</u>*
*o*l-**ma-**saydım *jos en olisi ~*	g*e*l-**me-**seydim *jos en olisi ~*
*o*lmasaydın *jos et olisi ~*	g*e*lmeseydin *jos et olisi ~*
*o*lmasaydı *jos ei olisi ~*	g*e*lmeseydi *jos ei olisi ~*
*o*lmasaydık *jos emme olisi ~*	g*e*lmeseydik *jos emme olisi ~*
*o*lmasaydınız *jos ette olisi ~*	g*e*lmeseydiniz *jos ette olisi ~*
*o*lmasaydılar *jos eivät olisi ~*	g*e*lmeseydiler *jos eivät olisi ~*

0.6.1.22. ***Konditionaalin narratiivi***

Konditionaalin narratiivi sisältää menneisiin tapahtumiin liittyvän 'jälkiviisaan' ehdon – '*jos olisi tehty niin, olisi käynyt näin*'. Konditionaalin narratiivi muodostetaan verbin vartalosta ja konditionaalin **-sa/-se** –suffiksista lisäämällä perään persoonapäättein täydennetty narratiivin **-mış** –suffiksi.
Esimerkkiverbeinä **olm*a*k** *olla*, **gelm*e*k** *tulla*:

jos olisin, olisit, olisi,olisimme, olisitte, olisivat …

<u>lukenut/ lukeneet</u>	*<u>tullut / tulleet</u>*
oku-**s*a*-**y-**mış-**ım *jos olisin ~*	gel-**s*e*-**y-**miş-**im *jos olisin ~*
okus*a*ymışın *jos olisit ~*	gels*e*ymişsin *jos olisit ~*
okus*a*ymış *jos olisi ~*	gels*e*ymiş *jos olisi ~*
okus*a*ymışız *jos olisimme ~*	gels*e*ymişiz *jos olisimme ~*
okus*a*ymışsınız *jos olisitte ~*	gels*e*ymişsiniz *jos olisitte ~*
okus*a*ymışlar/ okusal*a*rmış *jos olisivat ~*	gels*e*ymişler/ gelseyl*e*rmiş *jos olisivat ~*

0.6.1.23. ***Optatiivi (Istek kipi)***

Optatiivi ilmaisee *halua, tahtoa, toivomista tai kehotusta*. Se muodostetaan liittämällä verbin vartaloon suffiksi **-e/-a** tai **-ye/-ya** + persoonapäätteet: Esimerkkiverbeinä **gör-mek** *nähdä*, **bul-mak** *löytää*:

Myönteiset muodot:

gör-**e**-yim *haluan nähdä*	bul-**a**-yım *löytäisinpä*
göresin *sinun pitäisi nähdä*	bulasın *sinun pitäisi löytää*
göre *toivon hänen näkevän*	bula *toivon hänen löytävän*
görelim *näkisimmepä*	bulalım *löytäisimmepä*
göresiniz *kunpa näkisitte*	bulasınız *kunpa löytäisitte*
göreler *toivon heidän näkevän*	bulalar *toivon heidän löytävän*

Kielteiset **ma/me** *–muodot*:

kumpa en, et, …eivät <u>näkisi</u>;	*toivon etten, ettet … emme ... <u>löytäisi</u>*
gör-**me**-**ye**-yim *kumpa en ~*	bul-**ma**-**ya**-yım *toivon etten ~*
görmeyesin *kumpa et ~*	bulmayası *toivon ettet löytäisi ~*
görmeye *kumpa ei ~*	bulmaya *kumpa ei ~*
görmeyelim *kumpa emme ~*	bulmayalım *kumpa emme ~*
görmeyesiniz *kumpa ette ~*	bulmayasınız *kumpa ette ~*
görmeyeler *kumpa eivät ~*	bulmayalar *toivon etteivät ~*

0.6.1.24. ***Optatiivin perfektiivi***

Optatiivin perfektiivi ilmaisee *menneeseen aikaan* takautuvaa halua, tahtoa, toivomista tai kehotusta. Se muodostetaan liittämällä verbin vartaloon **-e/-a** tai **-ye/ya + y +** persoonapäättein täydennetty **dı/di** –suffiksi :

olisinpa, olisitpa … <u>nähnyt/nähneet</u>	*olisinpa, olisitpa ... <u>lukenut/lukeneet</u>*
gör-***e***-**y**-**di**-m *olisinpa ~*	oku-**y*a***-**y**-**dı**-m *olisinpa ~*
göreydin *olisitpa ~*	okuyaydın *olisitpa ~*
göreydi *olisipa ~*	okuyaydı *olisipa ~*
göreydik *olisimmepa ~*	okuyaydık *olisimmepa ~*
göreydiniz *olisittepa ~*	okuyaydınız *olisittepa ~*
göreydiler *olisivatpa ~*	okuyaydılar *olisivatpa ~*

0.6.1.25. ***Optatiivin narratiivi***

Optatiivin narratiivi ilmaisee usein menneeseen aikaan takautuvaa *ehdollista pohdintaa*. Se muodostetaan lisäämällä verbin vartaloon optatiivin **-a/-e/-ya-/**

-ye –suffiksi + **y** + narratiivin **-mış –**suffiksi täydennettynä persoonapäättein: Esimerkkiverbeinä **gelm*e*k** *tulla*, **okumak** *lukea*:

olisinpa, olisitpa ... tullut/tulleet	*olisinpa, olisitpa ... lukenut/lukeneet*
gel**-*e*-y-miş**-im *olisinpa ~*	oku**-ya-y-mış**-ım *olisinpa ~*
gel*e*ymişsin *olisitpa ~*	okuy*a*ymışsın *olisitpa ~*
gel*e*ymiş *olisipa ~*	okuy*a*ymış *olisipa ~*
gel*e*ymişiz *olisimmepa ~*	okuy*a*ymışız *olisimmepa ~*
gel*e*ymişsiniz *olisittepa ~*	okuy*a*ymışsınız *olisittepa ~*
gel*e*ymişler/	okuy*a*ymışlar/
geleyl*e*rmiş *olisivatpa ~*	okuyal*a*rmış *olisivatpa ~*

0.6.1.26. ***Nesessiivi (Gereklik kipi)***

Nesessiivi ilmoittaa tekemisen *välttämättömyyttä – on tehtävä/pitää tehdä*. Se muodostetaan lisäämällä verbin vartaloon suffiksi **-mal*ı*/-mel*i*** + **y** + persoona-päätteet. Esmerkkiverbeinä **okumak** *lukea*, **vermek** *antaa*:

on luettava	*on annettava*
oku-**mal*ı***-y-ım *minun ~*	ver-**mel*i***-y-im *minun ~*
okumal*ı*sın *sinun ~*	vermel*i*sin *sinun ~*
okulmal*ı* *hänen ~*	vermel*i* *hänen ~*
okumal*ı*yız *meidän ~*	vermel*i*yiz *meidän ~*
okumal*ı*sınız *teidän ~*	vermel*i*siniz *teidän ~*
okumal*ı*lar *heidän ~*	vermel*i*ler *heidän ~*

ei pidä lukea	*ei pidä antaa*
ok*u*-**ma**-malı-y-ım *minun ~*	ver-**me**-meli-y-im *minun ~*
ok*u*mamalısın *sinun ~*	vermemelisin *sinun ~*
ok*u*mamalı *hänen ~*	vermemeli *hänen ~*
ok*u*mamalıyız *meidän ~*	vermemeliyiz *meidän ~*
ok*u*mamalısınız *teidän ~*	vermemelisiniz *teidän ~*
ok*u*mamalılar *heidän ~*	vermemeliler *heidän ~*

onko minun luettava?	*onko minun annettava?*
okumal*ı* mıyım? *~ minun ~?*	vermel*i* miyim? *~ minun ~?*
okumal*ı* mısın? *~ sinun ~?*	vermel*i* misin? *~ sinun ~?*
okumal*ı* mı? *~ hänen ~?*	vermel*i* mi? *~ hänen ~?*
okumal*ı* mıyız? *~ meidän ~?*	vermel*i* miyiz? *~ meidän ~?*
okumal*ı* mısınız? *~ teidän ~?*	vermel*i* misiniz? *~ teidän ~?*
okumal*ı*lar mı? *~ heidän ~?*	vermel*i*ler mi? *~ heidän ~?*

onko minun oltava lukematta?	*onko minun oltava antamatta?*
ok*u*mamalı mıyım? ~ *minun ~?*	vermemeli miyim? ~ *minun ~?*
ok*u*mamalı mısın? ~ *sinun ~?*	vermemeli misin? *onko sinun ~?*
ok*u*mamalı mı? ~ *hänen ~?*	vermemeli mi? ~ *hänen ~?*
ok*u*mamalı mıyız? ~ *meidän ~?*	vermemeli miyiz? ~ *meidän ~?*
ok*u*mamalı mısınız? ~ *teidän ~?*	vermemeli misiniz? ~ *teidän ~?*
ok*u*mamalılar mı? ~ *heidän ~?*	vermemeliler mi? ~ *heidän ~?*

0.6.1.27. ***Nesessiivin perfektiivi***

Nesessiivin perfektiivi ilmoittaa tekemisen tai toiminnan välttämättömyyden *menneeseen aikaan takautuvana*. Se muodostetaan liittämällä verbin vartaloon suffiksi **-mal*ı*/-mel*i*** + **y** + persoonapäättein täydennetty **-dı/-di**.

minun, sinun… oli luettava:	*minun, sinun … oli annettava:*
oku-**mal*ı*-y-dı-**m *minun ~*	ver-**mel*i*-y-di-**m *minun ~*
okumal*ı*ydın *sinun ~*	vermel*i*ydin *sinun ~*
okumal*ı*ydı *hänen ~*	vermel*i*ydi *hänen ~*
okumal*ı*ydık *meidän ~*	vermel*i*ydik *meidän ~*
okumal*ı*ydınız *teidän ~*	vermel*i*ydiniz *teidän ~*
okumal*ı*ydıler *heidän ~*	vermel*i*ydiler *heidän ~*

0.6.1.28. ***Nesessiivin narratiivi***

Nesesiivin narratiivin ilmoittaman toiminnan välttämättömyydestä puhuja saa tietää välillisesti tai hän toteaa jälkikäteen sen olleen välttämätöntä. Nesessiivin narratiivi muodostetaan lisäämällä verbin vartaloon suffiksi **-mal*ı*/-mel*i* + y** + narratiivin **-mış** suffiksi täydennettynä persoonapäättein: **gel-mel*i* -y-miş-im.**

on kuulemma tultava:	*olisi näköjään pitänyt lukea:*
gel-**mel*i*-y-miş-**im *minun on ~*	oku-**mal*ı*-y-mış-**ım *minun olisi ~*
gelmel*i*ymişsin *sinun olisi ~*	okumal*ı*ymışsın *sinun ~*
gelmel*i*ymiş *hänen ~*	okumal*ı*ymış *hänen ~*
gelmel*i*ymişiz *meidän ~*	okumal*ı*ymışız *meidän ~*
gelmel*i*ymişsiniz *teidän ~*	okumal*ı*ymışsınız *teidän ~*
gelmel*i*ymişler/ ~	okumal*ı*mışlar/
gelmelil*e*rmiş *heidän ~*	okumalımışl*a*r *heidän ~*

0.6.1.29. ***Nesessiivin liittokonditionaali***

Nesessiivin liittokonditionaali ilmaisee toiminnan *ehdollisuutta*. Suomessa sitä vastaa *jos –lause*. Muodostaminen tapahtuu lisäämällä verbin vartaloon nesessiivin **-mal*ı*/-mel*i*** –suffiksi + **y** + konditionaalin **-sa/-se** –suffiksi täydennettynä per-soonapäättein: **gel-mel*i*-y-se-m** *jos minun on tultava*.

jos minun on tultava	*jos minun on luettava*
gel-**mel*i*-y-se-m** *jos minun ~*	oku**mal*ı*-y-sa-m** *jos minun ~*
gelmel*i*ysen *jos sinun ~*	okumal*ı*ysan *jos sinun ~*
gelmel*i*yse *jos hänen ~*	okumal*ı*ysa *jos hänen ~*
gelmel*i*ysek *jos meidän ~*	okumal*ı*ysak *jos meidän ~*
gelmel*i*yseniz *jos teidän ~*	okumal*ı*ysanız *jos teidän ~*
gelmel*i*lerse/ gelmeliysel*e*r *jos heidän on ~*	okumal*ı*larsa/ okumalıysal*a*r *jos heidän ~*

0.6.1.30. ***Imperatiivi (Emir kipi)***

Var ol! / Yaş*a*sın! *Eläköön!*

Imperatiivi- l. käskymuodot ilmaisevat *käskyä*, *kehotuste*, *pyyntöä,toivomusta* tai *neuvoa*. Turkin käskymuodot muodostetaan seuraavin päättein:

Yksikkö:	Monikko:
1. -ay*ı*m/-ey*i*m*	1. –al*ı*m/-el*i*m/-yal*ı*m/-yel*i*m*
2. *(= verbin vartalo)* -yın/-yin/-yun/-yün -ınız/-iniz/-unuz/-ünüz (koht.) -yınız/-yiniz/-yunuz/-yünüz	2. -ın/-in/-un/-ün
3. -sın/-sin/-sun/-sün	3. -sınl*a*r/-sinl*e*r/-sunl*a*r/-sünl*e*r

<u>Vokaalivartalo</u>: **oku-m*a*k** *"lukea":*

1. Ouyay*ı*m! *Luen(pa)!*	1. Okuyal*ı*m! *Lukekaamme!*
2. Ok*u*! *Lue!* Bekl*e*! *Odota!*	2. Ok*u*yun! *Lukekaa!* Ok*u*yunuz! " *(kohtel.)*
3. Ok*u*sun! *Lukekoon!*	3. Okusunl*a*r! *Lukekoot!*

Kieltomuodot **-ma**: *Älä lue!, Älköön lukeko! Älkää lukeko!*

1. Ok*u*mayay*ı*m! *Enpä lue!*	1. Ok*u*mayal*ı*m! *Älkäämme lukeko!*
2. Ok*u*ma! *Älä lue!*	2. Ok*u*mayın! *Älkää lukeko!* Ok*u*mayınız! *Älkäätte " ! (kohtel.)*
3. Ok*u*masın! *Älköön lukeko!*	3. Ok*u*masınlar! *Olkoot lukematta!*

Konsonanttivartalo: **gel-mek** *"tulla":*

1. Geleyim! *Tulenpa!*	1. Gelelim! *Tulkaamme!*
2. Gel! *Tule!*	2. Gelin!/Geliniz! *Tulkaa!*
3. Gelsin! *Tulkoon!*	3. Gelsinler! *Tulkoot!*

Kieltomuoto **-me**: *Älä tule!, Älköön tulko!, Älkää tulko!*

1. Gelmeyeyim! *Enpä tule!*	1. Gelmeyelim! *Älkäämme tulko!*
2. Gelme! *Älä tule!*	2. Gelmeyin! *Älkää tulko!*
	Gelmeyiniz! *Älkäätte " ! (kohtel.)*
3. Gelmesin! *Älköön tulko!*	3. Gelmesinler! *Olkoot tulematta!*

0.6.1.31. ***Ollako vai eikö olla? (Olmak veya olmamak?)***

Turkin kielestä suomen *olla*-verbille on kaksi perusvastinetta: **imek** *'olla'* ja **olmak** *'olla, tapahtua , tulla joksikin, käydä'*. Lisäksi *'olemassaoloa'* ja *'omistamista'* ilmaisemaan on adjektiivi **var** ja sille vastakohtakohtaisia tilanteita varten **yok.**

Bu gün misafirimiz olacak.	Tänään meille tulee vieraita.
Oğlum doktor olacak.	Pojastani tulee lääkäri.
Yarın orada olmalıyım.	Huomenna minun pitää olla siellä.
Ne var ne yok?	Mitä kuuluu?
Çorbada hamam böceği vardı.	Keitossa oli torakka.
Böyle iş olur mu?	Voiko sellaista tapahtua?

1. **imek** -apuverbin aoristi:

Yks. *olen, olet, on*	Mon. *olemme, olette, ovat*
1. +**ım** /+**im** /+**um** /+**üm**	1. +**ız** /+**iz** /+**uz** /+**üz**
2. +**sın** /+**sin** /+**sun** /+**sün**	2. +**sınız** /+**siniz** /+**sunuz** /+**sünüz**
3. +**dır** /+**dir** /+**dur** /+**dür**	3. +**dırlar** /+**dirler** /+**durlar** /+**dürler**
+**tır** /+**tir** /+**tur** /+**tür**	+**tırlar**/+**tirler** /+**turlar** /+**türler**

Sana päättyy konsonanttiin:

Ben Türk**üm** *Minä olen turkkilainen*	Biz yoksul**uz** *Me olemme köyhiä*
Sen zengin**sin** *Sinä olet rikas*	Siz çalışkan**sınız** *Te olette ahkeria*
O yorgun**dur** *Hän on väsynyt*	Küçük**türler** *He ovat pieniä*

Sanan päättyessä vokaliin, yks. ja mon.1. persoonapääte saa eteensä **y**:*n* :

Yks.: + **yım**/+**yim** /+**yum** /+**yüm**:	Mon.: +**yız** /+**yiz** /+**yuz** /+**yüz**:
Okulda**yım** *Olen koulussa*	Ankarda**yız** *Olemme Ankarassa*

Cennett*e***yim**	*Olen paratiisissa*	Biz evd*e***yiz**	*Olemme kotona*

2. <u>**i** -apuverbin definiittiperfekti</u>:

Yks. *olin, olit, oli kotona*	Mon. *olimme, olitte, olivat kotona*
1. **id*i*m**: evd*e* id*i*m > evde**y**d*i*m	1. **id*i*k**: evd*e* id*i*k > evdeyd*i*k
2. **id*i*n**: eved*e* id*i*n > evde**y**d*i*n	2. **idin*i*z**: evd*e* idin*i*z > evdeydin*i*z
3. **id*i***: evd*e* id*i* > evdeyd*i*	3. **idil*e*r**: evd*e* idil*e*r > evdeydil*e*r

Sana päättyy konsonanttiin:

Ben salak**t*ı*m** *Minä olin typerys*	Biz yoksul**d*u*k** *Olimme köyhiä*
Sen zengin**d*i*n** *Sinä olit rikas*	Siz çalışkan**dın*ı*z** *Olitte väsyneitä*
O yorgun**d*u*** *Hän oli väsynyt*	Küçük**tül*e*r** *He olivat pieniä*

Sana päättyy vokaaliin:

1. +**yd*ı*m**/+**yd*i*m**/+**yd*u*m/+yd*ü*m**	1. **+yd*ı*k/+yd*i*k/+yd*u*k/+yd*ü*k**
2. +**yd*ı*n**/+**yd*i*n**/+**yd*u*n**/+**yd*ü*n**	2. +**ydın*ı*z**/+**ydin*i*z**/+**ydun*u*z**/+**ydün*ü*z**
3. **+yd*ı*/+yd*i*/+yd*u*/+yd*ü***	3. +**ydıl*a*r**/+**ydil*e*r**/+**ydul*a*r**/+**ydül*e*r**

Ben burad*a***yd*ı*m** *Olin täällä*	Biz b*u*rad*a***yd*ı*k** *Me olimme täällä*
Sen evd*e***yd*i*n** *Olit kotona*	Siz evd*e***ydin*i*z** *Te olitte kotona*
O sporc*u***yd*u*** *Hän oli urheilija*	Onl*a*r yaşl*ı***ydıl*a*r** *He olivat iäkkiätä*

3. <u>**i** -apuverbin indefiniittiperfekti</u>:

kuulemma, näköjään olin, olit, oli, olimme, olitte, olivat:

i**m*i*ş**im *kuulemma olin*	i**m*i*ş**iz *kuulemme olimme*
i**m*i*ş**sin *kuulemma olit*	i**m*i*ş**siniz *kuulemma olitte*
i**m*i*ş** *kuulemma oli*	i**m*i*ş**l*e*r *kuulemma olivat*

4. <u>**i** -apuverbin konditionaali</u>:

jos olisin, olisit, olisi, olisimme, olisitte, olisivat …

*i***se**m *jos olisin*	*i***se**k *jos olisimme*
*i***se**n *jos olisit*	*i***se**niz *jos olisitte*
*i***se** *jos olisi*	*i***se**l*e*r *jos olisitte*

0.6.2.1. ***Verbien passivimuodoista***

Turkin passiivi muodostetaan suffikseilla **-n-** tai **-l-**, joskus **-n-** + **-l-:**

1. **-n-** tulee *vokaalivartloisilla* verbeillä:

ara-mak	**> mektup ara-n-ıyor**	*kirjettä etsitään*
iste-mek	**> öğdün iste-n-mez**	*neuvo(j)asi ei haluta/kaivata*
oku-mak	**> bu kitap çok oku-n-ur**	*tätä kirjaa luetaan paljon*

2. **-n-** tulee **-l** –vartaloisilla vebeillä:

gel-mek	**> buraya kestirme geli-n-ir**	*tänne tullaan oikotietä*
al-mak	**> bu araba ucuz alı-n-dı**	*tämä auto ostettiin halvalla*

3. **-l-** tulee muilla konsonanttivartaloisilla verbeillä:

yap-mak	**> köprü çapuk yapı-l-dı**	*silta rakennettiin nopeasti*
gitm-mek	**> oraya kolayca gide-l-ir**	*sinne mennään (pääsee) helposti*

4. **-n- + -l-** :

de-mek	**> buna hizmet de-nil-mez**	*tätä ei kutsuta palvelukseksi*
ye-mek	**> bu meyve ye-nil-mez**	*näitä hedelmiä ei syödä*

0.6.2.2. ***Infinitiiveistä***

1. **-mak/-mek –**infinitiivi on se verbin perusmuoto, joka esiintyy sanakirjoissa hakusanana: **almak** *ottaa/ostaa*, **beklemek** *odottaa*, **okumak** *lukea.*

2. **-ma/-me** –infinitiivi vastaa suomen IV infinitiiviä ja käyttäytyy substantiivin tavoin: **bekleme** *odottaminen/odotus*, **okuma** *lukeminen/luku.*

0.6.2.3. ***Partisiipeista***

Laajan ajan partisiipit:

1. **-an/-en/-yan/-yen**

gel-mek	> karşı **gel-en** araba	*vastaan tule-**va***
oku-mak	> kitap **oku-yan** oğlan	*kirjaa luke-**va** poika*

2. **-r/-ar/-er/-ır/-ir/-ur/-ür**

ak-mak	> **ak-ar** su	*virtaa-**va** vesi*
gör-mek	> **gör-ür** göz	*näke-**vä** silmä*
iç-mek	> **içil-ir** su	*juotava vesi*

3. **-maz/-mez**

anlaşılmak	> **anlaşıl-maz** politika	*käsittä-**mätön** politiikka*
inanıl-mak	> **inanıl-maz** hikâye	*usko-**maton** tarina*

Menneen ajan partisiipit:

4. –mış/-miş/-muş/-müş

al-m*a*k	**>** ibr*e*t **al-m*ı*ş** çoc*u*k	*opikseen otta-**nut** lapsi*
gel-m*e*k	**> gel-m*i*ş** mekt*u*p	*saapu-**nut** krje*
oku-m*a*k	> **oku-m*u*ş** ad*a*m	*luke-**nut**/oppi-**nut** mies*
dök-m*e*k	> süt **dök-m*ü*ş** ked*i* gib*i*	*kuin maitonsa kumo-**nnut** kissa*

5. -dık/-dik/-duk/dik/-tık/-tik/-tuk/-tük

al-m*a*k	> **al-dığ*ı*-n** kit*a*p	*osta-**masi** kirja*
***a*l-ma-mak**	**> *a*l-ma-dığı-n** kit*a*p	*kirja, jota et (ole) osta-**nut***
oku-m*a*k	> **oku-duğu-n*u*z** mekt*u*p	*lukema-**nne** kirje*
ok*u*ma-mak	**> ok*u*-ma-dığı-nız** mekt*u*p	*kirje, jota ette (ole) luke-**neet***

Tulevan ajan partisiippi:

6. –ac*a*k/-ec*e*k/-yac*a*k/-yec*e*k

gel-m*e*k	> **gel-ec*e*k** zam*a*n/yıl	*tuleva aika (futuuri)/vuosi*
git-m*e*k	> **gid-eceği-m** köy	*kylä, jonne aion mennä*
yapıl-m*a*k	**> yapıl-ac*a*k** ev*i*n penc*e*re	*rakennettavan talon ikkuna*
söyle-m*e*k	**> söyle-yec*e*k** söz	*sanottava sana*

Gelemeyeceğimd*e*n dolay*ı* üzg*ü*nüm.	Valitan, etten voi tulla.
Y*a*rın gideceğim köyd*e* gelec*e*k yıl yapılac*a*k ev gerçekt*e*n daha sonra satılac*a*k.	Talo, joka ensi vuonna rakennetaan kylään, jonne huomenna menen, varmasti myöhemmin myydään.

0.6.2.4. ***Gerundeja***

Gerundi on verbimuoto, jolla yleensä ilmaistaan tekemisen tapaa.

1. -ıp/-ip/-up/-üp/-yıp/-yip/-yup/-yüp

Tekeminen on samanaikaista:

Oturup gaz*e*te ok*u*yoruz.	Istumme ja luemme lehteä.
Çab*u*k gel*i*p siz*i* alac*a*ğım.	Tulen kohta noutamaan teidät.
Mehm*e*t sel*a*m ver*i*p geçt*i*.	Mehmet tervehti ja kulki ohi.

Tekemistä seuraa toinen tekeminen:

Al*i* yüznumaray*a* gid*i*p geld*i*.	Ali meni vessaan ja palasi.

Ask*e*r şimş*e*k gib*i* kalk*ı*p gitt*i*.	Sotilas nousi kuin salama ja lähti.
Köpeğ*i* gör*ü*p durd*u*m.	Näin koiran ja pysähdyin.

2. ***-ı*nca/*-u*nca/*-i*nce/*-ü*nce**

Tekeminen on samanaikaista:

Gün*e*ş doğ*u*nca, doğ*a* uyan*ı*r.	Auringon noustessa luonto herää.
Köpeğ*i* gör*ü*nce durd*u*m.	Koiran nähdessäni pysähdyin.

Tekemistä seuraa toinen tekeminen:

Yağm*u*r dur*u*nca ev*e* gittik.	Sateen päätyttyä lähdimme kotiin.
Yatağ*a* gir*i*nce uyud*u*.	Hän nukahti sänkyyn mentyään.

3. **-ar*a*k/-er*e*k**

Ağlayar*a*k okuld*a*n ev*e*geld*i*k.	Tulimme itkien koulusta kotiin.
İst*e*meyerek mektubun*u* ok*u*yorum.	Haluttomasti luen kirjettäsi.
Gülümseyer*e*k trend*e*n ind*i*.	Hymyillen hän nousi junasta.

4. **-ken/-iken**

Ben evd*e* ik*e*n, her şey yolund*a*.	Kotona ollessani kaikki on kohdallaan.
Biz çalış*ı*rken, siz plajda dinlen*i*-yorsunuz.	Meidän paiskiessamme töitä, te lepäät-te rannalla.

5. **-mad*a*n/-med*e*n**

Kahvesin*i i*çmeden Mehm*e*t gitt*i*.	Kahviaan juomatta Mehmet lähti.
Kon*u*şmadan *ö*nce düş*ü*n!	Ajattele ennen kuin puhut.
Köle*le*r yor*u*lmadan uğraştıl*a*r.	Orjat uurastivat väsymättä.
Hekim*e* çek*i*nmeden konuşt*u*.	Hän puhui lääkärille ujostelematta.

6. **-maksız*ı*n/-meksiz*i*n**

Yorulm*a*ksızın akşam*a* kadar çalışt*ı*k.	Väsymättä ahersimme iltaan asti.
Hiç bir şey söylem*e*ksizin lokantad*a*n hoşn*u*t *o*lmayan çıkt*ı*k.	Mitään sanomatta poistuimme ravintolasta tyytymättöminä.

7. **–al*ı*/-el*i/-yal*ı/-yel*i***

B*u*ray*a* gelel*i* her gün iş ar*ı*yorum.	Tänne tulostatani lähtien olen joka päivä etsinyt työtä.

Yağmur yağmalı altı hafta oldu. Viime sateesta on kuusi viikkoa.
Tanıştık tanışalı her hafta görüşüyoruz. Tutustumisestamme lähtien olemme tavannet joka viikko.

*0.7.1.1. **Adverbeja***

Paikkaa ilmaisevia adverbeja:
aşağı *alas*
yukarı*ylös*
dışarı *ulos*
içeri *sisään*
öte *toinen puoli*
ileri *eteen*
geri *taakse*
beri *tänne*
bura *tämäpaikka/kohta*
şura *tuo paikka/kohta*

Aikaa ilmaisevia adverbeja:
akşamleyin *illalla*
ara sıra *joskus, toisinaan*
artık *jo; enää*
asla *ei koskaan*
bazen/bazı *joskus, toisinaan*
bu gün *tänään*
daima *aina*
dün *eilen*
daha *vielä*
demin *äsken*
derhal *heti*
daima *aina*
er, erken *aikaisin*
evvelki gün *toissapäivänä*
geç *myöhään*
geçen/de, -lerde *jokin aika sitten*
gene *taas*
gündüzün *päivällä*
hâlâ *vieläk/in, -kään*
hâlen *tällä hetkellä*
hemen *heti*
henüz *vasta, vielä*
hep *aina*
kış yaz *kesät talvet*
öbür gün *ylihuomenna*
sabahleyin *aamulla*
şimdi *nyt*
sonra *myöhemmin*
yarın *huomenna*
yine *taas*

Tapaa ilmaisevia adverbiaaleja:
ansızın *yhtäkkiä*
birdenbire *odottamatta*
çabuk *nopeasti*
doğru *suorassa, suoraan*
düşüncesizce *ajattelematta*
eğri *vinossa, väärässä,väärään*
gecikmeksizin *viipymättä*
şüphesiz *epäilemättä*
yalnız *yksin*
yavaş(ça) *hitaasti*

Täydentäviä ja täsmentäviä adverbiaaleja:
belki *ehkä*
bile *jopa*
büsbütün/bütün bütün *täysin*
evet *kyllä*
galiba *kai*
hayır *ei*

bol *ylenmäärin, ylenpalttisesti*
dah*a* çok *lisää, enemmän*
değ*i*l *ei*
***e*lbet / elb*e*tte** *varmasti*
ma*a*lesef *valitettavasti*
tab*ii* *tietysti*
yok *ei*
zar zor *hädin tuskin, nipin napin*

0.7.1.2. ***Postpositioita***

Turkin postpositioiden mukaan määräytyy pääsanan sija täsmentää postposition kulloisenkin konkreettisen merkityksen.

1. *Nominatiivia vaativat:*

***e*vvel** – ik*i* yıl *e*vvel	kaksi vuotta *sitten*
gib*i* – sıhhat gib*i* serv*e*t	terveyden *kaltainen* rikkaus
iç*i*n – arkadaş*ı*m iç*i*n	ystäväni *vuoksi/*ystävvääni *varten*
il*e* – annes*i* il*e/*kahv*e* süt il*e*	äitinsä *kanssa*/kahvi maidon *kera*
kad*a*r – ne kad*a*r?	minkä *verran*?
***ö*nce –** bir haft*a ö*nce	viikko *sitten*
s*o*nra – ik*i* haft*a* s*o*nra	kahden viikon *kuluttua/perästä*

2. *Genetiiviä postpositioiden* **gib*i***, **iç*i*n**, **il*e***, **kad*a*r** *kanssa vaativat pronominit (poikkeuksen tekee mon. 3. persoona, joka on nominatiivissa):*

ben*i*m gib*i* minun kaltaiseni	**biz*i*m kad*a*r** meidän verran
sen*i*n gib*i* inun kaltaisesi	**siz*i*n kad*a*r** teidän verran
on*u*n gib*i* hänenlaisensa	**onl*a*r kad*a*r (N)** heidän verran
ben*i*m iç*i*n vuokseni/ minua varten	**biz*i*mle** meidän kanssamme
sen*i*n iç*i*n vuoksesi/sinua varten	**siz*i*nle** teidän kanssanne
on*u*n iç*i*n hänen vuoksensa/häntä varten	**onl*a*rla (N)** heidän kanssaan

3. *Datiivia vaativat:*

değ*i*n – sabh*a* değ*i*n / ne vakt*e* değ*i*n	aamuun asti / mihin aikaan asti
dek – şimdiye dek / bu gün*e* dek	tähän saakka / tähän päivään asti
doğr*u* – kütüphaney*e* doğr*u*	kirjastoa kohti/kirjastoon päin
gör*e* – bakan*a* gör*e*;	ministerin mukaan;
emr*e* gör*e*	käskyn/määräyksen mukaisesti
kad*a*r – köprüy*e* kad*a*r	sillalle saakka/asti
karş*ı* – bahçey*e* karş*ı*; ban*a* karş*ı*	puutarhaa vastapäätä; minua vastaan

4. *Ablatiivia vaativat:*

başk*a* – bund*a*n başk*a*	tämän lisäksi
ber*i* – geç*e*n haftad*a*n ber*i*	viime viikosta lähtien
dolay*ı* – bund*a*n dolay*ı*	tämän vuoksi, tästä johtuen

_e_vvel – yemekt_e_n _e_vvel — ennen ruokailua
_ö_nce – vaktind_e_n _ö_nce — ennen määräaikaa
ötür_ü_ – bund_a_n ötür_ü_ — tämän vuoksi/takia
s_o_nra – bend_e_n sonra — minun jälkeeni/perääni

0.7.1.3. **Konjunktioita (Sidesanoja)**

Rinnastuskonjunktioita:

ama mutta
_a_ncak mutta
da ... da sekä ... että
da/de ja
dolay_ı_ siksi
ger_e_k … ger_e_k (se) sekä … että
hem de sekä
hem ... hem (de) sekä .. että
il_e_ ja
ve ja / sekä
v_e_ya tai
dem_e_k siis
f_a_kat mutta
ist_e_r ... ist_e_r se joko ... tai
ne … ne (de) ei … eikä
veyah_u_t tai
ya da tai
ya … ya (da) joko … tai
yaln_ı_z mutta
yan_i_ eli / siis
üstel_i_k sitä paitsi / sen lisäksi
öyl_e_ niin

Alistuskonjunktioita:

çünkü koska
diy_e_ / ki että / jotta
eğ_e_r jos
gerç_i_ vaikka
ik_e_n kun
nitekim aivan kuin
şay_e_t jos
y_o_ksa tai, taikka

0.7.1.4. **Lauserakenteista**

Englannista, ruotsista ja muista indoeurooppalaisista kielistä poiketen turkissa prepositiot on korvattu postpositioin ja suffiksein (loppuliittein), jotka itsenäiseen kielenosaan liitettyinä antavat tälle lisämerkityksiä. Yksinäislauseessa predikaatti tulee viimeisenä subjektin, ajan ja paikan määritteiden sekä objektin jälkeen. Lauseen jäsenen läheisyys verbiin korostaa sen painoarvoa:

Köp_e_k bu sabah komş_u_ kız_ı_ evimiz_i_n önünd_e_ ısırd_ı_.
Koira tänä aamuna naapurintyttöä _talomme edessä_ puri.

Köp_e_k bu sab_a_h evimiz_i_n önünd_e_ komş_u_ kız_ı_ ısırd_ı_.
Koira tänä aamuna talomme edessä _naapurintyttöä_ puri.

Köp_e_k evimiz_i_n önünd_e_ komş_u_ kız_ı_ bu sab_a_h ısırd_ı_.

Koira talomme edessä naapurin tyttöä *tänä aamuna* puri.

Komş*u* kız*ı* bu sab*a*h evimiz*i*n önünd*e* köp*e*k ısırd*ı*.
Naapurin tyttöä tänä aamuna talomme edessä *koira* puri.

Köt*ü* ve yağmurl*u* havalard*a* evd*e* T*ü*rkçe öğren*i*rim.
Huonoilla ja sateisilla ilmoilla kotona *turkkia* opiskelen.

Yhdyslauseen sanajärjestys näyttäytyy pääsääntöisesti seuraavanlaisena:

1. Ajan adverbi	5. Tavan adverbit
2. Subjektin määritteet	6. Datiiviobjekti määritteineen
3. Subjekti	7. Akkusatiiviobjekti määritteineen
4. Paikan adverbit	8. Predikaatti

Y*a*rın sab*a*h kardeşim*i*n çokt*a*n ber*i* Ankara'd*a* oturan arkadaş*ı* Ankara'd*a*n arab*a*nla biz*e* Alanya'y*a* eşk*i* köpeğin*i* getirec*e*k.

Huomen aamuna (1) veljeni Ankarassa kauan asunut (2) kaveri (3) Ankarasta (4) autollansa (5) meille Alanyaan (6) vanhan koiransa (7) tuo (8).

Partisiippirakenteinen yhdyslause voidaan suomentaa sivulauserakenteella:

Huomen aamuna (1) veljeni (2) kaveri (3), joka on kauan asunut Ankarassa (2), autollansa (4) meille Alanyaan vanhan koiransa (7) tuo.

Seuraava lause lause voidaan suomentaa käyttäen II infinitiivin instruktiivia:

Göğüsün*ü* kabartar*a*k Ahm*e*t kardeşin*e* yen*i* arabasın*ı* gösterd*i*.
Rintaansa röyhistellen (2) Ahmet näytti (8) veljellensä (5) uuden autonsa (7).

0.7.1.5. ***Yhdyssanoista***

Suomen yhdyssanojen nykyturkkilaisista vastineista osa kirjoitetaan yhteen, mutta pääosa erikseen. Tämä on hyvä tietää, kun etsii yhdyssanavastineita turkkilais-suomalaisista sanastoista ja sanakirjoista.

Yhteen: **camgöz** – *lasisilmä*, **yatakhan*e*** **–** *makuusali* (laitoksessa)
Uzunköpr*ü* – *Pitkäsilta (Turkissa)*, **Eskişeh*i*r –***Vanhakaupunki (Turkissa)*

Erikseen: **cam fabrikas*ı*** – *lasitehdas*, **yat*a*k odas*ı*** – *makuuhuone*
uz*u*n atlam*a* – *pituushyppy*, **Esk*i* Çağ** – *vanha-aika (hist.)*

1. KANSSAKÄYMINEN JA SEURUSTELU	**1. ALIŞVER*İ*Ş VE GÖRÜŞM*E***
1.1. PUHUTTELUTAPOJA	1.1. HITAPL*A*R
Anteeksi!	Pard*o*n! / Affed*e*rsiniz!
Anteeksi, kuinka?	Efend*i*m!
Arvoisa herra Professori!	Say*ı*n Profes*ö*r!
Arvoisa kollega!	Sayg*ı*n meslekt*a*ş!
Arvoisat kollegat!	Say*ı*n meslektaşl*a*r!
Arvoisat kutsuvieraat!	Say*ı*n davetlil*e*r!
Arvoisat naiset ja herrat!	Değerl*i* bay*a*n ve bayl*a*r!
Arvoisa rouva!	Say*ı*n han*ı*mef*e*ndi!
Arvoisa herra!	Say*ı*n Beyef*e*ndi!
Ayşe –rouva, olkaa hyvä!	*A*yşe Han*ı*m, b*u*yrun!
M*e*hmet –herra, olkaa hyvä!	M*e*hmet Bey, b*u*yrun!
Herra Yılmaz!	Bay Y*ı*lmaz!
Rouva Yılmaz!	Bay*a*n Y*ı*lmaz!
Ole hyvä!	Buy*u*r!
Olkaa hyvä! Anteeksi kuinka?	B*u*yrun!, Efend*i*m!
Olkaa hyvä ja …	L*ü*tfen ...
Olen pahoillani!	Kusurum*a* b*a*kmayın!
Hyvä rouva!	Han*ı*mef*e*ndi!
Hyvä rouva! Hyvä neiti!	Bay*a*n!, Han*ı*mef*e*ndi!
Hyvät rouvat!	Bayanl*a*r!
Hyvä herra!	Ef*e*ndim!, Beyef*e*ndi!
Hyvät herrat!	Bayl*a*r!
Hyvä virkaveli/ -sisar/kollega!	Az*i*z meslekt*a*ş!
Hyvät virkaveljet/-sisaret/ kollegat!	Az*i*z meslektaşl*a*r!
Hyvät/Rakkaat toverit!	Az*i*z arkadaşl*a*r!
Hyvät vieraat!	Sevgil*i* konukl*a*r!
Hyvät ystävät!	Az*i*z dostl*a*r!
Lale –rouva!	L*â*le Han*ı*m!
Kunnioitetut ystävät!	Say*ı*n dostl*a*r!
Kansalaiset!	Vatandaşl*a*r!
Herra poliisi!	P*o*lis Bey!
Kultaseni!	Can*ı*m ciğer*i*m!, Göz*ü*m nur*u*!
Lapsikulta!	Yavr*u*m !, Evlâd*ı*m! .

Rakkaani!	Aşk*ı*m!, Aziz*i*m!, Sevgil*i*m!
Sydänkäpyseni!	Can*ı*m!, İk*i* göz*ü*m!
Tyttöseni! Tyttökulta!	Kız*ı*m!
Poikaseni!	Oğl*u*m!
Roisto!	Hayd*u*t!
Tomppeli!	Al*ı*k!, Budal*a*!, Sal*a*k!

1.2. TERVEHDYKSIÄ — 1.2. SELÂML*A*R

Hei!	M*e*rhaba! Merhabal*a*r! Ey!
Hyvää huomenta!	Günayd*ı*n!
Hyvää päivää!	İy*i* günl*e*r!, Günün*ü*z iy*i* ols*u*n!
Hyvää päivää!	İy*i* günl*e*r!
Hyvää päivän jatkoa!	İy*i* günl*e*r!
Hyvää iltaa!	İy*i* akşaml*a*r!
Hyvää yötä!	İy*i* gecel*e*r!
Hyvää yötä!	İy*i* gecel*e*r!, Hayırl*ı* gecel*e*r!
Mitä kuuluu!	Ne hab*e*r?, Ne var, ne yok?
Näkemiin! *(vieras lähtiessään)*	Allah*a*ısmarlad*ı*k!
Näkemiin! *(isäntäväki vastaa)*	Gül*e* gül*e*
Näkemiin! Nähdään!	Görüşm*e*k üzer*e*!
Nähdään! Hei sitten! Hei vaan!	Görüşür*ü*z!
Näkemiin! *(sinuttelussa)*	H*o*şça kal!
Näkemiin! *(teitittelyssä)*	H*o*şça k*a*lın!
Pidetään yhteyttä!	Görüşür*ü*z!
Tapaamisiin!	Görüşm*e*k üzer*e*!
Terveisiä saunasta!	Sıhhatl*e*r ols*u*n!
Terve!	M*e*rhaba! Merhabal*a*r!
Tervetuloa! *(sinuttelussa)*	Ho*ş* geld*i*n!
Tervetuloa! *(teitittelyssä)*	H*o*ş geldin*i*z!
Kiitoksia! *(vieras vastaa edelliseen)*	Hoş buld*u*k!

1.3. TOIVOTUKSIA — 1.3. TEBRİKL*E*R

Hyviä pyhiä!	Hayırl*ı*/Neşel*i* bayraml*a*r!
Hyvää huomenta!	Gün ayd*ı*n!
Hyvää iltaa!	İy*i* akşaml*a*r!
Hyvää joulua!	Mutl*u* Noell*e*r!
Hyvää lomaa!	İy*i* tatill*e*r!
Hyvää matkaa!	İy*i* yolculukl*a*r!
Hyvää päivää!	M*e*rhab*a*! / İy*i* günl*e*r!

Hyvää ruokahalua!	Afiy*e*t ols*u*n!
Hyvää yötä!	İy*i* gecel*e*r!
Iloista joulua!	Neşel*i* bir No*e*l!
Kippis! Hölkyn-kölkyn!	Ş*e*ref*e*!
Makeita unia!	Tatl*ı* rüyal*a*r!
Onnea syntymäpäivällesi!	Doğ*u*m gün*ü*n kutl*u* ols*u*n!
Onnekasta matkaa sinulle/teille!	Yolun/Yolunuz aç*ı*k ols*u*n!
Onneksi olkoon!	Kutl*u* ols*u*n!
Onnellista uutta vuotta! *(sinuttelussa)*	Yen*i* yıl*ı*n kutl*u* ols*u*n!
Onnellista uutta vuotta! *(teitittelyssä)*	Yen*i* yılın*ı*z kutl*u* ols*u*n!
Onnellista uutta vuotta!	Yıl başın*ı*z kutl*u* ols*u*n!
Onnitteluni!	Tebriklerim*i* sun*a*rım!
Onnittelut juhlapäivän johdosta!	Bayram*ı*n kutl*u* ols*u*n!
Pidä/Pitäkää hauskaa!	İy*i* eğlencel*e*r!
Pitkää ikää!	N*i*ce yıllar*a*!
Terveiset ja parhaat onnittelut syntymäpäiväsi johdosta!	Doğ*u*m gün*ü*n dolay*ı* mutluluklar dil*e*rim!
Tervetuloa!	Hoş geld*i*n!, Hoş geldin*i*z!
Terveydeksi!	Sağlığımız*a*!, Çok yaş*a*!
Terveydeksenne!	Sağlığınıza!
Terveydeksi! *(kun joku aivastaa)*	Çok yaş*a*!
Työn iloa!	Hayırl*ı* işl*e*r!, Kol*a*y gels*i*n!
Toivotan onnea! Onneksi olkoon!	Başarıl*a*r dil*e*rim!
Toivotan teille terveyttä ja pitkää ikää!	Esenl*i*k ve uz*u*n ömürl*e*r dil*e*rim!
Onnittelen… johdosta!	… kutl*a*rim!
syntymäpäiväsi	Doğ*u*m günün*ü*
syntymäpäivänne	Doğ*u*m gününüz*ü*
nimipäiväsi/nimipäivänne	İş*i*m/Ad günün*ü*/gününüz*ü*
menestyksesi/menestyksenne	Başarın*ı*/Başarınız*ı*
juhlapäiväsi/juhlapäivänne	Bayramın*ı*/Bayramınız*ı*
merkkipäiväsi	Yıl dönümün*ü*
merkkipäivänne	Yıl dönümünüz*ü*
Toivotan sinulle/teille…	San*a*/Siz*e*... dil*e*rim!
onnea.	iy*i* şansl*a*r/mutluluk l*a*r
menestystä.	başarıl*a*r
terveyttä.	esenlikl*e*r
Paljon terveisiä… !	… çok selâm!

perheellesi/perheellenne	Ailen*e*/Aileniz*e*
puolisollesi/puolisollenne	Eşin*e*/Eşiniz*e*
kavereille/ystäville	Arkadaşlar*a/*Dostlar*a*
kollegoille	Meslektaşlar*a*
työtovereille	İş arkadaşların*a*
kaikille	Herkes*e*
Kertokaa minulta terveisiä kaikille!	Bend*e*n herkes*e* selâm söyl*e*yin!
Veljeni lähettää teille terveisiä.	Erk*e*k kardeşim*i*n siz*e* selam*ı* var.
Kertokaa minulta terveisiä veljellenne.	Erk*e*k kardeşiniz*e* bend*e*n selam söyl*e*yiniz.
Pikaista paranemista!	Geçm*i*ş ols*u*n!
Osanottoni!/ Osanottomme!	Baş*ı*n/Başın*ı*z sağ ols*u*n!
Olen pahoillani!	Üzg*ü*nüm!
Suokaa anteeksi!	Kusur*a* b*a*kmayın!
Suokaa anteeksi, jos olen tehnyt väärin.	Kusur*u*m v*a*rsa bağışl*a*yın.

1.4. TUTUSTUMINEN — 1.4. TANIŞM*A*

Mitäpä jos esittäytyisimme!	Tanışal*ı*m!
Minun nimeni on Ali Yılm*az*.	Ad*ı*m/İsm*i*m Al*i* Yılm*a*z.
Mikä on sinun nimesi?	Sen*i*n ad*ı*n/ism*i*n ne?
Mikä on teidän nimenne?	Siz*i*n adın*ı*z/ismin*i*z ne?
Etunimeni on Metin.	Ad*ı*m/İs*i*m Met*i*n.
Sukunimeni on Sez*e*r.	Soy ad*ı*m Sez*e*r.
Saanko esittää sinulle/teille …?	San*a*/Siz*e* ... takd*i*m edey*i*m mi?
ystäväni	arkadaşım*ı*
naapurimme	komşumuz*u*
Mehm*e*t –herran	Mehm*e*t Bey'*i*
Gül –rouvan	Gül Hanım'*ı*
Minä tunnen jo tämän rouvan.	Bu hanım*ı* art*ı*k tan*ı*yorum.
H*e*rkes on*u* tan*ı*r.	Kaikki hänet tuntevat.
Sanoisitteko nimenne?	Adınız*ı* lütfed*e*r misiniz?
Minun nimeni on Mehm*e*t/Gül.	Ben*i*m ad*ı*m Mehm*e*t/Gül.
Mikä on sukunimesi/sukunimenne?	Soyad*ı*n /Soyadın*ı*z ne?
Sukunimeni on Dem*i*r.	Soyad*ı*m Dem*i*r.
Mikä on teidän nimenne?	Siz*i*n adın*ı*z ne?
Mikä on sinun nimesi?	Sen*i*n ad*ı*n ne?
Minun nimeni on Şahin Doğan.	Ben*i*m ad*ı*m Şah*i*n Doğ*a*n.

Hauska tutustua!	Tanıştığımız*a* sevind*i*m!
Hauska tutustua!	Tanıştığımız*a* memn*u*n old*u*m!
Minustakin on/oli hauska tutustua.	Ben de memn*u*n old*um*!
Tunnetko/Tunnetteko …	... tanıy*o*r musun /musunuz?
Mustaf*a* -herran?	Mustaf*a* Bey’*i*
L*e*yla –rouvan?	L*e*yla Hanım’*ı*
Tunnen oikein hyvin tämän rouvan.	Bu bayan*ı* çok iy*i* tan*ı*yorum.
Mustafa –herraa en tunne.	Mustafa Bey’*i* tan*ı*mıyorum.
Saisinko esittää sinut/teidät…?	Sen*i*/Siz*i*... takd*i*m edey*i*m mi?
puolisolleni/vaimolleni	eşim*e*/karım*a*
puolisolleni/miehelleni	eşim*e*/kocam*a*
vanhemmilleni	an*a* babam*a* /ebeveynim*e*
veljelleni/sisarelleni	kardeşim*e*/kız kardeşim*e*
Haluaisin esittää sinulle …	San*a* … takd*i*m etm*e*k ist*e*rim.
puolisoni/vaimoni/mieheni.	eşim*i*/karım*ı*/kocam*ı*
perheeni/sukuni/sukulaiseni.	ailem*i*/soyum*u*/akrabam*ı*
vanhan ystäväni.	esk*i* arkadaşım*ı*
uuden tyttöystäväni.	yen*i* kız arkadaşım*ı*
monivuotisen elämäntoverini.	çokyıll*ı*k hay*a*t arkadaşım*ı*
entisen pelikaverini.	öncek*i* oy*u*n arkadaşım*ı*
nykyisen petikaverini.	oynaşım*ı*
seuralaiseni.	ref*a*katçim*i*
matkatoverini.	yoldaşım*ı*/yol arkadaşım*ı*
liikekumppanini.	ortağım*ı*
Mistä päin te olette (kotoisin)?	N*e*relisin*i*z?
Täälläkö te asutte?	B*u*rad*a* mı oturuy*o*rsunuz?
Ei, en ole täkäläinen.	H*a*yır, b*u*ral*ı* değ*i*lim.
Olen ulkomaalainen.	Ben yabanc*ı*yım.
Olen suomalainen.	F*i*nim./Finl*a*ndiyal*ı*yım.
Olen Suomesta.	Finl*a*ndiya’d*a*nım.
Oletteko ensi kertaa	T*ü*rkiye’y*e* ilk def*a* mı
Turkissa?	gel*i*yorsunuz?
Kyllä, ensi kertaa.	*E*vet, ilk def*a*.
Ei, olen ollut ennenkin.	H*a*yır, bund*a*n *ö*nce de geld*i*m.
En ole koskaan käynyt Turkissa.	Ben Türkiye’y*e* hiç gitmed*i*m.
Mikä on matkanne tarkoitus?	Seyahatiniz*i*n amac*ı* n*e*dir?

Tulin…	... geld*i*m.
liikeasioissa.	Al*ı*şveriş*e*
mennäkseni naimisiin	Evlenm*e*m iç*i*n
seuramatkalle.	Grup seyahatiy*e*
turistina.	Tur*i*st olar*a*k
työn vuoksi.	İş iç*i*n
Olen täällä työasioissa.	B*u*raya iş icab*ı* geld*i*m.
Olen täällä töissä.	B*u*rada çalış*ı*yorum.
Olen kyläilemässä ystävien luona.	Dostlarımd*a* misafirlikt*e*yim.
Kuinka kauan viivytte täällä?	B*u*rada ne kad*a*r kalac*a*ksınız?
Viivyn Turkissa…	T*ü*rkiye'd*e*… kalac*a*ğım.
muutaman päivän.	birk*a*ç gün
kaksi viikkoa.	ik*i* haft*a*
kolme kuukautta.	üç ay
puolitoista vuotta.	bir buç*u*k yıl
elämäni loppuun saakka.	yaşadığ*ı*m kad*a*r.
Mihinkä olet(te) majoittunut?	N*e*rede kal*ı*yorsun(uz)?
En mihinkään toistaiseksi.	Şimdil*i*k hiç bir yerd*e*.
Aion majoittua...	... kalac*a*ğım.
hotelliin.	Oteld*e*
täysihoitolaan.	Pansiyond*a*
erään ystävän luokse.	Bir arkadaşım*ı*n evind*e*
opiskelija-asuntolaan.	Öğrenc*i* yurdund*a*
Mikä on vaikutelmanne Turkista?	T*ü*rkiye'y*i* n*a*sıl bul*u*yorsunuz?
Miellyttääkö Turkki teitä?	T*ü*rkiye'y*i* beğeniy*o*r musunuz?
Kyllä, minua miellyttää kovasti.	*E*vet, çok beğen*i*yorum.
Turkkilaiset ovat vieraanvaraisia ihmisiä.	Türkl*e*r konuksev*e*r insanl*a*rdır.
Tapaanko teitä vielä?	Siz*i* bir dah*a* görec*e*k miyim?
Toivon, että tapaamme uudestaan.	Y*i*ne görüşeceğimiz*i* üm*i*t ed*e*rim.
Olisi vielä paljon jutusteltavaa.	Konuşac*a*k dah*a* çok şey var.
Voitko/Voisitteko antaa...?	... ver*i*r misin/misiniz?
puhelinnumeronne?	Telef*o*n numaranız*ı*
osoitteenne	Adresiniz*i*
e-mailinne	E-mailiniz*i*/E-postanız*ı*

Milloin tapaamme?	Ne zam*a*n görüşec*e*ğiz?
Mitä teette tänä iltana?	Bu akş*a*m ne yap*ı*yorsunuz?
Oletteko vapaa tänä iltana?	Bu akş*a*m serb*e*st misiniz?
Tänä iltana olen varattu.	Bu akş*a*m meşg*u*lum.
Mitä teette huomenna?	Y*a*rın ne yap*ı*yorsunuz?
Haluatko/Haluatteko, että menemme ulos huomen iltana?	Y*a*rın akş*a*m çıkm*a*k ist*e*r misin/misiniz?
Mihin aikaan tapaamme?	Sa*a*t kaçt*a* buluşac*a*ğız?
Missä tapaamme?	N*e*rede karşılaşal*ı*m?
Tällä kertaa tämän verran!	Ş*i*mdilik bu kad*a*r!
Nähdään taas!	G*e*ne görüşür*ü*z!
Tavataan pian!	Yakınd*a* görüşm*e*k üzer*e*!
Tapaamisiin!	Görüşm*e*k üzer*e*!
Sovittu! Odotan kärsimättömänä.	Anlaşt*ı*k! Dört g*ö*zle beklec*e*ğim.
Älä vain myöhästy!	Sak*ı*n gec*i*kme!
Tule ajoissa!	Tam vaktind*e* gel!
Pidä huolta itsestäsi!	Kendin*e* iy*i* bak!

1.5. VOINTI / TILANNE — 1.5. HAL / DUR*U*M

Mitä kuuluu?	Ne var ne yok? Ne hab*e*r? İşl*e*r n*a*sıl gid*i*yor?
Kiitos pelkkää hyvää.	Teşekk*ü*r ed*e*rim, y*a*lnızca iyil*i*k.
Eipä kuulu kovin hyvää.	O kad*a*r iy*i* g*i*tmiyor.
Ei kuulu ollenkaan hyvää.	İy*i* hiç g*i*tmiyor.
Onko kaikki kohdallaan?	Her şey yolund*a* mı?
Tällä hetkellä menee hyvin.	Ş*i*mdilik iy*i* gid*i*yor.
Paremminkin voisi sujua.	Dah*a* iy*i*ce olabilird*i*.
Kuinka voit? Kuinka voitte?	N*a*sılsın? N*a*sılsınız?
Kiitos, minä voin hyvin!	Teşekk*ü*r ed*e*rim, ben iy*i*yim.
Voin jo paremmin.	Art*ı*k dah*a* iy*i*ceyim.
Entä sinä?	Ya sen?
Minä en voi hyvin.	Ben iy*i* değ*i*lim.
Minä voin huonosti.	Kendim*i* fen*a* hissed*i*yorum.
Entä te?	Ya siz?
Kiitoksia, me voimme ...	Teşekkür ed*e*riz, biz ...
erinomaisesti.	g*a*yet iyiy*i*z.
oikein hyvin.	çok iy*i*yiz.
melko hyvin.	old*u*kça iyiyiz.

melko huonosti	old*u*kça fen*a*yız.
oikein huonosti.	çok fen*a*yız.
Puolisoni/Vaimoni voi oikein hyvin.	Eş*i*m/Kar*ı*m çok iy*i*dir.
Puolisoni/Mieheni ei voi hyvin.	Eş*i*m/Koc*a*m iy*i* değ*i*ldir.
Tänään isäni voi paremmin.	Bug*ü*n bab*a*m dah*a* iyic*e*dir.
Äitini ei voi kovin hyvin.	Ann*e*m çok iy*i* değ*i*ldir.
Miten jaksavat isovanhempasi (isoäitisi ja isoisäsi)?	Büyük*a*nnen il*e* büyükbab*a*n n*a*sıldırl*a*r?
Voivatko he tällä hetkellä paremmin?	Onl*a*r ş*i*mdilik dah*a* iy*i* midirl*e*r?
He eivät jaksa kovin hyvin.	Onl*a*r o kad*a*r iy*i* değ*i*ldirl*e*r.
Oletko sinä itse hyvässä kunnossa?	Sen kend*i*n iy*i* durumd*a* mısın?
Kyllä, minä voin erinomaisesti.	*E*vet, ben g*a*yet iy*i*yim.
En, olen rapakunnossa.	H*a*yır, ben çam*u*r durumund*a*yım.
Voi hyvin! Pidä huolta itsestäsi!	Kendin*e* iy*i* bak!
Voikaa hyvin! Pitäkää huota isestänne!	Kendiniz*e* iy*i* b*a*kın!

1.6. SUOKAA ANTEEKSI! — 1.6. ÖZ*Ü*R DİL*E*RİM!

Anteeksi!	*A*ffedersiniz!
Pyydän anteeksi!	Öz*ü*r dil*e*rim!
Suokaa anteeksi!	Kusur*a* b*a*kmayın!
Suo anteeksi myöhästymiseni!	Geç kaldığ*ı*m iç*i*n affed*e*rsin!
Ei kestä! Mitäpä tuosta!	Bir şey değ*i*l.
Ei se mitään! Mitäpä tuosta!	Öneml*i* değ*i*l!
Sallittehan?	Müsaaden*i*zle?
Olen tullut teitä tapaamaan.	Siz*i* görmeğ*e* geld*i*m.
Saanko tulla sisään/peremmälle?	Girebil*i*r miyim?
Kiitos!	Teşekk*ü*r! / Sağ ol!
Kiitoksia!	Teşekk*ü*r ed*e*rim!
Kiitoksia paljon!	Çok teşekk*ü*r ed*e*rim!
Kiitti!	Teşekkürl*e*r!
Paljon kiitoksia!	Çok teşekkürl*e*r!
Kiitos kutsusta!	Dav*e*t iç*i*n teşekk*ü*r ed*e*rim!
Kiitos vieraanvaraisuudestanne!	Konukseverliğin*i*z iç*i*n teşekkürl*e*r!
Kiitämme teitä lämpimästi vastaanotosta!	Kab*u*llün*ü*z iç*i*n cand*a*n teşekk*ü*r ed*e*riz!
Kiitos avustanne!	Yardımın*ı*z iç*i*n teşekkürl*e*r!
Ei kestä! Mitäpä tuosta!	Bir şey değ*i*l!
Olkaa huoleti!	Mer*a*k *e*tmeyin!

Häiritsenkö teitä?	Sizi rahatsız ediyor muyum?
Olkaa hyvä!	Rica ederim!
Minulla on teille pyyntö!	Sizden bir ricam var!
Voisitteko auttaa minua?	Bana yardım edebilir misiniz?
Antaisitteko minulle … ?	Lütfen, bana ... verir misiniz?
kännykkänumeronne	cep telefonu numarasınızı
uuden osoitteenne	yeni adresinizi
hyvän neuvon	iyi bir tavsiye
vaihtorahani	paramın üstünü
Olisitteko ystävällinen ja …?	Lütfen, ...
toistaisitte kysymyksenne	sorunuzu tekrarlayın.
näyttäisitte passinne	pasaportunuzu gösterin.
kääntäisitte tämän kirjeen	bu mektubu tercüme edin.
odottaisitte hetkisen	bir dakika bekleyin.
Voisitteko ystävällisesti …?	... lütfunda bulunur musunuz?
kyyditä minut asemalle	Beni istasyona götürmek
saattaa minut kotiin	Bana eve refakat etmek
odottaa minua	Beni beklemek
soittaa minulle	Bana bir telefon etmek
Tekisittekö minulle pienen palveluksen?	Bana bir hizmette bulunmak ister misiniz?
Mielelläni!	Memnuniyetle!
Lainaisitteko minulle kynänne?	Lütfen, kaleminizi verir misiniz?
Totta kai!	Tabii!
Suurkiitokset avusta!	Yardım için çok teşekkür ederim!
Kiitoksia avustanne!	Yardımınız için teşekkürler.
Olkaa hyvä, mitäpä tuosta!	Rica ederim, bir şey değil!
Olette kovin kiltti!	Çok iyisiniz!
Olette kovin ystävällinen!	Tarafınızdan çok nezaketlidir!

1.7. ARKISIA KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA / 1.7. BAYAĞI SORULAR VE CEVAPLAR

Kuka sinä olet? Keitä te olette?	Sen kimsin? Siz kimsiniz?
Mikä on nimesi? Mikä on nimenne?	İsmin nedir? İsminiz nedir?
Mikä on nimesi? Mikä on nimenne?	Adın nedir? Adınız nedir?
Minun nimeni on Abdullah.	İsmim/Adım Abdullah.

Minkä ikäinen olet/olette?	Kaç yaşınd*a*sın/yaşınd*a*sınız?
Olen vasta kahdenkymmenen.	*A*ncak yirm*i* yaşınd*a*yım.
Minä olen jo kuusikymmentävuotias.	Ben art*ı*k altm*ı*ş yaşınd*a*yım.
Sujuiko matkasi hyvin?	Yolculuğ*u*n iy*i* mi geçt*i*?
Sujuiko matkanne hyvin?	Yolculuğun*u*z iy*i* mi geçt*i*?
Kiitos kysymästä, oikein hyvin.	Teşekk*ü*r ed*e*rim, çok iy*i*.
Mitä te toivotte/haluatte?	Ne ist*e*rsiniz?
Voisitteko auttaa minua?	Ban*a* yard*ı*m edebil*i*r misiniz?
Miten voisin olla teille avuksi?	Siz*e* n*a*sıl yardımc*ı* ol*a*bil*i*rim?
Sanoisitteko, paljonko kello on?	Saat kaç, l*ü*tfen?
Onko sinulla/teillä kiire?	Acel*e*n/Acelen*i*z var mi?
Ei, ei minulla ole kiirettä.	H*a*yır, acel*e*m yok.
Oletko/Oletteko varma?	Em*i*n misin/misiniz?
Olen varma, aivan varma.	Em*i*nim, tam*a*men em*i*n.

1.8. KIELI KESKELLÄ SUUTA ... / 1.8. DİL AĞ*I*Z ORTASIND*A* ...

Kielensä hillitsevä säästää päänsä!	Dilin*i* tut*a*n başın*ı* kurtar*ı*r!
Sinulla on terävä (okainen) **kieli.**	Dil*i*n dikenl*i*dir.
Älä unohda pitää terävää kieltäsi kurissa!	Dikenl*i* dilin*i* tutm*a*k un*u*tma!
Itse käytät myrkyllistä kieltä.	Kend*i*n zehirl*i* dil*i* kullan*ı*yorsun.
Minun kieleni on runokieltä.	Ben*i*m dil*i*m şi*i*r dil*i*dir.

Puhutteko vieraita kieliä?	Yabanc*ı* dil konuşuy*o*r musunuz?
Mitä kieltä te puhutte?	H*a*ngi dil konş*u*yorsunuz?
Mikä on äidinkielenne?	An*a* dilin*i*z h*a*ngisidir.
Osaatko/Osaatteko turkkia?	T*ü*rkçe biliy*o*r musun/musunuz?
En, osaan vain suomea.	H*a*yır, yaln*ı*z F*i*nce bil*i*yorum.
Suomi on äidinkieleni.	An*a* dil*i*m F*i*nce.
Teidän kielenne on kovin kaunis.	Dilin*i*z çok güz*e*ldir.
Puhutteko te turkkia?	Siz T*ü*rkçe konuşuy*o*r musunuz?
Ymmärrän hiukan turkkia.	B*i*raz T*ü*rkçe anl*a*rım.
Hienoa! Erinomaista!	M*a*şallah!
Parhaillaan opiskelen turkkia.	Şu and*a* T*ü*rkçe öğren*i*yorum.
Sen vuoksi ostin tämän Suomi-Turkki-Suomi sanakirjan.	On*u*n iç*i*n bu F*i*nce-T*ü*rkçe/T*ü*rk-çe-F*i*nce sözlüğ*ü* sat*ı*n ald*ı*m.
Ei ole muutakaan keinoa.	Başk*a* çar*e* yok.
On hyödyllistä opiskella turkkia.	T*ü*rkçe öğrenm*e*k faydal*ı*dır.
Haluan vähitellen oppia turkkia.	Az*a*r az*a*r T*ü*rkçe oğrenm*e*k ist*i*yorum.

Onko mahdollista oppia turkkia 2-3-kuukaudessa?	T*ü*rkçe'y*i* dört beş ayd*a* öğrenm*e*k mümk*ü*n mü?
Osaatteko te suomea?	Siz F*i*nce biliy*o*r musunuz?
Osaan vähän.	Az bil*i*yorum.
Vähän pystyn ymmärtämään.	Az anlay*a*biliyorum.
En osaa.	B*i*lmiyorum.
En puhu tippaakaan.	Hiç kon*u*şmuyorum.
Nyt en ymmärrä teitä.	Ş*i*mdi siz*i* anl*a*mıyorum.
Olkaa hyvä, puhukaa hitaammin!	L*ü*tfen, dah*a* yav*a*ş kon*u*şunuz!
Voisitteko puhua vähän hitaammin?	Dah*a* yav*a*ş konuş*u*r musunuz?
Puhukaa hitaasti, olkaa hyvä.	Ağ*ı*r ağ*ı*r kon*u*şunuz, l*ü*tfen.
Anteeksi, että keskeytän teidät.	Siz*i* kesm*e*k iç*i*n ben*i* affedersin*i*z.
Kääntäisittekö tämän sanan.	Bu kelimey*i* tercüm*e* *e*din, l*ü*tfen.
Miten tämä sanotaan turkiksi?	Bu şey*e* T*ü*rkçe ne derl*e*r?
Minulla ei ole aavistustakaan.	Hiç bir fikr*i*m yok.
Tätä työkalua kutsutaan vasaraksi.	Bu alet*e* çek*i*ç derl*e*r.
Onpa harmi, että minä en osaa turkkia.	Ne yaz*ı*k ki, ben T*ü*rkçe b*i*lmiyorum.
Me tarvitsemme tulkkia.	Biz*e* bir tercüm*a*n laz*ı*m.
Ymmärrättekö minua hyvin?	Ben*i* iy*i* anlıy*o*r musunuz?
Kyllä, minä ymmärrän teitä hyvin.	*E*vet, siz*i* iy*i* anl*ı*yorum.
Mitä tämä/se merkitsee?	Bu/O ne dem*e*ktir?
Mikä on tämän sanan merkitys?	Bu kelimen*i*n anlam*ı* ne?
Mikä tämä/se on turkiksi?	Bun*u*n Türkçes*i* n*e*dir?
Miten sanotaan turkiksi?	Türkçed*e* n*a*sıl söylen*i*r?
Mikä tämä on turkisi/suomeksi?	Bu şey*e* T*ü*rkçe/F*i*nce ne derl*e*r?
Puhuisitteko hitaasti ja selvästi.	L*ü*tfen ağ*ı*r ağ*ı*r kon*u*şunuz.
Ystäväni osaa ...	Arkadaş*ı*m ... bil*i*yor.
vähän turkkia.	b*i*raz T*ü*rkçe
hyvin saksaa.	iy*i*ce Alm*a*nca
erinomaisesti englantia.	h*a*rikul*â*de İngil*i*zce
Englannin lisäksi poikani ...	İngilizc*e*n başka oğl*u*m ...
osaa puhua ruotsia.	İsv*e*ççe konuş*a*bil*i*r.
ymmärtää tanskaa ja norjaa.	D*a*nca ve Norv*e*ççe anlayabil*i*r.
nippa-nappa pärjää saksalla.	zor zor Alm*a*nca il*e* baş*a* çık*a*bil*i*r.
Tyttäreni puhuu ja kirjoittaa ...	K*ı*z*ı*m ... konuş*u*r ve yaz*a*r.
arabiaa	Ar*a*pça

ranskaa	Frans*ı*zca
ruotsia	*İ*sveççe
turkkia	T*ü*rkçe
venäjää	R*u*sça
Sisareni toimii kääntäjänä ja tulkkina eräässä isossa firmassa.	Kız kardeş*i*m çevir*e*n ve tercüm*a*n olar*a*k büy*ü*k bir firmad*a* çalış*ı*yor.
Hän on aviossa turkkilaisen kanssa.	Bir Türk il*e* evl*i*dir.
Tällä hetkellä he asuvat Suomessa.	Bu an Filandiya'd*a* otur*u*yorlar.
Heidän lapsensa osaavat neljää kieltä: suomea, arabiaa, turkkia ja englantia.	Çocuklar*ı* dört dil bil*i*yorlar: F*i*nce, Ar*a*pça, T*ü*rkçe, İngil*i*zce.
Mitä tämä merkitsee?	Bu ne dem*e*ktir?
Mistä on kysymys?	Sor*u*n n*e*dir?
En ymmärtänyt, mitä sanoitte.	Dediğiniz*i* anl*a*madım.
Voisitteko... ?	... misiniz, l*ü*tfen?
toistaa kysymyksenne	Sorularınız*ı* tekrarbil*i*r
täsmentää kysymyksenne	Sorularınız*ı* belirlebil*i*r
antaa vastauksenne heti	Cevaplarınız*ı* d*e*rhal verebil*i*r
On vaikeata löytää vastaus näihin kysymyksiin.	Bu sorular*a* cev*a*p bulm*a*k z*o*rdur.
Bun*a* süphem*i*z yok.	Sitä me emme epäile.

1.9. SELVÄ ON! — 1.9. TAM*A*M!

Aivan oikein!	Çok doğr*u*!
Ehdottomasti.	Muhakk*a*k. Mutlak*a*.
Ei kestä! Mitäpä tuosta!	Bir şey değ*i*l!
Eikö niin/näin? – Juuri niin/näin!	*Ö*yle değ*i*l mi? – *E*vet!
Ei niin pahaa, ettei jotain hyvääkin.	Her zarard*a* bir h*a*yır v*a*rdır.
Ei se mitään!	Öneml*i* değ*i*l! Önem*i* yok!
Ei sillä väliä.	Boşv*e*r.
Eläköön!	Yaş*a*sın!
Epäilemättä.	Şüphes*i*z.
Erinomaista!	H*a*rika! Mükemm*e*l!
Hienoa! Mahtavaa!	M*a*şallah!
Täydellistä.	Eksiks*i*z.
Ilman muuta! Totta kai! Tietysti!	Tab*i*i!
Juuri niin!	Tam! Tam *ö*yledir!

Ihmeellistä.	H*a*rikul*a*de.
Mahtavaa! Suurenmoista!	Çok mükemm*e*l! Tam yetk*i*n!
Mitä kuuluu?	Ne var, ne yok? Ne hab*e*r?
Kiitos, pelkkää hyvää.	Teşekk*ü*r ed*e*rim, y*a*lnızca iyil*i*k.
Kiitoksia!	Teşekk*ü*r! Sağ ol!
Kiitoksia paljon!	Çok teşekkürl*e*r!
Kyllä kiitos!	*E*vet, teşekkürl*e*r!
Kunniasana(lla)!	Nam*u*s söz*ü*! Şer*e*f söz*ü*!
Luonnollisesti.	Tab*i*i.
Mielellään, mielihyvin, mieluusti.	Memnuniy*e*tle.
Mikä sinua kiukuttaa/vihastuttaa?	Sen*i* ne öfkelendir*i*yor?
Ei minua mikään kiukuta/vihastuta.	Hiç bir şey ben*i* öfkelend*i*rmiyor.
Minua kiinnostaa musiikki.	Ben*i* müz*i*k ilgilendir*i*yor.
Minua ei kiinnosta teatteri.	Ben*i* tiyatro ilgilend*i*rmiyor.
Minua ärsyttää/ei ärsytä.	Ben*i* kışkırt*ı*yor/kışk*ı*rtmıyor.
Minua suututtaa/ei suututa.	Ben*i* kızdır*ı*yor/kızd*ı*rmıyor.
Minusta on yhdentekevää.	Ben*i*m iç*i*n fark etm*e*z.
Häiritsenkö työtäsi?	İşin*e* m*â*ni ol*u*yor muy*u*m?
Et minua häiritse lainkaan.	Hiç ban*a* m*â*ni *o*lmuyorsun.
Anteeksi, minulla on kova kiire.	Affed*e*rsin*i*z, çok acel*e*m var.
Jotenkuten/ Kohtalaisesti.	Ş*ö*yle b*ö*yle.
Niin se on.	*Ö*yledir.
Oikein!	Doğr*u*!
Ole hyvä! Olkaa hyvä!	Buy*u*r! B*u*yrun!
Olen kanssanne samaa mieltä.	Siz*i*n görüşünüz*ü*n tarafınd*a*yım.
Olette oikeassa.	Hakl*ı*sınız.
Olkaa hyvä ja käykää peremmälle!	İçeriy*e* buy*u*runuz!
Olkaa hyvä ja poiketkaa talossa!	Biz*e* misafirliğ*e* buy*u*runuz!
Se on totta.	Doğr*u*dur.
Ehdotuksesi/Ideasi on järkevä.	Öner*i*n/Fikir*i*n mak*u*ldur.
Takuulla!	Garant*i* ed*e*rim!
Tehkää hyvin ja …!	L*ü*tfen, ...!
istukaa	ot*u*run /ot*u*runuz
syökää	y*e*yin/y*e*yiniz
juokaa	*i*çin/*i*çiniz
laulakaa	şark*ı* söyl*e*yin/söyl*e*yiniz
pitäkää hauskaa	eğl*e*nin/eğl*e*niniz
odottakaa	bekl*e*yin/bekl*e*yiniz
Tervetuloa!	Hoş geld*i*n! Hoş geldin*i*z!
Toivottavasti!	İnşall*a*h!
Varmasti.	*E*lbet. Elb*e*tte. .

1.10. VOI HARMI! / 1.10. ÇOK YAZ*I*K!

1.10.1. Pieleen meni! / *1.10.1. Ters gitti!*

Apua!	İmd*a*t!
Unohdin avaimeni!	Anahtarlarım*ı* unutt*u*m!
Lompakko unohtui!	Cüzd*a*n unutuld*u*!
Kolari!	Kaz*a*!
Kumi puhkesi!	Lâst*i*k patlad*ı*!
Valitettavasti!	Ma*a*lesef!
Tästä en pidä.	Bun*u* beğ*e*nmedim.
Kaikkea voi sattua!	Seytan*ı*n iş*i* yok!
Enkö minä teille sanonut!	Siz*e* söyl*e*medim mi?
Tämä/Se on kovin paha juttu.	Bu çok köt*ü*.
Olen auttamattomasti pulassa.	Çares*i*z bir vaziyett*e* bulun*u*yorum.
Olen kovin huolissani.	Ben endişelen*i*yorum.
Häiritset työntekoani!	*E*vet, işim*e* m*â*ni ol*u*yorsun!
Olen myöhässä.	Geç kald*ı*m.
Hommani uivat vastavirtaan.	İşler*i*m ters gid*i*yor.
Hommani menevät pieleen.	İşler*i*m ters pers gid*i*yor.
Kärsivällisyyteni on lopussa!	Sabr*ı*m tükenm*e*k üzer*e*dir!
Mitä pirua, siitä tuli susi!	Ne cehenn*e*m, ıskart*a* çıkt*ı*!
Se meni päin helvettiä!	Cehennem*i*n dibin*e* gitt*i*!
Piru vieköön!	Kahrols*u*n!
Se ei kelpaa mihinkään!	Bir şey*e* yaram*a*z!
Sillä lailla ei onnistu.	B*ö*yle olm*a*z.
Älä valita! Älä ruikuta!	Şikay*e*t *e*tme! Zırıld*a*ma!
Etkö häpeä näyttää naamaasi?	Suratın*ı* göstermed*e*n ut*a*nmıyor
– **En ollenkaan!**	musun? – Hiç!
Älä valehtele!	Yal*a*n söyl*e*me!
En usko.	İn*a*nmıyorum.
En tajua pätkääkään!	Bir şey*i* çıkar*a*mıyorum!
Katso itseäsi peilistä!	Kendin*i* aynad*a* bak!
Olen pahoillani!	Üzg*ü*nüm! Kusur*a* b*a*kmayın!
Mihin pirua sitä tarvitset?	Bu n*e*ye yarıyac*a*k san*a*?
Aikansa kutakin.	Her şey*i*n bir zaman*ı* var!
Hän on jo toinen jalka haudassa.	Art*ı*k bir ayağ*ı* çukurd*a*.
Hän halusi kampata minut.	Ban*a* çelm*e* atm*a*k isted*i*.
Minulla jäi monttu auki.	Ağz*ı*m aç*ı*k kald*ı*.
Tässä kaupassa sinua on petetty.	Bu alışverişt*e* sen aldatıld*ı*n.

1.10.2. Ole varovainen!	1.10.2. Dikkatli ol!
Minulla on kova kiire.	Çok acel*e*m var.
Aja hitaasti!	Ağ*ı*r!, Yav*a*ş!
Huomio!	Dikk*a*t!
Hengen vaara!	Öl*ü*m tehlikes*i*!
Hiljaa!	Ağ*ı*r!
Hitaasti!	Yav*a*ş!
Jyrkkä mutka!	Sert vir*a*j!
Jyrkkä nousu!	Dik tep*e*!
Kansallispuisto.	Mill*i* park.
Katu päättyy! (umpi-/pussikatu)	Çıkm*a*z sokak!
Kielletty!	Yas*a*k!
Koulu!	Ok*u*l!
Kävelytie.	Yay*a* yol*u*.
Luonnonsuojelualue!	Doğ*a* korum*a* alan*ı*!
Maanvieremä! Sortuma!	Heyel*â*n!
Metsäpalo!	Orm*a*n yangın*ı*!
Mutka!	Vir*a*j!
Mutkainen tie!	Virajl*ı* yol!
Pysäköinti sallittu!	Park yapıl*ı*r!
Pyörätie.	Bisikl*e*t yol*u*.
Ramppi.	R*a*mpa.
Seis!	Dur!
Siltaa korjataan!	Köpr*ü* tamir*i*!
Suojatie.	Yay*a* geçid*i*.
Tie suljettu!	Yol kapal*ı*!
Tienhaara!	Sap*a*k!
Tienristeys!	Kavş*a*k!
Tietyö!	Yol t*a*mir*i*!
Tuli on irti!	Yang*ı*n (var)!
Tulipalon vaara!	Yang*ı*n tehlikes*i*!
Tunneli!	Tün*e*l!
Vuoristosola!	Dağ geçid*i*!
Ylikäytävä!	Üst geç*i*t!

1.10.3. Käskyjä, kieltoja ja karkeuksia	1.10.3. Uyarı, yasak ve kabalıklar
Ala vetää! Häivy!	Def*o*l!
Asento! *(sot.)*	Haz*ı*r ol!

Auta/Auttakaa minua!	L*ü*tfen, ban*a* yard*ı*m et/*e*diniz!
Haista vittu!	Can*ı*n cehennem*e*!
Herra varjelkoon!	All*a*h korus*u*n!
Hyvä jumala!	All*a*h All*a*h!
Hitto vie!	Lan*e*t ols*u*n!
Hän inhottaa/kuvottaa minua.	Ond*a*n nefr*e*t ed*i*yorum.
Ja vitut!	Anasın*ı*!
Jokainen sammakko tietäköön lätäkkönsä!	Her kurbağ*a* su birikintis*i* bilm*e*k!
Jätä/Jättäkää minut rauhaan!	Ben*i* rah*a*t bır*a*k/bır*a*kınız!
Kutsuisitko/Kutsuisitteko poliisin!	L*ü*tfen, bir pol*i*s çağ*ı*r/çağ*ı*rınız!
Kiireesti! Nopeasti! Äkkiä!	Çab*u*k!
Kädet ylös!	Ell*e*r yukar*ı*!
Mene pois/tiehesi!	Git!, Çık!
Minua inhottaa/kuvottaa.	Nefr*e*t ed*i*yorum.
Mulkku!	Çük!
Nyt lähdettiin/mentiin!	H*a*ydi gidel*i*m!
Odota!	Bekl*e*!
Ole hiljaa!	Kes sesin*i*!
Painu helvettiin!	Cehennem*i*n dibin*e* git!
Painukoon hornan tuuttiin!	Cehennem*i*n dibin*e* bats*ı*n!
Piru vieköön/periköön!	Lan*e*t ols*u*n!
Pysähdy! Pysähtykää!	Dur! D*u*run!
Pysäköinti kielletty!	Park yapılm*a*z!
Seis!	Dur!
Sisäänpääsy/Sisäänajo kielletty!	Girilm*e*z!
Typerys! Tohelo!	Apt*a*l!
Tule katsomaan!	Gel ve gör!
Tulisitko/Tulisitteko tänne!	L*ü*tfen, b*u*raya gel/g*e*liniz!
Tupakointi kielletty!	Sig*a*ra içm*e*k yas*a*ktır!
Turpa tukkoon!	Ağzın*ı* topl*a*!
Vaara! Varo!	Tehlik*e*!
Varo!	S*a*kın!/V*a*rda!/S*a*vul!
Varovasti!	Yav*a*ş!
Vedä käteen!	Ot*u*z bir çek!
Voi paskat! Ja paskat!	Vay anasın*ı*!
Voi vittu!	Vay, anasın*ı*!
Älä jauha järjettömyyksiä!	Saçmal*a*ma!
Älä metelöi!	Gürült*ü* çık*a*rma!
Älä töni minua!	Ben*i* *i*tmeyin!
Älä unohda avainta!	Anahtar*ı* un*u*tma!

2. PERHE SUKU JA SUKULAISET — 2. AİLE, SOY VE AKRABA

Jokainen on herra talossaan. — ***Herkes evinde ağadır.***

2.1. SIVIILISÄÄTY — 2.1. MEDEN*İ* HAL

Onko ystäväsi / tyttöystäväsi … ? — Kardeş*i*n / Kız kardeş*i*n …?

- **naimaton** bek*â*r mı
- **naimisissa** evl*i* mi
- **kihloissa** nişanl*ı* mı
- **leski** d*u*l mu
- **eronnut** boşanm*ı*ş mı

- **sinkku** tek, biric*i*k, y*e*g*â*ne
- **moniavioinen** çok eşl*i*
- **vanhapiika** yaşl*ı* kız mı
- **vanhapoika** yaşl*ı* bek*â*r mı
- **yksiavioinen** tek eşl*i*

Oletko sinä naimisissa/naimaton? — Sen evl*i* misin/bek*â*r mısın?
Oletko kauankin ollut naimisissa? — Çokt*a*n ber*i* mi evl*i*sin?
Kyllä, olen naimisissa. Toistaiseksi! — *E*vet, evl*i*yim. Ş*i*mdilik!
Miksi ”toistaiseksi”? — N*i*çin 'ş*i*mdilik'?
Haluan ottaa eron puolisostani. — Eşimd*e*n ayrılm*a*k ist*i*yorum.
Oletko tosissasi? — Sen cidd*i* mis*i*n?
Kyllä, valitettavasti. — *E*vet, ma*a*lesef.
Sinä teet virheen. — Hat*a* ed*i*yorsun.
Teenkö jotakin väärin? — Yanl*ı*ş bir şey mi yap*ı*yorum?
Hän on kylmä ja aina kärttyinen. — Soğ*u*k ve her zam*a*n öfkel*i*dir.
En rakasta häntä enää. — Art*ı*k on*u* s*e*vmiyorum.
Rakastan vain sinua. — Yaln*ı*z sen*i* sev*i*yorum.
Sinä olet viehättävä ja söpö. — Sen seviml*i* ve cic*i*.
Minäkin olen rakastunut sinuun. — Ben de san*a* aş*ı*ğım.
Haluan sinun kanssasi naimisiin. — Sen*i*nle evlenm*e*k ist*i*yorum.
Sinähän et ole naimisissa. — Sen ki evl*i* değ*i*lsin.
Sinä olet naimaton/sinkku. — Bek*â*rsin.
Sinä olet vapaa mies/nainen. — Sen hür bir ad*a*msın/ kad*ı*nsın.
Olet väärässä. — Hakl*ı* değ*i*lsın.
Olen kihloissa/avoliitossa. — Nişanl*ı*yım/Nikâhsız birlikt*e*yim.
Viikko sitten menin naimisiin. — Bir haft*a* *ö*nce evlend*i*m.
Sinä yksinkertaisesti myöhästyit! — S*a*dece geç kald*ı*n!
Se ei ole mahdollista. — Mümk*ü*n değ*i*l.
En usko sinua. — San*a* inanm*a*m. .

2.2. PERHE	2.2. AİL*E*
Perhe: Avioliitto- ja verisiteisiin perustuva vaimon, miehen, lasten ja sisarusten välisten suhteiden muodostama yhteiskunnan pienin sisäinen yksikkö.	Ail*e*: Evlil*i*k ve kan bağın*a* dayan*a*n, kar*ı*, koc*a*, çocukl*a*r, kardeşl*e*r arasındak*i* ilişkiler*i*n oluşturduğ*u*, toplum içindek*i* en küç*ü*k birl*i*k.
Perheriitaan ei pidä puuttua!	Kar*ı* koc*a* arasın*a* girilm*e*z!
Riita on avioliiton suola.	Kavg*a* evliliğ*i*n tad*ı* tuz*u*dur.
Tunnetko/Tunnetteko …	... tan*ı*yor musun / musunuz?
äitini / isoäitini.	Annem*i* / Büyükannem*i*
isäni / isoisäni.	Babam*ı* / Büyükbabam*ı*
isosiskoni / pikkusiskoni.	Ablam*ı* / Küç*ü*k kız kardeşim*i*
isoveljeni / pikkuveljeni.	Abim*i* / Küç*ü*k kardeşim*i*
enoni / setäni.	Dayım*ı* / Amcam*ı*
tätimme (isän sisko).	Teyzemiz*i* / Halamız*ı*
anoppini.	Kayınvalidem*i* / Kaynanm*ı*
appeni.	Kayınpederim*i* / Kaynatam*ı*
Haluaisin esittää sinulle …	San*a* … takd*i*m etm*e*k ist*e*rim.
puolisoni.	eşim*i*
vaimoni.	karım*ı*
mieheni.	kocam*ı*
perheeni.	ailem*i*
sukuni.	soyum*u*
sukulaiseni.	akrabam*ı* / akrabalarım*ı*
Saisinko esittää sinut/teidät…?	Sen*i* / Siz*i*... takd*i*m edey*i*m mi?
puolisolleni / vaimolleni	eşim*e* / karım*a*
puolisolleni / miehelleni	eşim*e* / kocam*a*
vanhemmilleni	an*a* babam*a* / ebeveynim*e*
veljelleni / sisarelleni	kardeşim*e* / kız kardeşim*e*
Onko teillä perhettä?	Siz*i*n ailen*i*z v*a*r mı?
Onko sinulla perhe?	Sen*i*n ail*e*n v*a*r mı?
Ei, minulla ei ole perhettä.	H*a*yır, ben*i*m ail*e*m yok.
Onko teillä lapsia?	Çocuğun*u*z v*a*r mı?
Ei, meillä ei ole lapsia.	H*ayı*r, biz*i*m çocuğum*u*z yok.
Me aiomme adoptoida lapsen.	Evl*â*tlık alac*a*ğım.

Montako lasta teillä on?	Kaç t*a*ne çocuğun*u*z var?
Minulla on yksi lapsi, tyttö.	Bir çocuğ*u*m, bir kız*ı*m var.
Minulla on kolme lasta,	Ben*i*m üç t*a*ne çocuğ*u*m var,
yksi poika ja kaksi tyttöä.	bir oğl*u*m ve ik*i* kız*ı*m.
Entä onko sinulla lapsia?	Ya sen*i*n çocuklar*ı*n v*a*r mı?
Minulla on kaksoset.	Ben*i*m ikizler*i*m var.
Haluamme hankkia ottolapsen.	Bir evlatlığ*ı* alm*a*k ist*i*yoruz.
Haluamme vielä adoptoida	Dah*a* bir oğlan*ı* evl*â*t edinm*e*k
yhden pojan.	ist*i*yoruz.
Mieluummin hankimme tytön.	Terc*i*h olar*a*k bir kız*ı* alac*a*ğız.
Siinäpä on kelpo perhe!	Bu h*a*rika bir ail*e*dir!
Maailmassa on paljon orpoja.	Dünyad*a* çok yet*i*m var.
Montako henkeä on perheessänne?	Siz*i*n ailen*i*z kaç kişid*e*n ibar*e*ttir?
Meillä on suuri perhe.	Biz*i*m büy*ü*k bir ailem*i*z var.
Me olemme suurperhe.	*Kalabalık* bir ail*e*yiz.
Meitä on 10 hengen porukka.	Biz on kişil*i*k bir kalabalık*ı*z.
Olettepa te onnellisia!	Ne mutl*u* siz*e*!
Montako lastenlasta teillä on?	Kaç t*a*ne torunun*u*z var?
Meillä on vain viisitoista lastenlasta.	Yaln*ı*z on b*e*ş torunum*u*z var.
Varmaan aikamoinen hälinä!	Muhakk*a*k büy*ü*kçe bir gürült*ü*!

Onko teillä...?	... v*a*r mı?
veljiä	Kardeşin*i*z
sisaria	Kız kardeşin*i*z

Minulla on…	… var.
yksi veli / kaksi veljeä.	Bir/İk*i* kardeş*i*m
yksi sisar / kolme sisarta.	Bir/Üç kız kardeş*i*m
isä.	Bab*a*m
äiti.	Ann*e*m
kaksi isoäitiä.	İk*i* büy*ü*kann*e*m/nin*e*m
kaksi isoisää.	İk*i* büy*ü*kbab*a*m/ded*e*m

Montako lasta Timurilla on?	Timur'*u*n kaç şocuğ*u* var?
Montako lasta ja veljestä teitä on?	Kaç çoc*u*k ve kard*e*şsin*i*z?
Meitä on kolme lasta, kolme veljestä.	Biz üç çocuğ*u*z, üç kardeş*i*z.
Minulla ei ole sisaruksia.	Ben*i*m kardeşler*i*m yok.
Kuinka voivat vanhempanne?	Anan*ı*z baban*ı*z n*a*sıll*a*r?
Ovatko vanhempanne elossa?	Anan*ı*z baban*ı*z sağ mı?
Kyllä, vanhempani ovat elossa.	*E*vet, an*a*m bab*a*m sağ.
Ei, vanhempani eivät ole elossa.	H*a*yır, an*a*m bab*a*m sağ değ*i*ldir.

Äitini on elossa, isäni on kuollut.	Annem sağ, babam sağ değildir.
Isoisäni kuoli viime vuonna.	Dedem geçen yıl vefat etti.
Minun isoisäni on kuollut nuorena, minun ollessani pieni.	Benim dedem genç yaşta ölmüs, ben küçük olurken.
Isänne on kuollut ollessanne hyvin pieniä.	Babanız siz çok küçükken vefat etmiş.
Isovanhempani ovat vielä elossa.	Büyük annem ile büyük babam daha sağ.
Vanhuksemme eivät asu luonamme.	Yaşlılarımız yanımızda oturmuyorlar.
He asuvat erillään ...	Onlar ayrıca ... oturuyorlar.
omassa omakotitalossaan.	tek aile evlerinde
pienessä kerrostaloasunnossa.	küçük bir apartman dairesinde
vuokra-asunnossa.	kiralık konutta
Isoäitini asuu yksin.	Büyükannem yalnız oturuyor.
Isoäitini asuu Ankarassa.	Büyükannem Ankara'da oturuyor.
Isoisäni on vanhainkodissa.	Büyübabam yaşlılar yurdundadır.
Toinen isoisäni asuu Bursassa.	Öteki dedem Bursa'da oturuyor.
Toinen isoäitini on Antalyassa.	Öteki ninem Antalya'dadır.
Hän vahtii siellä lapsenlapsiaan.	Orada torunlarına bakıyor.
Ovatko lastenlapsenne tottelevaisia?	Torunlarınız söz dinler mi?
Ayşe ja Pikku-Gül ovat kuuliaisia.	Ayşe ve küçük Gül itaatlidirler.
Ali on perhen 'paha poika', kovanaama, häpeäpilkku, musta lammas.	Ali ailenin 'yaramaz çocuğu', gön suratı, yüz karası, kara koyunu.
Mehmet on todellinen kauhukakara.	Mehmet gerçek korkunç enfant.
Hänellä on enemmän intoa kuin älliä.	Aklından daha coşkunluğu var.
Kaikki, mitä hänelle sanon, menee yhdestä korvasta sisään ja toisesta ulos.	Dediklerim bir kulağından girer ötekinden çıkar.
Ahmet on neljätoistavuotias ja harrastaa urheilua.	Ahmet on dört yaşındadır ve sporla ilgileniyor.
Hän haluaa tulla jalkapalloilijaksi.	O futbolcu olmak istiyor.
Hänen isoveljensä Aziz on 19-vuotias ja opiskelee yliopistossa tullakseen lääkäriksi (tohtoriksi).	Aziz, onun ağabeyi on dokuz yaşındadır ve hekim (doktor) olmak için üniversitede okuyor.
Perheemme on sopuisa eikä riitaisa.	Ailemiz uyusal, kavgacı değil.
Tänään emme nahistele ollenkaan, sillä menemme koko perhe yhdessä (koko perheen voimalla) kävelylle.	Bu gün hiç tartışmıyoruz, çünkü bütün aile birlikte (ailecek) gezmeye gideceğiz.
Olemme hyvällä tuulella.	Keyfimiz yerindedir.

Perhe –sanastoa:
adoptoida evl*a*t etm*e*k
avioehto öz*e*l şart *(evlilikte)*
avioelämä evlil*i*k hayat*ı*
avioero boşanm*a*
avioitua evlenm*e*k
avioliitto evlil*i*k
aviovaimo eş, kar*ı*, han*ı*m
avoliitto nikâhs*ı*z birliktel*i*k
koti-ikävä ev özlem*i*
kotiväki ev halk*ı*
mustasukkainen kısk*a*nç
olla ~ kıskanm*a*k
mustasukkaisuus kıskançl*ı*k
naida *(avioitua)* evlenm*e*k
naida *(rakastella)* sevişm*e*k
naimaton bek*â*r
naimisissa oleva evl*i*
perhe ail*e*
perhe- ailev*i*
perhe koko joukolla *a*il*e*ce
perhe-elämä *a*ile hayat*ı*
perheenemäntä ev kadın*ı*
perheenjäsen *a*ile ferd*i*
perheenpää *a*ile reis*i*

Aileye ait sözlük:
aviolliset siteet evlil*i*k bağlar*ı*
aviomies eş, koc*a*
aviopari evl*i* çift
aviorikos zin*a*
avioton evlil*i*kdış*ı*
avioton lapsi, äpärä piç
perhelääkäri *a*ile hekim*i*
perheneuvoja *a*ile danışman*ı*
perheoikeus *a*il*e* hakk*ı*
perheriita *a*ile tartışmas*ı*
perhesiteet *a*ile bağlar*ı*
perhesuunnittelu *a*ile planlamas*ı*
perheväkivalta *a*ile şiddet*i*
perikunta mirasçıl*a*r
perillinen vâriş
perintö mir*a*s
pettää ihan*e*t etm*e*k
rakastaa sevm*e*k
rakastella sevişm*e*k
”susipari” zin*a* çift*i*
syrjähyppy kaçam*a*k
vale-, paperiavioliito saht*e* izdiv*a*ç
välirikko aralar*ı*n bozulmas*ı*
äpärä piç

“Susipari”:
Ihmisten välinen sukupuolisuhde ilman keskinäistä aviollista sidettä.

Zin*a*:
Aralarınd*a* evlil*i*k bağ*ı* *o*lmayan kişil*e*r arasındak*i* cins*e*l ilişk*i*.

2.3. PERHETAPAHTUMIA

2.3. AİL*E* OLAYLAR*I*

Sitä sattuu paremmissakin perheissä!

En iyi ailelerde de olabilir!

2.3.1. Kaste

2.3.1. Vaftiz

Kaste: Kristinuskossa suoritettava pyhä toimitus, jonka tarkoitusena on pyyhkiä pois perisynti ja ristiä (kastaa).

Vaft*i*z: Hristiy*a*n dinind*e*, ilk günah*ı* silm*e*k ve Hristiyanlaştırm*a*k amac*i*yla yapıl*a*n kuts*a*l işl*e*m.

Ympärileikkaus: Poikalapsella miehenpuolisen elimen pään esinahan ympärileikkaaminen.

Sünn*e*t: Erk*e*k çocukt*a* erkekl*i*k organın*ı*n ucundak*i* derin*i*n çepeçevr*e* kesilmes*i*.

Kaste –sanastoa:
kastaa vaft*i*z etm*e*k
kaste vaft*i*z
kummisetä vaft*i*z babas*ı*
kummitäti vaft*i*z anas*ı*
pappi papaz
syntyisin asl*e*n,
syntyjään doğuşt*a*n
syntymä doğ*u*m
syntymäaika doğ*u*m tarih*i*
syntymäpaikka doğum yer*i*
syntymäpäivä doğum gün*ü*
syntymävuosi doğum yıl*ı*

Vaftize ait sözlük:
syntymätodistus doğum belges*i*
syntyperä as*ı*l, kök*e*n
syntyvyyn rajoittaminen/ rajoitus doğ*u*m sınırlaması
syntyvyyden säätely doğ*u* kontrol*ü*
syntyvyys doğum oran*ı*
syntyä doğm*a*k
ympärileikata sünn*e*t etm*e*k
ympärileikkaaja sünn*e*tç*i*
ympärileikkaus sünn*e*t
ympärileikkausjuhla sünnet düğün*ü*

2.3.2. Häät

2.3.2. Düğün

Häät: avioitumisen johdosta järjestettävä juhla.
Kuherruskuukausi:
Avioelämän ensimmäinen kuukausi tai ensimmäiset päivät.

Düğ*ü*n: evlenm*e* dolayıs*ı*yla apıl*a*n tör*e*n.
Bal ay*ı*:
Evlil*i*k hayatın*ı*n ilk ay*ı* v*e*ya ilk günler*i*.

Tänä aamuna Alin perheen talossa oli aloitettu häävalmistelut.
Siellä touhutaan kovasti.
Terve Ali! Mitä olet puuhaamassa?
Teen häävalmisteluja.
Isoveljeni on menossa naimisiin.
Milloin hänen häänsä ovat?
Tämän kuun viidentenätoista.
Lähetätkö minulle kutsun?
Tietysti lähetän, olet paras kaverini.
. . . . . .
Kiitämme teitä kutsu(korti)sta!
Toivotan teille onnea!
Pitkää yhteiseloa!

Bu sab*a*h Aliler*i*n evind*e* düğ*ü*n hazırlığ*ı* başlamışt*ı*.
Orad*a* büy*ü*k bir kalabal*ı*k.
M*e*rhaba, *A*li! Ne yap*ı*yorsun?
Düğ*ü*n hazırlıklar*ı* yap*ı*yorum.
Ağabey*i*m evlenec*e*k.
Düğ*ü*n ne zam*a*n olac*a*k?
Bu ay*ı*n on beşind*e*.
Ban*a* dav*e*t gönderec*e*k misin?
Elb*e*tte gönderec*e*ğim, sen en yak*ı*n arkadaş*ı*msın.
. . . . .
Davetiyeniz*e* teşekkürl*e*r!
Siz*e* mutlul*u*k dil*e*rim!
Bir yastıkt*a* koc*a*yınız!

Olkaa onnellisia!	Mes*u*t olun*u*z!
. . . . .	**. . . . .**
Oletko naimisissa?	Evl*i* mis*i*n?
Ei, en ole naimisissa.	H*a*yır, evl*i* değ*i*lim.
Aiotko mennä naimisiin?	Evlenmey*i* düşünüy*o*r musun?
Tietysti.	Elb*e*tte.
Vuoden kuluttua menen naimisiin.	Bir yıl s*o*nra evlenec*e*ğim.
Etkö aikaisemmin?	Dah*a* erk*e*n değ*i*l mi?
Ei. Häät tulevat kalliiksi.	H*a*yır. Düğ*ü*n pahalıy*a* otur*u*r.
Rahani ovat vähissä.	Paralar*ı*m *a*zdır.
En halua ottaa lainaa häiden vuoksi.	Düğ*ü*n iç*i*n borç alm*a*k ist*e*miyorum.

Häihin liittyvää sanastoa:

anoppi kayınvalid*e*, kaynan*a*
appi kayın ped*e*r, kaynat*a*
avioelämä evlili*k* hayat*ı*
aviopuolison lähisukulainen dün*ü*r
hääkulkue düğ*ü*n alay*ı*
häämatka düğ*ü*n seyahat*ı*
hääpari gel*i*nle güv*e*y
häät düğ*ü*n
hääyö gerd*e*k geces*i*
hääseremonia evlenm*e* merasim*i*
kihlasormus niş·*a*nyüzüğ*ü*
kihlautua nişanlanm*a*k
kihlattu nişanl*ı*/yavukl*u*
kihlaus nişanla(n)ma
kuherruskuukausi bal ay*ı*
kuokkavieras davets*i*z misaf*i*r
miniän/vävyn isä/äiti dün*ü*r

Düğüne ait sözlük:

morsiamen vanhemmat dün*ü*r
morsian gel*i*n
morsiushuntu duv*a*k
morsiusneito sağd*ı*ç kad*ı*n
morsiuspari gel*i*nle güv*e*y
morsiuspuku gelinl*i*k
puhemie/s görüc*ü*; **toimia puhe-miehenä** görücül*ü*k yapm*a*k
suku sülâl*e*, soy, ail*e*
sulhanen güv*e*y
sulhasen vanhemmat dün*ü*r
sulhaspoika sağd*ı*ç
vihkisormus evlil*i*k yüzüğ*ü*
vihkitodistus evlenm*e* cüzdan*ı*
vihkiä nik*â*h kıym*a*k
vihkiäiset nikâh tören*i*
välirikko aralar*ı*n bozulmas*ı*

2.3.3. Hautajaiset / *2.3.3. Cenare töreni*

Yhdelle häät, toiselle hautajaiset! — ***Kimine hay hay, kimine vay vay!***

Osanottoni! Surunvalitteluni!	Başın*ı*z sağ ols*u*n!
Levätköön rauhassa!	Nur için*de* yats*ı*n!
Tunnen syvää surua.	Der*i*n üzünt*ü* duy*u*yorum.
Eläköön hänen muistonsa ikuisesti!	Hatıras*ı* ebediy*e*n yaşas*ı*n!
Lepää rauhassa!	Nur için*de* yats*ı*n!

Hautajaissanastoa:
enkeli mel*e*k
haudata gömm*e*k
hautakivi mez*a*r taş*ı*
hautakirjoitus mez*a*r kitabes*i*
hautakivi mez*a*r taş*ı*
hautausmaa mezarl*ı*k
helvetti cehenn*e*m
krematorio kremat*o*ryum
kuolema öl*ü*m
kuolemanenkeli Azra*i*l, Ezra*i*l
kuolemansairas ölümc*ü*l hast*a*
kuolemantapaus öl*ü*m olay*ı*
kuolemanvaara öl*ü*m tehlikes*i*
kuolematon ölüms*ü*z
kuolettava öldürüc*ü*
kuolevainen ölüml*ü*
kuolinilmoitus öl*ü*m ilan*ı*
kuolinkamppailu can çekişm*e*
kuolinpesä /jäämistö terek*e*
kuolla jhk ölm*e*k (Abl.)
muistojuhla/tilaisuus anma tören*i*
muistosanat anm*a* konuşmas*ı*
pappi pap*a*
paratiisi cenn*e*t
perillinen vâriş
perintö mir*a*s

Cenare törenine ait sözlük:
hauta mez*a*r, kab*i*r
hautajaiset cen*a*ze tören*i*
polttohaudata öl*ü* yakm*a*k
polttohautaus öl*ü* yakm*a*
puolikuu yar*ı*may
pyhittää kutsam*a*k
risti haç
ruumis ces*e*t
ruumisarkku tab*u*t
ruumishuone morg
ruumissaatto cenaz*e* geçid*i*
seppele çel*e*nk
sielu ruh
siunata takd*i*s etm*e*k
siunaustilaisuus takd*i*s tören*i*
surra, murehtia üzülm*e*k
surra *(vainajaa)* yas tutm*a*k
suru yas; üzünt*ü*
suruaika yas tutm*a* sürés*i*
surunvalittelu başsağlığ*ı*
taivaankansi gökyüz*ü*
taivas gök
taivasten valtakunta cenn*e*t
tuhkata öl*ü* yakm*a*k
tuhkaus öl*ü* yakm*a*
vainaja rahmetl*i*

2.4. SUKU JA SUKULAISET

2.4. SOY VE AKRAB*A*

Älä pelkää skorpionia vaan sukua!

Akrepten korkma, akrabadan kork!

Suku: Biologiset ominaisuudet sukupolvesta toiseen vaihtava sukulaisyksilöiden yhteisö.

Soy: Biolo*ji*k özellikler*i* nesild*e*n nesil*e* değişmey*e*n kand*a*ş bir*e*y topluluğ*u*.

Sukulainen: veri- tai avioliittositein toisiinsa sidoksissa olevat henkilöt.

Akrab*a*: Kan v*e*ya evlil*i*k yol*u*yla birbirin*e* bağl*ı* ol*a*n kimsel*e*r.

Nämä ovat minun sukulaisiani.

Bu ben*i*m akrabalar*ı*m.

Hän on läheinen/etäinen sukulainen.
Hän on minulle sukua äidin puolelta.
Onko teillä paljon sukulaisia?
Kyllä, meillä on paljon sukulaisia.
Mehmet ei ole sukulaiseni, ainoastaan kaimani ja ikätoverini.
Suku on pahin!
Syö ja juo sukulaisen kanssa, mutta kauppaa älä käy!
Epäoikeudenmukaisuus ja sorto ovat sukulaisia.
Sukulaista kivittävän käy kalpaten.

O benim yakın/uzak akrabamdır.
Anne tarafından akrabamdır.
Çok akrabanız var mı?
Evet, çok akrabamız var.
Mehmet akrabam değil, ancak benim adaş ve yaşıtımdır.
Akraba idik akrep olduk!
Akraba ile ye iç, alışveriş etme!
Zulüm zorbalıkla akrabadır.
Akrabaya taş atan unmaz.

Sukulaisuussanastoa:

adoptiolapsi evlatlık
anoppi kayın valide, kaynana
appi kayın peder, kaynata
aviomies eş, koca
aviovaimo eş, karı, hanım
eno dayı
holhooja veli
ikätoveri yaşıt
isoisä büyükbaba, dede
i**sosisko** abla*
isovanhemmat büyükanne ile büyükbaba
i**soveli** ağabey, abi
isoäiti büyükann e, nine
isä baba
isäpuoli üvey baba
kasvattilapsi avlâtlık
kasvattipoika üvey oğul
kasvattitytär üvey kız
kasvatusisä babalık
kasvatusäiti analık
kummisetä vaftiz babası
kummitäti vaftiz anası
käly *(vaimon sisar)* baldız
käly *(miehen sisar)* görümce
käly *(veljen vaimo)* elti
käly *(veljen/enon vaimo)* yenge

Akrabalığa ait sözlük:

lanko *(vaimon sisaren aviomies)* bacanak
lanko *(vaimon veli)* enişte
lanko *(miehen/vaimon veli)* kayın, kayınbirader
lapsenlapsi torun
lapseton çocuksuz
lapsi çocuk
lapsipuoli üvey evlât, üvey çocuk
mummi büyükanne, nine
mummo büyükanne, nine
nuorukainen delikanlı
otto-, kasvattilapsi evlatlık
poika *(oma lapsi)* oğul
poikapuoli üvey oğul
puoliso eş, refika
serkku kuzen
serkku *(enon lapsi)* amcazade, amca çocuğu
serkku *(sedän lapsi)* dayızade, dayı çocuğu
serkku *(isän sisaren lapsi)* halazade, hala çocuğu
serkku *(äidin sisaren lapsi)* teyzezade, teyze çocuğu
setä amca
sisar *sisar* *kız kardeş*

sisarenpoika,-tytär yeğ*e*n
sisarpuoli üv*e*y kız kad*e*ş
sisarukset (kız)kardeşl*e*r
sisko kız kard*e*ş
suku soy, *a*ile,
suku koko joukolla akrab*a*ca
sukukokous soy toplantıs*ı*
sukulainen akrab*a*, hıs*ı*m
sukulais- akrab*a*, akrabay*a ait*
sukulaiset akrab*a*
sukulaisuus akrabal*ı*k
sukupolvi kuş*a*k, göb*e*k, nes*i*l
sukupuoli cinsiy*e*t
sukupuu soyağac*ı*, soykütüğ*ü*
sukurutsaus ensest
sukutapaaminen soy görüşmes*i*
sukutila soy çiftliğ*i*
sukututkimus soy araştırmas*ı*
sukuvaakuna soy armas*ı*
sukuvika soy kusur*u*
tyttö kız
tytär kız
tytärpuoli üv*e*y kız
täti *(isän sisar)* h*a*la
täti *(äidin sisar)* teyz*e*
vaari büyükbab*a*, ded*e*
vaimo eş, han*ı*m, kar*ı*
vanhemmat an*a* bab*a*
veli erk*e*k kard*e*ş, birad*e*r
velipuoli üv*e*y erk*e*k kard*e*ş
veljenpoika, -tytär yeğ*e*n
äiti *a*na, *a*nne
äitipuoli üv*e*y an*a*, üv*e*y *a*nne
äpärä piç

* ***'abla'*** –sana ilmaisee myös läheisyyttä ja kunnioitusta puheena olevaa naishenkilöä kohtaan.

2.5. IKÄ

Vanha aasi - vuosien viisaus.
Ikämies – kintaat naulaan!
Nuori vaimo vanhalle miehelle on kuin kampa kaljuun päähän.

Minkä ikäinen olet?
Nykyisen käsityksen mukaa olen ...
vielä alaikäinen.
jo täysi-ikäinen.
keski-ikäinen.
iäkäs.
museoesine.

Olen ... -vuotias.
kaksikymmentäviisi
kolmekymmentäkuusi
neljäkymmentäseitsemän
viisikymmentäkahdeksan
kuusikymmentäyhdeksän

2.5. YAŞ

Yaşlanm*ı*ş eş*e*k – yıllanm*ı*ş ak*ı*l.
Yaş yetm*i*ş iş bitm*i*ş!
Yaşl*ı* erkeğ*e* genç han*ı*m kel kafay*a* tar*a*k gib*i*dir.

Kaç yaşınd*a*sın?
Ş*i*mdiki görüş*e* gör*e* ...
dah*a* küçüğ*ü*m.
art*ı*k erg*i*nim /yet*i*şkinim.
ort*a* yaşl*ı*yım.
yaşl*ı*yım.
müz*e* nesnes*i*yim.

Ben ... yaşınd*a*yım.
yirm*i* beş
ot*u*z alt*ı*
kırk yed*i*
ell*i* sekiz
altm*ı*ş dok*u*z

seitsemänkymmentäneljä	etm*i*ş dört
Minkä ikäisiä ovat lapsenne?	Çocukların*ı*z kaç yaşınd*a*?
Nuorin lapsemme on vuoden vanha.	En küç*ü*k çocuğum*u*z bir yaşınd*a*.
Ahmet, vanhin poikamme, on	Ahm*e*t, en büy*ü*k oğlum*u*z
jo yksitoistavuotias.	art*ı*k on bir yaşınd*a*.
Hän on kouluikäinen.	Ok*u*l yaşınd*a*dır.
Ayşe, nuorin tyttäremme on vasta	Ayş*e*, en küç*ü*k kızım*ı*z *a*ncak dört
nelivuotias, juuri esikouluikänen.	yaşınd*a*, tam an*a* okul*u* yaşınd*a*dır.
Hän on vielä lastentarhassa.	O dah*a* çoc*u*k bahçesind*e*.
Minkä ikäinen on puolisonne?	Eşin*i*z kaç yaşınd*a*?
Iältään hän on minua nuorempi.	Y*a*şça bend*e*n küç*ü*ktür.
Hän on kolmekymmentäkaksivuotias.	O ot*u*z iki yaşınd*a*dır.
Mikä ihana ikä!	Ne kad*a*r güz*e*l yaş!
Hän on minua nuorempi / vanhempi.	O bend*e*n küç*ü*ktür / büy*ü*ktür.
Hän on minun kanssani samanikäinen.	O ben*i*mle yaş*ı*ttır.
Hän on ikätoverini.	O ben*i*m akran*ı*mdır/yaşdaş*ı*mdır.
Vanhin veljeni on, kuten minäkin,	En büy*ü*k kardeş*i*m ben*i*m gib*i*
kolmikymppinen.	otuzl*u*k.
Kuinka onnellisia olettekaan!	Ne mutl*u* siz*e*!
Ovatko vanhempanne elossa?	Annebaban*ı*z sağ mı?
Minun vanhempani eivät ole elossa.	Ben*i*m annebab*a*m sağ değ*i*ldir.
Isäni valitettavasti ei enää elä.	Bab*a*m art*i*k sağ değ*i*l, maalesef.
Ainoastaan äitini on elossa.	Yaln*ı*z ann*e*m sağ.
Minun vanhempani ovat elossa.	Ben*i*m annebab*a*m sağ.
Kuinka vanha on äitinne/isänne?	*A*nnen*i*z/Baban*ı*z kaç yaşınd*a*?
Äitini on kuusikymppinen.	*A*nnem altmışl*ı*k.
Hän on eläköitymisiässä.	Emekliy*e* ayrılm*a* yaşınd*a*dır.
Isäni on seitsenkymppinen.	Bab*a*m yetmişl*i*k.
Isoisäni onyhdeksänkymmen kah-	Büy*ü*k bab*a*m art*ı*k doks*a*n sek*i*z
deksan vuoden ikäinen ja toinen	yaşınd*a* ve art*ı*k bir ayağ*ı*
jalka on jo haudassa.	çukurd*a*dır.
Huolet vanhensivat häntä.	Kaygıl*a*r onu ihtiyarlatt*ı*.
Hän on jo kauan nauttinut eläkettä.	Çokt*a*n ber*i* emekl*i* maaş*ı* al*ı*yor.
Olen viidenkymmenenkahdeksan.	Ben ell*i* sek*i*z yaşınd*a*yım.
Ette näytä sen ikäiseltä.	Göst*e*rmiyorsunuz.
Näytätte paljon nuoremmalta.	Çok genç görün*ü*yorsunuz.
Kiitän teitä kohteliaisuudesta.	İltifatınız*a* teçekk*ü*r ed*e*rim.
Hyvät uutiset nuorentavat,	İy*i* haberl*e*r gençleştir*i*r,
huonot uutiset vanhentavat.	köt*ü* haberl*e*r ihtiyarlat*ı*r.
Elämä alkaa vasta keski-iässä.	Hay*a*t *a*ncak ort*a* yaşt*a* başl*a*r.

3. AMMATTI JA KOULUTUS

3. MESLEK VE EĞİTİM

***Väkisin ei hyvää tule,
taitoakin tarvitaan.***

***Zorla güzellik olmaz,
yetenek de gerekir.***

3.1. AMMATTI

3.1. MESLEK

**Ammatti:
Henkilön tekemä jatkuva työ toimeentulonsa turvaamiseksi.**

Meslek:
Bir kimsenin geçimini sağlamak için yaptığı sürekli iş.

**Mikä on sinun ammattisi?
Mikä on teidän ammattinne?**

Mesleğin nedir?
Mesleğiniz nedir?

**Kiinteistönvälittäjä:
Kiinteistöjen kuten talon, tontin, huoneiston oston ja myynnin välittäjänä toimiva henkilö.**

Emlâkçi:
Ev, arsa, daire gibi taşınmaz ların alınmasına satılmasına aracı olan kimse.

**Kääntäjä; Tulkki:
Käännöstyötä tekevä henkilö tai väline.**

Çevirici, çevirmen;tercüman:
Çevirme işini yapan kişi veya araç.

**Emäntä, Lentoemäntä:
Pitkien matkojen kuljetusvälineissä ja erityisesti lentokoneissa kestityksestä huolehtiva neitonen tai nainen.**

Hostes:
Uzun yol taşıtlarında ve özellikle uçaklarla yolcu ağırlayan genç kız veya kadın.

**Lääkäri:
Ihmisissä olevia sairauksia diagnosoiva ja niitä lääkkeillä tai muilla keinoin hoitava henkilö.**

Hekim, doktor,tabip:
İnsanlardaki hastalıkları teşhis ve onları ilâçlarla veya bazı araçlarla tedavi eden kimse.

**Tuomari:
Henkilö, jolle on uskottu oikeuden toteuttaminen.
Syyllinen odottaa tuomarin antamaa tuomiota.**

Hâkim,yargıç:
Adaleti gerçekleştirmekle görevli kimse.
Suçlu hâkimin vereceği hükümü bekliyor.

**Valmentaja:
Urheilulajissa urheilijaa kouluttava, kasvattava ja sparraava henkilö.**

Antrenör:
Bir spor dalında spocuyu eğiten, yetiştiren ve çalıştıran kişi.

Rattopoika:	Jigol*o*:
Ikääntyneiden naisten rahalla itseensä sitoma nuori mies.	Yaşl*ı*ca kadınlar*ı*n par*a*yla kendilerin*e* bağladıklar*ı* genç erk*e*k.
Huora:	Orosp*u*:
Miesten sukupuolisia nautintoja rahaa vastaan palveleva ja tätä työtä ammatikseen tekevä nainen, portto.	Erkekler*i*n cins*e*l zevkelerin*e* para karşılığ*ı* hizm*e*t ed*e*n ve bu iş*i* mesl*e*k edin*e*n kad*ı*n, fahiş*e*.

3.1.1. Työ on miehen kunnia!	***3.1.1. İş insanın aynasıdır!***

Joutilaisuus on köyhyyden avain.	İşsizl*i*k fakirliğin*i*n anahtar*ı*dır.
Laiskat ja joutilaat väsyvät muita enemmän.	Tembell*e*r ve işsizl*e*r dah*a* çok yorulurl*a*r.
Mitä työtä teet/te?	Ne iş yap*ı*yorsun/uz?
Missä olet/te töissä?	N*e*rede çalış*ı*yorsun/uz?
En käy töissä.	Çal*ı*şmıyorum./ İş*e* g*i*tmiyorum.
Jäin ilman töitä. Jäin työttömäksi.	İşs*i*z kald*ı*m.
Olen työtön.	İşs*i*zim.
Olen kotiäiti. Olen kotirouva.	Ev kadın*ı*yım. Ev hanım*ı*yım.
Olen itsenäinen yrittäjä.	Kend*i* iş*i*m var.
Minulla on myymälä/liike/kauppa.	Dükkân*ı*m var
Minulla on pieni liikeyritys.	Küç*ü*k bir giriş*i*m var.
Minulla on verstas, ateljee.	Atöly*e*m var.
Naapurillani on pieni oluttupa.	Komşum*u*n küç*ü*k b*i*rahanes*i* var.
Mitä puuhaat, touhuat/touhuatte?	Ne il*e* uğraş*ı*yorsun /uğraş*ı*yorsunuz?
Ammatiltani olen…	Mesleğ*i*m…
arkkitehti.	mim*a*r.
eläinlääkäri.	bayt*a*r, veterin*e*r.
johtaja.	müd*ü*r, yönetm*e*n, menej*e*r
insinööri.	mühend*i*s.
kauppaedustaja	temsilc*i*.
kiinteistönvälittäjä.	emlakç*ı*.
lastenlääkäri.	çoc*u*k hekim*i*.
salapoliisi.	detekt*i*f
taiteilija	sanatç*ı*
tiedottaja.	raport*ö*r, sözcü.
toimistopäällikkö.	bür*o* şef*i*.
toimitsija.	görevl*i*.

toimittaja.	redakt*ö*r.
virkailija.	mem*u*r.
virkamies.	mem*u*r
Nykyään toimin …	Şimdilerde … olar*a*k çalış*ı*yorum.
kansanedustajana.	mill*e*t vekil*i*.
kirjanpitäjänä.	muhasebec*i*, muh*a*sip, saym*a*n
kirjastonhoitajana.	kütüphanec*i*
konsulttina.	danışm*a*n, müş*a*vir
liikemiehenä.	iş adam*ı*, tücc*a*r
neuvonantajana.	danışm*a*n, müş*a*vir
opettajana.	öğretm*e*n
pappina.	pap*a*z
tullimiehenä.	gümrükç*ü*
vartijana.	nöbetç*i*
Työskentelen ...	... olar*a*k çalış*ı*yorum.
eräässä firmassa sihteerinä.	Bir şirkett*e* sekret*e*r
matkatoimistossa virkailijana.	Seyah*a*t bürosund*a* mem*u*r
pankissa kassanhoitajana.	Bankad*a* kasad*a*r/vezned*a*r
sairaalassa ylilääkärinä.	Hastahaned*e* başhek*i*m
veroparatiisissa tilintarkastajana.	Verg*i* cennetind*e* m*a*li müfett*i*ş
eräässä tehtaassa insinöörinä.	Bir fabrikad*a* mühend*i*s
Ankaran yliopistossa professorina.	*A*nkara Üniversitesind*e* profes*ö*r
toimittajana miesten-/naistenledessä.	Erk*e*k/kad*ı*n dergisind*e* redakt*ö*r
sanomalehdessä päätoimittajana.	Gazeted*e* başredakt*ö*r
ovimikkona Hotelli Hiltonissa.	H*i*lton Otelind*e* kapıc*ı*
hallituksessa ulkoministerinä.	Hükümett*e* dışişler*i* bakan*ı*
opettajana taidekoulussa.	San*a*t okulund*a* *ö*ğretm*e*n
lomaparatiisissa kiinteistönvälittäjänä.	T*a*til cennetind*e* emlakç*ı*
Oletko tyytyväinen erikoistumiseesi?	İhtisasınd*a*n memn*u*n mus*u*n?
Pidätkö ammatistasi/työstäsi?	Mesleğin*i*/İşin*i* beğeniy*o*r musun?
Minä olen kyllästynyt työntekoon.	Çalışmakt*a*n bıkt*ı*m.
En ota vastaan paskatöitä.	Bok işin*i* kab*u*l *e*tmiyorum.
Pidä vain huoli omista töistäsi!	İşin*e* bak!
Teen töitä niin kauan kuinjaksan.	Gücüm*ü*n yettiğ*i* kad*a*r çalış*ı*yorum.
Ilmiselvästi olet työnarkomaani.	B*e*sbelli iş tiryakis*i*sin.
Olen todellakin työhullu.	Gerçekt*e*n çalışm*a* delis*i*yim.
. . . teen kolmen miehen työt.	. . . üç kişin*i*n yaptığ*ı* yap*ı*yorum.

Epäilemättä — Kuşkus*u*z
Varmasti — Muhakk*a*k
Et taida olla kovin vaatimaton! — G*a*liba çok alç*a*k gönüll*ü* değ*i*lsin!
Liika vaatimattomuus on puute. — Aşır*ı* alç*a*k gönüllül*ü*k kus*u*rdur.

3.1.2. Ammattinimikkeitä — *3.1.2. Mesleğ*e *ait adıl*a*r*

agronomi iraat mühendis*i*
apteekkari eczac*ı*
arkkitehti mim*a*r
asianajaja avuk*a*t
elokuvaohjaaja film yönetmen*i*
eläinlääkäri bayt*a*r/veterin*e*r
fyysikko fizikç*i*
hammaslääkäri diş hekim*i*, dişç*i*
hieroja masajc*ı*
historijoitsija tarihç*i*
hovimestari şef gars*o*n
huonepalvelija od*a* hizmetçis*i*
huora orosp*u*, fahiş*e*
insinööri mühend*i*s
johtaja müd*ü*r, yönetm*e*n, direkt*ö*r
johtaja yönetic*i*
kauppaedustaja temsilc*i*
kauppias dükkânc*ı*, esn*a*f, satıc*ı*
manageri menaj*e*r, menec*e*r
julkaisija yayımc*ı*
kaivostyöläinen madenc*i*
kampaaja kuaf*ö*r
kapteeni kapt*a*n
kassanhoitaja vezned*a*r, veznec*i*
kemisti kimyac*ı*
kiinteistönvälittäjä emlakç*i*
kirjailija yaz*a*r
kirjakauppias kitapç*ı*
kirjastonhoitaja kütüphanec*i*
kirvesmies dülg*e*r
kokki, keittäjä aşç*ı*
konsultti danışm*a*n, müşav*i*r
kukkakauppias çiçekç*i*
kätilö eb*e*, eb*e* kad*ı*n

kääntäjä *(kielen)* çeviric*i*, çevirm*e*n
lakimies hukukç*u*
lastenlääkäri çoc*u*k hekim*i*
laulaja şarkıc*ı*
lehtimies gazetec*i*
leipuri fırınc*ı*
lentäjä pil*o*t
lentoemäntä host*e*s
liikemies tücc*a*r, iş adam*ı*
lähihoitaja hasta bakıc*ı*
lääkäri hek*i*m, d*o*ktor, tab*i*p
maalari boyac*ı*
maanviljelijä çiftç*i*
mattokauppias halıc*ı*
merimies denizci
muusikko müzisy*e*n
myyjä satıc*ı*
notaari n*o*ter
näyttelijä oyunc*u*, akt*ö*r
näyttelijätär aktr*i*s, kad*ı*n oyunc*u*
opettaja öğretm*e*n; h*o*ca
opas kılav*u*z, rehb*e*r
opiskelija öğrenc*i*
oppilas öğrenc*i*; taleb*e*
optikko gözlükç*ü*
parturi berb*e*r
postinkantaja p*o*stac*ı*
psykiatri psiki*a*tr
psykologi psikol*o*g
puuseppä marang*o*z
rakennusmestari inşaatç*ı*, yapıc*ı*
rakennus/mies, -työläinen inşaatç*ı*
rakentaja yap*ı* işçis*i*, yapıc*ı*
rattopoika jigol*o*

ravintoloitsija lokantac*ı*
rekkakuski kamyonc*u*, tırc*ı*
runoilija ş*a*ir
räätäli terz*i*
salapoliisi detekt*i*f
sairaanhoitaja hemş*i*re
sihteeri sekret*e*r
siivooja temizlikç*i*
sisustusarkkitehti iç mim*a*r
suunnittelija planlamac*ı*
sähkömies elektrikç*i*
säveltäjä bestec*i*
taidemaalari ress*a*m
tarjoilija gars*o*n
tarjoilijatar bay*a*n gars*o*n
teknikko teknisy*e*n
tiedemies bil*i*m adam*ı*
tiedottaja raport*ö*r, sözcü
toimistopäällikkö bür*o* şef*i*

toimitsija görevl*i*
toimittaja redakt*ö*r
tulkki tercüm*a*n
tullimies gümrükç*ü*
tuomari yarg*ı*ç, h*â*k*i*m; hak*e*m
viranhoitaja görevl*i*, mem*u*r
virkailija, virkamies mem*u*
väärentäjä düzmec*i*, sahtec*i*
yliopisto-opiskelija üniversitel*i*
ylioppilas lis*e* mezun*u*
tuottaja yapımc*ı*
tutkinnon suorittanut mez*u*n
työläinen işç*i*, amel*e*
työmies işç*i*, emekç*i*
työntekijä işç*i*, emekç*i*
upseeri sub*a*y
urakoitsija müteahh*i*t
valelääkäri saht*e* d*o*ktor
veturinkuljettaja makin*i*st

3.1.3. Ammattiin liittyviä käsitteitä

3.1.3. Mesleğe ait kavramlar

ammatillinen — meslek*i*, profesyon*e*l
ammatinvalinta — mesl*e*k seçim*i*
ammatti — mesle*k*, profesyon*e*l

***ammatti*-:** *meslek, profesyonel:*
-ala mesl*e*k alan*ı*
-kateus meslek*i* kıskançl*ı*k
-korkeakoulu yüks*e*k meslek okul*u*
-koulu mesl*e*k okul*u*
-koulutus mesl*e*k eğitim*i*
-korkeakoulutus yüks*e*k meslek ğit*i*m*i*
-lainen profesyon*e*l
-laisuus profesyonell*i*k
-liitto sendikal*a*r birliğ*i*
-mies uzm*a*n
-muusikko profesyon*e*l müzisy*e*n
-ongelma profesyon*e*l sor*u*n
-poliitikko profesyon*e*l politikac*ı*
-pätevyys profesyon*e*l yetk*i*
-rikollinen profesyon*e*l suçlu
-salaisuus profesyon*e*l sır
-sanasto profesyon*e*l terminoloj*i*
-slangi mesle*kî* ağ*ı*z
-sotilas profesyon*e*l ask*e*r
-taidoton profesyon*e*l vasıfs*ı*z
-taito profesyon*e*l bece*ri*/yeten*e*k
-taitoinen kalifiy*e*
-tauti meslek hastalığ*ı*
-termi profesyon*e*l ter*i*m
-terminologia profesyon*e*l terminoloj*i*
-tietous profesyon*e*l bilg*i*

-toveri meslekt*a*ş, iş arkadaş*ı*
-ura kariy*e*r ***ammattiyhdistys-:***
-urheilija profesyon*e*l sporc*u*
-urheilu profesyon*e*l spor
-yhdistys send*i*ka
-ylpeys mesl*e*k gurur*u*
sendika:
-aktiivi send*i*ka etkincis*i*
-johtaja send*i*ka lider*i*
-liike send*i*ka hareket*i*

3.2. TYÖ

3.2. İŞ / ÇALIŞM*A* / EM*E*K

3.2.1. Paljon työtä eikä pennin hyrrää!

3.2.1. İş çok, para yok!

Opiskeletko sinä täällä?
Ei, en opiskele, olen töissä.
Mitä sinä kirjoitat?
Työlupa-anomustako täytät?
Missä olet töissä?
Olen töissä pankissa.
Tänään minulla on paljon töitä.
Työni on hyvin mielenkiintoista, mutta palkkani on matala.
Minulla ei ole pennin hyrrää.
Palkka on vaivan vastine.
Teot miehille, puheet naisille.
Jos minulla olisi rahaa, en olisi tullut tähän työhön/tehtävään.

Sen b*u*rad*a* okuy*o*r mus*u*n?
H*a*yır, ok*u*muyorum, çalış*ı*yorum.
Ne yap*ı*yorsun?
İş form*u* mu duldur*u*yorsun.
N*e*rede çalış*ı*yorsun?
Bir bankad*a* çalıs*ı*yorum.
Bu g*ü*n çok iş*i*m var.
İş*i*m çok enteres*a*ndır am*a*, ücret*i*m alç*a*ktır.
Meteliğ*i*m yok.
Ücr*e*t emeğ*i*n karşılığ*ı*dır.
İş erkekler*i*n laf kadınlar*ı*n.
Par*a*m *o*lsa bu iş*e* girmezd*i*m.

3.2.2. Työ -sanastoa

3.2.2. İşe ait sözlük

ansaita kazanm*a*k
ansio kaz*a*nç**,** gündel*i*k
kuukausi- ayl*ı*k
vuosi- yıll*ı*k
ansiotulovero kaz*a*nç vergis*i*
ansiotyö kaz*a*nç kaynağ*ı*
antaa potkut işt*e*n çıkarm*a*k
asiantuntemus uzmanl*ık*
asiantuntija uzm*a*n
ergonomia iş bilim*i*
lakko: grev:
istuma- oturm*a* grev*i*
nälkä- açl*ı*k grev*i*
protesti- prot*e*sto grev*i*
solidaarisuus- dayanışm*a* grev*i*
tuki- dest*e*k grev*i*
yleis- gen*e*l grev
lakkoilija grevc*i*, grev yap*a*n
lakkoilla grev yapm*a*k
lakkokomitea grev komites*i*
lakkoliike grev hareket*i*
lakkotaistelu grev çatışmas*ı*
lakonrikkoja grev kırıc*ı*
palkankorotus ücr*e*t artış*ı* / zam
palkansaaja ücretl*i*
palkata iş*e* alm*a*k / çalıştırm*a*k
palkka ücr*e*t, maaş, kaz*a*nç:
-kuoppa gel*i*r uçurum*u*

palkkamurhaaja kiral*ı*k kat*i*l
-neuvottelu ücr*e*t pazarlığ*ı*
-politiikka ücr*e*t politikas*ı*
-päivä maaş gün*ü*
-ratkaisu ücr*e*t çözüm*ü*
-riita ücr*e*t anlaşmazlığ*ı*
-sopimus ücr*e*t anlaşmas*ı*
-soturi ücretl*i* ask*e*r
-taso ücr*e*t düzlem*i*
-työ ücretl*i* em*e*k
-työläinen ücretl*i* işç*i*
-vaatimus zam taleb*i*
palkka ücret, maaş, kazanç:
kuukausi- ayl*ı*k -
nimellis- nomin*a*l ücr*e*t
nälkä- açl*ı*k ücretler*i*
päivä- gündel*i*k
reaali- gerç*e*k ücr*e*t
vuosi- yıll*ı*k
poliittinen lakko siy*a*sî grev
päästä töihin iş*e* alınm*a*k
rikkuri grev kırıc*ı*
ryhtyä työhön iş*e* başlam*a*k
saada potkut işt*e*n kovulm*a*k
työ-: iş, çalışm*a*, em*e*k:
-aika iş zaman*ı*
-ansio kaz*a*nç
-ehdot iş şartlar*ı*
-ehtosopimus topl*u* iş sözleşmes*i*
-hullu çalışm*a* delis*i*
-huone çalışm*a* odas*ı*
-kalu el alet*i*
-kykyinen çalışabil*i*r
-kyvytön çalışam*a*z
-kokemus iş deneyim*i*
-lupa çalışm*a* izn*i*
-markkinat iş piyasas*ı*
-mies işç*i*
-ministeri çalışm*a* bakan*ı*
-työministeriö çalışm*a* bakanlığ*ı*
-narkomaani iş tiryakis*i*, iş bağıml*ı*
työolosuhteet iş şartlar*ı*
-ongelma iş sorun*u*
-paikka işyer*i*
-palkka ücr*e*t, kaz*a*nç
-päivä iş gün*ü*
-pöytä çalışm*a* masas*ı*
-sopimus iş anlaşmas*ı*/sözleşmes*i*
-sulku lok*a*vt
-tapaturma iş kazas*ı*
-todistus bonserv*i*s
-toveri iş arkadaş*ı*; meslekt*a*ş
-työturvallisuus iş sağlığ*ı*
-viikko iş haftas*ı*
-voima iş güc*ü*
-vuoro v*a*rdiya
työ: iş, em*e*k, çalışma:
aivo- ak*ı*l emeğ*i*, zihn*i* çalışm*a*
apu- yardımc*ı* iş
koti- ev iş*i*
myyrän- baltalam*a* faaliyet*i*
orja- köl*e* emeğ*i*
pakko- mecbur*i* em*e*k, angary*a*
palkka- ücretl*i* em*e*k
paska- bok iş*i*, kab*a* iş
päivä- gün iş*i*
vuoro- vardiyal*ı* iş
yhteis- işbirliğ*i*
yli- fazl*a* mes*a*i
yö- gec*e* iş*i*
~ **työ:** ~ iş:
henkinen ~ entelektü*e*l çalışm*a*
likainen ~ kirl*i*/murdar/pis iş
pimeä ~ kay*ı*t dış*ı* çalışm*a*
ruumiillinen ~ fiziks*e*l iş, el iş*i*
tieteellinen ~ bilims*e*l çalışm*a*
työllistää çalıştırm*a*k
työllisyystilanne iş durum*u*
työläinen amel*e*, ırg*a*t, işç*i*
työnantaja işver*e*n / patron
työnhakija iş aray*a*n
työnhaku iş aram*a*

työnjako iş bölümü
työntekijä emekçi, işçi
työskennellä çalışmak
työteliäisyys çalışkanlık
työteliäs çalışkan
työttömyys işsizlik
työttömyys/aste işsizlik oranı
-avustus işsizlik parası
-eläke işsizlik maaşı
-korvaus işsizlik ödeneği
-raha işsizlik parası
-vakuutus işsizlik sigortası
työtuomioistuin iş anlaşmazlıkları komisyonu
työtätekevä işçi, emekçi, amele
työtön işsiz
työvoimatoimisto, työnvälitystoimisto iş ve işçi bulma kurumu
työväenliike işçi hareketi
työväenluokka işçi sınıfı
yhteistyösopimus iş birliği sözleşmesi
ylityökorvaus fazla mesai ödemeleri

3.3. KOULUTUS

3.3. EĞİTİM

Oppia ikä kaikki!

Öğrenmenin yaşı olmaz!

Koulutus: Kasvatus- ja kehitystyö tietyn aiheen, tiedon ja tieteen alalla, opetustyö.
Opiskelun tuoma hyöty on suuri.
Jos pää on tyhjä, ei silmille ole käyttöä.
Järki ei ole iässä vaan päässä.
Mikä on koulutuksenne?

Eğitim: Belli bir konuda, bir bilgi ve bilim dalında yetiştirme ve geliştirme, eğitme işi.
Okumanın faydası büyüktür.
Kafa boşsa göz işe yaramaz.
Akıl yaşta değil, baştadır.
Tahsil dereceniz ne?

Koulutukseltani olen…
lääkintävoimistelija.
opettaja
taiteilja
tullimies
yliopistonopettaja

Eğitim …
fizyoterapist.
öğretmen.
sanatçı.
gümrükçü.
üniversite öğretmeni.

Nykyisin työskentelen…
matkaoppaana.
palomiehenä.
pelituomarina.
poliisina
salapoliisi
urheiluohjaajana.
valmentajana.

Şimdilerde ...olarak çalışıyorum.
gezi kılavuzu
itfaiyeci
hâkim
polis
detektif
spor yönetici
antrenör

3.3.1. Perusopetus	***3.3.1. Temel eğitim***
keskiasteen koulutus/sivistys	ort*a* tahs*i*l/öğren*i*m/eğit*i*m
koulutustaso	eğit*i*m düzey*i*
opetus	öğret*i*m
oppiarvo	üniversit*e* mezuniy*e*t derece*si*
oppilaitos	öğret*i*m kurum*u*
peruskoulu	gen*e*l öğret*i*m okul*u*
peruskoulujärjestelmä	tem*e*l gen*e*l eğit*i*m sistem*i*
peruskoulutus	tem*e*l öğret*i*m / ilk tahs*i*l
sivistystaso	kült*ü*r seviyes*i* / uygarl*ı*k düzey*i*
Oppilaitoksia:	*Öğrenim kurumular:*
ala-aste	alt merhal*e*
yläaste	üst merhal*e*
yhdeksänluokkainen lukio	dok*u*z sınıfl*ı* lis*e*
kolmiluokkainen	üç sınıfl*ı*
ammattikoulu	mesl*e*k okul*u*
ammattikoulutus	mesl*e*k eğitim*i*
merikoulu	denizcil*i*k okul*u*
musiikkilukio	müz*i*k lises*i*
taidekoulu	san*a*t okul*u*
taidelukio	san*a*t lises*i*
urheilulukio	spor lises*i*
ylioppilastutkinto	olgunl*u*k sınav*ı*
ylioppilas(tukinto)todistus	olgunl*u*k diplomas*ı*
Oppiaineita:	*Dersler:*
algebra	ceb*i*r
aritmetiikka	aritmet*i*k
biologia	biyoloj*i*
geometria	geometr*i*
historia	tar*i*h
kuvaamataiteet	güz*e*l sanatl*a*r
liikunta, urheilu	jimnast*ik*, spor
maantiede	coğr*a*fiya
musiikki	müz*i*k
psykologia	psikoloj*i*
uskontotieto	din bilgis*i*
vieraat kielet	yabanc*ı* dill*e*r
äidinkieli	an*a* dil*i* .

3.3.2. Korkeakoulutus	***3.3.2. Yüksek tahsil***
Ahkera voittaa aina.	***Çalışkan hep kazanır.***
Opiskeletko sinä? Missä?	Ok*u*yor mus*u*n? N*e*rede?
Missä tiedekunnassa sinä opiskelet?	H*a*ngi fakülted*e* ok*u*yorsun?
Millä vuosikurssilla olet?	Kaçınc*ı* sınıft*a*sın?
Minkä alan tutkinto sinulla on?	Tahsil*i*n n*e*dir?
Mitä tiedekuntia on teidän yliopistossanne?	Siz*i*n üniversitenizd*e* ne gib*i* fakültel*e*r var?
Reputin kokeeni.	Sınavım*ı* g*e*çmedim.
Milloin on uusintakoe?	Bütünlem*e* sınav*ı* ne zam*a*n?
Kuka voi saada opintoapurahaa?	Kim burs a*la*bil*i*r?
Saatko sinä apurahaa/stpendiä?	Sen burs al*ı*yor mus*u*n?
Onko yliopistossanne … tiedekuntaa?	Üniversitenizd*e* ... fakültes*i* var mı?
kielitieteellistä	filoloj*i*
luonnontieteellistä	fen
lääketieteellistä	tıp
matemaattista	matemat*i*k
musiikkitieteellistä	müz*i*k bilgis*i* / müzikoloj*i*
oikeustieteellistä	huk*u*k
taidehistorian	san*a*t tarih*i*
teologista	teoloj*i*
tiedotusopin	bas*ı*n
valtiotieteellistä	siyas*a*l bilgil*e*r
yhteiskuntatieteellistä	topl*u*m bilim*i*
Montako opiskelijaa kirjoittautui …?	Ne kad*a*r öğrenc*i* ... yazıld*ı*?
ammattikorkeakouluun	yüks*e*k mesl*e*k okulun*a*
kauppakorkeakouluun	yüks*e*k ticar*e*t okulun*a*
kielitieteelliseen tiedekuntaan	filoloj*i* fakültesin*e*
konservatorioon	konservatuvar*a*
lääketieteelliseen tiedekuntaan	tıp fakültesin*e*
musiikkiakatemiaan	müz*i*k akademisin*e*
oikeustieteelliseen	huk*u*k fakültesin*e*
teknilliseen yliopistoon	tekn*i*k üniversitesin*e*
Onko yliopistoon… ?	Üniversitey*e* girm*e*k iç*i*n …var mı?
valintakoe / pääsykoe	elem*e* sınav*ı* / gir*i*ş sınav*ı*

monivalintakoe — çokt*a*n seçmel*i* test
kirjallinen koe / suullinen koe — yazıl*ı* sın*a*v / sözl*ü* sın*a*v
haastattelu — görüşm*e*

Vaaditaanko yliopisto-opiskelua varten ylioppilastutkinto? — Üniversitey*e* girm*e*k iç*i*n lis*e* diplomas*ı* gerekl*i* mi?
Muutamille erikoisaloille pääsyyn vaaditaan myös soveltuvuustesti. — B*a*zı uzmanl*ı*k alanların*a* girm*e*k iç*i*n uygunl*u*k test*i* de gerek*i*r.
Missä aineessa sinulla on tutkinto? — Sen ney*i* ikm*a*l ett*i*n?
Minulla ei ole tutkintoa missään. — Hiç bir şey*i* ikm*a*l *e*tmedim.
Keskeytin opintoni. — Tahsilim*i* durdurd*u*m.
Reputin tentissäni. — Sınavlarım*ı* ver*e*med*i*m.
Kohtasin sympaattisen tytön/nuorukaisen ja menin heti naimisiin. — Sempat*i*k bir kız*ı*/delikanlıy*ı* rastlay*ı*p d*e*rhal evlend*i*m.

Koulutussanastoa:

kampus k*a*mpus
kasvattaa terbiy*e* etm*e*k, eğitm*e*k
kasvattaja eğitic*i*, eğitimc*i*, terbiyec*i*
kasvattava eğitic*i*;
  ~ elokuva eğitic*i* film
kasvatus eğit*i*m, terbiy*e*
kasvatustiede eğit*i*m bilim*i*
kauppakorkeakoulu yüks*e*k ticar*e*t okulu
korkeakoulu yüks*ek* ok*u*l
korkeakouluopiskelu yüks*e*k ok*u*l öğrenim*i*
korkeakoulututkinto yüks*e*k tahs*i*l
korkeakoulusivistys yüks*e*k tahs*i*l, yüks*e*k öğret*i*m
koulu ok*u*l
kouluhäirikkö ok*u*l fitnec*i*
kouluikä ok*u*l çağ*ı*
koulukiusaaja okul kabadayıs*ı*
koulukiusaaminen okullard*a* tac*i*z
koululainen okull*u*
koululapsi ok*u*l çocuğ*u*
koululintsari ok*u*l kaçkın*ı*, ayl*a*k
koulun johto(kunta) ok*u*l yönetim*i*

Eğitime ait sözlük:

koulunkäynti okuld*a* okum*a*
koulupinnari ok*u*l kaçkın*ı*, ayl*a*k
koulutettu eğitiml*i*, terbiyel*i*
koulutoveri okuld*a*ş, ok*u*l arkadaş*ı*
kouluttaa okutm*a*k, eğitm*e*k, terbiy*e* etm*e*k
kouluttaja eğitimc*i*, terbiyec*i*
koulutus eğit*i*m, tahs*i*l
käydä koulua okuld*a* okum*a*k
lakimieskoulutus huk*u*k tahsilis*i*
lukio lis*e*
luntata k*o*pya çekm*e*k
lunttaaja kopyac*ı*
lääkäräikolutus
musiikkiakatemia müz*i*k akademis*i*
opettaa ğretm*e*k
opettaja öğretm*e*n, h*o*ca
opetus öğret*i*m
opetusministeriö eğit*i*m bakanlığ*ı*
opinnot öğren*ı*m, tahs*i*l
opinto okum*a*, öğren*i*m
opintomatka öğren*i*m gezis*i*
opiskelija öğrenc*i*, taleb*e*
opiskelija-asunto üniversitelil*e*r

yurd*u*
opiskella öğren*i*m yapm*a*k, tahs*i*l etm*e*k
opiskelu öğren*i*m, tahs*i*l
opisto enstit*ü*
oppia öğrenm*e*k
oppiaine ders
oppilas öğrenc*i*
oppiarvo üniversit*e* mezuniy*e*t
reputtaa sınav*ı* g*e*çmemek/ver*e*-memek
sivistymätön görgüs*ü*z
sivistynyt kültürl*ü*, uyg*a*r, aydın
sivistys kült*ü*r, uygarl*ı*k
sivistystaso uygarl*ı*k düzey*i*
sivistyä uygarlaşm*a*k
sivistää eğitm*e*k, derecesi uygarlaştırm*a*k
sota-akatemia harp akademis*i*
sotilaskoulutus asker eğitim*i*
taideakatemia güz*e*l sanatl*a*r akademis*i*

teknillinen yliopisto tekn*i*k üni-versit*e*
ylioppilastutkinto olgunl*u*k sınav*ı*
tohtorinarvo d*o*ktora, doktorl*u*k
tutkia araştırm*a*k, incelem*e*k
tutkija araştırıc*ı*, araştırmac*ı*
tutkimus araştırm*a*, inceleme*e*
tutkimuslaitos araştırm*a* enstitüs*ü*
täydennyskoulutuskurssi ihtis*a*s kurslar*ı*
valistaa aydınlatm*a*k
valistua aydınlanm*a*k
valistunut ayd*ı*n
valistus aydınlanm*a*
valistusmies aydınlatıc*ı*
yliopisto üniversit*e*
yliopistollinen akadem*i*k
ylioppilas lis*e* mezunu
ylioppilastodistus lis*e* diplomas*ı*, olgunl*u*k belges*i*
ylioppilastutkintolautakunta olgunl*u*k sınav*ı* kurul*u*

3.3.3. Maa, asukas, kieli

3.3.3. Ülke, sakin, dil

Albania, albaani, albania	Arnavutl*u*k , Arnav*u*t, Arnav*u*tça
Arabia, arabi, arabia	Arabist*a*n, Ar*a*p, Ar*a*pça
Armenia, -lainen, armenia	Ermenist*a*n , Ermen*i*, Ermen*i*ce
Bosnia, -lainen, bosnia	B*o*sna, Boşn*a*k, Boşn*a*kça
Brasilia, -lainen, portugali	Brez*i*lya, Brazilyal*ı*, Portek*i*zce
Bulgaria, bulgaari, bulgaria	Bulgaristan, Bulg*a*r, Bulg*a*rca
Englanti, -lainen, englanti	İngilter*e*, İngil*i*z, İngil*i*zce
Espanja, -lainen, espanja	İsp*a*nya, İspany*o*l, İspany*o*lca
Iran, iranilainen, farsi	*İ*ran, *İ*ranlı, F*a*rsça
Israel, -lainen, heprea	İsra*i*l, İsraill*i*, İbran*i*ce
Islanti, -lainen, islanti	İzl*a*nda, İzlandal*ı*, İzl*a*ndaca
Italia, -lainen, italia	İt*a*lya, İtaly*a*n, İtaly*a*nca
Japani, -lainen, japani	Jap*o*nya, Jap*o*n, Jap*o*nca
Kiina, -lainen, kiina	Çin, Çinl*i*, Ç*i*nce
Kreikka, -lainen, kreikka	Yunanist*a*n , Yunanl*ı,* Yun*a*nca
Kroatia, kroaatti, kroatia	Hırvatistan, Hırv*a*t, Hırv*a*tça

Latvia, -lainen, latvia	Let*o*nya, Let*o*n, Let*o*nca
Liettua, -lainen, liettua	Litu*a*nya, Litu*a*n, Litu*a*nca
Makedonia, -lainen, makedonia	Maked*o*nya, -l*ı*, Maked*o*nca
Norja, -lainen, norja	N*o*rveç, Norveçl*i*, Norv*e*çce
Portugali, -lainen, portugali	Portek*i*z, Portekizl*i*, Portek*i*zce
Puola, -lainen, puola	Pol*o*nya, Polonyal*ı*, L*e*hçe
Ranska, -lainen, ranska	Fr*a*nsa, Frans*ı*z, Frans*ı*zca
Romania, -lainen, romania	Rom*a*nya, Romanyal*ı*, Rum*e*nce
Ruotsi, ruotsalainen, ruotsi	*İ*sveç, İsveçl*i*, İsv*e*çce
Saksa, -lainen, saksa	Alm*a*nya, Alm*a*n, Alm*a*nca
Serbia, serbi, serbia	Sırbist*a*n, Sırp, S*ı*rpça
Slovakia, slovakki, slovakki	Slov*a*kya, Slov*a*k, Slov*a*kça
Slovenia, sloveeni, isloveeni	Slov*e*nya, Slov*e*n, Slov*e*nce
Suomi, suomalainen, suomi	Finl*a*ndiya, Fin, -landiyal*ı*, F*i*nce
Tanska, -lainen, tanska	Danim*a*rka, Danimarkal*ı*, D*a*nca
Tsekki, tsekki, tsekki	Çek, Ç*e*k, Ç*e*kçe
Turkki, -lainen, turkki	T*ü*rkiye, T*ü*rk, T*ü*rkçe
Ukraina, -lainen, ukraina	Ukr*a*yna, Ukraynal*ı*, Ukr*a*ynaca
Unkari, -lainen, unkari	Macarist*a*n , Mac*a*r, Mac*a*rca
Venäjä, venäläinen, venäjä	R*u*sya, R*u*s, R*u*sça
Viro, -lainen, viro	Est*o*nya, Estonyal*ı*, Est*o*nca

3.3.4. Kieleen liittyviä yhdyssanoja, sanaliittoja ja sanontoja / *3.3.4. Dile ait birleşik kelime, takım ve deyimler*

Yhdyssanoja:	*Birleşik kelımeler:*
arkikieli	günl*ü*k dil*i*
kielitaju	dil duygus*u*
kielenkäyttö	dil*i* kullanm*a*
musiikin kieli	müz*i*k dil*i*
puhekieli	konuşm*a* dil*i*
runokieli	şiir dil*i*
sanasota	dil kavgas*ı*
sanomalehtikieli	gaz*e*te dil*i*
äidinkieli	an*a* dil*i*

Sanaliittoja ja sanontoja:	*Takımlar ve deyimler:*
sinulla on myrkyllinen kieli	dil*i*n zehirl*i*dir
terävä (pisteliäs) kieli	dikenl*i* dil
purra kieltään *(vaieta)*	dilin*i* kesm*e*k
sanasota	dil kavgas*ı*

hän hukkasi kielensä *(mykistyä)*	dil*i* kesild*i*; dil*i* kuruld*u*
hänen kielenkantimensa heltisivät	dil*i* çözüld*ü*
pelosta hän nielaisi kielensä	korkud*a*n dilin*i* yutt*u*
nuolla kielellä	dil*i*yle yalam*a*k; dil*i*yle ıslatm*a*k
näyttää kieltänsä *(tunnepurkauksena)*	dilin*i* çıkarm*a*k
näyttää kieltä *(lääkärille)*	dilin*i* göstermek *(doktora)*
sotkeutua sanoihinsa	dil*i* dolaşm*a*k
on kielen päällä *(mutta ei tule mieleen)*	dilin*i*n ucund*a*dır
varo kieltäsi!	dilin*i* tut!

4. SOSIAALIEDUT JA SOSIAALITURVA

4. SOSY*A*L HAKL*A*R VE SOSY*A*L GÜVENL*İ*K

4.1. TERVEYDENHUOLTO

4.1. SAĞLIK BAKIM*I*

Terveys on kultaakin kaliimpi.	Sağl*ı*k altınd*a*n değerl*i*dir.
Terveys käy rikkauden edellä.	Sağl*ı*k varlıkt*a*n y*e*ğdir.
Terve sielu terveessä ruumiissa.	Sağl*a*m kaf*a* sağl*a*m vücutt*a* bulun*u*r.
Haava on sidottava verekseltään.	Yar*a* sıc*a*ğıyla sarıl*ı*r.

4.1.1. Terveyskeskuksessa

4.1.1. Sağlık merkezinde

Minun on mentävä lääkäriin.	Doktor*a* gitmel*i*yim.
Minun on näyttäydyttävä lääkärille.	Doktor*a* görünmel*i*yim.
Mistä voin tavoittaa lääkärin?	Doktor n*e*rede bul*a*bil*i*rim?
Veisittekö minut lääkäriin.	Ben*i* doktor*a* götürün*ü*z, l*ü*tfen.
Kutsunko lääkärin?	Doktor çağıray*ı*m mı?
Lääkäri on jo tulossa.	Doktor art*ı*k gelm*e*k üzer*e*.
Kenenkä on vuoro?	Kim*i*n sıras*ı*?
Onko teillä varattu aika?	Randevun*u*z var mı?
Sanoisitteko nimenne ja osoitteenne.	Adın*ı*z ve adresiniz, l*ü*tfen.
Onko teillä sairausvakuutus?	Sağl*ı*k sigortan*ı*z var mı?
Minulla ei ole sairausvakuutusta.	Sağl*ı*k sigort*a*m yok.
Paljonko tutkimus teillä maksaa?	Muayen*e* ücretin*i*z nedir?
Minkä ikäinen olette?	Kaç yaşınd*a*sınız?
Mitä sairauksia teillä on ollut?	Ne hastalıkl*a*r geçirdin*i*z?
Mitä te olette syönyt ja juonut?	Ne yedin*i*z ve ne içtin*i*z?
Mitä lääkkeitä te olette nauttinut?	Ne il*â*ç aldın*ı*z?
Annan teille lähetteen kokeisiin.	Siz*i* muayen*e* ettirec*e*ğim.
Lopullisen vastauksen annan	Üç gün içind*e* kat*i* bir cev*a*p

kolmen päivän kuluttua.	verec*e*ğim.
Minkälaiseksi tunnette vointinne?	Kendiniz*i* n*a*sıl hissed*i*yorsunuz?
Minkälaisesta vaivasta on kysymys?	Şikayetin*i*z n*e*dir?
Kuinka kauan olette ollut sairaana?	Ne zamand*a*n ber*i* hast*a*sınız?
Mikä paikka teillä vaivaa?	N*e*reniz ağr*ı*yor?
Tuossa paikassa minulla on kipuja.	Ş*u*ramd*a* sancılar*ı*m var.
Luulen, että olen vilustunut.	Soğ*u*k aldığım*ı* düşün*ü*yorum.
... on kipeä.	... ağr*ı*yor.
Kurkkuni	Boğaz*ı*m
Mahani	Mid*e*m
Vatsani	Karn*ı*m
... särkee.	... ağr*ı*yor.
Joka paikkaa minulla	Her taraf*ı*m
Korvaani	Kulağ*ı*m
Päätäni	Baş*ı*m
Olen ollut sokissa.	Bir şok geçirdiğ*i*m.
Autoko törmäsi teihin?	Siz*e* bir arab*a* m*ı* çarpt*ı*?
Satutin ranteeni/nilkkani.	Bileğim*i*/Ay*a*k bileğim*i* incitt*i*m.
Nyrjäytin selkäni.	Sırtım*ı* burkt*u*m.
Käsivarteni/Sääreni puutuu.	Kol*u*m/Bacağ*ı*m uyuş*u*yor.
Onko käsivarteni/sääreni murtunut?	Kol*u*m/Bacağ*ı*m kır*ı*k mı?
Jalkanne näyttää murtuneen.	G*a*liba ayağın*ı*z kırılm*ı*ş.
Minäpä autan teitä kävelemään.	Yürümeniz*e* yard*ı*m edey*i*m.
Pulssini ei syki säännöllisesti.	Nabz*ı*m düzg*ü*n *a*tmıyor.
Minulla on korkea/matala verenpaine.	Yüks*e*k/Düş*ü*k tansiyon*u*m var.
Minulla on sydänvika.	Kalp hastalığ*ı*m var.
Sydämeni huolestuttaa minua.	Kalbımd*e*n rahats*ı*zım.
Hengästyn. Minua ahdistaa.	Nefes*i*m daral*ı*yor.
Jokin ötökkä pisti minua.	Ben*i* bir böc*e*k sokt*u*.
Silmääni on mennyt jotakin.	Gözüm*e* bir şey kaçt*ı*.
Silmääni meni roska.	Gözüm*e* çöp gird*i*.
Korvassani on jotakin vialla.	Kulağımd*a* bir şey var.
Korvani on tulehtunut.	Kulağ*ı*m iltihaplanm*ı*ş.
Kuulen huonosti.	İy*i* duy*a*mıyorum.
En kuule teitä kunnolla.	Siz*i* iy*i* d*u*ymuyorum.
En näe kunnolla.	İy*i* g*ö*rmüyorum.

Tarvitsen silmälasit.	Gözlüğ*e* ihtiyac*ı*m var.
Minua vaivaa mahahaava.	Ülserd*e*n rahats*ı*zım.
Oksennan verta.	Kan kus*u*yorum.
Olen menettänyt verta.	Kan kaybett*i*m.
Virtsassani on verta.	İdrarımd*a* kan var.
Kärsin munuaisvaivoista.	Böbrekler*i*m ağr*ı*yor.
Minulla ei ole ruokahalua.	İştah*ı*m yok.
Kärsin unettomuudesta.	Uykusuzl*u*k çek*i*yorum.
Minua hikoiluttaa kovasti.	Çok terl*i*yorum.
Nielurisani ovat turvonneet.	Bademcikler*i*m şişm*i*ş.
Sairastuin yskään /nuhaan/flunssaan.	Öksür*ü*k / Nezl*e* / Grip old*u*m.
Minulla on nuhaa ja yskää.	Nezl*e*m ve öksürüğ*ü*m var.
Yskin ja minulla on kuumetta.	Öksür*ü*yorum ve ateş*i*m var.
Voisitteko mitata lämpöni?	L*ü*tfen ateşim*i* ölç*e*bil*i*r misiniz
Minua pyörryttää.	Baş*ı*m dön*ü*yor.
Tänä aamuna pyörryin.	Bu sab*a*h bayıld*ı*m.
Silmissäni pimeni.	Gözler*i*m karard*ı*.
Voin pahoin.	Mid*e*m bulan*ı*yor.
Minua oksettaa.	Kus*u*yorum.
Mahaani myllertää.	Mid*e*m bulan*ı*yor.
Mahani on sekaisin.	Mid*e*m bozulm*u*ş.
Minua vaivaa ummetus.	Pekl*i*k çek*i*yorum.
Olen raskaana.	Hamil*e*yim. / Geb*e*yim.
Joskus vika on korvien välissä.	B*a*zen kus*u*r kulakl*a*r arasınd*a*dır.
Tässä kohdin tuntuu kipua …	Buras*ı* ... ağr*ı*yor.
yskiessäni.	öksür*ü*rken
vetäessäni henkeä.	nef*e*s al*ı*rken
niellessäni.	yutkun*u*rken
aivastaessani	aksır*ı*rken / hapşır*ı*rken
Minulla on ...	Bend*e*... var.
astma.	ast*ı*m
mahahaava.	üls*e*r
sappikivet.	safrakeses*i* taş*ı*
sokeritauti.	şek*e*r hastalığ*ı*
Viime vuonna minulla oli ...	Geç*e*n yıl ... geçird*i*m.
aivokalvontulehdus.	menenj*i*t
infarkti.	enf*a*rktüs
kasvain.	tum*ö*r

keltatauti.	sarıl*ı*k
noidannuoli.	lumb*a*go
sydänveritulppa.	koron*e*r tıkanmas*ı*
syöpä.	kans*e*r
tuberkuloosi.	ver*e*m
tyrä.	ıt*ı*k
umpisuolentulehdus.	apandis*i*t
Muutamat syövät voidaa varhaisella taudinmäärityksellä parantaa.	B*a*zı kanserl*e*r erk*e*n tan*ı* il*e* iyileştiril*i*yor.
Allergia:	Alerj*i*:
Oletko allerginen jollekin ?	Bir şey*e* kars*ı* alerj*i*n var mı?
Kyllä, olen allerginen ...	*E*vet, ... karş*ı* alerj*i*m var.
alkoholille.	alkol*a*
hunajalle.	bal*a*
juustolle.	peynir*e*
kalalle.	balığ*a*
katkaravulle.	karides*e*
maitotuotteille	süt ürünlerin*e*
mansikoille.	çileğ*e*
munalle.	yumurtay*a*
pähkinälle.	fıstığ*a*
Vaimoni on allerginen …	Eşim*i*n … karş*ı* alerjis*i* var.
erilaisille antibiooteille.	değiş*i*k antibiyotikler*e*
tuoksuville kukille.	kokul*u* çiçekler*e*
useimmille hajuvesille ja hajusteille.	parf*ü*m ve kokuların çoğusun*a*
nahalle, silkille ja villalle.	deriy*e*, ipeğ*e* ve yün*e*
tupakalle ja tupakansavulle.	tütün*e* ve sig*a*ra dumanın*a*
homeelle ja pölylle.	küf*e* ve toza.
typerille ja mauttomille vitseille.	al*ı*k ve tats*ı*z şakalar*a*
Sinulla/Teillä on sokeritauti/diabetes.	Send*e*/Sizd*e* şek*e*r hastalığ*ı* var.
Et saa syödä / Ette saa syödä …	… yememel*i*sin / yememel*i*siniz.
sokeria.	Şek*e*r
jäätelöä.	Dondurm*a*
karamellia.	Karam*e*la
makeita tuotteita.	Tatl*ı* ürünler*i*
hilloa.	Reç*e*l
leivoksia.	Pasta

suklaata-	Çikol*a*ta
Rokotus:	Aş*ı* yapm*a*:
Mitä tauteja vastaan sinut/teidät on rokotettu?	Ne hastalıklar*a*/illetler*e* karş*ı* aş*ı*n/ aşın*ı*z var?
Minut on rokotettu … vastaan.	... karş*ı* aş*ı*m var.
hepatiittia	Hepatit*e*
hinkuyskää	Boğmacay*a*
influenssaa	Grib*e*
jäykkäkouristusta	Tetanos*a*
keltatautia	Sarılığ*a*
kurkkumätää	Difteriy*e*/Kuşpalazıy*a*
poliota	Çocuk felciy*e*
tuberkuloosia	Tüberküloz*a*
Teidän pitää…	… gerek*i*yor.
mennä tutkimuksiin.	Tahlil yaptırmanız
levätä.	Dinlenmen*i*z
olla tupakoimatta.	Sig*a*ra *i*çmemeniz
välttää/olla juomatta alkoholia.	Alk*o*l *i*çmemeniz
heti mennä leikkaukseen.	Hem*e*n ameliy*a*t olman*ı*z
Annatteko minulle lääkemääräyksen?	Bir reçet*e* ver*i*r misiniz?
Kyllä, annan teille lääkemääräyksen.	*E*vet, siz*e* ilâç reçetes*i* verec*e*ğim.
Kas tässä reseptinne!	*İ*şte reçeten*i*z!
Antakaa tämä resepti apteekkarille.	Bu reçetey*i* eczacıy*a* verin*i*z.
Meidän pitää jättää teidät sairaalahoitoon.	Siz*i* hastahaney*e* kaldırmam*ı*z gerek*i*yor.
Teidän on mentävä sairaalaan.	Hastahaney*e* gitmel*i*siniz.
Teidät on leikattava.	Ameliy*a*t olmal*ı*sınız.
Meidän on leikattava teidät viipymättä.	Siz*i* gec*i*kmeksizin ameliy*a*t etmem*i*z gerek*i*yor.
Onko minun maattava vuoteessa?	Yatakt*a* yatm*a*m laz*ı*m mı?
Teidän on oltava vuoteessa 5 päivää.	Beş gün iç*i*n yatakt*a* yatmal*ı*sınız.
Ette saa rasittaa itseänne.	Kendiniz*i* yormamal*ı*sınız.
Potilas on hourinut koko yön.	Hast*a* büt*ü*n gec*e* sayıklad*ı*.
Potilasta ei saa häiritä.	Hast*a* rahats*ı*z edilmemel*i*!
Tämä lääkäri on iloinen ja seurallinen henkilö.	Bu d*o*ktor sevinçl*i* ve konuşk*a*n bir ins*a*ndır.
Aika on paras lääkäri.	Zam*a*n en iy*i* dokt*o*rdur.

4.1.2. Yleistä sanastoa

4.1.2. Genel sözlük

ambulanssi cankurtar*a*n

antibiootti antibiot*i*k

apteekki eczan*e*

diagnoosi teşh*i*s

elvytys diriltm*e*, reanimasy*o*n

elvyttää diriltm*e*k, reanimasy*o*n etmek

ensiapu ilk yard*ı*m

haava yar*a*

haavoittaa yaralam*a*k

haavoittua yaralanm*a*k

halvaannuttaa felc*e* uğratm*a*k

halvaantua felç olm*a*k, inm*e* inm*e*k

halvaantunut inmel*i*

halvaus felç, inm*e*

hammaslääkäri diş hekim*i*, dişç*i*

henkivakuutus hay*a*t sigortas*ı*

hiki ter

hikoilla terlem*e*k/ter dökm*e*k

hourailla, houria sayıklam*a*k

huonovointisuus rahatsızl*ı*k

kipu, särky ağr*ı*, ac*ı*, sanc*ı*

klinikka; yksityinen ~ klin*i*k; öz*e*l klin*i*k

kuolema; luonnollinen ~ öl*ü*m; tabiî öl*ü*m

kuolemansairas ölümc*ü*l hast*a*

kuolemantapaus öl*ü*m olay*ı*

kuolemanvaara öl*ü*m tehlikes*i*

kuolettaa uyuşturm*a*k

kuoletus uyuşturm*a*

kuolinkamppailu öl*ü*mle pençeleşm*e*

kuolla ölm*e*k

~ häpeään utancınd*a*n ölm*e*k

kuume at*e*ş, har*a*ret

kuumeinen ateşl*i*

kuumemittari derec*e*, sıcaklıkölç*e*r, termom*e*tre

kuumetauti humm*a*

kuumeinen hummal*ı*

laiha zay*i*f

laihduttaa zayiflatm*a*k

laihtua zayiflam*a*k

leikata ameliy*a*t etm*e*k

leikkaus ameliy*a*t

loukata / satuttaa incitm*e*k

lähihoitaja hasta bakıc*ı*

lääke il*â*ç

lääkehoito il*â*ç tedavis*i*

lääkitys il*â*ç verm*e*

lääkitä il*â*ç verm*e*k

lääkäri hek*i*m/dokt*o*r

kutsua ~ hekim çağırmak

päivystävä ~ nöbetç*i* dokt*o*r

lääkärinpalkkio vizit*e*

lääkärintarkastus hek*i*m muayenes*i*

lääkärintodistus sağl*ı*k rapor*u*

mielisairaala ak*ı*l hastahanes*i*

mielisairas ak*ı*l hastas*ı*

murtua kırılm*a*k

murtunut kırılm*ı*ş

märkä *(erite)* ir*i*n

neurologi nöroloj*i*st

neurologia nöroloj*i*

nyrjäyt /tää burkm*a*k

~ in selkäni sırtım*ı* burkt*u*m

poliklinikka poliklin*i*k

yksityinen ~ öz*e*l poliklin*i*k

potilas hast*a*

puuduttaa uyuşturm*a*k

puudutus uyuşturm*a*, anestez*i*

pyörätuoli tekerlekl*i* sand*a*lye

resepti reç*e*te

rollaattori yürüt*e*ç

ruiske iğn*e*

röntgenkuva r*ö*ntgen film*i*

sairaala hastahan*e*

-hoito hastahan*e* bakım*ı*

sairaanhoitaja hemş*i*re
sairaanhoito hast*a* bakım*ı*
sairas hast*a*
kuoleman~ ölümc*ü*l hast*a*
sairastaa hastal*ı*k çekm*e*k
sairastua hastalanm*a*k
sairaus hastal*ı*k
-kertomus hastal*ı*k rapor*u*
-loma raporl*u* iz*i*n
-vakuutus sağl*ı*k sig*o*rtas*ı*
-vakuutuskortti sağl*ı*k sigort*a* belges*i*
satuttaa incitm*e*k
side sarg*ı*
sydänfilmi elektrokadiyogr*a*m
sydämensiirto kalp nakl*i*
sydämentahdistin pacemaker
särkeä ağrım*a*k
särky ağr*ı*
tarve ihtiy*a*ç
terve sağlıkl*ı*
terveellinen yararl*ı*
tervehtyä iyileşm*e*k
terveydenhoito sağl*ı*k bakım*ı*
terveydentila sağl*ı*k durum*u*
terveydeksenne! sağlığınız*a*!
terveys sağl*ı*k
terveyskeskus sağl*ı*k merkez*i*
-oppi sağl*ı*k bilgis*i*
terveystarkastus sağl*ı*k kontrol*ü*
tulehdus iltih*a*p
tulehtua iltihaplanm*a*k
tuska, kipu ac*ı*, ıstır*a*p, sanc*ı*
tutkimus muayen*e*
tutkimushuone mu*a*yeneh*a*ne
unettomuus uyuksuzl*u*k
vaikeroida inildem*e*k
vaiva, kipu ağr*ı*, ac*ı*, sanc*ı*
vakuutuspetos sig*o*rta aldatmas*ı*
vakuutusyhtiö sig*o*rta şirket*i*
valittaa inildem*e*k
valitus inilt*i*
vanupakkaus pak*e*t pam*u*k
varata aika randev*u* alm*a*k
varattu aika randev*u*
vatsa-/mahahaava üls*e*r
verenluovuttaja kan veric*i*
verenluovutus kan bağış*ı*
verenpaine tansiy*o*n
verensiirto kan aktarmas*ı*
veri kan
verikoe kan tahlil*i*/muayenes*i*
verinäyte kan örneğ*i*
veriryhmä kan grub*u*
virtsa idr*a*r
virtsakoe idr*a*r tahlil*i*
vuode yat*a*k
vuodelepo yatakt*a* dinlenm*e*
vuodepotilas yatakl*a*k
yliherkkyys aşır*ı* duyarlıl*ı*k
yliherkkä aşır*ı* duyarl*ı*
ylipainoinen aşır*ı* kilol*u*

4.1.3. Yleislääkäreitä ja erikoislääkäreitä

4.1.3. Pratisyen hekimler ve uzman hekimler

erikoislääkäri uzm*a*n hek*i*m
gynekologi jinekolo*g*
hoitava lääkäri tedav*i* ed*e*n d*o*ktor
iho- ja sukupuolitautilääkäri der*i* hastalıklar*ı* doktor*u*
kirurgi cerr*a*h
lastenlääkäri çoc*u*k hastalıklar*ı*
neurologi nörol*o*g
nukutuslääkäri narkozc*u*
ortopedi ortoped*i*st
patologi patol*o*g
perhelääkäri aile doktor*u*

päivystävä lääkäri nöbeç*i* doktor
röntgenlääkäri röntgenc*i*
silmälääkäri göz doktor*u*
sisätautien erikoislääkäri dahiliyec*i*

4.1.4. Sairauksia

allergia alerj*i*
allerginen *(jllek)* alerj*i*k *(bir maddeye karşı)*
astma ast*ı*m
auringonpistos gün*e*ş çarpmas*ı*
influenssa grip
isorokko çiç*e*k hastalığ*ı*
jäykkäkouristus tetan*o*s
kasvain tüm*ö*r
keuhkokuume zatürr*e*e
kihti gut, daml*a* hastalığ*ı*
kipu ağr*ı*, ac*ı*, sanc*ı*, ıstır*a*p
korvasärky kul*a*k ağrıs*ı*
kuppa freng*i*
kurkkukipu boğ*a*z ağrılar*ı*
kurkkumätä difter*i*, kuşpaz*ı*
kutina kaşınt*ı*
kuume at*e*ş
hammassärky diş ağrıs*ı*
heinänuha sam*a*n nezles*i*
hinkuyskä boğmac*a* öksürüğ*ü*
infarkti enfarkt*ü*s
infektio enfesiy*o*n
lavantauti t*i*fo
leukemia, verisyöpä lösem*i*, kan kanser*i*
migreeni migr*e*n
mahahaava mid*e* üls*e*r*i*
mahavaivat mid*e* ağrılar*ı*
malaria mal*a*rya
mielisairaus ak*ı*l hastalığ*ı*
niveltulehdus artr*i*t

sukupuolitautien erikoislääkäri zührev*i* hastal*ı*k uzman*ı*
sydäntautien erikoislääkäri kardiol*o*g
urologi ürol*o*g
yleislääkäri pratisy*e*n hek*i*m

4.1.4. Hastalıklar

oksetus kusm*a*
palovamma yanm*a*
pilkkukuume t*i*füs
päänsärky baş ağrıs*ı*
repeämä yırt*ı*k
reumatismi romat*i*zma
rintasyöpä göğ*ü*s/mem*e* kanser*i*
ripuli ish*a*l, sürg*ü*n
ruokamyrkytys gıd*a* zehirlenmes*i*
sappikivi safr*a* keses*i* taş*ı*
selkäkipu sırt ağrıs*ı*
sokeritauti şek*e*r hastalığ*ı*
suonenveto kramp
sydämen vajaatoiminta kalp yetersizliğ*i*
sydänhalvaus kalp sektes*i*
sydänkohtaus kalp kriz*i*
sydäntauti kalp hastalığ*ı*
sydänvika kalp hastalığ*ı*
sydänveritulppa koron*e*r tıkanmas*ı*
syfilis freng*i*
syöpä kans*e*r
särky ağr*ı*
tippuri gonor*e*
tuhkarokko kızam*ı*k
tulehdus iltih*a*p
tulirokko kız*ı*l hastalığ*ı*
ummetus kab*ı*z, pekl*i*k
umpilisäk/e apand*i*s
~keen tulehdus apandis*i*t
unettomuus uykusuzl*u*k

vaiva dert, sıkınt*ı*, zahm*e*t
vatsahaava mid*e* ülser*i*
vatsavaivat kar*ı*n sancılar*ı*
verenmyrkytys kan zehilenmes*i*
verenvuoto kanam*a*

vesirokko su çiçeğ*i*
vihurirokko kızamıkç*ı*k
yskä öksür*ü*k
verisyöpä, leukemia kan kanser*i*, lösem*i*

4.1.5. Apteekissa

4.1.5. Eczanede

Hyvä lääke on aina karvasta ja kallista!

İlâcın iyisi hep acı ve pahalı olur!

Miten voisin olla avuksi?
Anteeksi, missä on lähin päivystävä apteekki?
Onko lähellä apteekkia?
Onko teillä tässä reseptissä mainittuja lääkkeitä?
Voinko saada nämä lääkkeet?
Kauanko minuun pitää odottaa?
Antaisitteko minulle jotakin lääkettä päänsärkyyni?
Onko teillä hyönteisten puremaan tehokasta lääkettä?
Onko teillä aurinkovoidetta suojaamaan palamiselta?
Mitä lääkkeitä saa ilman reseptiä?
Tätä lääkettä annetaan reseptillä.
Viagraa ei saa ilman reseptiä.
Käymättä lääkärintarkastuksessa ei lääkettä pidä nauttia.

N*a*sıl yardımc*ı* olabil*i*rim?
Affed*e*rsiniz, en yak*ı*n nöbetç*i* eczan*e* n*e*rede?
Yakınd*a* eczan*e* var mı?
Şu reç*e*deki ilaçl*a*r sizd*e* var mı?
Şu ilaçları alabil*i*r miyim?
Ne kad*a*r beklem*e*m lâz*ı*m?
Ben*i*m baş ağrım*a* karş*ı* bir il*â*ç v*e*rin, l*ü*tfen.
Böc*e*k ısırmasın*a* iy*i* gelec*e*k ilâcın*ı*z var mı?
Gün*e*ş yakmas*ı* iç*i*n bir şey sizd*e* var mı?
H*a*ngi ilaçl*a*r reçetes*i*z satıl*ı*r?
Bu il*â*ç reç*e*te il*e* veril*i*r.
Vi*a*gra reçetes*i*z verilm*e*z.
Hek*i*m kontrol*ü*nde *o*lmadan il*â*ç kull*a*nmamak ger*e*ktir.

Saisinko…
antibioottia tulehdukseen.
aspiriinia.
kipulääkettä.
unilääkettä.
yskänlääkettä/siirappia.

Ban*a* … v*e*rin, l*ü*tfen.
antibiot*i*k iltihab*a* k arş*ı*
aspir*i*n
ağr*ı* kesic*i* il*â*ç
uyk*u* ilâc*ı*
öksür*ü*k ilac*ı*/şurub*u*

Miten lääkettä otetaa?
Lääke otetaan ...
tyhjään vatsaan.

İl*â*ç n*a*sıl alın*ı*yor?
İl*â*ç ... alın*ı*yor.
*a*çken

ennen ateriaa.	yemekt*e*n *ö*nce
aterian jälkeen.	yemekt*e*n s*o*nra
aterioiden välillä.	yem*e*k arasınd*a*
kaksi/kolme kertaa päivässä.	günd*e* ik*i*/üç def*a*
yksi/kaksi/kolme tablettia.	bir*e*r/ikiş*e*r/üç*e*r hap
Antaisitteko minulle...	L*ü*tfen, ban*a*... v*e*rin.
analgiinia.	analg*i*n
kiniiniä.	kin*i*n
laastaria.	yara band*ı*
puhdasta spriitä.	saf isp*i*rto
sideharsoa.	gaz bez*i*
sidettä.	sarg*ı*
tusinan kondomeja.	bir düz*i*ne prezervat*i*f
tuubin/purson vaseliinia.	bir tüp vazel*i*n
vetyperoksiidia.	as*i*d bor*i*k
Haluaisin vanupakkauksen, pullon jodia ja oxygenolia.	Bir pak*e*t pam*u*k, bir şiş*e* iyot ve oksijenl*i* su ist*i*yorum.
Huomio!	*Dikkat!*
Ravistettava ennen käyttöä!	İçmed*e*n *ö*nce çalkal*a*yınız!
Ei lasten ulottuville!	Çocuklard*a*n uz*a*k tutun*u*z!
Säilytettävä kuivassa ja viileässä!	Kur*u* ve s*e*rin bir yerd*e* sakl*a*yınız!
Lääkkeitä:	*İlâçlar:*
analgiini	analg*i*n
antibiootti	antibiyot*i*k
aspiriini	aspir*i*n
kipulääke	ağr*ı* kesic*i* ilac*ı*
kuumetta alentava lääke	at*e*ş düşürüc*ü* ilac*ı*
käsikauppalääkkeet (reseptivapaat)	OTC ilaçl*a*r
penisilliini	penisil*i*n
piriste	uyarıc*ı*
reseptilääkeet	reç*e*tel*i* ilaçl*a*r
rauhoittavat lääkkeet	sakinleştiricil*e*r
särkylääke	ağr*ı* kesic*i* ilac*ı*
ulostuslääke	müsh*i*l ilac*ı*
unilääke	uyk*u* ilac*ı*
vitamiini	vitam*i*n

yliannostus	aşır*ı* doz
yskänlääke	öksür*ü*k ilac*ı*

4.1.6. Hammaslääkärissä	***4.1.6. Dişçide***
Älä kysy lääkäriltä vaan poteneelta!	***Hekimden sorma, çekenden sor!***
Hammastani särkee.	Diş*i*m ağr*ı*yor.
Minun on päästävä hammaslääkäriin.	Bir dişçiy*e* görünmel*i*yim.
Minun on mentävä hammaslääkäriin!	Bir dişçiy*e* gitmel*i*yim!
Voitteko suositella minulle hyvää hammaslääkäriä?	Ban*a* bir iy*i* diş doktor*u* tavsiy*e* edebil*i*r misiniz?
Voinko varata ajan hammaslääkäriin?	Dişçid*e*n randev*u* alabil*i*r miyim?
Mahdollisimman pian.	En yak*ı*n zamand*a*.
Mennäänpä vastaanottohuoneeseen.	Muayen*e* odasın*a* b*u*yrun.
Olkaa hyvä, käykää istumaan!	B*u*yurun*u*z, ot*u*run, l*ü*tfen!
Avaisitteko suunne.	Ağzınız*ı* *a*çın, l*ü*tfen.
Katsotaanpa vähän hampaitanne!	Dişleriniz*e* bakal*ı*m!
Älkää sulkeko suutanne.	Ağzınız*ı* kap*a*(t)mayın, l*ü*tfen!
Mitä hammasta särkee?	H*a*ngi diş ağr*ı*yor?
Se siellä, se takimmainen hammas.	Bur*a*daki, şu *a*rkadaki diş.
Se on juuresta on mätä.	Kök*ü* çürüm*ü*ş.
Poistakaa kultakruunu.	Alt*ı*n kron*u* çık*a*rınız.
Voitte vähän huuhdella vedellä.	Bir parç*a* s*u*yla çalkal*a*yınız.
Voitte sulkea suunne.	Azınız*ı* kapay*a*bil*i*rsiniz.
Tätä hammasta särkee.	Bu diş*i*m ağr*ı*yor.
Hampaani lohkesi.	Diş*i*m kırıld*ı*.
Paikka putosi.	Dolg*u*m düşt*ü*.
Voitteko paikata hampaani?	Dişim*i* doldur*a*bil*i*r misiniz?
Voitteko paikata tämän hampaan?	Bu diş*e* dolg*u* yap*a*r mısınız?
Voitteko tehdä sen nyt?	Ş*i*mdi yap*a*bil*i*r misiniz?
Nyt voitte avata suutanne enemmän.	Bu sef*e*r ağzınız*ı* daha fazl*a* *a*çınız.
Älkää sulkeko ennenkuin sanon.	Ben söyl*e*meden kap*a*tmayınız.
Hampaassanne on reikä.	Dişinizd*e* kov*u*k var.
Tätä hammasta ei voi pelastaa.	Bu diş kurtarılm*a*z.
Hammas on vedettävä pois.	Diş*i*n çıkarılmas*ı* ger*e*k.
Tämä hammas on vedettävä pois.	Bu diş çekilmel*i*dir.
Ehdottomastiko?	M*u*tlak*a* mı?
Onko pakko?	Mecbur*i* mi? / Zorunl*u* mu?
Haluan vedättää pois sen hampaan.	Bu dişi çektirmek istiyorum.

Ja naapurihammaskin on mätä.	Yanındaki de çürüktür.
Se on paikattava.	Doldurm*a*k lâz*ı*m.
Koskeeko se?	Acıtıy*o*r mu?
Te olette kovakourainen!	Acıtıy*o*rsunuz!
Särkeekö kovin?	Çok mu ağr*ı*yor?
Hermo on esillä.	Sin*i*r aç*ı*ktır.
Saatatte tuntea vähän kipua.	Ağr*ı* hissedebil*i*rsiniz.
Puudutatteko hampaan?	Anestez*i* yapac*a*k mısınız?
Haluan puudutuksen.	Anestez*i* ist*i*yorum.
En halua puudutusta.	Anestez*i* ist*e*miyorum.
Hermo täytyy puuduttaa.	Sinir*i*n öldürülmes*i* gerekec*e*k.
Otan hampaistanne röntgenkuvan.	Dişleriniz*i*n röntgenin*i* alac*a*ğim.
Teillä on märkäpesäke.	Bir abs*e* var.
Proteesini/Kruunu hajosi.	Protez*i*m/Kur*o*n kırıld*ı*.
Voitteko korjata sen?	Tam*i*r edebil*i*r misiniz.
Ikeneni ovat turvonneet.	Dişetler*i*m şişt*i*.
Ikeneni vuotavat verta.	Dişetler*i*m kan*ı*yor.
On jatkuvaa verenvuotoa.	Devaml*ı* bir kanam*a* var.
Voitteko tähän hätään tehdä jotakin?	Şimdil*i*k bir şey yapabil*i*r misiniz?
Antaisitteko minulle jotakin kipulääkettä.	L*ü*tfen ağrıy*ı* durdurtac*a*k bir şey v*e*riniz.
Olkaa syömättä ainakin kolme tuntia.	En az üç saat bir şey y*e*meyiniz.
Paljonko olen teille velkaa?	Siz*e* borc*u*m ne kad*a*r?

4.1.7. Yleistä sanastoa / *4.1.7. Genel sözlük*

ajanvaraus sa*a*t alm*a*
alaleuka alt çen*e*
hammas diş
hammasharja diş fırças*ı*
hammaskivi kefek*i*
hammaslanka diş ip*i*
hammaslääkäri dişç*i*
hammasmätä diş çürüğ*ü*
hammasproteesi takm*a* diş(l*e*r)
hammassärky diş ağrıs*ı*
hammastahna diş macun*u*
hammastikku kürd*a*n
hermo sin*i*r
ikenet dişetl*e*r
juuri kök

karies diş çürüğ*ü*
kieli dil
kruunu kur*o*n
kurkku boğ*a*z / gırtl*a*k
kurkunpää gırtl*a*k
leuka çen*e*
märkäpesäke abs*e*
paikka dolg*u*
proteesi prot*e*z
puuduttaa uyuşturm*a*k
puudutus uyuşturm*a*
suu ağ*ı*z
tekohammas takm*a* diş
vuotaa verta kanam*a*k
yläleuka üst çen*e*

4.2. SOSIAALIEDUT

Mitä sosiaalitukia ja -avustuksia perheenne saa?

Monilapsinen perheemme saa ...
lakisääteisen lapsilisän.
lakisääteisen asumistuen.
ilmaisen terveydenhoidon.
täyden lääkekorvauksen.

Mitä lakisääteisiä lomia perheenne on pitänyt viime aikoina?
Kolme vuotta sitten olin vuoden äitiyslomallani.
Mieheni oli viime vuonna kuusi kuukautta isyyslomalla.
Äskettäin hän joutui työtapatur maan.
Kuukauden kuluttua mieheni lähtee kolmen viikon kuntoutuslomalle.
Sen korvaa vakuutuksemme.
Sen lisäksi lähdemme ensi kesänä koko perheen voimalla kahden viikon palkalliselle vuosilomalle.
Oletteko saaneet joskus työttömyys-korvausta?
Emme, meillä on aina ollut töitä.
Meillä on myöskin voimassa oleva työttömyysvakuutus.

Sosiaalisanastoa:
asumistuki kira yardımı
eläke: emeklilik:
työ~ iş emekliliği
työkyvyttömyys~ maluliyet emekliliği
työttömyys~ işsizlik emekliliği
vanhuus~ yaşlılık emekliliği
eläkeläinen emekli
etu menfaat/fayda/yarar/

4.2. SOSYAL HAKLAR

Sosyal yardımlardan hangilerini aileniz alıyor?

Çok cocuklu ailemiz ... alıyor.
kanuna bağlı çocuk zammını
kıra yardımını
parasız sağlık bakımını
tam ilaç telafini

Son zamanlarda aileniz kanuna bağlı izinlerden hangileri aldı?
Üç yıl önce bir yıllık doğum iznimi geçirdim.
Geçen yıl kocam altı aylık babalık iznini geçirdi.
Yakında iş kazasına uğradı.
Bir ay sonra kocam üç haftalık bir rehabilitasyon iznine gidecek.
Onu sigortamız telafi edecek.
Bundan başka gelecek yaz ailecek iki haftalık ücretli yıllık tatile gideceğiz.
Bir zaman işsizlik ödeneği aldınız mı?
Hayır, her zaman işimiz vardı.
Geçerli işsizlik sigortasımız de var.

Sosyal sözlük:
etuoikeus imtiyaz
lapsilisä çocuk zammı sigortası
loma: tatil:
isyysloma babalık izni
kesäloma yaz tatili/izni
kuntoutusloma rehabilitasyon
opintoloma öğrenim izni
palkallinen loma üçretli izin
sairausloma raporlu izin

vuosiloma yıll*ı*k t*a*til
äitiysloma doğ*u*m izn*i*
oikeus hak
-turva güvenl*i*k/güvenc*e*/emniy*e*t
opintotuki öğren*i*m yardım*ı*
sairaus hastal*ı*k
sairausvakuutus sağl*ı*k sigortas*ı*
sosiaali- sosy*a*l
-apu, -avustus sosy*a*l yard*ı*m
-edut sosy*a*l hakl*a*r
-turva sosy*a*l güvenl*i*k
-työntekijä sosy*a*l görevl*i*
-vakuutus sosy*a*l sig*o*rta
-turva hukuk*i* güvenc*e*
sosiaalinen sosy*a*l

suoja barın*a*k/sığın*a*k/sip*e*r
suojata, suojella korum*a*k
turvaaminen tem*i*n
turvallinen güvenl*i*/em*i*n
turvallisuus güvenl*i*k, emniy*e*t
turvapaikka sığın*a*k
turvata sağlam*a*k/tem*i*n etm*e*k
turvatoimi güvenl*i*k önlem*i*
turvaton güvens*i*z/korumas*ı*z
turvattomuus güvensizl*i*k
työttömyys işsizl*i*k
-korvaus işsizl*i*k ödeneğ*i*
-vakuutus işsizl*i*k sigortas*ı*
työtön işs*i*z
vuositulot yıll*ı*k gel*i*r

5. KAUPUNKIRETKI

Viime vuosina on Suomesta tullut Turkkiin runsaasti turisteja.
Turkki on iso maa.
Turkin nykyinen pääkaupunki on Ankara.
Milloin siitä tuli pääkaupunki?
Vuonna 1926.
Mikähin on nykyään Ankaran väkiluku?
Nykyään Ankara on nelimiljoonainen kaupunki.
Valtion hallinto on täällä.
Istanbulkin on iso kaupunki.
Olen junalla tulossa Istanbuliin.
Miksi Istanbulissa liikenne on niin *melskeistä*?

5. ŞEH*İ*R GEZİS*İ*

Son zamanlard*a* çok tur*i*st Finlandiya'd*a*n T*ü*rkiye'y*e* gel*i*yorl*a*r.
T*ü*rkiye büy*ü*k bir memlek*e*ttir.
T*ü*rkiye'n*i*n bu günk*ü* b*a*şşehr*i* *A*nkara'dır.
Ne zam*a*n başşeh*i*r old*u*.
Bin dok*u*z yüz yirm*i* alt*ı* yılınd*a*.
Bu g*ü*n Ankara'n*ı*n nüfus*u* ne kad*a*r, *a*caba?
Bu gün *A*nakara dört milyonl*u*k bir şeh*i*rdir.
Devlet*i*n yönetim*i* b*u*rad*a*dır.
İst*a*nbul da büy*ü*k bir şeh*i*rdir.
Tr*e*nle İst*a*nbul'*a* gel*i*yorum.
N*i*çin İst*a*nbul'd*a* traf*i*k bu kad*a*r *kalabalıktır*?

5.1. OLEN EKSYKSISSÄ

Ei kysyvä tieltä eksy!

Anteeksi!

5.1. YOL*U* ŞAŞIRD*I*M

Soran yolunu şaşırmaz!

*A*ffed*e*rsiniz!

Voisitteko kertoa minulle,	Danışm*a* büros*u* n*e*rede bulundu-
missä on neuvontatoimisto?	ğunu ban*a* söyl*e*r misiniz?
Onko se kovin kaukana?	Çok mu uz*a*k?
Voisitteko näyttää kartalta?	L*ü*tfen haritad*a* göster*i*r misiniz?
Olen vieras tällä paikkakunnalla.	Buran*ı*n yabancıs*ı*yım.
Olen tulossa Turkkiin ensi kertaa.	Türkiye'y*e* ilk def*a* gel*i*yorum.
Oli miten oli, minä tietysti eksyin.	Ne de *o*lsa, kaybold*u*m, tab*i*i.
Teillä ei ole hätää! Eikä ongelmia!	Endiş*e* *e*tmeyin! Probl*e*m yok!
Neuvontatoimisto ei ole kaukana.	Danışm*a* büros*u* uzakt*a* değ*i*l.
Se on kadun vastakkaisella puolella.	Sokağ*ı*n karşık*ı* tarafınd*a*dır.
Tulkaa mukaani, minä voin saattaa.	Ben*i*mle g*e*lin, eşl*i*k ed*e*bil*i*rim.
Paljon kiitoksia, se ei ole tarpeen.	Çok teşekkürl*e*r, gerekl*i* değ*i*l.
Luulen että pärjään yksinkin.	Yaln*ı*z bulacağım*ı* san*ı*rım.
Oletteko varma?	Em*i*n misin*i*z?
Olen varma, aivan varma.	Emin*i*m, tam*a*n em*i*n.

5.1.1. Neuvontatoimistossa	***5.1.1. Danışma bürosunda***
Päivää!	M*e*rhaba!
Hyvää päivää!	İy*i* günl*e*r!
Miten voin olla teille avuksi?	Siz*e* n*a*sıl yardımc*ı* ol*a*bil*i*rim?
Olen muukalainen ja kaupungissanne	Şehriniz*e* ilk def*a* gel*e*n yabanc*ı*
ensi kertaa ja eksyin, tietenkin!	olar*a*k kaybold*u*m, tab*i*i!
Nyt etsin kaupungin karttaa.	Ş*i*mdi şehr*i*n haritasın*ı* ar*ı*yorum.
Sen lisäksi haluan ostaa kaupungin	Bund*a*n başk*a* İngilizced*e* şehr*i*n
esitekirjan englanniksi.	kılav*u*z kitabın*ı* alm*a*k ist*i*yorum.
Esitekirja annetaan ilmaiseksi.	Kılav*u*z kitab*ı* bedav*a* veril*i*r.
Haluaisin ostaa myöskin tiekartan.	Yol haritasın*ı* da almak ist*i*yorum.
Meillä ei tällä hetkellä ole tiekarttaa,	Bizd*e* yol haritas*ı* bu an yok,
valitettavasti.	ma*a*lesef.
Se loppui muutama päivä sitten.	Birk*a*ç gün *ö*nce bitt*i*.
Tiekartan voitte saada ilmaiseksi	Yol haritasın*ı* şehr*i*n tur*i*st büro-
kaupungin matkailutoimistosta.	sund*a*n bedav*a* al*a*bil*i*rsin.
Ja vielä yksi ongelma: olen rahaton.	Bir sor*u*n dah*a* : ben paras*ı*zım.
Missä voin vaihtaa rahaa?	N*e*rede döv*i*z bozdur*a*bil*i*rim?
Haluaisin vaihtaa viisisataa	Beş yüz euroyu (avroy*u*) liray*a*
euroa liiroiksi.	çevirm*e*k ist*e*rim.
Rahaa voitte vaihtaa …	... döv*i*z bozdur*a*bil*i*rsiniz.
hotellin neuvonnassa.	Otel*i*n danışm*a* bürosund*a*
pankissa.	Bankad*a*

postissa.	Postaned*e*
rahanvaihtopisteessä.	Döv*i*z bürosund*a*
(ei missään nimessä kadulla eikä mustassapörssissä!)	**(**hiç bir biçimd*e* sokakt*a* v*e*ya kara borsad*a*!)
Paljon kiitoksia avusta!	Yard*ı*m iç*i*n çok teşekk*ü*r ed*e*rim!
Olkaa hyvä, eipä kestä!	Ric*a* ed*e*rim, bir şey değ*i*l!
Poiketkaa toistekin!	Y*i*ne b*u*yurun!
Tervetuloa toistekin!	Y*i*ne bekl*e*riz!

5.2. KAUPUNKILIIKENNE — 5.2. ŞEH*İ*R TRAFİĞ*İ*

5.2.1. Mennään taksilla! — ***5.2.1. Taksiyle gidelim!***

Voisinko olla teille avuksi?	Siz*e* yardımc*ı* ol*a*bil*i*r miyim?
Anteeksi, missä on taksiasema?	*A*ffed*e*rsiniz, taks*i* durağ*ı* n*e*rede?
Onko lähellä taksiasemaa?	Taksi durağ*ı* yak*ı*n mı?
Mistä voin nopeasti saada taksin?	N*e*rede bir taks*i* çab*u*k al*a*bil*i*rim?
Tässä lähellä on taksiasema.	Buray*a* yak*ı*n taks*i* durağ*ı* var.
Voisitteko tilata minulle taksin?	Ban*a* taks*i* çağırabil*i*r misiniz?
Taksi saapuu taksiasemalle.	Bir taks*i* taks*i* durağın*a* gel*i*yor.
Päivää! Onko tämä taksi vapaa?	M*e*rhaba! Bu taks*i* boş mu?
Voisitteko kyyditä minut mahdollisimman nopeasti … ?	L*ü*tfen, olduğ*u* kad*a*r dah*a* çab*u*k ben*i*… götür*ü*r müsünüz?
tuohon osoitteeseen	şu adres*e*
lentoasemalle	hava limanın*a*
lentokentälle	hav*a* alanın*a*
linja-autoasemalle	otogar*a*
rautatieasemalle	tren istasyonun*a*
satamaan	liman*a*
terminaaliin	terminal*e*
poliisiasemalle	karakol*u*
Käynnistäisittekö taksamittarin.	L*ü*tfen taksimetrey*i* çalışt*ı*rın.
Paljonkohan se maksaa?	Ne kad*a*r edec*e*k *a*caba?
Pyydätte kovin paljon!	Çok par*a* ist*i*yorsunuz!
Sen hinnan suostun maksamaan.	Bu fiyat*ı* ödemey*i* kab*u*l ed*i*yorum.
Voitteko auttaa matkalaukkujen nostamisessa?	Ban*a* eşyal*a*r iç*i*n yard*ı*m ed*e*bil*i*r misiniz?
Huomio! Turvavyön käyttö	D*i*kkat! Emniy*e*t kemerin*i*n

on pakollinen.	kullanmas*ı* mecbur*i*dir!
Voisitteko pysähtyä tähän?	L*ü*tfen, burad*a* dur*u*r musunuz?
Paljonko olen teille velkaa?	Borc*u*m n*e*dir?
Paljonko on lähtötaksa?	Açıl*ı*ş ücret*i* ne kad*a*r?
Paljonko on kilometritaksa?	Kilom*e*tre fiyat*ı* ne kad*a*r?
Paljonko menee lisämaksua matkatavaroista?	Eşy*a* iç*i*n ek ücr*e*t ne kad*a*r?
Kovin kallista, en ole hölmö!	Çok pahal*ı*, budal*a* değ*i*lim!
Paljonko on yötaksa?	Gec*e* tarifes*i* ne kad*a*r?
Yötaksa on (50 %) viisikymmentä prosenttia kalliimpi.	Gec*e* tarifes*i* (50%) yüzd*e* ell*i* dah*a* pahal*ı*.
Voisitteko antaa minulle kuitin?	Ban*a* fat*u*ra kes*e*r misiniz?
Voitteko hetken odottaa minua?	Ben*i* bir*a*z bekl*e*r misiniz?
Onko sinulla/teillä kiire?	Acel*e*n/Acelen*i*z var mı?
Ei, ei minulla ole kiirettä.	H*a*yır, acel*e*m yok.
Minulla on kova kiire, valitettavasti.	Çok acel*e*m var, ma*a*lesef.
Voisitteko pitää kiirettä, muuten myöhästyn.	Acel*e* ed*e*r misiniz, geç kal*ı*yorum.
Anteeksi, en kuullut.	*A*ffed*e*rsiniz,iş*i*tmedim!
Olkaa hyvä ja sulkekaa radionne/ kännykkänne/älypuhelimenne!	L*ü*tfen, radionuz*u*/cep telefonunuz*u*/ ak*ı*l telefonuz*u* kap*a*tın!
Tapaako laittomia pimeitä takseja?	Yasadış*ı* kar*a* taks*i* rastlan*ı*r mı?
Tapaa, mutta poliisi nappaa ne nopeasti.	Var am*a*, p*o*lis onlari ç*a*bucac*ı*k kapar.
Niin sitä pitää!	Hayhay!

Olisitteko ystävällinen ja …	L*ü*tfen …
hidastaisitte.	yavaşl*a*yın.
pysähtyisitte tähän.	b*u*rad*a* d*u*run.
odottaisitte tässä.	b*u*rad*a* bekl*e*yin.

5.2.2. Taksilla vaiko kimppataksilla? / ***5.2.2. Taksi veya dolmuş ile?***

Miten pääsen kaupungin keskustaan?	Şehr*i*n merkezin*e* n*a*sıl gidebil*i*rim?
Täältä menee keskustaan jatkuvasti kimppatakseja.	Burd*a*n sürekl*i* merkez*e* gid*e*n dol-muşl*a*r var.
Suosittelen teille kimppataksia.	Dolm*u*ş siz*e* tavsiy*e* ed*e*rim.
Se on halvempikin kuin taksi.	T*a*ksiden dah*a* uc*u*z da olac*a*k.
Milloin lähtee kimppataksi?	Dolm*u*ş ne zam*a*n kalk*a*r?
Onko viimeinen kimppataksi mennyt?	Son dolm*u*ş gitt*i* mi?

5.2.3. Bussiliikenne	***5.2.3. Otobüs ulaşımı***
Anteeksi, missä on linja-autoasema?	*A*ffed*e*rsiniz, otog*a*r n*e*rede?
Se ei ole kaukana täältä.	B*u*rdan uz*a*k değ*i*l.
Se on täällä lähellä.	B*u*raya yakınd*a*dır.
Voisitteko selittää minulle uudestaanja yksityiskohtaisemmin?	L*ü*tfen, ban*a* y*i*ne ve dah*a* etrafl*ı*ca olar*a*k iz*a*h *e*din!
Mihin bussiin minun on noustava päästäkseni linja-autoasemalle?	Otogar*a* gitm*e*k iç*i*n kaç numaral*ı* otobüs*e* binm*e*m lâz*ı*m?
Teidän on noustava bussiin (N:o 5) numero viisi.	Beş numaral*ı* (N:o 5) otobüs*e* binmen*i*z lâz*ı*m.
Missä on bussin numero viisi (N:o 5) pysäkki?	Beş numaral*ı* (N:o 5) otobüs*ü*n durağ*ı* n*e*rede?
Missä pysähtyy "vitosen bussi"?	Beş nol*u* otob*ü*s n*e*rede dur*u*yor?
Kuinka pitkä on ajovuorojen väli?	Ne kad*a*r ar*a* il*e* geç*i*yor?
Haluaisin matkustaa Istanbuliin.	İst*a*nbul*a* gitm*e*k ist*e*rim.
Mihin bussiin minun on noustava päästäkseni Istanbuliin?	İst*a*nbul'*a* ulaşm*a*k iç*i*n h*a*ngi otobüs*e* binmel*i*yim?
Missä voin nousta Istanbuliin menevään bussiin?	İstanbul'*a* gid*e*n otobüs*e* n*e*rede bin*e*bil*i*rim?
Millä tahansa pysäkillä.	İhtiyar*i* durakt*a*.
Missä on lähin pysäkki?	En yak*ı*n dur*a*k n*e*rede?
Meneekö tämä bussi ... asti?	Bu otob*ü*s ...kad*a*r gid*e*r mi?
keskustaan	merkez*e*
rautatieasemalle	tren istasyonun*a*
linja-autoasemalle	otogar*a*
lentokentälle	hav*a* alanın*a*
stadionille	stadyum*a*
uimarannalle	plâj*a*
näkötornille	manzar*a* kulesin*e*
oopperalle	op*e*ray*a*
yliopistolle	üniversitey*e*
hautausmaalle	mezarlığ*a*
Tämä raitiovaunu ajaa läheltä …	Bu tramv*a*y... yak*ı*n gid*e*r.
keskustaa.	merkez*e*
rautatieasemaa.	tren istasyonun*a*
lentokenttää.	hav*a* alanın*a*
kesäteatteria	aç*ı*k hav*a* tiyatrosun*a*
uimahallia	kapal*ı* yüzm*e* havuzun*a*

näkötornia.	manzar*a* kulesin*e*
uimarantaa.	plâj*a*
Anteeksi, meneekö tämä bussi lentokentälle?	Affed*e*rsiniz, bu otob*ü*s hav*a* alanın*a* gid*e*r mi?
Montako pysäkkiä on lentoasemalle?	Hav*a* alanın*a* kaç durak var?
Kestääkö matka kauankin?	Seyah*a*t uz*u*n sür*e*r mi?
Sanotteko minulle, kun olemme perillä?	Ulaştığımızd*a* ban*a* söyl*e*r misiniz?
Mihin aikaan lähtee seuraava bussi/raitiovaunu?	Bir s*o*nraki otob*ü*s/tramv*a*y ne zam*a*n kalk*a*r?
Kiitoksia antamastanne tiedosta!	Verdiğin*i*z bilg*i* iç*i*n teşekkürl*e*r!

5.2.4. Metrossa	***5.2.4. Metroda***
Anteeksi, missä täällä on lähin metroasema?	Affed*e*rsiniz, metron*u*n buray*a* en yak*ı*n istasyon*u* nerede?
Heti kulman takana.	Hem*e*n köşey*i* döndükt*e*n s*o*nra.
Anteeksi, mitä kautta/tietä pääsee metroasemalle?	Affed*e*rsiniz, m*e*tro istasyonun*a* h*a*ngi yold*a*n gidil*i*r?
Olkaa hyvä ja tulkaa mukanani!	B*u*yurun, berab*e*r g*e*liniz!
Minäkin menen siihen suuntaan.	Ben de o taraf*a* gid*i*yorum.
Näytän teille tien. Opastan teitä.	Siz*e* yol*u* göster*i*rim.
Mutta minä en halua vaivata teitä.	Am*a* siz*i* rahats*ı*z etm*e*k istem*e*m.
Kertokaa minulle vain reitti (tie).	Siz ban*a* yaln*ı*z yol*u* anl*a*tın.
Minä löydän kyllä.	Ben bul*u*rum.
Kiitoksia paljon!	Çok teşekk*ü*r ed*e*rim!
Olette kovin avulias.	Çok yardımsev*e*rsin*i*z.
Milloin metro avataan ja milloin se suljetaan?	Metr*o* sa*a*t kaçt*a* açıl*ı*yor, sa*a*t kaçt*a* kapan*ı*yor?
Paljonko on kertamaksu?	Defat*e*n/Bird*e*n ödem*e* ne kad*a*r?
Paljonko on kuukausilipun hinta?	Bir ayl*ı*k bilet*i*n fiyatı ne kad*a*r?
Paljonko maksaa liikennekortti!	Bir p*a*son*u*n fiyat*ı* ne?
Onko alennuskortteja vammaisille ja eläkeläisille?	İndir*i*m kartlar*ı* özürl*ü* ve emeklil*e*r iç*i*n var mı?
Onko lapsialennusta?	Çoc*u*k indirim*i* var mı?
Mitä metrolinjaa minun pitää käyttä päästäkseni keskustaan?	Merkez*e* ulaşm*a*k iç*i*n metron*u*n h*a*ngi hattın*ı* kullanm*a*m ger*e*k?
Millä asemalla minun pitää vaihtaa junaa?	H*a*ngi istasyond*a* aktarm*a* yapm*a*m lâz*ı*m?

Teidän pitää vaihtaa seuraavalla pysäkillä.	S*o*nraki durakt*a* aktarm*a* yapman*ı*z lâz*ı*m.
Paljon kiitoksia teille avusta	Yardımınız*a* çok teşekk*ü*r ed*e*rim!
Eipä kestä!	Bir şey değ*i*l!
5.3. MAJOITTUMINEN	5.3. KONAKLAM*A*
5.3.1. Hotellimajoitus	***5.3.1. Otel konaklaması***
Osoittaisitteko minulle hyvän hotellin?	L*ü*tfen ban*a* iy*i* bir ot*e*l gösterin*i*z.
Mitä hotelleja löytyy keskustasta?	Merkezd*e* h*a*ngi otell*e*r var?
Mikä on täällä lähin hotelli?	B*u*ray*a* en yak*ı*n ot*e*l hangis*i*dir?
Tiedättekö lähistöllä hyvän ja halvan hotellin?	Yakınd*a* iy*i* ve uc*u*z bir ot*e*l bil*i*yor musun*u*z?
Tiedän, vähän edempänä kadun vastakkaisella puolella on upouusi ja hyvin siisti hotelli.	Bil*i*yorum, bir*a*z ilerid*e* sokağ*ı*n karş*ı* tarafınd*a* yepyen*i* ve çok tem*i*z bir ot*e*l var.
Missä päin on hotelli Hilton?	Hilton Otel*i* n*e*rededir?
Onko se täältä kovin kaukana?	B*u*rdan çok uz*a*k mıdır?
Ei, ei se kaukana ole vaan lähellä.	H*a*yır, uz*a*k değ*i*l, yak*ı*ndır.
Vasemmalla, toisella poikkikadulla.	Sold*a*, ikinc*i* sokakt*a*dır.
Mitä numeroa te etsitte?	H*a*ngi numaray*ı* ar*ı*yorsunuz?
Etsin taloa numero kolmetoista.	On üç numaral*ı* ev*i* ar*ı*yorum.
Tuollahan se, keltainen kulmatalo.	*İ*şte köş*e*dek*i* sar*ı* ev.
Kiitoksia avustanne.	Yardımın*ı*z iç*i*n teşekk*ü*r ed*e*rim.
Ei kestä.	Bir şey değ*i*l.
5.3.2. Hotellin vastaanotossa	***5.3.2. Otelin resepsiyonunda***
Päivää! / Terve! / Hei!	M*e*rhaba!
Onko teillä vapaita huoneita?	Boş odan*ı*z var mı?
Valitettavasti meillä on täyttä.	Ma*a*lesef dol*u*yuz.
Voitteko suositella jotakin toista hotellia?	Başk*a* bir ot*e*l tavsiy*e* ed*e*r misiniz?
Haluaisin ...	... ist*i*yorum.
yhden hengen huoneen.	Tek kişil*i*k od*a*
kahden hengen huoneen.	Çift kişil*i*k od*a*
huoneen lisävuoteella.	İl*â*ve yat*a*kla od*a*
huoneiston parivuoteella.	Çift yatakl*ı* dair*e*

Onko teillä varaus?	Rezervasyonun*u*z var mi?
Kyllä, minulla on varaus.	*E*vet, rezervasyon*u*m var.
Olen tehnyt varauksen ...	... od*a* rezerv*e* yapt*ı*m.
omalle nimelleni.	Ben*i*m adım*a*
puolisoni nimelle.	Eşim*i*n adın*a*
firmani nimelle.	Firmam*ı*n adın*a*
Haluan …	... ist*i*yorum.
yhden hengen huoneen suihkulla.	Duşl*u* tek yatakl*ı* bir od*a*
kahden hengen huoneen kylvyllä.	Banyol*u* çift yatakl*ı* bir od*a*
sviitin suihkulla ja kylvyllä.	Duş ve b*a*nyo ile bir suit
Kuinka kauan aiotte viipyä?	Ne kad*a*r kalmağ*ı* düşün*ü*yorsunuz?
Viivyn ...	... kalac*a*ğım.
vain yhden yön.	Yaln*ı*z bir gec*e*
viisi päivää.	Beş gün
kaksi viikkoa.	İk*i* haft*a*
kuukauden.	Bir ay
Paljonko on hinta vuorokaudelta?	Odan*ı*n geceliğ*i* ne kad*a*r?
Sisältyykö hintaan …?	Ücret*e* ... dah*i*l mi?
aamiainen	kahvalt*ı*
bufettiaamiainen	aç*ı*k b*ü*fe kahvalt*ı*
täysihoito / puolihoito	tam pansiy*o*n / yar*ı*m pansiy*o*n
sauna / poreallas / kuntosali	s*a*una / yak*u*zi / spor salon*u*
Paljonko maksaa ...?	... fiyat*ı* n*e*dir?
pelkkä yöpyminen	s*a*dece gecelem*e*
pelkkä yöpyminen ja aamiainen	S*a*dece gecelem*e* ve kahvalt*ı*
täysihoito	Tam pansiy*o*n
puolihoito	Yar*ı*m pansiy*o*n
Otan mieluummin … huoneen.	... bir od*a* tec*i*h ed*e*rim.
aurinkoisen	Güneşl*i*
hiljaisen	Gürültüs*ü*z
rauhallisen	Sak*i*n
valoisan	Aydınl*ı*k
Onko teillä huonetta …?	…bir odan*ı*z var mı?
katunäkymällä	Sokağ*a* bak*a*n

puistonäkymällä	Bahçey*e* bak*a*n
merinäkymällä	Deniz*e* bak*a*n
Onko teillä huonetta merinäköalalla ja parvekkeella?	Den*i*z görüş*ü* ve balk*o*n il*e* bir odan*ı*z var mı?
Katsotaan!	Bakal*ı*m!
Aurinko nousee tältä puolelta.	Gün*e*ş bu taraft*a*n doğ*a*r.
Tästä ikkunasta näkyy Ararat –vuori.	Bu pencered*e*n *A*ğrı dağ*ı* göz*ü*kür.
Tältä parvekkeelta näkyy Välimeri.	Bu balkond*a*n Akden*i*z göz*ü*kür.
Saanko vilkaista huonetta?	Oday*a* bak*a*bil*i*r miyim?
Jos se miellyttää, jään viikoksi.	Beğen*i*rsem, bir haft*a* kal*ı*rım.
Pidän kovasti tästä huoneesta.	Bu oday*ı* çok beğen*i*yorum.
Se on tosiaan hyvin viehättävä.	Gerçekt*e*n cok şir*i*ndir.
Vuoteet ovat hyvin mukavat.	Yatakları çok rah*a*t.
Mikä on jännite?	Elektr*i*k voltaj*ı* ne kad*a*r?
Onko kosketinta partakoneelle?	Traş makin*e*m iç*i*n priz var mı?
Täyttäisittekö ja allekirjoittaisitte tämän saapumisilmoituksen?	Bu fiş*i* doldur*u*p imzal*a*yın, l*ü*tfen!
Voisitteko antaa passinne.	Pasaportunuz*u* ric*a* ed*e*rim.
Tässä on henkilökorttini ja passini.	*İ*şte kiml*i*k cüzdan*ı*m ve pasaport*u*m.
Huone n:o viisitoista on valmis.	On b*e*ş numaral*ı* oda haz*ı*rdır.
Saisinko maksun etukäteen.	L*ü*tfen, peş*i*n öd*e*yin.
Hyväksyttekö luottokortin?	Kred*i* kart*ı* kab*u*l ed*e*r misiniz?
Monennessako kerroksessa huoneeni sijaitsee?	Od*a*m kaçınc*ı* katt*a*dır?
Huoneenne on 6:nnessa kerroksessa.	Odan*ı*z altınc*ı* katt*a*.
Veisittekö laukkuni huoneeseeni.	L*ü*tfen, bagajım*ı* odam*a* çık*a*rın.
Minulla on huone n:o viisitoista.	Ben*i*m od*a*m on beş numaral*ı*.
Antaisitteko huoneen n:o viisitoista avaimen.	L*ü*tfen, on beş numaral*ı* od*a* anahtarın*ı* ver*i*r misiniz.
Mihin mennessä minun on luovutettava huone?	Oday*ı* ne zaman*a* kad*a*r serb*e*st bırakm*a*m ger*e*k?
Nousenko hissillä?	Asansörle mi çıkac*a*ğım?
Laskeudunko portaita?	Merdivenlerd*e*n mi inec*e*ğim?
Maanjäristyksen tai tulipalon sattuessa laskeutukaa paloportaita.	Depr*e*m v*e*ya yang*ı*n halind*e* merdivenlerind*e*n inec*e*ksiniz.
Mihin aikaan hotellin ovet suljetaan?	Ot*e*l kaçt*a* kapan*ı*yor?
Hetken kuluttua menen ulos.	Birazd*a*n dışar*ı* çıkac*a*ğım.
Palaan hyvin myöhään, vasta kello yhdeltätoista.	Çok geç, *a*ncak sa*a*t on ikid*e* dönm*ü*ş olac*a*ğım.

Herättäisittekö minut puoli kahdeksalta?	Ben*i* yedi buçukt*a* uyandır*ı*r mısınız?
Saisinko herätyksen aamulla…?	Sab*a*h ... uyandırılm*a*k ist*i*yorum.
kello kuudelta	sa*a*t altıd*a*
kello seitsemän viisitoista	sa*a*t yediy*i* çeyr*e*k geç*e*
puoli yhdeksältä	sa*a*t sek*i*z buçukt*a*
tasan kello kymmenen	sa*a*t tam ond*a*
Milloin tarjotaan …?	… ne zam*a*n veril*i*yor?
aamiainen	Kahvalt*ı*
lounas	Öğle yemeğ*i*
illallinen	Akş*a*m yemeğ*i*
Onko hotellilla autotallia?	Otel*i*n garaj*ı* v*a*r mı?
Mihin voin pysäköidä autoni?	Arabam*ı* n*e*reye park ed*e*bil*i*rim?
Laukut ovat auton tavaratilassa.	Eşyalar*ı*m araban*ı*n bagajind*a*dır.
Missä on varauloskäytävä / -portaat?	İhtiy*a*t kapıs*ı*/merdiven*i* n*e*rede?
Onko hotelli auki koko yön?	Ot*e*l büt*ü*n gec*e* aç*ı*k mı?
Vapautan huoneen …	… oday*ı* boşalt*ı*yorum.
huomenaamuna.	Y*a*rın sab*a*h
huomenna aamupäivällä.	Y*a*rın *ö*ğleden *ö*nce
iltapäivällä.	*Ö*ğleden s*o*nra
illalla.	Akş*a*m
Laittaisitteko laskuni valmiiksi?	L*ü*tfen, hesabım*ı* hazırl*a*yın.
Voinko maksaa … ?	… ödey*e*bil*i*r miyim?
euroina	*E*uro olar*a*k
dollareina	Dol*a*r olar*a*k
Turkin liiroina	Türk liras*ı* olar*a*k
luottokortilla	Kr*e*di kart*ı*yla
Kertoisitteko minulle, mikä on tämä laskutuserä?	Bu harc*ı*n ne iç*i*n olduğun*u* ban*a* söyl*e*r misiniz?
Maksoitteko puhelinlaskun?	Telefon*u* ödedin*i*z mi?
Palautattehan kauko- ohjaimen neuvontaan?	L*ü*tfen, uzakt*a*n kumanday*ı* resepsiyon*a* bır*a*kın!
Muistattehan palauttaa avaimet lähtiessänne hotellista?	Oteld*e*n ayrıl*ı*rken anahtarlar*ı* iad*e* ihm*a*l *e*tmeyin!
Voisitteko tilata minulle taksin	Lütfen, ban*a* yarın sab*a*h sa*a*t dok*u*z

huomenna aamuyhdeksäksi.	iç*i*n taks*i* çağır*ı*r mısınız?
Olen viihtynyt hotellissanne hyvin,	Otelinizd*e* hoş vak*i*t geçird*i*m, çok
paljon kiitoksia!	teşekk*ü*r ed*e*rim!
Lomamme sujui kuin unelma.	Tatilim*i*z rüy*a* gib*i* geçt*i*.
Tervetuloa uudelleen!	Tekr*a*r hoş geldin*i*z!

5.3.3. Hotellipalveluja	***5.3.3. Otel hizmetleri***

Voisitteko yhdistää minut …?	Ben*i* ... il*e* bağl*a*r mısınız?
vastaanottoon	resepsiy*o*n
neuvontaan	danışm*a* bölüm*ü*
baariin	bar
ravintolaan	lok*a*nta
yökerhoon	gec*e* kulüb*ü*
pesulaan	çamaşir han*e*
turkkilaiseen saunaan	ham*a*m
hierojalle	masajc*ı*
Odottakaa hetki, älkää sulkeko,	L*ü*tfen, bir dakik*a* bekl*e*yin,
pysykää linjalla.	kap*a*tmayın, hatt*ı* aç*ı*k t*u*tunuz.

Haluan että …	... ist*i*yorum.
pesetätte paitani.	Gömleklerim*i* yıkatmanız*ı*
prässäätte housuni.	Pantalonlarım*ı* ütülemeniz*i*
harjaatte tämän puvun.	Bu elbisey*i* fırçalmanız*ı*
ompelette tämän napin.	Bu düğmey*i* dikmeniz*i*
puhdistatte ja kiillotatte kenkäni.	Ayakkabılarım*ı* temizlemeniz*i*

Voisitteko tuoda huoneeseemme …?	Odamız*a* ... getir*i*r misiniz?
aamiaisen	kahvaltıy*ı*
jotakin syötävää	yiyec*e*k bir ş*e*y
jotakin juotavaa	içec*e*k bir ş*e*y
pullon kivennäisvettä	bir şiş*e* m*a*den suy*u*

Haluamme syödä aamiaisemme	Kahvaltımız*ı* erk*e*n yapm*a*k
varhain.	ist*i*yoruz.
Voitteko tarjoilla aamiaisemme…?	Kahvaltımız*ı* sa*a*t sekizd*e* ...
kello kahdeksalta	serv*i*s yapabil*i*r misiniz?
huoneeseemme	odamız*a*
terassille	teras*a*
kattoterssille	dam terasın*a*
sänkyyn	yatağ*a*

Toisitteko meille vielä yhden …?	Biz*e* dah*a* bir ... verebil*i*r misiniz?
huovan	battaniy*e*
lisätyynyn	il*â*ve yast*ı*k
kylpypyyhkeen	b*a*nyo havlus*u*
kylpytakin	born*o*z
Haluan kylpeä lämpimässä vedessä.	Sıc*a*k s*u*yla b*a*nyo yapm*a*k ist*i*yorum.
Huoneessamme ei ole lämmintä vettä eikä … toimi.	Odamızd*a* sıc*a*k su yok ve … çal*ı*şmıyor.
ilmastointi	kl*i*ma tesisat*ı*
jääkaappi	buzdolab*ı*
lämmitys	ısıtm*a*
televisio	televizy*o*n
Tässä huoneessa emme voi nukkua.	Bu odad*a* uyuy*a*mıyoruz.
On liikaa meteliä.	Çok gürült*ü* var.
Sängyssä on kirppuja ja luteita.	Yatakt*a* pir*e* ve taht*a* kurus*u* var.
Kylpyhuoneessa on torakoita.	Banyod*a* ham*a*m böceğ*i*
Parvekkeella on ampiaisenpesä.	Balkond*a* eş*e*k arıs*ı* yvas*ı* var.
Voitteko antaa huoneen jostakin muusta kerroksesta?	Başk*a* bir katt*a* od*a* ver*e*bil*i*r misiniz?
Lämpöpatteri ei näytä toimivan.	Radiat*ö*r işl*e*miyor g*a*liba.
Huonetta ei ole siivottu.	Od*a* düzeltilmiş değ*i*l.
Kylpyhuoneen valo on himmeä.	Banyod*a* ış*ı*k çok sön*ü*k.
Vaihtaisitteko tämän polttimon?	Bu ampul*u* değiştirebil*i*r misiniz?
Kaikki asiat eivät ole järjestyksessä!	Her şey yolund*a* değ*i*l!
Lomamme näyttää menevän päin helvettiä!	T*a*tilim*i*z cehennem*i*n dibin*e* gidec*e*k g*a*liba!

5.3.4. *Huoneistomajoitus* — 5.3.4. *Daire konaklaması*

Haluan vuokrata …	… kiralamak ist*i*yorum.
huoneiston.	Dair*e*
yksiön.	Tek odal*ı* dair*e*
omakotitalon.	*Ö*zel ev
talon kaupungin ulkopuolelta.	Şehirdış*ı* ev
Annan etusijan kalustetulle huoneistolle.	Mobilyal*ı* konud*u* terc*i*h ed*i*yorum.

Kuinka pitkäksi aikaa haluatte vuokrata?	Kaç zam*a*n iç*i*n kiralam*a*k ist*i*yorsunuz?
Voisitteko esitellä minulle talon?	Ev*i* ban*a* göster*i*r misiniz, l*ü*tfen?
Paljonko on vuokra ...?	Kir*a* ... ne kad*a*r?
kuudelta päivältä	alt*ı* gün iç*i*n
kahdelta viikolta	ik*i* hast*a* iç*i*n
kuukaudelta	bir ay iç*i*n
Haluan vuokrata sen …	On*u* … kiralamak ist*i*yorum.
neljäksi vuorokaudeksi.	dört gün iç*i*n
kolmeksi viikoksi.	üç haft*a* iç*i*n
kahdeksi kuukaudeksi.	ik*i* ay iç*i*n
Minä tarvitsen kahden tai kolmen huoneen huoneiston.	Dired*e* ik*i*, üç odad*a*n ihtiyac*ı*m olac*a*k.
Pitäisikö minun maksaa jotakin etukäteen?	Peş*i*n bir ş*e*y ödem*e*m gerekl*i* mi?
Haluatteko käsirahaa?	K*a*paro ist*e*r misiniz?
Sisältyykö vuokraan …?	Kiray*a* … dah*i*l mi?
keittiövarustus	mutf*a*k donatım*ı*
vuodevaatteet	yat*a*k takım*ı*
kylpypyyhkeet	b*a*nyo havlular*ı*
lämmin vesi	sıc*a*k su
valaistus	aydınlatm*a*
lämmityskustannukset	ısıtm*a* masraflar*ı*
Onko talossa keskuslämmitys?	Evd*e* merkez*i* ışıtm*a* var mı?
Onko huoneistossa/talossa kodinkoneita?	Dired*e*/Evd*e* elektrikl*i* ev makineler*i* v*a*r mı?
Haluan että huoneisto on meluton.	Diren*i*n gürültüs*ü*z olmasın*ı* ist*i*yorum.
Onko talossa uima-allasta?	Ev*i*n yüzm*e* havuz*u* var mı?
Onko lapsille leikkikenttää?	Çocukl*a*r iç*i*n oy*u*n s*a*has*ı* var mı?
Mikä näistä on ulko-oven avain?	Gir*i*ş kapısın*ı*n anahtar*ı* hangis*i*?
Miten voimme pitää yhteyttä?	N*a*sıl buluşal*ı*m?

Kaupunkiretkisanastoa: *Şehir gezisiye ait sözlük:*

esitekirja kılav*u*z kitab*ı*
hautausmaa mezarl*ı*k
hotellin vastaanotto otel*i*n resepsyon*u*

ilmaiseksi bed*a*va
kaupungin kartta şehr*i*n haritas*ı*
kaupunkiliiilenne şeh*i*r ulaşım*ı*
keskusta merk*e*z
kesäteatteri aç*ı*k hav*a* tiyatros*u*
kilometritaksa kilom*e*tre fiyat*ı*
kimppataksi dolm*u*ş
kirjasto kütüphan*e*
kuitti makb*u*z, fat*u*ra
lentoasema hav*a* liman*ı*
lentokenttä hav*a* alan*ı*
linja-autoasema otogar*a*
lisämaksu ek ücr*e*t/ödem*e*
lähtömaksu açıl*ı*ş ücret*i*
matkalaukku bav*u*l
metro m*e*tro
mustapörssi kar*a* b*o*rsa
neuvontatoimisto danışma büros*u*
näkötorni manzar*a* küles*i*
ooppera op*e*ra
pankki b*a*nka
pimeä taksi yasadış*ı* kar*a* taks*i*
posti postan*e*
pysäkki dur*a*k
rahanvaihtopiste döv*i*z büros*u*
raitiovaunu tramv*a*y
rautatieasema tren istasyon*u*
satama lim*a*n
stadioni st*a*dyum
taksiasema taks*i* durağ*ı*
tiekartta yol haritas*ı*
vaihtaa rahaa par*a* bozdurm*a*k
yliopisto üniversit*e*
yötaksa gec*e* tarifes*i*

6. KULTTUURI

6. KÜLTÜR

6.1. HISTORIALLISET KOHTEET JA NÄHTÄVYYDET

6.1. TAR*I*H NESNELER*I*, GÖRÜLEC*E*K SEYL*E*R

Haluamme katsella kaupungin historiallisia kohteita.	Şehrin tarih*i* yerlerin*i* görm*e*k ist*i*yoruz.
Ettekö näyttäisi meille vanhoja rakennuksia?	Esk*i* binalar*ı* biz*e* gösterm*e*z misiniz?
Haluaisimme käydä tutustumassa Bysantin vanhoihin palatseihin.	Esk*i* Biz*a*ns sarayların*ı* gezm*e*k ist*i*yoruz.
Minkä niminen on tämä moskeija?	Bu camin*i*n ad*ı* n*e*dir?
Milloin tämä moskeija on rakennettu?	Bu cam*i* ne zam*a*n inş*a* edilm*i*ştir?
Kenen rakennuttama on tämä moskeija ja sen minareetit?	Bu cam*i* ve minareler*i* kim*i*n tarafınd*a*n yapılm*ı*ştır?
Voimmeko mennä sisälle moskeijaan?	Cam*i* içerisin*e* gidebil*i*r miyiz?
Milloin moskeijassa on hartaushetki?	Camid*e* ibad*e*t vakt*i* ne zam*a*n?
Voimmeko oleskella moskeijassa hartauden aikana?	Nam*a*z zamanınd*a* cam*i* içerisind*e* bulun*a*bil*i*r miyiz?
Minkä niminen on tämä kirkko?	Bu kilisen*i*n ad*ı* ne?

Milloin tämä kirkko on rakennettu?	Bu kilis*e* ne zam*a*n yapılm*ı*ştır?
Kenen rakentama on tämä kirkko?	Bu kilis*e* kimd*e*n yapılm*ı*ştır?
Kenen maalaama on tämä fresko?	Bu fresk kim*i*n tarafınd*a*n meydan*a* getirilm*i*ştir?
Millä vuosisadalla tuo palatsi on rakennettu?	Bu sar*a*y h*a*ngi asırd*a* yapılm*ı*ştır?
Miten pääsemme Hagia Sofiaan?	Ay*a* S*o*fia'ya n*a*sıl gid*e*bil*i*rim?
Haluamme vierailla Atatürkin mauseleumissa.	Atatürk'*ü*n An*ı*t kabrin*i* ziyar*e*t etm*e*k ist*i*yoruz.
Haluamme käydä Sulttaani Fatihin hautakammiossa.	Sult*a*n Fat*i*h Türbesin*i* gezm*e*k ist*i*yoruz.
Mikä rakennus tämä on?	Bu ne binas*ı*dır?
Mikä on kaupungin vanhin rakennus?	Bu şehird*e* en esk*i* b*i*na hangis*i*dir?
Milloin se on rakennettu?	Ne zam*a*n inş*a* edild*i*?
Kuka sen rakensi?	Kim inş*a* ett*i*?
Kuka on sen arkkitehti?	Mimar*ı* k*i*mdir?
Mikä on hänen nimensä?	Ad*ı* n*e*dir?
Onko arkkitehti tunnettu/kuuluisa?	Mimar*ı* tanınm*ı*ş / ünl*ü* müd*ü*r?
Millä nimellä kutsutaan kaupungin keskustoria?	Şehr*i*n merk*e*z meydanın*a* ne derl*e*r?
Mikä on kaupungin kaunein aukio/tori?	Şehr*i*n en güz*e*l meydan*ı* hangis*i*dir?
Mitä tietä/kautta voisi päästä Ey*ü*pin hautausmaalle?	Ey*ü*p mezarlığın*a* gid*e*n yol hangis*i*dir?
Haluaisimme käydä islamilaisella hautausmaalla.	Müslüm*a*n mezarlığın*ı* gezm*e*k ist*i*yoruz.
Voimmeko mennä hautausmaalle?	Mezarlığ*a* gir*e*bil*i*r miyiz?

6.2. TEATTERIELÄMÄ	6.2. TİY*A*TRO HAYAT*I*

Olemme luopuneet elokuvista.	Sinemy*a* gitmekt*e*n vazgeçt*i*k.
Haluaisimme mennä tänä iltana …	Bu akş*a*m ... gitm*e*k ist*i*yoruz.
Kansallisteatteriin.	Mill*î* Tiyatroy*a*
Kaupunginteatteriin.	Şeh*i*r Tiyatrosun*a*
oopperaan	op*e*ray*a*
operettiin	operet*e*
balettiin	baley*e*
Mikä näytelmä menee tänä iltana teatterissa?	Bu akş*a*m tiyatrod*a* h*a*ngi piy*e*s tems*i*l edil*i*r?
Jospa menisimme draamateatteriin?	Dram tiyatrosun*a* gidel*i*m!

Mennään mieluummin komedia-teatteriin!	Komed*i* tiyatrosun*a* gitmemiz*i* terc*i*h ed*e*rim!
Pidän kovasti turkkilaisista *Karagöz* –varjoteatteriesityksistä.	Türk *Karagöz* gölg*e* oyunların*ı* çok sev*i*yorum.
Mitä musiikkiteatterissa esitetään?	Müz*i*k Tiyatrosunda ne oyn*u*yor?
Tänään menee nykyaikainen musiikkikomedia.	Bugün bir çağd*a*ş müz*i*k komed*i* var.
Ketkä ovat pääosissa?	Başrollerd*e* kiml*e*r var?
Kuka on näytelmän …?	Oyn*u*n ... kim?
kirjoittanut	yazar*ı*
ohjannut	yönetmen*i*
lavastanut	sahn*e* dekoratör*ü*
maskeeraja	maskelecis*i*
Näytelmä on … satiirinen komedia.	Oy*u*n ... satir*i*k komed*i*dir.
yksinäytöksinen	bir perdel*i*k
kaksi-/kolminäytöksinen	ik*i*/üç perdel*i*k
Kuinka pitkä on väliaika?	Perd*e* aras*ı* ne kad*a*r sürec*e*k?
Väliaika kestää puolituntia.	Perd*e* aras*ı* yar*ı*m sa*a*t sür*ü*yor.
Milloin alkaa toinen näytös?	İkinc*i* perd*e* ne zam*a*n başl*ı*yor?
Mennään operettiin!	Operet*e* gidel*i*m!
Laulaako tänään joku tunnettu taiteilija?	Bug*ü*n meşh*u*r art*i*stlerd*e*n k*i*mse şark*ı* söyl*e*r mi?
Kyllä, eräs maailmankuulu oopperalaulaja.	*E*vet, dünyad*a* tanınm*ı*ş bir op*e*ra şarkıcıs*ı*.
Me haluamme katsella balettia!	Biz bir bal*e* görmek ist*i*yoruz.
Tänä iltana esitetään Tshaikovskin baletti *“Pähkinänsärkijä”*.	Bu akş*a*m Çayk*o*vski’nin *‘Fındıkkıran’* bales*i* oyn*u*yor.
Mihin aikaan esitys on/alkaa?	Tems*i*l s*a*at kaçt*a*dır?
Kuinka kauan teatteriesitys kestää?	Ti*a*tro temsil*i* ne kad*a*r sür*e*r?
Paljonko teatterilippu maksaa?	Ti*a*tro bilet*i* ne kad*a*r?
Voisinko saada ohjelman?	Bir progr*a*m al*a*bil*i*r miyim?
Missä ovat paikkamme?	Koltuklarım*ı*z n*e*rede?
Meidän paikkamme ovat permannolla kolmannessa ja neljännessä rivissä.	Biz*i*m koltuklarım*ı*z parterd*e* üçünc*ü* ve dördünc*ü* sırad*a*.
Teidän paikkanne ovat parvekkeella viidennessä ja kuudennessa rivissä.	Siz*i*n koltukların*ı*z balkond*a* beşinc*i* ve altınc*ı* sırad*a*
Heidän paikkansa ovat kolmannen aition toisessa rivissä.	Onlar*ı*n koltuklar*ı* üçünc*ü* l*o*canın ikinc*i* sırasınd*a*.
Ne ovat näyttämöstä kovin kaukana.	Sahned*e*n çok uzakt*a*dır.

Eikö sinulla ole kiikaria mukanasi?	Dürbün*ü*n yanınd*a* yok mu?
Pidittekö esityksestä?	Temsil*i* beğendin*i*z mi?
Kyllä, esitys oli loistava.	*E*vet, tems*i*l harikaydı.
Näyttelijätyö oli unohtumaton.	Aktörler*i*n oyun*u* unutulmazd*ı*.

6.3. ELOKUVATAIDE — 6.3. FİLM SANAT*I*

Menisimmekö tänä iltana elokuviin?	Bu akş*a*m sin*e*maya gidel*i*m mi?
Haluatteko tosiaan, että menemme elokuviin?	Gerçek*t*en sinemay*a* gitmemiz*i* ist*i*yor musun*u*z?
Se on oikein hyvä ajatus.	Bu çok iy*i* bir fik*i*r.
Mikä elokuva menee tänään *Palace* –elokuvateatterissa?	*Palace* sinemasınd*a* bug*ü*n hangi film oyn*u*yor?
Milloin näytös alkaa?	Tems*i*l s*a*at kaçt*a* başl*ı*yor?
Kuinka kauan näytös kestää?	Tems*i*l ne kad*a*r sür*e*r?
Paljonko elokuvalippu maksaa?	Sin*e*ma bilet*i* ne kad*a*r?
Minkälaiset elokuvat miellyttävät teitä eniten?	Ne tür filml*e*r en çok hoşunuza gid*i*yor?
Eniten minua miellyttävät…	En çok ... hoşum*a* gid*i*yor.
animaatioelokuvat.	animasyon filmler*i*
dokumenttielokuvat.	belges*e*l filml*e*r
jännityselokuvat/thrillerit.	geril*i*m filmler*i*
kauhuelokuvat.	kork*u* filmler*i*
komediat.	komedil*e*r
musiikkikomediat.	müzik*a*l komedil*e*r
piirretyt elokuvat	animasyon filmleri
rikoselokuvat.	polisiy*e* filml*e*r
seikkailuelokuvat.	macer*a* filmler*i*
taide-elokuvat.	san*a*t filmler*i*
tieteiselokuvat.	bil*i*m kurg*u* filmler*i*
toimintaelokuvat.	aksiyon filmler*i*

Kuka on ohjannut tämän elokuvan?	Bu film*i*n yönetmen*i* kim?
Onko ohjaaja Sem*i*h Kaplanoglu?	Yönetm*e*n Sem*i*h Kaplanoğlu mu?
Kuka näyttelee tässä elokuvassa?	Bu filmd*e* kim oyn*u*yor?
Kuka näyttelee naispääosaa?	Kim kad*ı*n başrol oyn*u*yor?
Onko tämä elokuva palkittu?	Bu film öd*ü*l alm*ı*ş mı?
Tämä elokuva on saanut parhaasta miesosasta *Oskar*-palkinnon.	Bu film, erk*e*k başoyunc*u* iç*i*n '*O*skar' ödülün*ü* alm*ı*ş.
Kuka hän on?	O k*i*mdir?

Perussanastoa:
aaria *a*rya
aihe kon*u*
baletti bal*e*
draama dram
dramaturgi oy*u*n yazar*ı*
elokuva sin*e*ma, film
elokuvalippu s*i*nema bilet*i*
elokuvateatteri sin*e*ma binas*ı*
ensi-ilta ilk tems*i*l
esitys tems*i*l
filmi film
harjoitus pr*o*va
kaupunginteatteri şeh*i*r tiatros*u*
kiertue turn*e*
kirjailija yaz*a*r
komedia komed*i*
konsertti kons*e*r
konserttisali kons*e*r salon*u*
konservatorio konservatuv*a*r
koreografia koreograf*i*
kriitikko eleştirmec*i*
kulissit kul*i*s
kuoro k*o*ro
käsikirjoitus sen*a*ryo
käsikirjoittaja sen*a*ryo yazar*ı*
laulaja şarkıc*ı*
laulajatar kad*ı*n şarkıc*ı*
lavastaa dek*o*r hazıralam*a*k
lavastaja sahn*e* dekoratör*ü*
lavasteet dek*o*r
musiikki müz*i*k
musiikkielokuva müzikl*i* film
musiikkikomedia müzikl*i* komed*i*
musiikkiteos müz*i*k eser*i*
musiikkitiede müz*i*k bilim*i*
musiikkitieteilijä müz*i*k bilimc*i*
musikaali müzik*a*l
musikantti, muusikko müzisy*e*n
nukketeatteri k*u*kla tiatros*u*
näytellä oynam*a*k

Temel sözlük:
näytelmä oy*u*n, piy*e*
moderni ~ çağd*a*ş oy*u*n
näyttelijä oyunc*u*
näyttelijätär kad*ı*n oyunc*u*
näyttämö sahn*e*
näytös perd*e*
ohjaaja yönetm*e*n
ohjata yönetm*e*k
ohjelma progr*a*m
ohjelmisto repertu*a*r
operaattori görünt*ü*
ooppera op*e*ra
oopperalaulaja op*e*ra şarkıcıs*ı*
operetti oper*e*t
orkesteri orke*stra*
orkesterinjohtaja ork*e*stra şef*i*
Oscar –palkinto Oskar ödül*ü*
palkinto öd*ü*l
permanto part*e*r
pääosa başr*o*l
pääosan esittäjä başoyunc*u*
sovitus düzenlem*e*
rooli rol
roolihahmo rol al*a*n kiş*i*
sävellys best*e*
säveltäjä bestec*i*
säveltää bestelem*e*k
teatteri tiy*a*tro
tragedia trajed*i*
tuottaja yapımc*ı*
valtionteatteri devl*e*t tiyatros*u*
varjoteatteri karag*ö*z tiyatros*u*
väliaika antr*a*kt
yksinäytöksinen bir perdel*i*k
äänensävy ses ton*u*
ääni ses; **äänitys** ses kayd*ı*
äänilevy plak;
ääninauha ses band*ı*
äänitarkkailija gözlemc*i* oy
äänittää ses kaydetm*e*k

6.4. MUITA KULTTUURI-KOHTEITA	6.4. BAŞK*A* KÜLT*Ü*R NESNELER*İ*
Tänään haluamme mennä…	Bug*ü*n ... gitm*e*k ist*i*yoruz.
eläintarhaan	hayvan*a*t bahçesin*e*
messuille	fuar*a*
näkötorniin	manzar*a* kulesin*e*
näyttelyyn	sergiy*e*
sirkukseen	sirk*e*
taidenäyttelyyn	san*a*t sergisiy*e*
teollisuusnäyttelyyn	sanay*i* sergisin*e*
Missä sijaitsee kansalliskirjasto?	Ulus*a*l küt*ü*phan*e* n*e*rede?
Voisinko saada kirjastokortin?	Bir kütüphan*e* kart*ı* alabil*i*r miy*i*m?
Haluaisin saada kirjastokortin.	Küt*ü*phan*e* için abonm*a*n kart*ı* ist*i*yorum.
Mitkä ovat lukusalin aukioloajat?	Okum*a* salon*u* h*a*ngi sa*a*tler çalış*ı*r?
Onko kaupungissa …?	Buras*ı* ... var mı?
arkeologista museota	Arkeoloj*i* Müzes*i*
etnografista museota	Etnogr*a*fya Müzes*i*
historiallista museota	Tarih*i* Müzes*i*
merenkulkumuseota	Den*i*z Müzes*i*
muoti- ja pukumuseota	M*o*da ve Giy*i*m Müzes*i*
sotamuseota	Asker*î* Müz*e*
Milloin … avataan / suljetaan?	… ne zam*a*n açıl*ı*yor / kapan*ı*yor?
Anatolian sivilisaatiomuseo	Anadol*u* Medeniyetler*i* Müzes*i*
Atatürkin mausoleumi	Anıtkab*i*r Müzes*i*
Sofian kirkkomuseo	*A*ya Sofya Müzes*i*
Topkapin palatsin museo	Topkap*ı* Saray*ı* Müzes*i*
Vapaustaistelun museo	Kurtul*u*ş Savaş*ı* Müzes*i*
Vedenalaisen arkeologian museo	Sualt*ı* Müzes*i*
Museo avataan kello kymmenen ja suljetaan kello viisi.	Müz*e* sa*a*t ond*a* açıl*ı*yor ve sa*a*t beşt*e* kapan*ı*yor.
Onko se auki sunnuntaisin?	Paz*a*r günler*i* aç*ı*k mı?
Kyllä, se on auki sunnuntaina.	*E*vet, paz*a*r günler*i* aç*ı*ktır.
Maanantaisin museo on kiinni.	Müz*e* pazartes*i* gün*ü* kapal*ı*dır.
Onko teillä lippua?	Biletin*i*z var mı?

Mistä voin ostaa liput?	Biletler*i* n*e*reden alabil*i*rim?
Paljonko pääsylippu maksaa?	Gir*i*ş ücret*i* kaç*a*dır?
Saavatko lapset, eläkeläiset ja invalidit alennuksen?	Çoc*u*k, emekl*i* ve mal*u*l iç*i*n indir*i*m var mı?
Pääsy on vapaa.	Gir*i*ş serb*e*sttir.
Olkaa hyvä, jättäkää laukkunne säilytykseen.	L*ü*tfen, çantanız*ı* gardırob*a* bır*a*kınız.
Saako vapaasti valokuvata?	Res*i*m çekm*e*k serb*e*st mi?
Kamerat ja valokuvaaminen ovat kiellettyjä.	K*a*mera ve fotor*a*f çekm*e*k yas*a*ktır.
Missä päin taidenäyttely on esillä?	San*a*t sergis*i* n*e*rededir?
Olkaa hyvä ja seuratkaa opasta!	Kılavuz*u* tak*i*p *e*diniz, l*ü*tfen!
Milloin alkaa opastettu museo kierros?	Kılavuzl*u* müz*e* tur*u* ne zam*a*n başl*ı*yor?
Paljonko oppaan vuokraus maksaa?	Rehb*e*r kiralam*a*k ne kad*a*r?
Puhuuko opas englantia?	Kılav*u*z İngil*i*zce bil*i*r mi?
Hän osaa englantia, suomea ja turkkia.	İngil*i*zce, F*i*nce ve T*ü*rkçe bil*i*r.
En tarvitse opasta.	Kılavuz*a* ihtiyac*ı*m yok.
Mistä voin saada luettelon?	Bir katal*o*g n*e*reden alabil*i*rim?
Tuolta, olkaa hyvä.	*O*radan, b*u*yurun.

Kulttuurisanastoa: / *Kültüre ait sözlük:*

akatemia akademi
- **maatalous-** Ziraat Akademis*i*
- **tiede-** Bil*i*m Akademis*i*
- **musiikki-** Müz*i*k Akademis*i*
- **Sibelius-** Sib*e*lius Akademis*i*
- **sotilas-** harp akademis*i*
- **taide-** San*a*t Akademis*i*
- **katedraali** katedr*a*l
- **kirkko** kilis*e*
- **katolinen ~** Katol*i*k kilis*e*
- **ortodoksinen ~** Ortod*o*ks kilis*e*
- **vapaakirkko** Serb*e*st kilis*e*

korkeakoulu yüks*e*k ok*u*l, üniversit*e*
- **ammatti-** san*a*t yüks*e*k okul*u*
- **eläintieteellinen ~** veterin*e*r yüks*e*k okul*u*
- **kauppa-** yüks*e*k ticar*e*t okul*u*
- **sota-** asker*i* okul
- **musiikki-** yüks*e*k müz*i*k okul*u*
- **taide-** san*a*t yüks*e*k okul*u*
- **teknillinen ~** tekn*i*k üniversit*e*

maailmanperintö düny*a* miras*ı*

museo müz*e*
- **arkeologinen ~** arkeoloj*i* müzes*i*
- **historiallinen ~** tar*i*h müzes*i*
- **kansallis-** mill*i* müzes*i*
- **Sibelius-** Sib*e*lius Müzes*i*
- **Suomen kansallis-** Finlandiya Mill*i* Müzes*i*
- **musiikki** müz*i*k
  - **-kilpailu** müz*i*k yarış*ı*
  - **-kirjasto** müz*i*k küt*ü*phanes*i*
  - **-koulu** müz*i*k okul*u*
  - **-tiede** müz*i*k bilim*i*
- **musiikkitieteilijä** müzikolog / müzik bilimc*i*

musiikkitieteellinen müzikoloj*i*k
opisto enstit*ü*
kansan- halk enstitüs*ü*
kauppa- ticar*e*t enstitüs*ü*
musiikki- müz*i*k enstitüs*ü*
tiede bil*i*m
tiede/keskus bil*i*m merkez*i*
-kunta fakült*e*
-mies bil*i*m adam*ı*
-yhteisö bil*i*m topluluğ*u*
-yliopisto bil*i*m üniversites*i*
tieteellinen bilims*e*l
tieto bilg*i*
tieto/kirjasto bilg*i* küt*ü*phanes*i*
-kone bilg*i*say*a*r
tietoliikenne uz iletiş*i*m / telekomünikasy*o*n
-lähde bilg*i* kaynağ*ı*
-pankki bilg*i* bankas*ı* -
-sanakirj ansikloped
-taito knowhow
-toimisto hab*e*r ajans*ı*
-varkaus ver*i* hırsızlığ*ı*
-vuoto bilgilendirm*e*
tietojenkäsittely bilg*i* işl*e*m
yliopisto üniversit*e*
katolinen ~ katol*i*k üniversit*e*
valtion ~ devl*e*t üniversites*i*
vapaa ~ serb*e*st üniversit*e*
yliopistorakennus üniversit*e* binas*ı*

Viisaita sanontoja ja sananlaskuja: | *Akıllı deyimler ve ata sözleri:*

Viisas vihollinen on tyhmää ystävää parempi.	Akıls*ı*z dostt*a*n akıll*ı* düşm*a*n hayırl*ı*dır.
Tieto on valtaa.	Bilg*i* kuvv*e*ttir.
Tieto on voimaa.	Bilgil*i* ad*a*m güçl*ü* ol*u*r.
Tyhmästä päästä saa koko kroppa (jalat) kärsiä.	Akıls*ı*z baş*ı*n cazasın*ı* ayakl*a*r çek*e*r.
Ei tyhjä säkki pystyssä pysy.	Boş çuv*a*l ayakt*a*/dik durm*a*z.
Tyhja tynnyri se vasta kolisee.	Boş fıç*ı* çok tıngırd*a*r.
Viisas mies on vahva.	Bilgil*i* ad*a*m güçl*ü* ol*u*r.
Tieto on valtaa.	Bilg*i* kuvv*e*ttir.
Viisas ajattelee ennen kuin sanoo, tyhmä sanoo ajattelematta.	Akıll*ı* söyl*e*meden düşün*ü*r, akıls*ı*z düş*ü*nmeden söyl*e*r.
Viisaus ei ole iässä vaan päässä.	Ak*ı*l yaşt*a* değ*i*l, başt*a*dır.
Niin monta mieltä kuin päätä/miestä.	Her başt*a* bir ak*ı*l var.

7. VAPAA-AIKA

Joka ilta tulen töistä kotiin työn uuvuttamana.
Ammattini on hyvin rasittava, mutta minulla on myös vapaata aikaa.
Vapaahetkinäni, vastapainoksi raskaalle työlleni, puuhaan rentouttavia asioita.
Käyn muutaman keran viikossa urheilemassa ja kuntosalilla.

7. BOŞ VAK*İ*T

Her akş*a*m çalışmakt*a*n bit*a*p işten eve gel*i*rim.
Mesleğ*i*m çok yoruc*u*dur, *a*ma boş zaman*ı*m da var.
Boş anlarımd*a*, ağ*ı*r işim*e* karşıl*ı*k olar*a*k, dinlendiric*i* işl*e*r yap*a*rım.
Haftad*a* birk*a*ç ker*e* spor*a* ve f*i*tnes salonun*a* gid*e*rim.

7.1. RANTALOMALLA

Kolmella suunnalla Turkki rajoittuu meriin.
Nämä meret ovat melko puhtaita ja niiden vesi on lämmintä, mutta suolaista.
Meillä on tarkoitus viettää lomamme rannikolla.
Olemme tottuneet uimaan meressä.
Edes hait eivät häiritse.

7.1. DENIZD*E*

Türkiye'n*i*n üç yanınd*a* denizl*e*r var.
Bu denizl*e*r old*u*kça tem*i*zdir ve suları sıc*a*ktır, f*a*kat tuzl*u*dur.
T*a*tilimiz*i* denizd*e* geçirmey*e* niyetim*i*z var.
Denizd*e* yüzmeğ*e* alışt*ı*k.
Köp*e*k balıklar*ı* bil*e* rahats*ı*z *e*tmiyor.

7.1.1. Uimarannalla

Onko täällä päin rauhallista uimarantaa?
Missä on seudun paras hiekkaranta?
Onko matka käveltäväksi pitkä?
Meneekö uimarannalle bussia?
Onko ranta hiekkaa vai kalliota?
Minkälainen on merenpohja?

Merenpohja on …
hiekkaa .
kallioinen.

7.1.1. Plâjta

B*u*ralard*a* sak*i*n bir plaj var mı?
Bölgedek*i* en iy*i* kums*a*l n*e*rede bulun*u*yor?
Yürüy*e*rek uz*a*k mı?
Plaj*a* gid*e*n otob*ü*s var mı?
Plaj kuml*u* mu, kayal*ı* mı?
Den*i*z dib*i* n*a*sıl?

Den*i*z dib*i* …
kuml*u*k.
kayal*ı*. .

kivikkoinen.	taşl*ı*k.
savinen.	balç*ı*k.
mutainen.	çamurl*u*.
Anteeksi, missä on pukukoppi?	*A*ffed*e*rsiniz, soyunm*a* yer*i* n*e*rede?
Onko uiminen täällä vaarallista?	B*u*rad*a* yüzm*e*k tehlikel*i* mi?
Onko meressä veden alaisia… ?	Denizd*e* sualt*ı* ... var mı?
kallioita	kayalar*ı*
kiviä	taşlar*ı*
virtauksia	akıntılar*ı*
Onko meressä ...?	Denizd*e* … var mı?
haita	köp*e*k balıklar*ı*
kilpikonnia	kaplumbağ*a*
myrkyllisiä käärmeitä	zehirl*i* yıl*a*n
maneetteja	den*i*z anas*ı*
merileviä	su yosunlar*ı*
simpukoita	midyel*e*r
Minkälaista on merivesi?	Den*i*z suy*u* n*a*sıl?
Onko vesi suolaista vai makeaa?	Su tuzl*u* mu ya da tatl*ı* mı?
Mikä on veden lämpötila?	Suy*u*n sıcaklığ*ı* kaç derec*e*dir?
Merivesi on …	Den*i*z suy*u* …
haaleata.	ıl*ı*ktır.
kovin suolaista.	çok tuzl*u*dur.
kovin kylmää.	çok soğ*u*ktur.
lämmintä.	sıc*a*ktır.
puhdasta.	tem*i*zdir.
likaista.	p*i*stir.
Mistä mereen mennään?	N*e*rede deniz*e* giril*i*r?
Ei mistään!	Hiç bir yerd*e*!
Täällä uiminen kielletty!	B*u*rada suy*a* girilm*e*z!
Uinti meressä on kielletty.	Deniz*e* girm*e*k yas*a*ktır.
Täällä käy voimakas virta.	B*u*rada kuvvetl*i* ak*ı*m var.
Osaatko sinä edes uida?	Yüzm*e* bil*e* biliy*o*r musun?
Osaatteko te uida?	Yüz*e*biliy*o*r musunuz?
Osaan uida. / En osaa uida.	Yüz*e*bil*i*yorum. / Yüz*e*miyorum.
Kyllä, olen oikein hyvä uimari.	*E*vet, ben çok iy*i* yüzüc*ü*yüm.

Ruvetaanpa uimaan!	Yüzel*i*m!
Pulahdetaanpa mereen!	Deniz*e* girel*i*m!
En halua etääntyä kovin kauas rannasta.	Kıyıd*a*n çok uzakl*a*şmak ist*e*miyorum.
En osaa uida.	Yüz*e*miyorum.
Jalat eivät yllä pohjaan.	Dib*i* yok.
Onko tässä kovinkin syvää?	B*u*rada çok der*i*n mi?
Montako metriä?	Kaç m*e*tre?
Onko rannalla ...?	Deniz kıyısında ...var mı?
hengenpelastajaa	cankurtar*a*n
hengenpelastusasemaa	cankurtar*a*n istasyon*u*
lapsille omaa allasta	çoc*u*k havuz*u*
suihkua	duş
Voiko ... uida?	... yüzülür mü?
meressä	Denizd*e*
joessa	Nehird*e*
järvessä	Göld*e*
Bosborin salmessa	*İ*stanb*u*l Boğazı'nd*a*
Kultaisessa sarvessa	H*a*liç't*e*
Mustassameressä	Karadeniz'd*e*
Marmaranmeressä	M*a*rmara deniz*i*'nd*e*
Välimeressä	*A*kden*i*z'd*e*
Otan aurinkoa/auringonkylpyjä.	Gün*e*ş banyos*u* yap*ı*yorum.
Paistattelen auringossa.	Güneşlen*i*yorum.
Päivetyn hitaasti/nopeasti.	Zor/ Çab*u*k karar*ı*yorum.
Palan auringossa hetkessä.	Güneşt*e* bir *a*nide yan*ı*yorum.
Olen vaaleaverinen.	Sarış*ı*nım.
Eräs henkilö sai auringonpistoksen.	Birisin*i* gün*e*ş çarpt*ı*.
Olkaa hyvä ja kutsukaa lääkäri!	L*ü*tfen, doktor*u* çağ*ı*rın!
Eräs mies oli hukkumaisillaan.	Bir ad*a*m az kald*ı* boğulcakt*ı*.
Onko rannalla hengenpelastajaa?	Plâjd*a* cankurtar*a*n v*a*r mı?
Kutsukaa nopeasti hengenpelastaja!	Çabuc*a*k cankurtaran*ı* çağ*ı*rın!
Odotamme ...	...bekl*i*yoruz.
hengenpelastajaa	Cankurtar*a*n*ı*
ambulanssia	Cankurtar*a*n arabasın*ı*

lääkäriä	Doktor*u*
Etsimme ...	... ar*ı*yoruz.
pelastuspistettä	Cankurtar*a*n istasyonun*u*
pelastusliiviä	Cankurtar*a*n yeleğ*i*
pelastusrengasta	Cankurtar*a*n simid*i*
pelastusvenettä	Fil*i*ka

7.1.2. Uima-altaalla / *7.1.2. Yüzme havuzunda*

Mistä pääsee altaaseen?	N*e*rede havuz*a* giril*i*r?
Onko lapsille omaa allasta?	Çoc*u*k havuz*u* var mı?
Onko suihkua?	Duş var mı?
Peritäänkö suihkun käytöstä maksu?	Duş*u*n kullanılmas*ı* ücretl*i* midir?
Haluan vuokrata hytin.	Bir kab*i*n kir*a*lam*a*k ist*e*rim.
Anteeksi, mistä saa päivänvarjoja?	Pard*o*n, şemsiy*e* n*e*rede ver*i*yorl*a*r?
Paljonko on päivämaksu varjosta?	Bir günl*ü*k şemsiy*e* fiyat*ı* ne kad*a*r?
Päivämaksu päivänvarjosta	Bir günl*ü*k şemsiy*e* fiyat*ı*
on viisi euroa.	beş euro.
Päivänvarjo ja lepotuoli ovat	Şemsiy*e* ve şezl*o*ng
maksullisia/maksuttomia.	ücretl*i*dir/ücrets*i*zdir.
Ne kuuluvat hotellille.	Onl*a*r otel*e* a*i*t.
Käy suihkussa ennen altaaseen	Havuz*a* g*i*rmeden *ö*nce duş alm*a*k
menoa!	ş*a*rttır.

7.1.3. Ajanvietettä / *7.1.3. Eğlenme*

Paljonko maksaa päivän kestävä	Yak*ı*n adalar*a* günübirl*i*k yat
purjehdusretki lähisaarille?	gezis*i* ne kad*a*r?
Sisältyykö siihen hintaan lounas?	*Ö*ğle yemeğ*i* bu ücret*e* dah*i*l mi?
Annetaanko ryhmille alennusta?	Grupl*a*r*a* indir*i*m var mı?

Onko teillä ... vuokrattavana?	... kiral*ı*k var mı?
veneitä	Sand*a*l
pikaveneitä	Sür*a*t teknes*i*
polkuveneitä	Su bisiklet*i*
vesisuksia	Su kayağ*ı*
vesiskoottereita	J*e*tski
lainelautoja	Sörf

Haluan vuokrata …	... kiralam*a*k ist*i*yorum.
veneen.	Sand*al*

vesisukset.	Su kayağ*ı*
moottoriveneen.	Mot*o*rb*o*t
Paljonko on sen vuokra/hinta ...?	... kiras*ı* / fiat*ı* ne kad*a*r?
tunnilta	Bir s*a*atl*i*k
kolmelta tunnilta	Üç saatl*i*k
päivältä	Bir günl*ü*k
Haluatko, että … ?	... istiy*o*r musun?
otamme vähän aurinkoa	Bir*a*z güneşt*e* yanmamız*ı*
uimme vähän	B*i*raz yüzmemiz*i*
menemme suihkuun	Bir duş almamız*ı*
Haluan, että teemme pitkän veneretken. Osaatko sinä soutaa?	Sand*a*lla uz*u*n bir gezint*i* yapm*a*k ist*i*yorum. Kürek çek*e*bil*i*r misin?
Hyvä, lähdetään heti!	Tam*a*m, hem*e*n gidel*i*m!
Onko teillä lainelautailukoulua?	Sörf okulun*u*z var mı?
Voimmeko harrastaa täällä vesihiihtoa?	B*u*rada su kayakçıl*ı*k yap*a*bil*i*r miyiz.
Voimmeko vuokrata varusteet?	Teçh*i*z kiralayabil*i*r miyiz?
Haluamme kalastella.	Bal*ı*k avlam*a*k ist*e*riz.
Voimmeko täällä päin kalastella?	B*u*ralard*a* bal*ı*k tut*a*bil*i*r miyiz?
Onko kalastus sallittua?	Bal*ı*k tutmay*a* iz*i*n veril*i*r mi?
Onko sukelluskalastus sallittua?	Den*i*z altınd*a* bal*ı*k avlan*ı*r mı?
Kalastus on täällä kielletty.	B*u*rada balıkçıl*ı*k yas*a*ktır.

7.1.4. Ajanvietesanastoa / *7.1.4. Eğlenme sözlüğü*

aallokko çalkant*ı*
aallonmurtaja dalg*a*kır*a*n
aalto dalg*a*
auringonkylpy gün*e*ş banyos*u*
  ottaa auringonkylpyjä gün*e*ş banyos*u* yapm*a*k
aurinko gün*e*ş
  ottaa aurinkoa güneşlenm*e*k
Bospori İstanbul Boğaz*ı*
Bosborin salmi İst*a*nbul Boğaz*ı*
hengenpelastaja cankurtar*a*n
hengenpelastusasema cankurtar*a*n kulübes*i*
hiekka kum
ilmapatja şişm*e* yat*a*k
joki ırm*a*k, neh*i*r, çay
järvi göl
kalasta bal*ı*k avlam*a*k, bal*ı*k tutm*a*k
kalastusvene balıkç*ı* teknes*ı*
kallio kay*a*
kuuma sıc*a*k
kylmä soğ*u*k
lahti koy, körf*e*z
lainelauta sörf
lasten allas çoc*u*k havuz*u*

lasten uimaranta çoc*u*k plaj*ı*
leirintäalue kamp yer*i*
lepotuoli şezl*o*ng
lomakylä tat*i*l köy*ü*
lämmin sıc*a*k
lämpötia sıcakl*ı*k
maneetti den*i*zanas*ı*
merenranta den*i*z kıyıs*ı*
meren pohja den*i*z dib*i*
meri den*i*z
niemi yar*ı*mad*a***,** bur*u*n
pelastusliivit can yeleğ*i*
pelastusrengas can simid*i*
pelastusvene fil*i*ka
pukukoppi soyunm*a* kulübes*i*
pystyttää teltta ~ çad*ı*r kurmak
päivettyä kararm*a*k
rannikko sah*i*l
rinkka, selkäreppu sırt çantas*ı*
saari ad*a*
salmi boğ*a*z
suihku duş
sukellusvene denizalt*ı*
sukeltaa dalm*a*k
suolainen tuzl*u*
teltta çad*ı*r
telttasänky sef*e*r karyolas*ı*
termospullo termo*s*
uida yüzm*e*k
uima-allas yüzm*e* havuz*u*
uimaranta plâj
yleinen ~ halk plâj*ı*
yksityinen ~ öz*e*l plâj
maksullinen ~ üçretl*i* plâj
vaarallinen tehlikel*i*
vedenalainen denizalt*ı*, sualt*ı*
varusteet teçh*i*z
vene sand*a*l, kay*ı*k
vesi su
  juoma- içm*e* suy*u*
  makea ~ tatl*ı* su
  suolainen ~ tuzl*u* su
  mineraali- mad*e*n suy*u*
vesihiihto su kayakçılığ*ı*
vesiskootteri jetsk*i*
virta cerey*a*n
voimakas kuvvetl*i*
vuokra kir*a*
vuokrata kiralam*a*k
vuoristo dağl*ı*k, dağl*a*r

7.1.5. Leirintä / *7.1.5. Kamping*

Tänä vuonna aiomme viettää kesälomamme Mustanmeren rannalla olevalla leirintäalueella. — Yaz tatilimiz*i* bu yıl Karaden*i*z kıyısındak*i* bir kampt*a* geçirece*ğ*im.
Nautimme leiri(ntä)elämästä. — Kamp hayatınd*a*n hoşlan*ı*yoruz.
Onko näillä seuduilla leirintäaluetta? — B*u*ralard*a* bir kamp yer*i* var mı?
Kuinka kaukana täältä on seuraava kylä? — Bund*a*n sonrak*i* köy ne kad*a*r uz*a*ktır?
Mistä löytyy seudun paras uimaranta? — Bölgedek*i* en iy*i* plâj n*e*rede bulun*u*yor?
Meneekö/onko sinne ...? — *O*raya ... var mı?
  kävelytietä — y*a*ya yol*u*
  oikotietä — kestirm*e* yol
  polkua — pat*i*ka

Onko teillä leirintäopasta?	Kamp rehberin*i*z var mi?
Onko täällä lähellä leirintäaluetta?	B*u*raya yak*ı*n kamp yer*i* var mı?
Onko tällä leirintäalueella toimilupa?	Buras*ı* lisansl*ı* kamp yer*i* mi?
Voimmeko leiriytyä tänne?	B*u*raya kamp kurabil*i*r miyiz?
Haluamme jäädä yhdeksi yöksi?	Bir gec*e* kalm*a*k ist*i*yoruz.
Voimmeko vuokrata teltan?	Çad*ı*r kiralay*a*bil*i*r miyiz?
Paljonko leirintäalueella veloitatte ... ?	Kampt*a* ... fiy*a*t ne kad*a*r?
vuorokaudelta/ viikolta	bir gün iç*i*n/ bir haft*a* iç*i*n
teltasta	çad*ı*r iç*i*n
matkailuperävaunusta	karav*a*n iç*i*n
Onko leirillä sähkövirta- ja juomavesipisteitä?	Kampt*a* elektrikl*i* ve içec*e*k su il*e* alanl*a*r var mı?
Onko yhteiskeittiötä?	Ort*a*k mufak var mı?
Missä sijaitsevat … ?	… n*e*rede bulun*u*yor?
asunnot	Meskenler*i*
keittiö	Mutf*a*k
suihkut	Duşl*a*r*ı*
käymälät	Tuvaletler*i*
Mihin voimme heittää roskat?	Çöpler*i* n*ere*ye atal*ı*m?
Voimmeko sytyttää nuotion?	At*e*ş yak*a*bil*i*r miyiz?
Paljonko vuokraa peritään autosta?	Arab*a* iç*i*n kir*a* ne kad*a*r?
Onko täällä lähistöllä … ?	B*u*raya yak*ı*n ... var mı?
apteekkia	eczan*e*
baari	bar, büf*e*, kafet*e*rya
golfkenttää	golf sahas*ı*
kahvilaa	kahv*e*, kaf*e*, kafet*e*rya
kuntosali	spor salon*u*
oluttupaa	b*i*rahan*e*
ostoskeskusta	alış ver*i*ş merkez*i*
posti	p*o*sta
paikoitusalue	otop*a*rk
ravintolaa	lok*a*nta
sauna	sauna
supermarkettia	süpermark*e*t
tenniskenttää	t*e*nis kort*u*

7.1.6. Leirintäsanastoa

asunto mesk*e*
asuntoauto kamp arabas*ı*
juomavesi içm*e* suy*u*
kaasuliesi gaz ocağ*ı*
kalastaa bal*ı*k avlam*a*k
kaukana uz*a*k/uzakt*a*
korkkiruuvi tirbuş*o*n
kielletty yas*a*k
kylä köy
leiri, leirintä kamp, kamp*i*ng
leirintäalue kamp yer*i*
makuupussi uyk*u* çuval*ı*
nuotio kamp ateş*i*
oikotie kestirm*e* yol
onkia olt*a* atm*ak*
patikoiden yürüyer*e*k
pesuhuone temizl*i*k odas*ı*
polku pat*i*ka/yay*a* yol*u*
purkinavaaja tenek*e* açacağ*ı*

7.1.6. Kampa ait sözlük

rinkka sırt çantas*ı*
roskat çöp
roskapönttö çöpl*ü*k
suihku duş
sytyttää nuotio at*e*ş yakm*a*k
sähkövirta elektr*i*k akım*ı*
taskulamppu el feneri*i*
teltta çad*ı*r
telttasänky seyah*a*t yatağ*ı*
termospullo t*e*rmos
tulitikkulaatikko kibr*i*t kutus*u*
vesi su
vessa yüznumar*a*
WC tuval*e*t, ayakyol*u*, ken*e*f
virittää teltta çad*ı*r kurm*a*k
vuokrata kiralam*a*k
yöpyä geceleme*e*k
yövartija gec*e* bekçis*i*
ötökkä böc*e*k

7.2. LIIKUNTA JA URHEILU

7.2. İDMAN VE SPOR

7.2.1. Oletko hyvässä vedossa?

7.2.1. İyi durumda mısın?

Terve sielu terveessä ruumiissa!
Sağl*a*m kaf*a* sağl*a*m vücutt*a* bul*u*nur!

Harrastatteko liikuntaa ja urheilua?
İdm*a*n ve spor il*e* ilgilen*i*yor musun*u*z?

Harrastan kuntourheilua.
Sağl*ı*k spor*u* il*e* ilgilen*i*yorum.

Käyn säännöllisesti ...
Düzenl*i* olar*a*k ... gid*i*yorum.

hölkkäämässä. — jogging*a*
kuntouinnissa. — sağl*ı*k yüzümesin*e*
kuntosalilla. — f*i*tnes salonun*a*
lenkillä. — yürüyüş*e*
voimistelussa. — jimnastiğ*e*

Harrastan ...
... il*e* ilgilen*i*yorum.

ampumahiihtoa — Biatl*o*n
golfia — Golf

hiihtoa	Kay*a*k spor*u*
kuulantyöntöä	G*ü*lle atm*a*
kiekonheitto	Disk atm*a*
laskettelua	Yok*u*ş aşağ*ı* kay*a*k
miekkailua	Eskr*i*m
mäkihyppyä	Kay*a*k atlam*a*
painonnostoa	H*a*lter
pikaluistelua	Hız patinaj*ı*
pujottelua	Sl*a*lom
purjehdusta	Yelkencil*i*k
pyöräilyä	Bisikletçil*i*k
taitoluistelua	Artist*i*k patin*aj*
tennistä	t*e*nis
suunnistusta	yönlenm*e*
vuoristokiipeilyä	dağcıl*ı*k
yleisurheilua	atlet*i*zm
Urheiletko/Urheiletteko?	Spor yapıy*o*r musun/musunuz?
Kyllä, ... joka päivä.	*E*vet, her gün ...
harjoittelen	idm*a*n yap*ı*yorum.
nyrkkeilen	boks yap*ı*yorum.
painin	güreş*i*yorum.
Pelaan ...	... oyn*u*yorum.
amerikkalaista jalkapalloa	Amer*i*kan futbol*u*
jalkapalloa.	Futb*o**l***
jääkiekkoa.	Buz hokey*i*
lentopalloa.	Voleyb*o*l
koripalloa.	Basketb*o*l
käsipalloa.	Hentb*o*l
pöytätennistä.	M*a*sa tenis*i*
vesipalloa.	Su top*u*
Mikä on mieliurheilulajinne?	Sevdiğin*i*z spor hangis*i*dir?
Mieliurheilulajini on …	Sevdiğ*i*m spor ...
heitto/työntö.	atm*a*.
keihäänheitto.	cir*i*t atm*a*.
kiekonheitto.	disk atm*a*.
kuulantyöntö	güll*e* atm*a***.**
moukarinheitto.	çek*i*ç atm*a*.

hyppy:	atlam*a*:
kolmiloikka.	üç ad*ı*m atlam*a*.
korkeushyppy.	yüks*e*k atlam*a*.
pituushyppy.	uz*u*n atlam*a*.
seiväshyppy.	sır*ı*kla atlam*a*.

juoksu:	koş*u*:
estejuoksu.	engell*i* koş*u*.
keskimatkan juoksu.	ort*a* mes*a*f*e* koşus*u*.
maraton.	marat*o*n.
pikajuoksu.	kıs*a* mesaf*e* koşus*u*.
pitkänmatkanjuoksu.	uz*u*n mesaf*e* koşus*u*.
viestinjuoksu.	bayr*a*k koşus*u*.

uinti:	yüzm*e*:
perhosuinti .	keleb*e*k.
ponnahduslautahyppy.	tramplend*e*n atlam*a*.
rintauinti. / sammakkouinti.	kurbağalam*a*.
selkäuinti.	sırtüst*ü* yüzm*e*.
vapaauinti.	serb*e*st yüzm*e*.

talviurheilulajit:	kış sporlar*ı*:
hiihto.	kay*a*k / kayakçıl*ı*k.
hiihtourheilu.	kay*a*k spor*u*.
laskettelu.	yok*u*ş aşağ*ı* kay*a*k.
mäkihyppy.	kay*a*k atlam*a*.
pujottelu.	sl*a*lom.
viestinhiihto.	bayr*a*k kayağ*ı*.

vesiurheilu:	su spor*u*:
lainelautailu.	sörf.
melonta.	kür*e*k çekm*e*.
purjehdus.	yelkencil*i*k.
snorklaus.	şn*o*rkel.
soutu.	kür*e*k çekm*e*.
sukellus.	dalm*a*.
uinti.	yüzm*e*.
urheilukalastus.	sport*i*f balıkçıl*ı*k.
vesihiihto.	su kayağ*ı*.
vesipallo.	su top*u*.

7.2.2. Kilpailuja ja mestareita	***7.2.2. Yarışlar ve şampiyonlar***
joukkue:	tak*ı*m:
isäntäjoukkue	ev sahib*i* tak*ı*m
jalkapallojoukkue	futb*o*l takım*ı*
maajoukkue	mill*i* tak*ı*m
mestaruusjoukkue	şampiy*o*n takım*ı*
olympiajoukkue	olimpiy*a*t takım*ı*
vierasjoukkue	misaf*i*r tak*ı*m
mestari:	şampiy*o*n:
Euroopanmestari	Avr*u*pa şampiyon*u*
maailmanmestari	düny*a* şampiyon*u*
olympiamestari	olimpiy*a*t şampiyon*u*
mestaruus:	şampiyonl*u*k:
joukkue mestaruus	tak*ı*m şampiyonluğ*u*
yksilöllinen mestaruus	fert şampiyonluğ*u*
mestaruuskilpailuja:	şampiy*o*na:
Euroopan Mestaruuskilpailut	Avr*u*pa Şampiyonas*ı*
Maailmanmestaruuskilpailut	Düny*a* Şampiyonas*ı*
Olympiakisat	Olimpiy*a*t oyunlar*ı*
Olympialaiset 2010	Olimpiyatl*a*r 2010
Kesäolympialaiset	Yaz olimpiy*a*t oyunlar*ı*
Talviolympialaiset	Kış olimpiy*a*t oyunlar*ı*
Paraolympialaiset	Paralimp*i*k
pelejä:	oyunl*a*r:
joukkuepeli	tak*ı*m oyun*u*
yksilöpeli	ferd*i* oy*u*n
yksinpeli	bireys*e*l oyun
sopupeli	uzlaşm*a* oyun*u*
tasapeli	beraberl*i*k
Mikä on tulos?	Son*u*ç n*e*dir?
Ottelu Galatasaray – Beşiktaş päättyi lukemiin 1 – 0.	G*a*latasaray – Beşikt*a*ş karşılaş-masın*ı*n sonuc*u* eş*i*t 1 – 0.
Galatasaray voitti 1– 0.	Galatasar*a*y bir - sıf*ı*r gal*i*p geld*i*.
Beşiktaş hävisi 0 – 1 (nolla – yksi).	Beşiktaş 0 - 1 (s*ı*fır – bir) yenild*i*.
Kuka häviää / hävisi?	Kim yenil*i*yor / yenild*i*?

Kuka voittaa / voitti ...?	... kim kazan*ı*yor / kazand*ı*?
ensimmäisen sijan	Birinciliğ*i* /
toisen sijan	İkinciliğ*i*
kolmannen sijan	Üçüncülüğ*ü*

7.2.3. Urheilusanastoa

7.2.3. Spora ait sözlük

ammunta atıcıl*ı*k
jousiammunta okçul*u*k
kivääriammunta tüf*e*kle atıcıl*ı*k
pistooliammunt tabanc*a*yla
finaali fin*a*l
harjoit/us, -telu antrenm*a*n / idm*a*n
hiihto kayakçıl*ı*k
hiihtokenkä kayakç*ı* ayakkabıs*ı*
hiihtokeskus kayakçıl*ı*k merkez*i*
häähtää kay*a*k kaym*a*k
hävitä kaybetm*e*k
isku/lyönti vur*u*ş
jalkapallo *(peli)* futb*o*l
jalkapallo *(pallo)* futb*o*l top*u*
jalkapallofani fanat*i*k
jalkapallohullu futb*o*l hastas*ı*
jalkapalloilija futbolc*u*
jalkapallojoukkue futb*o*l takım*ı*
jalkapallo-ottelu futb*o*l maç*ı*
maali kal*e*
maalintekijä golc*ü*
maalivahti kalec*i*
paitsio ofs*a*yt
rangaistuspotku penalt*ı*
joukkue tak*ı*m
kotijoukkue ev sahib*i* tak*ı*m
vierasjoukkue misaf*i*r tak*ı*m
judo j*u*do
kannattaja taraft*a*r
kanootti k*a*no
karate kar*a*te
kilpailija yarışmac*ı* / yarışç*ı*
kilpailla yarışm*a* /rekab*e*t etm*e*k
kilpailu yar*ı*ş, yarışm*a*, rekab*e*t
kilpajuoksu koş*u* yarış*ı*
komiloikka üçl*ü* atlam*a*
koripallo basketb*o*l
koripalloilija basketbolc*u*
korkeushyppy yüks*e*k atlam*a*
kortti kart
keltainen kortti sar*ı* kart
punainen kortti kırmız*ı* kart
kuntosali f*i*tnes salon*u*
kuulantyöntö güll*e* atm*a*
kymmenottelu dekatl*o*n
käsipallo hentb*o*l
laskuvarjohyppy paraşütçül*ü*k
laskuvarjohyppääjä paraşütç*ü*
lenkkitossu, lenkkari gammaz
lentopallo voleyb*o*l
lentopalloilija voleybolc*u*
liikunta spor /jimast*i*k / harek*e*t
liikuntakasvatus bed*e*n eğitim*i*
liitokonelento plan*ö*r uç*uş*
luistel patinaj
lähtö, startti start
maajoukkue mill*i* tak*ı*m
maraton marat*o*n
melonta kür*e*k çekm*e*
mestari şampiy*o*n
mestaruus şampionl*u*k
mestaruuskilpailut şampiyon*a*
mitali mad*a*lya
kultamitali alt*ı*n mad*a*lya
hopeamitali güm*ü*ş mad*a*lya
pronssimitali bronz mad*a*lya
nyrkkeilijä boks*ö*r
nyrkkeillä boks yapm*a*k .

nyrkkeily boks
erä r*a*unt
kehä ring
tyrmäys n*o*kavt
olympiakisat olimpiy*a*t oyunlar*ı*
olympialaiset olimpiyatl*a*r
ottelu karşılaşm*a*, maç
jalkapallo- f*u*tbol maçı
nyrkkeily- boks maçı
hävitä ~ karşılaşmay*ı* kaybetm*e*k
voittaa ~ karşılaşmay*ı* kazanm*a*k
paini gür*eş*
kreikkalais-roomalainen ~ Gr*e*ko-Rom*e*n gür*e*ş
vapaapaini serb*e*st gür*e*ş
-kilpailu gür*e*ş yarış*ı*
-matto mind*e*r
painia güreşm*e*k
painija güreşç*i*
painonnostaja halterc*i*
painonnosto haltercil*i*k
paitsio ofs*a*yt
pelaaja oyunc*u*
pelikenttä oy*u*n sahas*ı*
pituushyppy uz*u*n atlam*a*
puoliaika haftay*ı*m
purjehdus yelkencil*i*k
purjelento planörcül*ü*k
purjelentokone plan*ö*r
purjelentäjä planörc*ü*
purjevene yat
rangaistuspotku penalt*ı*
rata pist
ratsastaja binic*i*
ratsastus binicil*i*k
snorkkeli ja maski şn*o*rkel ve m*a*ske
soutaa çekm*e*k
soutu kür*e*k çekm*e*
stadion st*a*dyum
startti start
sukellus dal*ı*ş
suunnistus yönlenm*e*
hiihto- kay*a*k yönlenmes*i*
yö- gec*e* yönlenmes*i*
syöttö serv*i*s atış*ı*
tasapeli beraberl*i*k
päättyä tasapeliin beraber-l*i*kle/ berabere bitm*e*k/kalm*a*k
tennis t*e*nis
-kenttä t*e*nis kort*u*
-maila t*e*nis raket*i*
-pallo t*e*nis top*u*
tenniksenpelaaja tenisç*i*
tuomari *(urh.)* h*a*k*e*m
uida yüzm*e*k
uima-allas yüzm*e* havuz*u*
uimahalli kapal*ı* yüzm*e* havuz*u*
uimari yüzüc*ü*
uinti yüzm*e*
urheilija sporc
urheilla spor yapm*a*k
urheilu spor
-auto spor arabas*ı*
-halli spor salon*u*
-hullu spor düşükün*ü*
-kenttä spor alan*ı*
-kilpailu spor yarış*ı*
-lotto spor lot*o*
-seura spor kulüb*ü*
valmentaja antren*ö*r
varapelaaja yed*e*k oyunc*u*
vastustaja r*a*k*i*p
vene kay*ı*k, tekn*e*
veneily kayıkçıl*ı*k / yelkencil*i*k
vesihiihto su kayağ*ı*
viisiottelu pentatl*o*n
voimistelu jimnast*i*k
voittaa kazanm*a*k
yleisurheilija atl*e*t
yleisurheilu atlet*i*zm
yleisurheilukilpailu atletizm yarış*ı*

8. RUOKA, RUOKAILU

Nälkä kasvaa syödessä!

8.1. RUOKATARVIKKEITA

8.1.1. Kasviksia

Sipuli uskoo olevansa hedelmä.

arbuusi karp*u*z
auringonkukka ayçiçeğ*i*
auringonkukkaöljy ayçiçekyağ*ı*
brysselinkaali Bruxelles lâh*a*nas*ı*
hapankaali lâh*a*na turşus*u*
hasselpähkinä fınd*ı*k
herkkusieni akmant*a*r
herne bezely*e*
hirssi dar*ı*
hunajameloni kav*u*n
härkäpapu bakl*a*
kaali lâh*a*na
kantarelli horozmantar*ı*, melk*i*
kastanja kest*a*ne
kasvikset sebz*e*
kasviöljy bitkis*e*l yağ
kaura yul*a*f
kaurapuuro yul*a*f ezmes*i*
keräsalaatti mar*u*l
kesäkurpitsa kab*a*k
kikherne noh*u*t
kookospähkinä hindist*a*n ceviz*i*
korintti kuşüzüm*ü*
korvasieni kuz*u* mantar*ı*
kukkakaali karnabah*a*r
kurkku salatal*ı*k, hıy*a*r
kurpitsa kab*a*k
kurpitsansiemenet kab*a*k çekirdeğ*i*

8. YEM*E*K, YEM*E*K YEM*E*

Açlık yedikçe artar!

8.1. ERZ*A*K

8.1.1. Zebze

Soğan kendisini meyve sanır.

kvitteni ayv*a*
lanttu kolz*a*
latva-artisokka engin*a*r
lehtisalaatti kıvırc*ı*k sal*a*ta, mar*u*l
leseet kep*e*k
linssi mercim*e*k
maa-artisokka y*e*relmas*ı*
maapähkinä y*e*rfıstığ*ı*
maissi mıs*ı*r
maissihiutaleet mıs*ı*r gevreğ*i*
manteli bad*e*m
mantelimassa badem ezmes*i*
meloni kav*u*n
munakoiso patlıc*a*n
nauris şalg*a*m
ohra arp*a*
okra b*a*mya
oliivi zeyt*i*n
oliiviöljy zeyt*i*nyağ*ı*
palsternakka yabanhavuc*u*
paprika kırmız*ı*bib*e*r
papu fas*u*lye
parsa kuşkonm*a*z
persilja maydan*o*z
peruna pat*a*tes
pinaatti ıspan*a*k
pippuri bib*e*r

pistaasi şamfıstığ*ı*
porkkana hav*u*ç
punajuuri kırmız*ı* panc*a*r
purjo pır*a*sa
pähkinä fınd*ı*k
raparperi r*a*vent
rapsi yağşalg*a*m
rapsiöljy şalg*a*myağ*ı*
retiisi kırmız*ı*t*u*rp
retikka kar*a*t*u*rp
riisi pir*i*nç
ruis çavd*a*r
ruohosipuli frenksoğan*ı*
rusina kur*u* üz*ü*m
ruusukaali Bruxelles lah*a*nas*ı*
rypsi yağşalgam*ı*
rypsiöljy kolzayağ*ı*
rypäle üz*ü*m
saksanpähkinä cev*i*z, koz

salaatti sal*a*ta
seesami sus*a*m
selleri kerev*i*z
sieni mant*a*r
silpopapu barb*u*nya
sipuli soğ*a*n
soija s*o*ya
tattari kar*a*buğd*a*y
tilli dereot*u*
tomaatti dom*a*tes
uudet perunat taz*e* pat*a*tes
uuniperunat fırınd*a* pat*a*tes
valkosipuli sarıms*a*k
vehnä buğd*a*y
vesikrassi su teres*i*
vesimeloni karp*u*z
vihannekset sebz*e*
vihanneskrassi ter*e*
vilja tah*ı*l

8.1.2. Lihaa, riistaa

8.1.2. Et, av hayvanı

Kala, kananpoika ja pää syödään sormin!

Balık, piliç, kelle, onlar yenir elle!

aivot bey*i*n
ankka kaz
broileri pil*i*ç
fasaani sül*ü*n
filee fil*e*to, bonfil*e*
hanhenmaksa kaz çiğer*i*
hanhi kaz
hirvenliha gey*i*k et*i*
häränliha sığ*ı*r et*i*
jauheliha kıym*a*
jänis tavş*a*n
kalkkuna hind*i*
kana tav*u*k
kananpoika pil*i*ç
kananpaisti tav*u*k kızartmas*ı*
kani tavş*a*n

karitsa kuz*u*
ebab d*ö*nerkeb*a*p
kieli dil
kinkku jamb*o*n
kyljys pirz*o*la
lammas koy*u*n
lampaankyljys koy*u*n pirzolas*ı*
lampaanliha koy*u*n et*i*
lampaanreisi /-viulu kuz*u* bud*u*
leikkele et/sal*a*m dilim*i*
liha et
lihaliemi etsuy*u*
lihapiirakka etl*i* bör*e*k
lihapyörykät köft*e*
läski dom*u*z yağ*ı*
makkara suc*u*k

maksa ciğ*e*r
maksamakkara ciğ*e*r salam*ı*
munuainen b*ö*brek
nakki sos*i*s
nakkisämpylä sosisl*i* s*a*ndviç
naudanliha sığ*ı*r et*i*
paahtopaisti r*o*zbif
paisti kızartm*a*
pekoni jamb*o*n
peltopyy kekl*i*k
pihvi bonfil*e*, bift*e*k
poronliha rengeyiğ*i* et*i*
porsaankyljys dom*u*z pirzolas*ı*
porsas dom*u*z yavrus*u*
reisi but
riista av hayvan*ı*
rinta göğ*ü*s
sianliha dom*u*z et*i*
sika dom*u*z
silava dom*u*z yağ*ı*
sisälmykset işkemb*e*, sakat*a*t
varras şiş
vasikanpaisti d*a*na kızartmas*ı*
vasikanliha d*a*na et*i*
vasikanmaksa d*a*na çiğer*i*
viiriäinen bıldırc*ı*n
villisika yab*a*ndomuz*u*
vuohi keç*i*

8.1.3. Kaloja, äyriäisiä

8.1.3. Balık, böcek

Ei lintu eikä kala!

Ne kuş ne de balık!

ahven levr*e*k
anjovis hams*i*, ançü*e*s
ankerias yılanbalığ*ı*
haili r*i*nga
harjus kef*a*l
hauki turnabalığ*ı*
hummeri ıstak*o*z
jokirapu kerev*i*des
kala bal*ı*k
kalasäilyke bal*ı*k konserves*i*
kalmari kalam*a*r
kampela kalk*a*n
karppi saz*a*n
katkarapu kar*i*des
kaviaari havy*a*r
kirjolohi üretilm*i*ş som
kuha sud*a*k
lahna çap*a*k
lohi som balığ*ı*
makrilli usk*u*mru
meriantura dilbalığ*ı*
merikala den*i*z balığ*ı*, tuzl*u* subalığ*ı*
meritursas ahtap*o*t
miekkakala kılıçbalığ*ı*
mustekala mürekkepbalığ*ı*
mäti balıkyumurtas*ı*
nahkiainen taşem*e*n
osteri istir*i*dye
punakampela pisibalığ*ı*
rapu yeng*e*ç, kerev*i*des
ampi mers*i*n
sardelli ançü*e*z, hams*i*
sardiini sard*a*lye
savustettu kala tütsül*ü* bal*ı*k
siika alabal*ı*k
silakka r*i*nga
silli r*i*nga
simpukka m*i*dye
taimen alabal*ı*k
tonnikala tonbalığ*ı*, ork*i*nos
turska mor*i*na
täplätonnikala palam*u*t
valkoturska mezg*i*t
äyriäinen böc*e*k

8.1.4. Hedelmiä

Hedelmistään puu tunnetaan!

ananas anan*a*s
appelsiini portok*a*l
aprikoosi kayıs*ı*
avokado avok*a*do
banaani muz
granaattiomena nar
greippi greyf*u*rt
hedelmä meyv*e*, yem*i*ş
hillo reç*e*l
karviaismarja bektaşiüzüm*ü*
kirsikka kir*a*z
klementiini mandal*i*na
lakka sar*ı* ahudud*u*
luumu er*i*k
mandariini mandal*i*na
mango m*a*ngo
mansikka çil*e*k
manteli bad*e*m
marja meyv*e*
marmelaati marmel*a*t

8.1.4. Meyve

Ağaç meyvelerinden tanır!

mesimarja kut*u*p böğürtlen*i*
mustikka yabanmersin*i*
muurain sar*ı* ahudud*u*
oliivi zeyt*i*n
omena elm*a*
persikka şeft*a*l*i*
pistaasi antepfıstığ*ı*
puolukka kırmız*ı* yabanmersin*i*
pähkinä fıst*ı*k
päärynä arm*u*t
sitruuna limon
taateli hurm*a*
vadelma ahudud*u*
veriappelsiini kan portakal*ı*
viikuna inc*i*r
viinimarja frenk üzüm*ü*
musta ~ kar*a* frenk üzüm*ü*
punainen ~ kırmız*ı* frenk üzüm*ü*
viinimarja frenk üzüm*ü*
viinirypäle üz*ü*m

8.1.5. Mausteita

anis anas*o*n
basilika fesleğ*e*n, reyh*a*n
chilipippuri kirmizibib*e*r
fenkoli rezen*e*
inkivääri zencef*i*l
kaneli tarç*ı*n
kapris gebr*e*
kardemumma kakul*e*
kirveli frenk maydanoz*u*
korianteri kişn*i*ş
kumina kimy*o*n
laakerinlehti defn*e* yaprağ*ı*
maustekasvit bahar*a*t bitkiler*i*

8.1.5. Baharat

maustemeirami merc*a*nköşk
maustepaprika sivribib*e*r
maustepippuri yenibah*a*r
mausteneilikka karanf*i*l
meirami mercank*ö*şk
minttu n*a*ne
muskotti Hindist*a*n ceviz*i*
mustapippuri karabib*e*r
neilikka karanf*i*l
oregano İst*a*nbul kekiğ*i*
persilja maydan*o*z
piparjuuri bayırturp*u*
piparminttu n*a*ne

pippuri bib*e*r
rosmariini biberiy*e*
rakuuna tarh*u*n
ruohosipuli frenk soğan*ı*
salvia adaçay*ı*
sahrami safr*a*n

sinappi hard*a*l
tilli dereot*u*
timjami kek*i*k
vanilja van*i*lya
vesikrassi suteres*i*
yrtti baharatl*ı* ot

8.1.6. Muita ruoka-aineita

fetajuusto pey*a*z peyn*i*r
hienosokeri tozşek*e*r
homejuusto küfl*ü* peyn*i*r, rokf*o*r
hunaja bal
jauhot un
jogurtti yoğ*u*rt
juusto peyn*i*r
kauraryyni dövülm*ü*ş yul*a*f
keksi bisküv*i*
kerma kaym*a*k
kermajuusto yağl*ı* peyn*i*r
kermavaahto kaym*a*k köpüğ*ü*
korppujauho gal*e*ta
lampaanjuusto koy*u*n peynir*i*
leivinjauhe kabartm*a* toz*u*
maissi mıs*ı*r; **-jauhot** mıs*ı*r un*u*
maito süt
maitojauhe süttoz*u*
maitotuotteet süt ürünler*i*
majoneesi mayon*e*z
makaroni mak*a*rna
mannaryyni irm*i*k
margariini margar*i*n
marmelaati marmel*a*t

8.1.6. Diğer besin maddeleri

muna yumurt*a*
kovaksi keitetty ~ kat*ı* yumurt*a*
löysä ~ rafad*a*n yumurt*a*
~n keltuainen yumurt*a* sarıs*ı*
~n valkuainen yumurt*a* ak*ı*
palasokeri kesm*e*şek*e*r
pasteija bör*e*k
perunajauhot pat*a*tes nişastas*ı*
pölysokeri lok*u*mtoz*u*
raejuusto ekşim*i*k / çökel*e*k
rahka lor
sokeri şek*e*r
sose pür*e*
spagetti çub*u*k mak*a*rna
suklaa çikol*a*ta
suola tuz
vanilja van*i*lya
vehnä buğd*a*y
vehnäjauhot bey*a*z un
viili bir çeş*i*t yoğ*u*rt
voi tereyağ*ı*
vuohenjuusto keç*i* peynir*i*
vuohenmaito keç*i* süt*ü*
öljy yemekl*i*k yağ

8.1.7. Leipomo- ja konditoriatuotteita

8.1.7. Fırın ve pastane ürünleri

Missä on mettä, siellä on kärpäsiäkin.
Bal ol*a*n yerd*e* sin*e*k de bulun*u*r.

Ruisjauhoista ei tule leivoksia!
Çavd*a*r unund*a*n baklav*a* olm*a*z.

Makuasioista ei kannata kiistellä!
Zevkl*e*r ve renkl*e*r tartışılmaz!

donitsi çör*e*k
hapanleipä ekş*i* ekm*e*k
keksi bisküv*i*
korppu peksim*e*t
leipä ekm*e*k
leivonnainen bör*e*k, çör*e*k
leivos p*a*sta
leivos makeassa liemessä baklav*a*
lihapiirakka etl*i* bör*e*k
limppu som*u*n
omenapiirakka elmal*ı* bör*e*k
omenatorttu elmal*ı* tart, turta
paahtoleipä tost
pasteija bör*e*k
patonki fr*a*ncala
piirakka bör*e*k

piiras: juustopiiras künef*e*
kakku kek
pikkuleipä kurabiy*e*
piparkakku zencefill*i* bisküv*i*
pitaleipä p*i*de
pulla çör*e*k
ranskanleipä fr*a*ncala
rinkeli sim*i*t
struudeli ştr*u*del
suklaakakku çikolatal*ı* kek
suolatikku kırıkır*a*k
sämpylä s*a*ndviç ekmeğ*i*
tumma leipä kepekl*i* ekm*e*k
turkkilainen namu lok*u*m
valkoinen leipä kan*e*pe
voileipä s*a*ndviç

8.2. RUUAN VALMISTUS

8.2. AŞÇIL*I*K

8.2.1. Ruokasanastoa

8.2.1. Yemeğe ait sözlük

Älä torku valmistaessasi lihaa!

Et pişirken uyuklama!

aamiainen kahvalt*ı*
alkupalat mez*e*, ord*ö*vr
hapan ekş*i*
haudutettu buğulam*a*
hiillos- köz
hiillos- közlem*e*
hiiva may*a*
illallinen akş*a*m yemeğ*i*
jälkiruoka soğukl*u*k, tatl*ı*
karkea kab*a*, ir*i*
karvas, kitkerä ac*i*
keitetty kaynam*ı*ş
kuivattu kur*u*(tulm*u*ş)
kypsä pişm*i*ş
käristää kızartm*a*k
käry dum*a*n kokus*u*
käydä mayalanm*a*k
lasta kıym*ı*k

leivinjauhe kabartm*a* toz*u*
leivittää bulam*a*k
lounas *ö*ğle yemeğ*i*
makea tatl*ı*
marinoitu yatırılm*ı*ş
mauton tats*ı*z, yav*a*n
maustaa baharatlam*a*k
muhennos ezm*e*, pür*e*
muru kırınt*ı*
nousta *(taikinasta)* pişm*e*k
oliiviöljy zeytinyağl*ı*
paahdettu keb*a*p
paistettu kızarm*ı*ş, keb*a*p
pakastaa dondurm*a*k
pakaste dondurulm*u*ş gıd*a*
pala parç*a*/lokm*a*
palanen parçac*ı*k
palanut yan*ı*k

paneerata bulam*a*k
pariloitu kızarm*ı*ş
pippurinsirotin biberl*i*k
pippuroida biberlem*e*k
pippuroitu (vahvasti) acıl*ı*
päivällinen *ö*ğle yemeğ*i*
raaka ham, çiğ
raastaa rendelem*e*k
raastin rend*e*
ruskistaa börttürm*e*k
savustettu tütsül*ü*

siivilöidä süzm*e*k
sose pür*e*
suodattaa süzm*e*k
suolainen tuzl*u*
suolaliemi salam*u*ra
suolaton tuzs*u*z
suolattu tuzlanm*ı*ş
suppilo hun*i*
tuore taz*e*, yaş
täytetty dolm*a*
viipale dil*i*m

8.3. RUOKAILU

8.3. YEM*E*K YEM*E*

Vähän, mutta hyvää!
Nälkäinen karhu ei tanssi.

Az olsun, uz olsun!
Aç ayı oynamaz.

Onko sinulla jo nälkä?
Olen kuolemaisillani nälkään.

Art*ı*k aç mıs*ı*n?
Açlıkt*a*n öl*ü*yorum.

Mihin menisimme tänään …?
syömään aamiaista
syömään lounasta
syömään päivällistä (illallista)

Bug*ü*n n*e*reye ... gidel*i*m?
kahvalt*ı* yapmay*a*
*ö*ğle yemeğin*e*
akş*a*m yemeğin*e*

Voitteko suositella hyvää ...?
baaria
kahvilaa
kebab –ravintolaa
halpaa ravintolaa

İy*i* bir ... tavsiy*e* ed*e*bil*i*r misin*iz*?
bar
kaf*e*
kebabç*ı*
uc*u*z bir lok*a*nta

Onko lähistöllä hyvää ravintolaa?

Yakınd*a* iy*i* bir restor*a*n v*a*r mı?

8.3.1. Ravintolassa

8.3.1. Lokantada

Ruokahalu kasvaa syödessä.

İştah dişin dibindedir.

Vieläkö ruokatarjoilu
jatkuu?
Haluamme jotakin syötävää.
Meitä on yhdeksän henkeä,

Yem*e*k servis*i* h*a*len dev*a*m
ediy*o*r mu?
Yem*e*k iç*i*n bir şey ist*i*yoruz.
Dok*u*z kişiy*i*z,

kuusi aikuista ja kolme lasta.	alt*ı* yetişk*i*n ve üç çoc*u*k.
Onko teillä vapaata pöytää …	**…** boş m*a*san*ı*z var mı?
terassilla.	Taraçad*a*
ikkunan luona.	P*e*nceren*i*n yanınd*a*
orkesterin luona.	Orkestray*a* yak*ı*n
Onko tämä pöytä vapaa?	Bu m*a*sa boş mu?
Tännepäin, olkaa hyvät.	L*ü*tfen b*u*raya b*u*yurun.
Tällä hetkellä meillä valitettavasti ei ole vapaita pöytiä.	Şimdil*i*k boş m*a*sam*ı*z yok ma*a*lesef.
Puolen tunnin kuluttua meillä vapautuu pöytä.	Yar*ı*m sa*a*t s*o*nra boş m*a*sam*ı*z olac*a*k.
Haluan varata kello yhdeksi kymmenen hengen pöydän.	Sa*a*t bir iç*i*n on kişil*i*k bir m*a*sa ayırtm*a*k ist*i*yorum.
Haluamme … hengen pöydän.	... kişil*i*k bir m*a*sa ist*i*yoruz.
kolmen	Üç
neljän	Dört
kuuden	Alt*ı*
Olen varannut pöydän.	Bir m*asa* ayırtm*ı*şım.
Miten olisi tämä pöytä?	Bu m*a*sa n*a*sıl?
Tämä on pimeä nurkkapöytä …	Bu m*a*sa karanl*ı*k, köşede ...
Voitteko antaa meillepöydän? ikkunan luota.	Biz*e* penc*e*re yanınd*a* bir m*a*sa ver*e*bil*i*r misin*i*z?
Voimmeko istuutua tähän pöytään?	Bu m*a*say*a* otur*a*bil*i*r miy*i*z?
Voisitteko tuoda vielä yhden tuolin?	Bir sand*a*lye dah*a* getir*i*r misin*i*z?
Vaihtaisitteko pöytäliinan?	M*a*sa örtüsün*ü* değiştir*i*r misin*i*z?
Toisitteko tuhkakupin?	Bir sig*a*ra tablas*i* ver*i*r misin*i*z?
Antaisitteko tulta?	At*e*ş ver*i*r misin*i*z?
Ravintolassamme tupakointi on kielletty, valitettavasti.	Lokantam*ı*zd*a* sig*a*ra içm*e*k yas*a*ktır, ma*a*lesef.
Mitä nauramista siinä on?	Bund*a*n gülec*e*k ne var?
Onko teillä kiinteähintaista lounasta?	T*a*bldot *ö*ğle yemeğ*i* var mı?
Tänään ei ole, valitettavasti.	Bu gün yok, ma*a*lesef.
Mikä suosittelisitte …?	... ne tavsiy*e* ed*e*rsiniz?
alkupaloista	Mezelerd*e*n
pääruuista	Yemeklerd*e*n
jälkiruuista	Tatlılard*a*n
Haluaisin ensiksi keiton.	İlk önce bir çorb*a* ist*e*rim.
Paahtoleivän ja voin kanssako?	Tost ve tereyağ*ı* il*e* mi?

Mikä on talon erikoisuus?	Lok*a*ntan*ı*n öz*e*l yemeğ*i* ne?
Mikä on tämän seudun erikoisuus?	Bu yören*i*n öz*e*l yemeğ*i* ne?
Voisitteko kertoa, mitä	Bun*u*n ne olduğun*u* açıkl*a*r
tuo on?	mısın*ı*z?
Haluatteko maistaa?	Tatm*a*k ist*e*r misiniz?
Tämä riittää, kiitoksia.	Bu yeterl*i*dir, teşekkürl*e*r!
Pidittekö tästä ruuasta?	Bu yemeğ*i* beğendin*i*z mi?
Pidin kovasti.	Yemeğ*i* beğend*i*m.
Otetaan sitä!	On*u* alal*ı*m!
Tarjoilija, toisitteko ruoka- ja	Gars*o*n, yem*e*k ve şarap listesini
viinilistan?	getir*i*r misiniz?
Voitteko antaa tilauksenne	Yem*e*k siparişiniz*i* hem*e*n
heti?	verec*e* misiniz?
Tilaatteko illallisen vai otatteko	Akş*a*m yemeğ*i* ısmarlayac*a*k mısın*ı*z
mieluummin yhdistelmä-	y*o*ksa kompl*e* men*ü* mü terc*i*h
illallisen?	ed*e*rsiniz?
Toisitteko …?	... getir*i*r misiniz?
kaksi italiansalaattia	İk*i* Amer*i*kan salatas*ı*
kolme keittoa	Üç pil*i*ç çorbas*ı*
neljä kyljystä	Dört koy*u*n pirz*o*las*ı*
viisi varrasta	Beş şiş
Ettehän laita ruokaamme… !	L*ü*tfen, yemeğemiz*e* ... k*o*ymayın!
valkosipulia	sarıms*a*k
suolaa	tuz
etikkaa	sirk*e*
En halua oliiviöljyä.	Zeyt*i*nyağ*ı* ist*e*miyorum.
Ilman mausteita, maustamme itse.	Baharats*ı*z, biz ilav*e* ed*e*riz.
Saisimmeko vielä vähän leipää?	B*i*raz dah*a* ekm*e*k, l*ü*tfen.
Haluaisimme jotakin kevyttä.	Haf*i*f bir şey ist*i*yoruz.
Tarjoilija, toisitteko meille	Gars*o*n, biz*e* gün*ü*n öz*e*l yemeğin*i*
päivän tarjottimen?	serv*i*s y*a*pın!
Tarjotaanko teillä vegetariaanien	Ets*i*z vejetary*e*n yemekler*i*
ruokia, joissa ei ole lihaa?	sun*u*yor musun*u*z?
Minä en syö lainkaan lihaa.	Ben et hiç yem*e*m.
Olen vannoutunut vegetariaani.	Davay*a* inanm*ı*ş vejetary*e*nim.
Mitä kasvisruokia teillä on?	Sebz*e* yemeklerind*e*n ne var?
Saisimmeko heti jonkin à la	Herh*a*ngi bir alaminüt ist*i*yoruz,
minuten, sillä meillä on kiire.	ç*ü*nkü acel*e* ed*i*yoruz.

Mitä toivotte jälkiruuaksi?	Tatl*ı* iç*i*n ne arz*u* edec*e*ksiniz?
Mitä jälkiruokia teillä on?	Soğukl*u*k / Tatl*ı* olar*a*k ne var?
Mitä suosittelette?	Ne tavsiy*e* ed*i*yorsunuz?
Toisitteko jälkiruuaksi … ?	Soğukl*u*k iç*i*n … get*i*rin, l*ü*tfen.
jäätelöä	dondurm*a*
***baklava* –leivonnaisen (makea).**	baklav*a*
***kadayıf* –leivonnaisen (makea).**	kaday*ı*f
omenapiirakan.	elmal*ı* t*u*rta
***revani* –leivonnaisen (kostea).**	revan*i*
suklaajäätelöä	çikolatal*ı* dondurm*a*
Saisimmeko kaksi kahvia?	İk*i* kahv*e* l*ü*tfen.
Sokerilla vaiko ilman?	Şekerl*i* mi, şekers*i*z mi?
Minulle pelkkä kahvi ja puolisolleni sokerin kera.	Ban*a* bir kahv*e* s*a*de, ve eşim*e* bir şekerl*i*.

8.3.2. Mitä haluatte juotavaksi? / *8.3.2. Ne içmek istiyorsunuz?*

Luotolla viiniä juova saa tuplakännin.	***Veresiye şarap içen iki kere sarhoş olur.***
Voisiteko antaa viinilistan?	Şar*a*p listesin*i* ver*i*r misin*i*z?
Toisitteko ensi alkuun ... ?	İlk önce ..., l*ü*tfen.
neljä aperitiivia, anisviinaa	dört aperit*i*f, rak*ı*
viisi olutta	beş b*i*ra
lapsille appelsiinimehua	çoc*u*k iç*i*n portak*a*l suy*u*
kaksi pulloa mineraalivettä	ik*i* şiş*e* mad*e*n suy*u*
Toisitteko meille ... viiniä?	Biz*e* ... şar*a*p getir*i*r misin*i*z?
teidän maanne	siz*i*n ülkenizd*e*n
teidän seutunne	siz*i*n bölgenizd*e*n
paikallisen kellarin	yer*e*l mahzend*e*n
Juon mieluiten ...	... terc*i*h ed*i*yorum.
valkoviiniä.	Bey*a*z şarab*ı*
punaviiniä.	Kırmız*ı* şarab*ı*
kuivaa viiniä.	Sek şarab*ı*
jälkiruokaviiniä.	Tatl*ı* şarab*ı*
valkoviiniä.	köpükl*ü* şar*a*p

Samppanjaa en juo .	Şamp*a*nya *i*çmiyorum.
Toisitteko pullon ...	Bir şiş*e*... get*i*rin, l*ü*tfen.
kylmää valkoviiniä.	soğ*u*k bey*a*z şar*a*p
punaviiniä, vuosikertaviiniä	kırmız*ı* şar*a*p, kalitel*i* şar*a*p
paikallista viiniä.	yerl*i* şar*a*p
olutta	b*i*ra
Tämä viini vaikuttaa minusta pilan-tuneelta. Ei penninkään väärttistä.	Bu şar*a*p ban*a* bozulm*u*ş gib*i* gel*i*yor. Beş par*a* verm*e*z.
Onko teillä tynnyriolutta?	Fıç*ı* b*i*ran*ı*z var mı?
Onko se lämmintä vaiko kylmää?	Sıc*a*k mı, soğ*u*k mu?
Hyvää ruokahalua!	Afiy*e*t ols*u*n!
Terveydeksenne!	Sağlığınız*a*!
. . . .	
Kiitämme herkullisesta lounaasta!	Lezzetl*i* *ö*ğle yemeğ*i* iç*i*n teşekk*ü*r ed*e*riz!
Onnittelumme kokillenne!	Aşçınız*ı*n elin*e* sağl*ı*k!
Kiitokset keittiöön!	Aşçınız*ı*n elin*e* sağl*ı*k!
. . . .	
Toisitteko laskun?	Hesab*ı* get*i*rin, l*ü*tfen!
Lasku jokaiselle erikseen, jos sopii.	Hesaplarımız*ı* ayr*ı* y*a*pın, l*ü*tfen.
Sisältyykö siihen palveluraha?	Serv*i*s ücret*i* dah*i*l mi?
Voitte pitää loput.	Paran*ı*n üst*ü* sizd*e* kals*ı*n.
. . . .	
Tarkistaisitteko laskun, minusta tuntuu, että siinä on virhe.	L*ü*tfen, hesab*a* tekr*a*r b*a*kın, yanl*ı*ştır san*ı*yorum.
En ole tilannut ...	... ısmarl*a*madım.
anisviinaa.	Rak*ı*
haudutettua teetä.	Deml*i* çay
turkkilaista kahvia.	Türk kahves*i*
vesipiippua.	Nargil*e*
Tällaista emme ole tilanneet!	Bun*u* ısmarl*a*madık.
Tämä ei ole sitä, mitä tilasimme!	Ismarladığ*ı*z bu değ*i*l.
Tilasimme kananpoikaa, ei pihviä.	Pili*ç* ısmarlad*ı*k, bift*e*k değ*i*l!
Varoitus: Jos olisin tiennyt heidän hintansa, emme olisi syöneet siellä.	Uyar*ı*: Fiyatlar*ı* bilseyd*i*m *o*rad*a* yemezd*i*k.
. . . .	

Mennäänpä syömään aamiaista!
Aamiainen tarjoillaan kello seitsemästä kello kymmeneen.
Missä ja milloin syömme lounasta?
Kutsun teidät kanssani lounaalle. Sopiiko?
Se ei ole huono ajatus.
Emme tarjoile lounasta ennen kello yhtätoista.
Emme tarjoile illallista ennen kello yhdeksäätoista.

Kahvalt*ı* yapmay*a* gidel*i*m!
Kahvaltı sa*a*t yedide*n* sa*a*t on*a* kad*a*r serv*i*s yapıl*ı*r.
*Ö*ğle yemeğ*i* n*e*rede ve ne zam*a*n yiyec*e*ğiz?
Sizi ben*i*mle *ö*ğle yemeğin*e* dav*e*t ed*i*yorum. Uyg*u*n mu?
Bu köt*ü* fik*i*r değ*i*l.
Sa*a*t onbir*e* kad*a*r *ö*ğle yemeğ*i* servis*i* y*a*pmayız.
Sa*a*t yediy*e* kad*a*r akş*a*m yemeğ*i* servis*i* y*a*pmayız.

8.3.3. Ravintolasanastoa

8.3.3. Lokantaya ait sözlük

Nälkä ajaa suden metsästä.

Kurdu ormandan açlık çıkarrır.

aamiainen kahvalt*ı*
  syödä aamiaista kahvalt*ı* yapm*a*k
alkupalat mez*e*, ordövr
aperitiivi aç*a*r
haarukka çat*a*l
hammastikku kürd*a*n
hovimestari şef gars*o*n
illallinen akş*a*m yemeğ*i*
juomalasi bard*a*k
juomalista yiyec*e*k listes*i*
juomat içkil*e*r
juomaraha bahş*i*ş
jälkiruoka soğukl*u*k, tatl*ı*
kahvikannu kahv*e* demliğ*i*
kahvikuppi finc*a*n kahv*e* iç*i*n
kahvilusikka kahv*e* kaşığ*ı*
kalaravintola bal*ı*k lokantas*ı*
kastikekulho sos kab*ı*
kasvisruoka sebz*e* yemeğ*i*
kasvissyöjä vejetary*e*n
keittokulho çorb*a* kab*ı*
kokki aşç*ı*
konditoria pastan*e*
korkkiruuvi tirbuş*o*n
kuppi finc*a*n
lasi bard*a*k
olutlasi bard*a*k bir*a* iç*i*n
viinilasi bard*a*k şar*a*p iç*i*n
lasku hes*a*p
lautanen tab*a*k
matala ~ yass*ı* tabağ*ı*
syvä ~ der*i*n tabağ*ı*
lautasliina peç*e*te
lounas *ö*ğle yemeğ*i*
lounastaa *ö*ğle yemeğ*i* yem*e*k
luonnontuote doğ*a* ürün*ü*
lusikka kaş*ı*k
lusikoida kaşıklam*a*k
ovimikko kapıc*ı*
pikari kad*e*h
pikaruoka hızl*ı* yiyec*e*k
pullo şiş*e*
päivällinen *ö*ğle yemeğ*i*
pöytä m*a*sa
juhlapöytä ziyaf*e*t sofras*ı*
kattaa pöytä sofr*a* kurm*a*k
pöytäliina ört*ü*
pöytävaraus m*a*sa ayırtmas*ı*

ravintola lok*a*nta
ravintolavaunu yemekl*i* vag*o*n
ruoka yem*e*k
ruoka-aika yem*e*k sa*a*t*i*
ruokahalu işt*a*h
ruokahaluttomuus iştahsızl*ı*k
ruokailu yem*e*k yem*e*
ruokala yem*e*khan*e*
ruokalaji yem*e*k çeşid*i*
ruokalista yem*e*k listes*i*
ruokalusikka yem*e*k kaşığ*ı*
ruokaohje yem*e*k tarifes*i*
ruokasali yem*e*k salon*u*
ruokapöytä yem*e*k m*a*sas*ı*
ruokatunti yem*e*k paydos*u*
ruokavalio perh*i*z

seuraelämä sosyet*e* hayat*ı*
seurapiiri sosyet*e*
sokerikko şekerl*i*k
suola-astia tuzl*u*k
suolainen tuzl*u*
ruokailuvälineet çat*a*l kaş*ı*
tarjoilija gars*o*n
tarjoilla serv*i*s yapm*a*k
tarjotin teps*i*
teekannu deml*i*k
teekuppi finc*a* çay iç*i*n
tilata sipar*i*ş etm*e*k
veitsi bıç*a*k
viinilista şar*a*p listes*i*
ystäväpiiri arkad*a*ş çevres*i*
yökerho gec*e* kulub*ü*

8.4. RUOKALAJEJA

8.4. YEMEK ÇEŞİTLER*İ*

8.4.1. Suomi – Turkki

hapankaali lah*a*na turşus*u*
italiansalaatti amer*i*kan salatas*ı*
jauhelihakääryleet kıym*a* dolmas*ı*
juusto peyn*i*r
  fetajuusto beyazpeyn*i*r
  kermajuusto kaş*a*r
  raejuusto ekşim*i*k, çökel*e*k
  sulatejuusto eritm*e* peynir*i*
juustopiirakka katm*e*r, künef*e*r
jäätelö dondurm*a*
  suklaa- çikolatal*ı* dondurm*a*
  vanilja- van*i*lya dondurmas*ı*
kaalikääryleet lah*a*na sarmas*ı*
kalkkunapaisti hind*i* kızartmas*ı*
kanakeitto pil*i*ç çorbas*ı*
kananpaisti tav*u*k kızartmas*ı*
kananpoika pil*i*ç
kaurapuuro yul*a*f ezmes*i*
kaviaari havy*a*r
keitetty kaynam*ı*ş

8.4.1. Fince – Türkçe

keitto çorb*a*(s*ı*)
  herne- bezely*e* çobas*ı*
  kaali- lah*a*na çorbas*ı*
  kala- bal*ı*k çorbas*ı*
  linssi- mercim*e*k çorbas*ı*
  lohi- som çorbas*ı*
  tomaatti- dom*a*tes çorbas*ı*
  vihannes- sebz*e* çorbas*ı*
kermajuusto yağl*ı* peyn*i*r
kesäkurpitsa kab*a*k
  täytetty ~ kab*a*k dolmas*ı*
lihapizza lahmac*u*n
liemi ... suy*u*
liha/liemi et suy*u*
  -piirakka etl*i* bör*e*k
  -pyörykät köft*e*; **grillatut ~** cizb*i*z köft*e*
  -ruuat etl*i* yemekl*e*r
lämpimät ruuat sıc*a*k yemekl*e*r
maksapannu arnavutçiğer*i* .

mannapuuro irm*i*k lapas*ı*
muhennos ezm*e*, pür*e*
muna keitetty, yumurt*a*;
kovaksi lop yumurt*a*
löysä rafad*a*n yumurt*a*
munakas oml*e*t
munakoiso patlıc*a*n
~**salaatti** patlic*a*n salatas*ı*
munakokkeli sahand*a* yumurt*a*
mureke köft*e*
nakkisämpylä sosisl*i* sandv*i*ç
omenapiirakka elmal*ı* t*u*rta
paahtopaisti rozb*i*f
paistettu keb*a*b
paisti kızartm*a*
pannukakku l*a*lang*a*
paprika, täytetty bib*e*r dolmas*ı*
pasteija bör*e*k
pihvi bonfil*e*, bift*e*k
piirakka bör*e*k
porsaankyljys dom*u*z pirzolas*ı*
puuro lap*a*
rahka lor
riisikääryleet pir*i*nç dolmas*ı*
riista av
salaatti sal*a*ta
kurkku~ salatal*ı*k salatas*ı*
tomaatti~ dom*a*tes salatas*ı*
suklaa çikol*a*ta
tomaat/ti dom*a*tes
täytetyt ~t dom*a*tes dolmas*ı*
~keitto dom*a*tes çorbas*ı*
tomaattisose domates salças*ı*
uuniperunat fırınd*a* pat*a*tes
vanukas sütl*a*ç
varras şiş
vasikanpaisti d*a*na kızartmas*ı*
vihannesmunakas menem*e*n
vähärasvainen az yağl*ı*
vähäsuolainen az tuzl*u*

8.4.2. Turkki – Suomi

8.4.2. Türkçe - Fince

aşç*ı* kokki
aşur*e* vilja-hedelmäkiisseli
az şekerl*i* vähäsokerinen
az tuzl*u* vähäsuolainen
az yağl*ı* vahärasvainen
baklav*a* pähkinäleivonnainen makeassa liemessä
böbr*e*k munuainen
çerk*e*z tavuğ*u* kana saksanpähkinöiden ja paprikan kera
ciğ*e*r maksa
çorb*a* keitto
çör*e*k makea vehnänen, pulla
dilpeynir*i* suolaton lampaanjuusto
d*a*na vasikka
dom*a*tes dolmas*ı* täytetyt tomaatit
eritm*e* peynir*i* sulatejuusto
etl*i* yemekl*e*r liharuuat
güv*e*ç ruukkuruoka
hind*i* kızartmas*ı* kalkkunapaisti
höşmer*i*m juustojälkiruoka
hünkarbeğend*i* liha-munakoiso-muhennos
içliköft*e* täytetyt lihapullat
imambayıld*ı* munakoisopata
işkemb*e* çorbas*ı* sisäelinkeitto
jamb*o*n kinkku
kab*a*k dolmas*ı* täytetyt kurpitsat
kad*ı*nbud*u* lihamureke
karn*ı*yar*ı*k täytetty munakoiso
karş*ı*k seka-
~ ızg*a*ra grillilihavalikoima
kaş*a*r kermajuusto
katm*e*r juustopiirakka
kavurm*a* paistettu/säilötty liha
kazandib*i* uunivanukas

keb*a*p paahdettu, paistettu
kızartm*a* paisti
kokor*e*ç lampaansuolivarras
koy*u*n pirzolas*ı* lampaankyljys
koz helvas*ı* pähkinähalva
krempeyn*i*r sulatejuusto
künef*e* juustopiiras
lah*a*n*a* turşus*u* hapankaali
lalang*a* pannukakku
lok*u*m marmelaatimakeinen
menem*e*n vihannesmunakas
mercim*e*k çorbas*ı* linssikeitto
mez*e* alkupalat
muhalleb*i* riisivanukas
musakk*a* munakoisovuoka
oml*e*t munakas
ö*ğle yemeğ*i lounas
örd*e*k dolmas*ı* täytetty ankka
pest*i*l kuivattu hedelmälevy
pilak*i* papu-sipulisalaatti
pil*a*v keitetty liha-sipuli-riisi
pil*i*ç kananpoika
pirz*o*la kyljys
  iy*i* pişm*i*ş p. hyvin paistettu
  orta pişm*i*ş p. puolikypsä
  az pişm*i*ş p. vähän paistettu
pişmaniy*e* sokerimassa
piy*a*z papu-sipuli-salaatti
poğ*a*ça rasvataikinakakku
pufböreğ*i* juusto-/lihapiirakka
rend*e* raaste
revan*i* leivonnainen siirapissa

sal*a*m salamimakkara
sal*a*ta salaatti
s*a*lça tomaatti- t. paprikasose
sebz*e* yemekler*i* vihannesruuat
sıc*a*k yemekl*e*r lämpimät ruuat
sig*a*raböreğ*i* juustokääryle
siğ*i*r et*i* häränliha
soğ*u*k yemekl*e*r kylmät ruuat
soğukl*u*k jälkiruoka
öğüş kylmä keitetty liha
suböreği piirakkalaji
sül*ü*n dolmas*ı* täytetty fasaani
şekerlem*e* sokeroidut hedelmät
  t. pähkinät; karamelli, karkki
şişkebab*ı* lammasvarras
talaşkebab*ı* liha-vihannespiiras
tandırkebab*ı* liha-sipulivuoka
tatarböreğ*i* jogurtti-lihalaatikko
tatl*ı* jälkiruoka
tatlıl*a*r makeat leivonnaiset
tavş*a*n kızartmas*ı* jänispaisti
tav*u*k dolmas*ı* täytetty kana
tav*u*kgöğüs*ü* kananlihavanukas
tav*u*k kızartmas*ı* kananpaisti
tul*u*mpeynir*i* säkkijuusto
tul*u*mba tatlıs*ı* pursotettu leivos
yahn*i* liha-sipulimuhennos
yufk*a* nauhapasta
yl*a*f ezmes*i* kaurapuuro
ymurt*a* muna
rafad*a*n ~ löysä muna
kat*ı* ~ kovaksi keitetty

8.4.3. Kalaa ja äyriäisiä

alabal*ı*k taimen
ançü*e*z anjovıs
bal*ı*k kala
bal*ı*k çorbas*ı* kalakeitto
bal*ı*k ızgaras*ı* grillattu kala
bal*ı*k pilâkis*i* kala-sipulivuoka

8.4.3. Balık ve böcekler

bal*ı*k, ızgarad*a* grillattu kala
bal*ı*k yumurtas*ı* mäti
çir*o*z säilykemakrilli
fırınd*a* bal*ı*k uunikala
füm*e* bal*ı*k savustettu kala
füm*e* yıl*a*nbalığ*ı* savuankerias

ıstak*oz*, kaynam*ı*ş hummeri, keitetty
kalam*a*r kalmari
kalk*a*n kampela
kar*i*des güvec*i* katkarapuruukku
kefal pilâkis*i* harjus-sipulivuoka
midiye pilâkis*i* simpukka-sipuli vuoka
midiy*e* tavas*ı* paneeratut simpukat
palamut fırınd*a* uunitonnikala

salam*u*ra bal*ı*k marinoitu kala
som, üretilm*i*ş kirjolohi
sud*a*k, kızarm*ı*ş kuha, paistettu
tavad*a* bal*ı*k paistettu kala
tavad*a* kalk*a*n paistettu kampela
tonbalığ*ı* tonnikala
tütsül*ü* bal*ı*k savukala
tütsül*ü* uskumr*u* savumakrilli
yeng*e*ç merirapu
yıl*a*nbalığ*ı* ankerias

8.5. JUOMAT

8.5. İÇECEKLER

8.5.1. Alkoholittomia juomia

8.5.1. Alkolsüz içecekler

Humalaista hullukin pelkää.

Sarhoştan deli bile korkar.

ananasmehu anan*a*s suy*u*
appelsiinimehu portok*a*l suy*u*
aprikoosimehu kays*ı* suy*u*
greippimehu greyf*u*rt suy*u*
hedelmämehu meyv*e* suy*u*
juoma içec*e*k
juomavesi içm*e* suy*u*
jäävesi buzl*u* su
kirsikkamehu vişn*e* suy*u*
kivennäisvesi mad*e*n suy*u*
hiilihapoitettu ~ mad*e*n sodas*ı*
hiilihapoton ~ mad*e*n suy*u*
limonaati limon*a*ta
maito süt
maitokahvi sütl*ü* kahv*e*
mandariinimehu mandal*i*na suy*u*
mehu meyv*e* suy*u*
omenamehu elm*a* suy*u*
piimä ayr*a*n
rypälemehu üz*ü*m suy*u*
sooda s*o*da

tomaattimehu dom*a*tes suy*u*
kaakao kak*a*o
kahvi kahv*e*
~ kermalla kaymakl*ı* kahve
~ maidolla sütl*ü* kahv*e*
~ sokerilla şekerl*i* kahv*e*
~ sokeritta şekers*i*z kahv*e*
pelkkä ~ s*a*d*e* kahv*e*
pikakahvi neskahv*e*
turkkilainen ~ Türk kahves*i*
tee çay
minttu- n*a*ne çay*ı* çay
omena- elm*a* çay*ı*
yrttitee- baharl*ı* çay
haudutettu ~ deml*i* çay
laiha ~ aç*ı*k çay
vahva ~ koy*u* çay
vihreä ~ yeş*i*l çay
tee kermalla kaymakl*ı* çay
tee maidolla sütl*ü* çay
tee sitruunalla limonl*u* çay

Ayran: Jogurtista vedellä laimentamalla valmistettava juoma.

Ayr*a*n: Yoğurd*u* sulandırar*a*k yapıl*a*n içec*e*k.

8.5.2. Alkoholijuomia

8.5.2. Alkollü içecekler

Kotona naimisissa, kapakassa sinkku!

Evde evli, meyhanede bekâr!

Viini: Viinirypäle- tai muista hedelmämehuista käyttämällä saatu väkijuoma.

Şarap: Üzüm veya başka meyve sularını türlü yönetemlerle mayalandırarak elde edilen alkollü içki.

Olut: Ohrasta ja humalasta käyttämällä tehty väkijuoma.

Bira: Arpa ile şerbetçi otundan mayalandırılarak yapılan bir içki.

Anisviina: Viinirypäleestä, viikunasta, luumusta tai vastaavista hedelmistä käyttämällä saaduista alkoholipitoisista nesteistä tislattu väkijuoma.

Üzüm, incir, erik gibi meyvelerin alkolle mayalanarak damıtılmasıyla elde edilen içki.

Kännissä tekee, selvänä katuu!
Mennäänpä ottamaan yhdet nakkisämpylät ja oluet!

Sarhoşken yapar, aykınca pişman olur! Şerefe!
Birer sandviçle birer bira içip gidelim!

alkoholi-/väkijuoma içki
anislikööri anasonlu likör
anisviina rakı
cocktail kokteyl
gini cin
gini tonic cintonik
konjakki konyak
kuohuviini köpüklü şarap
likööri likör
olut bira
omenaviini elma şarabı
pontikka ev işi votka
portviini porto
punaviini kırmızı şarap
rommi rom
samppanja şampanya
siideri gazozlu elma şarabı
valkoviini beyaz şarap
vermutti vermut
viini şarap
viski viski
viski jäillä/soodavedellä viski buzlu/sodali
vodka votka

Tunne ruokasi, vaimosi ja työsi!
Kännissä tekee, selvänä katuu!
Kippis!

Aşını, eşini, işini bil!
Sarhoşken yapar, aykınca pişman olur. Şerefe!

9. MATKUSTAMINEN / 9. SEYAHAT

9.1. TULLISSA / 9.1. GÜMRÜKT*E*

Mikä meno ja meininki!	***Ne kalabalık!***
Passintarkastus!	Pasap*o*rt kontrol*ü*!
Passinne, olkaa hyvä!	Siz*i*n pasaportun*u*z, l*ü*tfen!
Tervetuloa Turkkiin!	T*ü*rkiye'ye hoş geldin*i*z!
Tervetuloa Suomeen!	Finl*a*ndiya'ya ho*ş* geldin*i*z!
Esittäkää … , olkaa hyvä!	**…** göst*e*rin, l*ü*tfen!
passinne	Pasaportunuz*u*
matkustusasiakirjanne	Seyah*a*t belgeleriniz*i*
henkilötodistuksenne	Kiml*i*k belgeniz*i*
työlupanne	Çalışm*a* izniniz*i*
ajokorttinne	Sürüc*ü* belgeniz*i*/ehliyetiniz*i*
Mistä olette tulossa?	N*e*reden gel*i*yorsunuz?
Tulen Suomesta.	Finl*a*ndiya'dan gel*i*yorum.
Minulla on diplomaattipassi.	Diplomat*i*k pasaport*u*m var.
Minulla on ... viisumi.	Ben*i*m ... v*i*zem var.
kauttakulku-	trans*i*t
vain tulo-	yaln*ı*z gir*i*ş
vain paluu-	yaln*ı*z çık*ı*ş
sekä meno- että paluu-	hem gir*i*ş hem de çık*ı*ş
työkomennus-	çalışm*a*
Minulla on kestoviisumi.	Ben*i*m mükerr*e*r v*ize*m var.
… turisteilta ei vaadita viisumia.	... turistler*e* v*i*ze l*â*z*ı*m değ*i*l.
Suomesta tulevilta	Finl*a*ndiya'dan gel*e*n
Turkista tulevilta	T*ü*rkiye'den gelen
Suomeen meneviltä	Finl*a*ndiya'ya gid*e*n
Turkkiin meneviltä	T*ü*rkiye'ye gid*e*n
Montako henkeä autossanne on?	Araban*ı*zd*a* kaç kişisin*i*z?

Oletteko samaa seuruetta?	Berab*e*r / Birlikt*e* misin*i*z?
Meitä on viisi henkeä.	Beş kişiy*i*z.
Kenen kanssa te matkustatte?	Siz kim*i*nle seyah*a*t ed*i*yorsunuz?
Matkustan yksin.	Yaln*ı*z seyah*a*t ed*i*yorum.
Matkustan ... kanssa.	... seyah*a*t ed*i*yorum.
puolisoni	Eş*i*mle.
lasteni	Çocuklar*ı*mla.
ystäväni / ystävieni	Arkadaş*ı*mla / Arkadaşlar*ı*mla
naisystäväni	Kad*ı*n arkadaş*ı*mla
miesystäväni	Erk*e*k arkadaş*ı*mla
tyttöystäväni	Kız arkadaş*ı*mla
poikaystäväni	Arkadas*ı*mla
Mikä on matkanne tarkoitus?	Seyahatiniz*i*n amac*ı* n*e*dir?
Mikä on vierailunne tarkoitus?	Ziyaretiniz*i*n amac*ı* n*e*dir?
Oletteko turisti?	Tur*i*st misin*i*z?
Matkani tarkoitus on …	Seyahatim*i*n amac*ı* …
turismi.	tur*i*zm.
loma.	t*a*til.
työ, olen vierastyöläinen	iş, misaf*i*r işç*i*yim.
liikematka, olen liikemies.	iş gezis*i*, iş adam*ı*yım.
kongressi / konferenssi.	kongr*e* / konfer*a*ns.
seminaari / kokous.	semin*e*r / toplant*ı*.
symposiumi, olen tiedemies.	semp*o*zyum, bil*i*m adam*ı*yım.
omaisten tapaaminen.	yakınlar*ı* ziyar*e*t.
häät / hautajaiset.	düğ*ü*n / cenaz*e* tören*i*.
äämatka / kuherruskuukausi.	bal ay*ı*.
ympärileikkausjuhlat.	sünn*e*t düğün*ü*.
Onko kysymyksessä työmatka?	Bu bir iş ziyaret*i* mi?
Kyllä, olen työmatkalla.	*E*vet, iş ziyaretind*e*yim.
Ei, olemme tutustumisretkellä.	H*a*yır, gezm*e*k maksad*ı*yla geld*i*k.
Olemme menossa ...	... gid*i*yoruz.
tutustumisretkelle.	Geziy*e*
lomalle.	T*a*til*e*
neuvotteluihin.	Görüşmeler*e*
kilpailuihin.	Yarışmay*a*
töihin.	Çalışmay*a*

messuille.	Fuar*a*
näyttelyyn.	Sergiy*e*
Kuinka kauan viivytte?	Ne kad*a*r kalac*a*ksınız?
Kuinka kauan matka kestää?	Seyah*a*t ne kad*a*r sür*ü*yor?
Viivymme …	... kalac*a*ğız.
viisi päivää.	Beş gün
neljä viikkoa.	Dört haft*a*
kolme kuukautta.	Üç ay
kaksi vuotta.	İk*i* yıl
Onko teillä jotakin tullattavaa?	Bey*a*n edec*e*k bir şeyin*i*z var mı?
Minulla ei ole mitään tullattavaa?	Bey*a*n edec*e*k bir şey*i*m yok.
Teidän on täytettävä tulli-ilmoitus.	Bey*a*nn*a*me doldurman*ı*z lâz*ı*m.
Täyttäkää tämä lomake!	Şu form*u* dold*u*run!
Kas tässä, täytin ilmoituksen.	İşt*e* bey*a*nnamey*i* doldurd*u*m.
Ovatko nuo matkatavarat teidän?	Şu bag*a*j siz*i*n mi?
Matkatavarani ovat autossa.	Bagaj*ı*m arabad*a*.
Nämä ovat minun matkatavarani.	Ben*i*m bagaj*ı*m bu.
Mitä ne sisältävät?	İçind*e* ne var?
Onko tämä … teidän?	Bu ... siz*i*n mi?
matkalaukku	bav*u*l
laukku	ç*a*nta
käsilaukku	el çantas*ı*
Avatkaa … , olkaa hyvä!	… *a*çin, l*ü*tfen!
tuo matkalaukku	Şu bavul*u*
tuo laukku	Şu çantay*ı*
tuo paketti	Şu paket*i*
tavaratila	Bagaj*ı*
Minun matkatavarani saapuvat …	Ben*i*m bagaj*ı*m … il*e* gelec*e*k.
junalla.	tren
laivalla.	gem*i*
lentokoneella.	uç*a*k
Kuljetatteko mukananne …?	Yanınızd*a* …taşıy*o*r musunuz?
ammuksia	cephen*e*
ampuma-aseita	ateşl*i* silahl*a*r
antiikkiesineitä	ant*i*k eşyal*a*r

arvoesineitä	kıymetl*i* eşyal*a*r
huumeita	uyuşturuc*u*
jalometalleja	kıymetl*i* madenl*e*r
lääkkeitä	il*â*ç
taideteoksia	san*a*t eserler*i*
Yllä mainittujen tavaroiden kuljetus rajan yli on ehdottomasti kielletty.	Yukarıd*a* ad*ı* geç*e*n eşyalar*ı*n sınırd*a*n taşınmas*ı* m*u*tlak*a* yas*a*ktır.
Mitä tavaroita voi tuoda/viedä tullitta?	H*a*ngi eşyal*a*r gümrüks*ü*z taşın*ı*yor?
Onko … kuljettaminen sallittua?	... taşınmasın*a* iz*i*n veril*i*yor mu?
elintarvikkeiden	İhtiy*a*ç maddelerin*i*n
hedelmien	Meyven*i*n
ruokatavaroiden	Erzağ*ı*n
vaatteiden	Giyisin*i*n
Nämä ovat henkilökohtaisia tavaroita.	Bunl*a*r şahs*ı* eşyal*a*r.
Minulla on tuontilupa.	İthal*â*t ruhs*a*tn*a*m*e*m var.
Minä en kuljeta asetta.	Sil*â*h taş*ı*mıyorum.
Minulla ei ole edes aseenkantolupaa.	Sil*â*h taşım*a* ruhsat*ı*m bil*e* yok!
. . . . .	**. . . . .**
Pitääkö vanhasta autostakin maksaa tullivero?	Esk*i* bir arab*a* da gümr*ü*k vergisin*e* tâb*i* mi?
Teidän pitää maksaa tulli.	Gümr*ü*k ödemen*i*z gerek*i*yor.
Muussa tapauksessa autonne takavarikoidaan.	Aks*i* hald*e* arabanız*a* hac*i*z gel*i*yor.
Edes vanhoja autoja ei voi viedä tullivapaasti rajan yli.	Esk*i* arabal*a*r bil*e* gümrüks*ü*z sınırd*a*n taşınam*a*z.
Tämä vielä puuttui!	Bir bu eksikt*i*!
Paljonko minun on maksettava tullia?	Ne kad*a*r gümr*ü*k ödem*e*m laz*ı*m?
. . . . .	**. . . . .**
Paljonko teillä on rahaa?	Ne kad*a*r paran*ı*z var?
Minulla on tuhat kolmesataa euroa.	Bin üç yüz eur*o*m var.
Minulla on kahdeksansataa dollaria.	Sekiz yüz dolar*ı*m var.
Onko auto vakuutettu?	Araban*ı*n sigortas*ı* var mı?
Minulla on autovakuutus.	Arabam*ı*n sigortas*ı* var.
Esittäisittekö vakuutuskirjanne!	Sig*o*rta poliçeniz*i* göst*e*rin, l*ü*tfen!
Onko teillä terveystodistusta?	Yeş*i*l sig*o*rta kartın*ı*z var mı?
Kyllä, minulla on terveystodistus.	*E*vet, yeş*i*l sig*o*rta kart*ı*m var.
. . . . .	**. . . . .**
Voinko nyt lähteä?	Gid*e*bil*i*r miyim?

Kyllä, te voitte lähteä. *E*vet, gid*e*bil*i*rsiniz.
Tullitarkastus on päättynyt. Gümr*ü*k kontrol*ü* son*a* erd*i*.
Viihtyisää vierailua Turkissa! Türkiye'd*e* iy*i* ziyaretl*e*r dil*e*riz!
Hyvää matkaa! İy*i* yolculukl*a*r! Yolunuz aç*ı*k ols*u*n!
. . . . . **. . . . .**
Missä on neuvonta? Danışm*a* bürос*u* n*e*rede?
Haluan soittaa ... ... telef*o*n etm*e*k ist*i*yorum.
perheelleni. Ailem*e*
työnantajalleni. İş verenim*e* / patronum*a*
opetusministeriöön Eğit*i*m bakanlığın*a*
suurlähetystöön. Büyük elçiliğ*e*
konsulaattiin. Konsolusluğ*a*
asianajajalleni. Avukatım*a*

9.1.1. Tullisanastoa ***9.1.1. Gümrüğe ait sözlük***

alkoholijuomat alkoll*ü* içkil*e*r
antiikkiesineet ant*i*k eşyal*a*r
ase sil*a*h
asiapaperit belgel*e*r
huumeet uyuşturuc*u*/narkot*i*k
kassi torb*a*
kauttakulku~ trans*i*t vizes*i*
kielto yas*a*k
kokous toplant*ı*
konferenssi konfer*a*ns
konsulaatti konsolosl*u*k
konsuli konsolos
kuljettaa taşm*a*k
käsilaukku el ç*a*ntas*ı*
laukku ç*a*nta
lih atuotteet et ürünler*i*
liikeasiat ticar*e*t
loma t*a*til
lomamatka tat*i*l gezis*i*
lupa iz*i*n, ruhsatnam*e*
luvaton izins*i*z
luvallinen izinl*i*
lähetystö elçil*i*k
matkailu tur*i*zm
matkakassi val*i*z / yol çantas*ı*
matkalaukku bav*u*l
matkan tarkoitus seyahat*i*n amac*ı*
matkatavarat bag*a*j
matkustajaluettelo yolc*u* listes*i*
matkustusasiakirja seyahat belgesi
matkustuskielto seyah*a*t yasağ*ı*
neuvontapiste danışm*a* büro
oleskelu kalm*a*
oleskelulupa oturm*a* izn*i*
passi pasap*o*rt
passintarkastus pasap*o*rt kontrol*ü*
porno(grafia) pornograf*i*
raja sın*ı*r, hud*u*t
raja-asema sın*ı*r kapıs*ı*
rajavartija sın*ı*r muhafıs*ı*
sakko cez*a*, par*a* cezas*ı*
sakottaa cez*a* kesm*e*k
salakuljettaa kaçırm*a*k
salakuljettaja kaçakç*ı*
salakuljetus kaçakçıl*ı*k
selvitys beyannem*e*
seminaari semin*e*r
suurlähetystö büyükelçil*i*k
taide-esineet san*a*t eserler*i*
takavarikko hac*i*z .

takavarikoida müsader*e*
tulli gümr*ü*k
tullimaksu gümr*ü*k resm*i*
tullimies gümrükç*ü*
tullimuodollisuudet gümr*ü*k muameleler*i*
tullitarkastus gümr*ü*k muayenes*i*
tullivapaa gümrüks*ü*z
tullivirkailija gümr*ü*k memur*u*
tuoda *(maahan)* ith*a*l etm*e*k
tuonti ithal*a*t, dışal*ı*m
tuontitavara ith*a*l mal*ı*
tuontivero ithal*a*t veris*i*
tutustumisretki gez*i*
työviisumi çalışm*a* vizes*i*
ulkomaankauppa d*ı*ş ticar*e*t
vakuutettu sigortal*ı*
vakuuttaa sig*o*rta etm*e*k
vakuuttamaton sigortas*ı*z
vakuutus sig*o*rta
valuutt/a döv*i*z
vaihtaa ~a döv*i*z bozdurm*a*k
viedä maasta ihr*a*ç etm*e*k
vienti ihrac*a*t / dışsat*ı*m
viisumi v*i*ze;
kesto~ mükerr*e*r v*i*ze

9.1.2. Lähetystössä / Konsulaatissa

Päivää!
Hyvää päivää!
Olkaa hyvä ja käykää peremmille.
Miten voin olla teille avuksi?
Minulla on teille pyyntö.
Tekisittekö minulle pienen palveluksen?
Mitä asiaa koskien?
Odotan oleskeluajan pidentämistä.
Milloinka voin saada passini?
Olkaa hyvä ja odottakaa tuolla odotussalissa!
Olkaa hyvä ja istukaa.
Kaikki on kunnossa!
Olkaa hyvä, tässä on passinne!
Kiitoksia paljon avusta.
Olette kovin ystävällinen.

9.1.2. Elçilikte / Konsoloslukta

M*e*rhaba!
İy*i* günl*e*r!
B*u*yrun g*i*rin.
Siz*e* n*a*sıl yardımc*ı* ol*a*bil*i*rim?
Sizd*e*n bir ric*a*m var.
Ban*a* bir hizmett*e* bulunm*a*k ist*e*r misiniz?
Ne husust*a*?
Kalm*a* süresin*i*n uzatılmasın*ı* bekl*i*yorum.
Pasaportum*u* ne zam*a*n alabil*i*rim?
L*ü*tfen, *o*rad*a* beklem*e* salonund*a* bekl*e*yin!
Buy*u*run ot*u*run.
Her şey yolund*a*!
L*ü*tfen, pasaportunuz*u* *a*lın!
Yard*ı*m iç*i*n çok teşekk*ü*r ed*e*rim.
Çok naz*ı*ksınız.

9.2. VALUUTANVAIHTO

Missä voin vaihtaa valuuttaa?
Valuuttaa voitte vaihtaa ...
pankissa

9.2. DÖV*İ*Z BOZDURM*A*

N*e*rede döv*i*z bozdur*a*bil*i*rim?
... bozdur*a*bil*i*rsiniz.
Bankad*a*

rahanvaihtopisteessä	Döv*i*z bürosund*a*
postissa	P*o*staned*e*
pankkiautomaatilla.	B*a*nkamatikt*a*
Missä on pankkiautomaatti?	B*a*nkamat*i*k n*e*rede var?
Onko lähellä pankkia?	Yakınd*a* bir b*a*nka var mı?
Mikä on päivän vaihtokurssi?	Bu günk*ü* döv*i*z kur*u* n*e*dir?
Mikä on ... vaihtokurssi tänään?	**...** döv*i*z kur*u* bu g*ü*n n*e*dir?
euron	Euron*u*n
dollarin	Dolar*ı*n
Norjan kruunun	N*o*rveç kron*u*n
Ruotsin kruunun	*İ*sveç kron*u*n
Tanskan kruunun	D*a*nımarka kron*u*n
liiran	Liran*ı*n
pesetan	Pesetan*ı*n
Voitteko antaa minulle...?	Ban*a* ... ver*i*r misin*i*z?
isoja seteleitä	ir*i* bankn*o*t
pieniä seteleitä	ufakl*ı*k bankn*o*t
kolikoita	maden*i* par*a*
Montako euroa saan 100 liiralla?	Yüz liray*a* kaç *e*uro alac*a*ğım?
Montako liiraa saan 100 dollarilla?	Yüz dolar*a* kaç l*i*ra alac*a*ğım?
Voitteko lunastaa tämän sekin?	Bu çek*i* paray*a* tahv*i*l ed*e*r misiniz?
Voinko vaihtaa nämä matka-sekit?	Bu seyah*a*t çeklerin*i* değiştir*e*-bil*i*r miyim?
Voitteko vaihtaa tämän eurosekin rahaksi?	Bu *E*uroçek*i* paray*a* çevir*e*bilir misiniz?
Voitteko vaihtaa nämä dollarit paikalliseen valuuttaan?	Bu dolarlar*ı* yer*e*l döviz*e* karşıl*ı*k değiştir*e*bil*i*r misin*i*z?
Haluan tallettaa tämän sekin omalle tililleni.	Bu çek*i* kend*i* hesabım*a* yatırm*a*k ist*i*yorum.
Voitteko antaa … ?	... bırakabil*i*r misin*i*z?
henkilötietonne	Kiml*i*k beyanınız*ı*
henkilöllisyystodistuksenne	Kiml*i*k belgeniz*i*
henkilötunnuksenne	Kiml*i*k kodunuz*u*
passinne	Pasaportunuz*u*
Ajokortti ei riitä.	Ehliy*e*t yeterl*i* değ*i*l.

Olen tainnut hukata luottokorttini.	Kred*i* kartım*ı* kaybetmiş*i*m.
Haluan sulkea tilini tässä pankissa heti.	Bu bankad*a* hem*e*n hesabım*ı* kapatm*a*k ist*i*yorum.
Haluan avata uuden pankkitilin naapuripankissa.	Komş*u* b*a*nkad*a* yen*i* hesab*ı* açm*a*k ist*i*yorum.
Siellä maksetaan korkeampaa korkoa.	*O*rada dah*a* yüks*e*k faiz öden*i*r.
Kas tuossa on pankkitilini numero.	*İ*şte, b*a*nka hesabım*ı*n n*u*maras*ı* ş*u*dur.
Voisitteko sanoa paljonko tililläni on rahaa?	Hesabımd*a* ne kad*a*r par*a* olduğu n*u* ban*a* söyl*e*r misiniz?
Hetkinen vain!	Bir dakikac*ı*k!
Teidän saldonne on miinuksella.	Bakiyen*i*z borçl*u* durumd*a*dır.
Voitte mennä kassalle, olkaa hyvä.	Kasay*a* b*u*yurun, l*ü*tfen.
Allekirjoituksenne tuohon, olkaa hyvä.	B*u*raya imzal*a*r mısınız, l*ü*tfen.

9.3. MATKANTEKO AUTOLLA — 9.3. OTOMOB*İ*L YOLCULUĞ*U*

9.3.1. Taksillako menemme? — ***9.4.4. Taksi ile mi gidelim?***

Nousen täpötäydestä junasta Sirkecin asemalla.	S*i*rkeci istasyonund*a* d*o*pdolu trend*e*n in*i*yorum.
Väentungoksessa ystäväni ovat minua vastassa.	Kalabal*ı*k içerisind*e* arkadaşlar*ı*m ben*i* karşıl*ı*yorlar.
- Tervetuloa rakas ystävämme! Miten jaksat?	- Hoş geld*i*n, az*i*z dostum*u*z! N*a*sılsın?
- Kiitti vaan, oikein hyvin. Entä te?	-Teşekkürl*e*r, çok iy*i*yim. Siz n*a*sılsınız?
- Olemme tulostasi kovin iloisia.	- Sen*i*n geldiğin*e* çok sevin*i*yoruz.
Nyt menemme taksilla meille.	Ş*i*mdi t*a*ksi il*e* ev*e* gid*i*yoruz.
Yksi kaveri kutsuu taksin ja tinkii hinnan.	Bir arkadaş taksiciy*i* çağır*ı*yor ve fiat*ı* pazarl*ı*k ed*i*yor.
Minä tajuan tästä tinkmisestä tuskin mitään.	Ben bu pazarlikt*a*n hem*e*n hem*e*n hiç anl*a*mıyorum.
Kaikki yhdessä nousemme taksiin ja lähdemme liikkeelle.	Biz hep ber*a*ber taksiy*e* bin*i*yoruz ve harek*e*t ed*i*yoruz.
Missä on taksipysäkki?	Taks*i* durağ*ı* n*e*rede?
Mikä on ... ?	...ne kad*a*r?
lähtömaksu?	Açıl*ı*ş ücret*i*
kilometrihinta?	Kilom*e*tre fiyat*ı*

yötaksa?	Gec*e* tarifes*i*
Voisitteko kyyditä minut ...	L*ü*fen, ben*i* ...
tähän osoitteeseen.	şu adres*e*.
linja-autoasemalle.	otogar*a*.
Hilton –hotelliin.	Hilton otelin*e*.
sairaalaan.	hastahaney*e*.
9.3.2. Bussillako menemme?	***9.3.2. Otobüs ile mi gidelim?***
Mihin aikaan bussit lähtevät aamulla liikkeelle ja kuinka myöhään illalla ne liikennöivät?	Otobüsl*e*r sab*a*h kaçt*a* kalk*ı*yor ve akş*a*m sa*a*t kaç*a* kad*a*r harek*e*t ed*i*yorlar?
Minulla on kiire.	Acel*e* ed*i*yorum. / Acel*e*m var.
Missä on lähin pysäkki?	En yak*ı*n dur*a*k n*e*rede?
Bussin kulkiessa juttelemme vierustoverien kanssa.	Otob*ü*s gid*e*rken yanımızd*a* oturanl*a*rla kon*u*şuruz.
Mihin bussiin minun on noustava päästäkseni Taksimille?	T*a*ksim'e ulaşm*a*k iç*i*n h*a*ngi otobüs*e* binmel*i*yim?
Missä pysähtyy bussi numero 15?	On beş nol*u* otob*ü*s n*e*rede dur*u*yor?
Haluan päästä …Taksimille.	T*a*ksim'e … ulaşm*a*k ist*i*yorum!
bussilla	otob*ü*s il*e*
raitiovaunulla	tramv*a*y il*e*
kimppataksilla	dolm*u*ş il*e*
metrolla	m*e*tro il*e*
Milloin lähtee bussi …?	... otobüs*ü* sa*a*t kaçt*a* kalk*ı*yor?
Adanaan	*A*dana
Ankaraan	*A*nkara
Antalyaan	Ant*a*lya
Bursaan	B*u*rsa
Erzurumiin	*E*rzurum
Izmiriin	*İ*zmir
Rumeliin	R*u*meli
Mistä voin ostaa matkalipun?	Bil*e*t n*e*reden al*a*bil*i*rim?
Saisinko … ?	L*ü*tfen, ... iç*i*n.
yhden lipun Alanyaan	bir bil*e*t Al*a*nya
kaksi lippua Antalyaan	ik*i* bil*e*t Ant*a*lya
kolme lippua Edirneen	üç bil*e*t Ed*i*rne

neljä lippua Izmiriin	dört bilet İzmir
Pidämmekö matkalla tauon?	Yolda mola yapacağız mı?
Milloin saavumme perille?	Ne zaman varacağız?
Sanotteko minulle, kun saavumme perille?	Ulaştığımızda bana söyler misiniz?
Odotahan, perille saavumme ...	Bekle, ... varacağız.
kello kahdelta.	saat ikide
kello kolmelta.	saat üçte
kello kymmeneltä.	saat onda
kolmen tunnin kuluttua.	üç saat sonra
tänä iltana kello kahdeksalta.	bu akşam saat sekizde
huomen aamuna kello kuudelta.	yarın sabah saat altıda
ylihuomenna hyvin myöhään.	öbürgün çok geç

9.3.3. Haluan vuokrata auton! / *9.3.3. Araba kiralamak istiyorum!*

Mistä voin vuokrata auton?	Nerede bir otomobil kiralayabilirim?
Onko täällä autovuokraamoa?	Burada araç kiralama bürosu var mı?
Haluan vuokrata auton …	... araba kiralamak istiyorum.
kuljettajineen.	Şoförlü
ilman kuljettajaa.	Şoförsüz
oppaineen.	Kılavuzlu
Haluan vuokrata auton …	… araba kiralamak istiyorum.
(yhdeksi) päiväksi / vuorokaudeksi.	Bir günlük
(yhdeksi) viikoksi.	Bir haftalık
viikonlopuksi.	Hafta sonu için
Haluan ison / pienen auton.	Büyük / küçük araba istiyorum.
Minkälaisia autoja on tarjolla?	Elinizde nasıl arabalar mevcut?
Haluatteko automaattivaihteella vai käsivaihteella.	Otomatik mi, düz vistesli mi istiyorsunuz?
Paljonko on päivämaksu?	Günlük fiyatı ne?
Paljonko on auton päivä- ja kilometrivuokra?	Arabanın günlük ve kilometre için kirası nedir?
Entä vuokra viikonlopulta?	Ya kirası bir hafta sonu için?
Sisältyykö vuokraan vakuutus?	Sigorta kiraya dahil mi?
Ei, vakuutus ei sisälly hintaan.	Hayır, sigorta fiyatı içinde değil.
Milloin voin noutaa auton?	Arabayı ne zaman alabilirim?

Onko takuuraha tarpeen?	Garant*i* paras*ı* gerekl*i* mi?
Ovatko asiakirjat autossa?	Belgel*e*r arabad*a* mı?
Mihin mennessä auto pitää palauttaa?	Araban*ı*n döndürmes*i* ne kad*a*r gerek*i*yor?
Mihin voin palauttaa auton?	Arabay*ı* n*e*rede verebil*i*rim?
Onko Edirnessä teillä haaraosastoa?	Ed*i*rne şehrind*e* şuben*i*z var mı?
Voinko perille saavuttuani jättää auton sinne?	Ulaştığımd*a* arabay*ı* *o*raya bırak*a*bil*i*r miyim?
Onko teillä tiekarttaa?	Yol haritan*ı*z var mı?
Voisitteko kertoa, kuinka tätä autoa käsitellän?	Bu arabay*ı* n*a*sıl kullanay*ı*m ban*a* anlat*a*bil*i*r misiniz?
Saanko nähdä ajokorttinne?	Ehliyetiniz*i* görebil*i*r miyim?
Olen tainnut hukata ajokorttini!	Ehliyetim*i* kaybetmiş*i*m!

9.3.4. Tien päällä / *9.3.4. Yolda*

Rattaiden hajotessa tiennäyttäjiä kyllä riittää!	***Araba kırılınca yol gösteren çok olur!***

Anteeksi, näyttäisittekö kartalta missä me nyt olemme.	Şu and*a* haritad*a* ş*i*mdi n*e*rede olduğumuz*u* göster*i*r misin*i*z?
Mikä tie johtaa … ?	... gid*e*n yol hangis*i*?
Adanaan	*A*dana'ya
Ankaraan	*A*nkara'ya
Istanbuliin	İst*a*nbul'a
Izmiriin	*İ*zmir'e
Onko muuta Ankaraan vievää tietä?	*A*nkara'ya gid*e*n başk*a* bir yol var mı?
Mikä on paras sinne johtava tie?	*O*ray*a* gid*e*n en iy*i* yol hangis*i* ?
Paras on Ankaran moottoritie.	En iy*i* *yo*l *A*nkara otoyol*u*.
Tämäkö on Bodrumiin vievä tie?	B*o*drum'a gid*e*n yol b*u* mu?
Montako kilometriä on Bodrumiin?	B*o*drum'a kad*a*r kaç kilom*e*tre?
Onko Bodrumiin muuta tietä?	B*o*drum'a gid*e*n başk*a* yol var mı?
Montako kilometriä kertyy Istanbulista Izmiriin?	İst*a*nbul – *İ*zmir aras*ı* kaç kil*o*metre?
Onko se tie moottoritie?	Yol otoy*o*l mu?
Minkälaisessa kunnossa tie on?	Yol ne durumd*a*?
Tie on hyvässä/huonossa kunnossa.	Yol iy*i*/köt*ü* durumd*a*.
Tie on rapakunnossa.	Yol çamurl*u* durumd*a*.

Onko tie vaarallinen?	Yol tehlikel*i* mi?
Montako kilometriä on matkaa lähimpään kaupunkiin?	En yak*ı*n şeh*i*r kaç kilom*e*trelik mesafed*e*dir?
Lähimmälle asutusalueelle on matkaa kymmenen kilometriä.	En yak*ı*n yerleş*i*m yer*i* b*u*radan on kilometrel*i*k uzaklıkt*a*.
Saavummekohan sinne illaksi?	*O*raya akşam*a* kad*a*r var*ı*r mıyız?
Se ei ole kaukana. Se on lähellä.	Uz*a*k değ*i*l. Yak*ı*ndır.
Jatkakaa suoraan eteenpäin!	Dümd*ü*z g*i*din!
Kääntykää …	**...** d*ö*nün/s*a*pın.
risteyksessä oikealle.	Yol kavşağınd*a* sağ*a*
sillan jälkeen vasemmalle.	Köprüd*e*n s*o*nra sol*a*
liikennevaloissa taas oikealle.	Traf*i*k ışıklarınd*a* y*i*ne sağ*a*
Ajakaa tätä tietä Bursaan saakka ja kysykää sitten uudestaan.	Bu yold*a*n B*u*rsa'ya kad*a*r s*ü*rün, s*o*nra y*i*ne s*o*run.
Näytätte ajaneen harhaan.	Yol*u* şaşırm*ı*şsınız.
Teidän on palattava takaisin ja jatkettava päinvastaiseen suuntaan.	Ger*i* dönmen*i*z ve aks*i* istikamett*e* dev*a*m etmen*i*z ger*e*k.
Voinkohan pysäköidä tähän?	B*u*raya park ed*e*bil*i*r miyim?
Tässä on pysäköinti kielletty!	B*u*rad*a* park yapilm*a*z!
Anteeksi, en nähnyt merkkiä.	Öz*ü*r dil*e*rim, işaret*i* g*ö*rmedim.
Olkaa hyvä ja kutsukaa … !	L*ü*tfen, … çağ*ı*rın!
ambulanssi	ambül*a*ns/cankurtar*a*n
liikennevalvontapoliisi	traf*i*k polis*i*
haaveripartio	al*o* trafiğ*i*
Autoni kolaroi.	Arab*a*m çarpt*ı*.
Autoni joutui onnettomuuteen.	Arab*a*m kaz*a* geçird*i*.
Ette pysähtyneet STOP! –merkillä.	DUR!- işaretind*e* d*u*rmadınız.
Ohititte liikennemerkistä piittaamatta.	Traf*i*k işaretin*e* uymaks*ı*zın geçtin*i*z.
En nähnyt liikennemerkkiä kunnolla.	Traf*i*k işaretin*i* iy*i* g*ö*rmedim.
En ilmeisesti ole huomannut ajavani ylinopeutta.	Aşır*ı* sür*a*t il*e* sürdüğüm*ü* fark *e*tmemişim.
Nappasimme teidät rysän päältä.	Suç üstünd*e* siz*i* tutt*u*k.
Te aiheutitte onnettomuuden.	Kaz*a* yaptın*ı*z.
Ajoitte 180 km:n tuntinopeudella.	Sa*a*tt*e* 180 km il*e* sür*ü*yordunuz.
Syy on minun. / Syy ei ole minun.	Suç bend*e*. / Suç bend*e* değ*i*l.
Oli miten oli, annan teille sakot.	N*a*sıl *o*lsa, siz*e* cez*a* kes*i*yorum.
Se olisi perusteetonta / härskiä!	Bu, namussuzl*u*k olurd*u*!
Paljonko sakotatte?	Cez*a* ne kad*a*r?
Minä maksan. / Minä en maksa.	Ödeyec*e*ğim. / Öd*e*meyeceğim.

9.3.5. Autokorjaamossa	***9.3.5. Oto tamircisi***
Noilla surkeilla vehkeilläkö aiotte korjata sökön autoni?	***Bu basit aletlerle mi bozuk arabamı yapacaksınız?***
Autooni tuli vika.	Arab*a*m *a*rıza yapt*ı*.
Autoni hajosi / meni epäkuntoon.	Arab*a*m bozuld*u* / arızaland*ı*.
Moottorissa on ongelma.	Motord*a* bir probl*e*m var.
Onko lähellä autokorjaamoa?	Yakınd*a* ot*o* tamirhanes*i* var mı?
Voisitteko auttaa minua pääsemään lähimmälle autokorjaamolle.	En yak*ı*n ot*o* tam*i*rhanesin*e* gitmem*e* yard*ı*m *e*din, l*ü*tfen!
Ottaisitteko autoni hinaukseen?	Arabam*ı* çek*e*r misınız?
Voitteko antaa apua tämän korjaamisessa.	Bun*u* tam*ir* etmem*e* yard*ı*m ed*e*r misin*iz*?
Tarvitsen asentajan / korjaajan.	Ban*a* montajc*ı* / tamirc*i* lâz*ı*m.
Voitteko korjata autoni?	Arabam*ı* tam*i*r ed*e*bil*i*r misiniz!
En saa moottoria käynnistymään.	Motor*u* çalıştır*a*mıyorum?
Moottorissa on jokin vika.	Motord*a* bir *a*rıza var.
… ei toimi.	… çal*ı*şmıyor.
Generaattori	Jenerat*ö*r
Jäähdyin	Radyat*ö*r
Käsijarru	El fren*i*
Moottori	Mot*o*r
Minulla on ongelma … kanssa.	... il*e* sorun*u*m var.
moottorin	Mot*o*r
virran	Elektr*i*k
valojen	Farl*a*r
jarrujen	Fren
kytkimen	Bağlant*ı* / Debriy*a*j
akun / akkumulaattorin	ak*ü* /akümülat*ö*r
Voisitteko vaihtaa …	... değiştir*i*r misiniz?
öljyt	Gres*i*
sytytystulpat	Bujiler*i*
hihnan	Kayış*ı*
käämin	Bobin*i*
Voisitteko tarkastaa ...?	... kontr*o*l edebil*i*r misiniz?
öljyt	Gres*i*

veden	Suy*u*
renkaat	Lastikler*i*
valot	Farlar*ı*
jarruvalon	Fren lambasın*ı*
Moottori kuumenee nopeasti.	Mot*o*r çab*u*k ısın*ı*yor?
Moottori ylikuumenee.	Mot*o*r harar*e*t ed*i*yor.
Vaihtaisitteko jarrunesteen?	L*ü*tfen, fren sıvısın*ı* değişt*i*rin.
Jarrut eivät toimi / pidä.	Frenl*e*r çal*ı*şmıyor / t*u*tmuyor.
Rengas puhkesi.	Lâst*i*k patlad*ı*.
Eturengas vuotaa jostakin kohdasta.	Ön lâst*i*k bir yerd*e*n hav*a* kaçır*ı*yor.
Tarvitsen uuden renkaan.	Yen*i* lastiğ*e* ihtiyac*ı*m var.
Vaihtaisitteko renkaan?	L*ü*tfen, lâstiğ*i* değişt*i*rin.
Akku täytyy ladata.	Aküy*ü* şarj etm*e*k lâz*ı*m.
Meillä ei ole tarvittavia varaosia.	Lâz*ı*m ol*a*n yed*e*k parçam*ı*z yok.
Meidän on hankittava varaosat toisesta paikasta.	Yed*e*k parçalar*ı* başk*a* yerd*e*n getirtm*e*k lâz*ı*m.
Minkälaisia varaosia teillä on?	Ne gib*i* yed*e*k parçaların*ı*z var?
Kauanko korjaus kestää?	Tam*i*r / Onar*ı*m ne kad*a*r sürec*e*k?
Paljonkohan remontti maksaa?	Tam*i*r kaç*a* mal olac*a*k?
Paljonko remontista veloitetaan?	Tam*i*r iç*i*n ne kad*a*r ödemel*i*yim?
Voinko jättää autoni tänne?	Arabam*ı* b*u*ray*a* bırak*a*bil*i*r miyim?

9.3.6. Bensiiniasemalla / Huoltoasemalla

9.3.6. Benzin istasyonunda / Bakım istasyonunda

Missä on lähin bensiiniasema?	En yak*ı*n benzinc*i* n*e*rede?
Lähin bensiiniasema on viiden kilometrin päässä.	En yak*ı*n benzinc*i* beş kilometrel*i*k uzaklıkt*a*.
Paljonko bensiinilitra maksaa?	Benzin*i*n litres*i* ne kad*a*r?
Tankatkaa 50 litraa ... bensiiniä.	Ell*i* l*i*tre ... benz*i*n dold*u*run.
normaalia	norm*a*l
lyijytöntä	kurşuns*u*z
super-	s*ü*per
Pankaa bensatankki täyteen!	Benz*i*n deposun*u* dold*u*run!
Tankatkaa bensiiniä vain 50 euron edestä.	L*ü*tfen, yalnız ell*i* euro'y*a* benz*i*n dold*u*run!
Maksatteko käteisellä vaiko kortilla?	Nak*i*t ver*i*p v*e*ya kart ödem*e*?
Voinko maksaa luottokortilla?	Kred*i* kart*ı*yla edeyebil*i*r miyim?

Antaisitteko kymmenen litraa ... ?	Lütfen, on l*i*tre ... v*e*rin.
öljyä	yağ
pakkasnestettä	antifr*i*z
jarrunestettä	fren sıvıs*ı*
tislattua vettä	damıt*ı*k su
Minkälaista öljyä te haluatte?	N*a*sıl gres ist*i*yorsunuz?
Pankaa tuohon kanisteriin viisitoista litraa ... !	L*ü*tfen, şu bidon*a* onb*e*ş l*i*tre...dold*u*run!
bensiiniä	benz*i*n
öljyä	gres
Voisitteko mitata renkaiden ilmanpaineen?	L*ü*tfen, lastikler*i*n hava basıncın*ı* *ö*lçünüz!
Jäähdyttimeen pitää laittaa vettä.	Radiatör*e* su koym*a*k lâz*ı*m.
Tarkastaisitteko jarrutkin?	Frenler*i* de kontr*o*l ed*e*r misiniz?
Haluan pesetyttää autoni.	Arabam*ı* yıkatm*a*k ist*i*yorum.
Missä voin pestä autoni?	Arabam*ı* n*e*rede yıkay*a*bil*i*rim?
Missä on Renaultin huoltoasema?	Renault servis*i* n*e*rede bulun*u*yor?

9.3.7. Automatkailusanastoa

9.3.7. Ototurizma ait sözlük

ajokortti ehliy*e*t / sürüc*ü* belges*i*
ajoneuvo ar*a*ç
akku ak*ü*
alikäytävä altgeç*i*t
ambulanssi ambül*â*ns
asutus yerleş*i*m
auto otomob*i*l, arab*a*
autokorjaamo ot*o* tamircis*i*
autolautta arab*a* vapur*u*, ferib*o*t
auto-onnettomuus arab*a* kazas*ı*
autotalli gar*a*j
avain anaht*a*r
bensiiniasema benzin/l*i*k, -c*i*
dieselöljy d*i*zel yakıt*ı*
generattori jenerat*ö*r
huolto bak*ı*m
huoltoasema bak*ı*m istasyon*u*
Huomio! Dikk*a*t!
ilmanpaine hav*a* basınc*ı*
jarru fren
jarruhihna fren kayış*ı*
jarrukenkä fren balatas*ı*
jarruneste fren sıvıs*ı*
jarrupoljin fren pedal*i*
jarruvalo fren lambas*ı*
jarruttaa frenlem*e*k
jäähdytin radyat*ö*r
kaasupoljin gaz pedal*ı*
kaasutin karbürat*ö*r
kaista şer*i*t / yol şerid*i*
kaksikaistainen tie ik*i* şeritl*i*
kaksisuuntainen ik*i* yönl*ü*
kansallispuisto mill*i* park
kauas uzağ*a*
kaukainen uz*a*k
kaukana uzakt*a*
kolari çarpışm*a*
kori karos*e*r .

korjata onarm*a*k / tam*i*r etm*e*k
korjaus tam*i*r / onar*ı*m yol
korjauttaa onartm*a*k
kuumentua ısınm*a*k
kytkin derbiy*a*j
käsijarru el fren*i*
kääntyä dönm*e*k, sapm*a*k
lauhdutin kondensat*ö*r
liikennemerkit traf*i*k işaretler*i*
liikenneonnettomuus traf*i*k kazas*ı*
liikennepoliisi traf*i*k polis*i*
liikennerikkomus traf*i*k suç*u*
liikenneruuhka traf*i*k yoğun luğu
liikennesäännöt traf*i*k kurallar*ı*
liikennetukos traf*i*k tıkanıklığ*ı*
liikennevalo traf*i*k ışığ*ı*
liikennevälineet gen*e*l taş*ı*t araçlar*ı*
liikenneyhteys traf*i*k bağlantıs*ı*
liikenneympyrä dön*e*r dair*e*
lokasuoja çamurl*u*k
lomakylä t*a*til köy*ü*
luonnonsuojelualue doğ*a* korum*a*
lyijytön kurşuns*u*z
maantie şos*e*, karayol*u*
matka seyah*a*t, yolcul*u*k
matkailukeskus turist*i*k merk*e*z
monikaistainen tie çok şeritl*i* yol
moottoritie otoy*o*l
mutka vir*a*j
mutkainen tie virajl*ı* yol
mäntä pist*o*n
nopeus hız, sür*a*t
nopeusrajoitus sıkışıkl*ı*k hız sınırlanmas*ı*
nopeusmittari sür*a*t ölç*ü* alet*i*
ohjauspyörä direksiy*o*n
oikea / vasen sağ / sol
oja hend*e*k
ongelma sor*u*n
ongelmajäte sorunl*u* at*ı*k
ongelmallinen sorunl*u*

onnettomuus kaz*a*
paikoitusalue otop*a*rk
paine bas*ı*nç
pakkasneste antifr*i*z
pakokaasu egz*o*z
palata takaisin ger*i* dönm*e*k
parkkivalo(t) park lâmbas*ı*
peruutuspeili dik*i*z aynas*ı*
peruutusvaihde ger*i* vit*e*s
peruutusvalot ger*i* vit*e*s lâmbas*ı*
poistoputki egz*o*z borus*u*
poistoventtiili egz*o*z supab*ı*
pumppu p*o*mpa
puskuri tamp*o*n
pysäköinti park etm*e*
pysäköintialue p*a*rk
pyörä tek*e*r, tekerl*e*k
ramppi r*a*mpa
rekisterikilpi pl*â*ka
rengas lâst*i*k
risteys kavş*a*k
ruuhka tıkanıkl*ı*k
ruuhka-aika izdih*a*m saatler*i*
ruuhkautua tıkanm*a*k
ruuhkautuma
saastuminen kirlenm*e*
sakko par*a* cezas*ı*
sakottaa cez*a* kesm*e*k
silta köpr*ü*
sisäkumi lâst*i*k
sumuvalot sis farlar*ı*
sylinteri silind*i*r
sytytystulppa buj*i*
syy suç
tankki tank
tarkastaa kontr*o*l etm*e*k
tavaratila bag*a*j yer*i*
tiekartta yol haritas*ı*
tiemaksu, tietulli yol paras*ı*
tienrakennus yol yapım*ı*
tienristeys kavş*a*k

tienviitta işar*e*t tabelas*ı*
Tie on suljettu! Yol kapal*ı*!
tieturma-apu *A*lo trafiğ*i*
Tietyö käynnissä! Yol tamir*i*!
tunneli tün*e*l
turvavyö emniy*e*t kemer*i*
umpikatu çıkm*a*z sok*a*k
vaihde vit*e*s
vaihdelaatikko vit*e*s kutus*u*
vaihdetanko vit*e*s kol*u*
valot arab*a* farlar*ı*
  lyhyet ~ kıs*a* farl*a*r
  pitkät ~ uz*u*n farl*a*r
  vanne jant
varaosa yed*e*k parç*a*
varapyörä yed*e*k last*i*k
vararengas yed*e*k last*i*k
Varo! Tehlik*e*!
venttiili sup*a*p
viadukti viyad*ü*k
vika *a*rıza
vilkku siny*a*l lâmbas*ı*
virranjakaja distribüt*ö*r
virta-avain kont*a*kt anahtar*ı*
yksisuuntainen tek yönl*ü*
ylikäytävä üstgeç*i*t
ympäristönsuojelu çevrecil*i*k
äänimerkki 'tööt!' k*o*rna
öljy gres
öljypumppu yağ pompas*ı*

9.4. MATKANTEKOA JUNALLA / 9.4. TREN YOLCULUĞ*U*

9.4.1. Mennään junalla! / *9.4.1. Trenle gidelim!*

Missä on rautatieasema?	Tren istasyon*u* n*e*rededir?
Onko se täältä kaukana?	B*u*radan çok uzakt*a* mıdır?
Se ei ole kovin kaukana, mutta mat-ka sinne on liian pitkä käveltäväksi.	Çok uzakt*a* değ*i*l am*a*, *o*rası yürüyer*e*k çok uz*a*k.
Milloin lähtee Ankaraan / Istanbuliin menevä juna?	*A*nkara'y*a* / İst*a*nbul'*a* gid*e*n tren ne zam*a*n kalk*a*r?
Eikö ole aikaisemmin/myöhemmin lähtevää junaa?	Dah*a* erken/sonra gid*e*n tren yok mu?
Katsotaanpa! Valitettavasti ei ole.	Bakal*ı*m! Ma*a*lesef yok.
Yksi paikka yksitoista neljäkymmentä-viisi Ankaraan menevään junaan.	On bir*i* kırk beş geç*e* *A*nkara'y*a* gidec*e*k trend*e* bir yer, l*ü*tfen.
Haluan varata lipun ensimmäiseen / toiseen luokkaan.	Birinc*i* / İkinc*i* mevk*i* bir bil*e*t ayırtmak ist*e*rim.
Ainoastaan menoko?	Yaln*ı*z gid*i*ş mi?
Meno-paluu lippu, olkaa hyvä.	Gid*i*ş dön*ü*ş bilet*i*, l*ü*tfen!
Vaihtaisitteko lippuni ensimmäiseen luokkaan, maksan erotuksen.	L*ü*tfen, biletim*i* birinc*i* mevk*i* il*e* değişt*i*rin, farkın*ı* öd*e*rim.
Onko minun vaihdettava junaa?	Aktarm*a* yapm*a*m lâz*ı*m mı?
Onko tämä paikka varattu?	Buran*ı*n sahib*i* var mı?
Haluan vaihtaa toiseen paikkaan.	Başk*a* bir yer ist*i*yorum.

9.4.2. Rautatieasemalla

Asemalaiturilla odotellessaan matkustajat tutustuvat toinen toisiinsa.
Miksi ette matkusta lento koneella/ lentäen?
Matkanteko junalla on aivan toista ja mielenkiintoisempaa.
Matkan aikana katselemme maisemia emmekä yhtään ikävysty.
Aika ajoin jutustelemme vaunuosaston matkustajien kanssa.

Anteeksi, missä on ... ?
neuvonta
odotussali
lippukassa

9.4.2. Tren istasyonunda

Perond*a* beklerl*e*rken yolcul*a*r birbirler*i* il*e* tanışırl*a*r.
N*i*çin uç*a*k il*e* yolcul*u*k *e*tmiyorsunuz?
Tr*e*nle seyah*a*t b*a*mbaşka ve dah*a* enteres*a*ndır.
Yolcul*u*k sırasınd*a* manzaral*a*r gör*ü*yoruz ve hiç sık*ı*lmıyoruz.
Zam*a*n zam*a*n kompartmandak*i* arkadaşl*a*rla konuş*u*yoruz.

Affed*e*rsiniz, ... n*e*rede?
danışm*a* büros*u*
beklem*e* salon*u*
bil*e*t gişes*i*

9.4.3. Neuvonnassa

Mille laiturille saapuu Istanbulin juna?
Miltä asemalaiturilta lähtee Ankaran juna?
Milloin lähtee Ankaran juna?
Onko minun vaihdettava junaa?
Missä minun on tehtävä vaihto?
Milloin on yhteys Izmiriin!
Pysähtyykö tämä juna Bursassa?

Milloin saapuu … tuleva juna?
Ankarasta
Istanbulista
Izmiristä

Milloin lähtee … juna?
Ankaran
Bursan
Istanbulin

9.4.3. Danışma bürosunda

İst*a*nbul tren*i* h*a*ngi peron*a* var*ı*yor?
*A*nkara tren*i* h*a*ngi perond*a*n kalk*ı*yor?
*A*nkara tren*i* sa*a*t kaçt*a* kalk*ı*yor?
Aktarm*a* yapm*a*m lâz*ı*m mı?
N*e*rede aktarm*a* yapac*a*ğım?
*İ*zmir’e bağlant*ı* ne zam*a*n?
Bu tren B*u*rsa’da dur*u*yor mu?

... gel*e*n sa*a*t kaçt*a* var*ı*yor?
*A*nkara’dan
İst*a*nbul’dan
*İ*zmir’den

… tren*i* ne zam*a*n kalk*ı*yor?
*A*nkara
B*u*rsa
İst*a*nbul

Mihin aikaan on junia ... ?	... sa*a*t kaçt*a* tren var?
Ankaraan	*A*nkara'ya
Izmiriin	*İ*zmir'e
Istanbuliin	İst*a*nbul'a
Sofiaan	S*o*fya'ya
Eikö ole … junaa?	Dah*a* ... tren yok mu?
myöhempää	s*o*nra
aikaisempaa	erk*e*n
nopeampaa	hızl*ı* bir

9.4.4. Lippukassalla — *9.4.4. Bilet gişesinde*

Haluan varata paikan Ankaraan menevään junaan.	*A*nkara'ya gid*e*n tren iç*i*n yer ayırtm*a*k ist*i*yorum.
Saisinko yhden lipun ... !	L*ü*tfen, ban*a* ... bir bil*e*t v*e*rin!
Ankaraan	*A*nkara'ya
Belgradiin	B*e*lgrad'a
Izmiriin	*İ*zmir'e
Haluan Ankaran pikajunaan ...	*A*nkara ekspres*i* iç*i*n ... ist*i*yorum.
kaksi lippua I luokkaan	birinc*i* mevk*i* ik*i* bil*e*t
kolme lippua II luokkaan	ikinc*i* mevk*i* üç bil*e*t
yhden lipun ikkunan puolelta.	bir yer p*e*ncere yanınd*a*n
yhden lipun käytävän puolelta.	bir yer korid*o*r yanınd*a*n
Saisinko kaksi lippua …?	... bir yer ric*a* ed*i*yorum.
tupakoivien osastolle	Sig*a*ra içil*e*n bölümd*e*
tupakoimattomien osastolle	Sig*a*ra iç*i*lmey*e*n bölümd*e*
Saisinko lipun kuusi viisitoista lähtevään Ankaran junaan.	Alt*ı* *o*n beş tren*i* iç*i*n *A*nkara'ya bir bil*e*t v*e*rin, l*ü*tfen!
Yksi meno-paluu lippu Ankaraan.	*A*nkara'ya gid*i*ş-dön*ü*ş bir bil*e*t.
Paljonko lippu maksaa?	Bil*e*t ne kad*a*r?

9.4.5. Vaunuosastossa — *9.4.5. Kompartımanda*

Olen nousemassa junaan.	Tren*e* binmekt*e*yim.
Voisitteko ... ?	L*ü*tfen ... !
auttaa minua nousemaan junaan	binmem*e* yard*ı*m *e*diniz

auttaa minua nousemaan junasta	inmem*e* yard*ı*m *e*diniz
ojentaa tuon matkalaukun minulle	şu bavul*u* ban*a* uz*a*tınız
nostaa laukut hyllylle	bavullar*ı* raf*a* koy*a*r mısınız
Onko tämä vaunuosasto … ?	Bu kompartım*a*n sig*a*ra ... mi ?
tupakoiville	içenl*e*r iç*i*n
tupakoimattomille	içmeyenl*e*r iç*i*n
Onko tämä paikka vapaa?	Bu yer boş mu?
Ei, se ei ole vapaa. Se on varattu.	H*a*yır, boş değ*i*l. Meşg*u*ldur.
Anteeksi, onko tässä vapaata?	*A*ffed*e*rsiniz, buras*ı* boş mu?
Voinko istuutua tähän?	B*u*raya otur*a*bil*i*r miyim?
Olkaa hyvä, paikka on vapaa.	B*u*yurun, yer b*o*ştur.
Onko konduktori jo käynyt?	Kondükt*ö*r art*ı*k geçt*i* mi?
Lippuja tarkastava junailija	Biletler*i* denetley*e*n kondükt*ö*r
on tulossa.	gelmekt*e*dir.
Matkalippunne , olkaa hyvä!	Biletiniz*i* görebil*i*r miy*i*m, l*ü*tfen?
Olen tainnut jättää lippuni ...	Biletim*i* ... bırakm*ı*ş olac*a*ğım.
vaunuosatoon.	kompartmand*a*
ravintolavaunuun.	vag*o*n restorand*a*
hotelliin.	oteld*e*
Sitä voi sattua kenelle tahansa.	Herkes*i*n başın*a* gel*e*bil*i*r.
Ei mitään ongelmaa.	Probl*e*m yok.
Voitte maksaa käteisellä.	Nak*i*t ödem*e* yap*a*bil*i*rsiniz.
Herra konduktööri,	Kondükt*ö*r Bey,
minulla olis Teille pari kysymystä.	Siz*e* birk*a*ç sor*u*m var.
Myydäänkö junassa jotain	Trend*e* yiyec*e*k-içecek bir
syötävää tai juotavaa?	şeyl*e*r satıl*ı*yor mu?
Onko junassa ravintolavaunua?	Trend*e* vag*o*n restor*a*n var mı?
Millä asemalla nyt olemme?	Ş*i*mdi h*a*ngi istasyond*a*yız?
Minkä niminen on tämä pysäkki?	Bu istasyon*u*n ad*ı* ne?
Kauanko seisomme täällä?	B*u*rada ne kad*a*r dur*u*yoruz?
Milloin saavumme perille?	Sa*a*t kaçt*a* varac*a*ğız?
Juna saapuu aikataulun	Tren tarifed*e* gösteril*e*n vakitt*e*
mukaisesti.	ulaş*ı*yor.
Onko juna myöhässä?	Tren tehirl*i* mi / rötarl*ı* mı?
Juna on viisi tuntia myöhässä.	Tren beş sa*a*t rötarl*ı*dır.
Lumimyrskynkö vuoksi?	Tip*i* yüzünd*e*n mi?
Automaattinen vaihdejärjetelmä on	Otomat*i*k mak*a*s sistem*i*
kuulemma mennyt epäkuntoon.	*a*rızalanm*ı*ş.
Toisinaan tekniikka pettää!	Tekn*i*k b*a*zen aldat*ı*r!

Pysähtyykö juna joka asemalla?
Tren her istasyond*a* dur*u*yor mu?
Juna ei pysähdy joka asemalla.
Tren her istasyond*a* d*u*rmuyor.
Siinä tapauksessa kukaan ei poistu vaunuosastosta eikä nouse siihen.
O hald*e* kompartmand*a*n k*i*mse *i*nmiyor ve k*i*mse de b*i*nmiyor.

9.4.6. Junasanastoa

9.4.6. Tren sözlüğü

aikataulu tren tarifes*i*
asema istasy*o*n
asemalaituri per*o*n
hätäjarru imd*a*t fren*i*
juna tren
  aamujuna sab*a*h tren*i*
  iltajuna akş*a*m tren*i*
  lähiöjuna banliy*ö* tren*i*
  pikajuna ekspr*e*s tren*i*
  päiväjuna *ö*ğle tren*i*
  tavarajuna yük tren*i*
  yöjuna gec*e* tren*i*
juna lähtee tren kalk*ı*yor
  lähtevä juna kalk*a*n tren
juna saapuu tren var*ı*yor
  saapuva juna var*a*n tren
juna-aikataulu tren tarifes*i*
junailija kondükt*ö*r
junalippu tren bilet*i*
junamatka tren yolculuğ*u*
junanvaihto tren aktarmas*ı*
junaonnettomuus tren kazas*ı*
junayhteys tren bağlantıs*ı*
kaukojuna uz*a*k menzill*i* tren
kertamaksu bir defal*ı*k ödem*e*
kertalippu bir defalık bil*e*t
kiskot rayl*a*r
laituri per*o*n
liikenne traf*i*k
lippu bil*e*t
  kerta- defat*e*n bil*e*t
  meno-paluu-lippu gid*iş*-dön*ü*ş bilet*i*
lippukassa bil*e*t gişes*i*
lähiliikenne yak*ı*n traf*i*k
lähtö kalk*ı*ş, yol*a* çıkı*ş*
lähtöaika kalk*ı*ş sa*a*t*i*
löytötavaratoimisto kay*ı*p eşy*a* bürosu
matkatavarat bag*a*j
menolippu gid*i*ş bilet*i*
milloin? sa*a*t kaçt*a*?
myöhästyminen röt*a*r
neuvonta danışm*a* büros*u*
odotussali beklem*e* salon*u*
osasto böl*ü*m
  tupakoiville sig*a*ra içenler*i*n bölüm*ü*
  tupakoimattoille sig*a*ra *i*çmeyenler*i*n bölüm*ü*
paikallisjuna banliy*ö* tren*i*
paluulippu dön*ü*ş bilet*i*
pysäkki dur*a*k
rata / rautatie dem*i*r yol*u*
rautatieasema tren istasyon*u*
ravintolavaunu vag*o*n restor*a*n
saapuminen var*ı*ş
saapumisaika var*ı*ş sa*a*t*i*
taajamajuna banliy*ö* tren*i*
matkatavarasäilö emn*e*t ofis*i*
vaihto aktarm*a*
  vaihtaa junaa tren aktarm*a*k
varata paikka yer ayırtm*a*k
  varattu ~ ayrılm*ı*ş yer
vaunu vag*o*n
  lepo- kuşetl*i* vag*o*n
vaunuosasto kompartıman

9.5. LENTOMATKA	9.5. UÇ*A*K YOLCULUĞ*U*
9.5.1. Lentotoimistossa	***9.5.1. Hava Yolları ofisinde***
Missä on Turkin / Finnairin lentotoimisto?	Türk / Finnair Hav*a* Yollar*ı* ofis*i* n*e*rede ?
Onko lentokenttä kaukana kaupungista?	Hav*a* alan*ı* şehr*e* uz*a*k mı?
Kuinka kauan kestää ajo lentokentälle?	Ne kad*a*r zamand*a* hav*a* alanın*a* varıl*ı*r.
Kuinka paljon aikaa on varattav a hotellista lentokentälle?	Oteld*e*n hav*a* alanın*a* erm*e*k iç*i*n ne kad*a*r zam*a*n gerekl*i*?
Bussimatkaan pitää varata puoli tuntia.	Yar*ı*m sa*a*t kad*a*r otob*ü*s yolculuğ*u* iç*i*n gerekl*i*.
Miten pääsee lentokentälle?	Hav*a*alanın*a* n*a*sıl gidil*i*r?
Miten pääsen lentoasemalle?	Hav*a*limanın*a* n*a*sıl gid*e*bil*i*rim?
Lentoyhtiön bussi lähtee terminaalista puolitoista tuntia ennen koneen ilmoitettua lähtöaikaa.	Serv*i*s otobüs*ü*, uçağ*ı*n uç*u*ş sa*a*tind*e*n bir buç*u*k *ö*nce terminald*a*n kalk*ı*yor.
Montako tuntia ennen lentoa minun pitää olla lentokentällä?	Uçuştan kaç sa*a*t *ö*nce hav*a* alanınd*a* olmal*ı*yım?
Milloin on lento ...?	... sa*a*t kaçt*a* uç*a*k var?
Antalyaan	*A*ntalya'ya
Bodrumiin	B*o*drum'a
Izmiriin	*İ*zmir'e
Haluan lentolipun ...	Bir uç*a*k bilet*i* ... ist*i*yorum.
Ankaraan.	*A*nkara'ya
Antalyaan.	Ant*a*lya'ya
Izmiriin.	*İ*zmir'e
Haluan lipun Antalyan lennolle ekaluokkaan / turistiluokkaan.	Birinc*i* /Turist*i*k mevk*i* bil*e*t *A*ntalya'ya uç*u*ş iç*i*n ist*i*yorum.
Onko vapaita paikkoja?	Boş yer v*a*r mı?
Paljonko on lipun hinta?	Bilet*i*n fiyat*ı* ne kad*a*r?
Haluan kolme lippua tiistaiaamuna Istanbuliin menevään koneeseen.	Sal*ı* sabah*ı* İst*a*nbul'a gid*e*n uçağ*a* üç bil*e*t ist*i*yorum.
Saisinko yhden paikan… ?	... bir yer ric*a* ed*e*rim.
ikkunan puolelta	P*e*ncere yanınd*a*n
käytävän puolelta	Korid*o*r yanınd*a*n

Saisinko yhden …?	L*ü*tfen, ... bir bil*e*t.
menolipun	tek gid*i*ş
meno-paluulipun	gid*i*ş-dön*ü*ş
lipun turistiluokkaan	ekonom*i* sınıf*ı*
lipun businessluokkaan	busin*e*ss sınıf*ı*
Varasin lennon Ankaran koneeseen.	*A*nkara uçağın*a* yer ayırtt*ı*m.
Haluan … varaukseni.	Rezervasyonum*u* … ist*i*yorum.
vahvis(tut)taa	onaylatmak
peruuttaa	ipt*a*l ettirm*e*k
vaihtaa	değiştirmek
Haluan vaihtaa varaamani Ankaran lennon.	Yaptığ*ı*m rezervasyon*u* *A*nkara iç*i*n değiştirm*e*k ist*i*yorum.
Olkaa hyvä, peruuttakaa varaamani Ankaran lento.	*A*nkara iç*i*n ayırtt*ı*m yer*i* ipt*a*l *e*din, l*ü*tfen.
Haluan vaihtaa lähtö-/ paluupäivän.	Gitm*e*k/Dönm*e*k tarihin*i* değiştirm*e*k ist*i*yorum.
Milloin lähtee sitä seuraava kone?	Bund*a*n sonrak*i* uç*a*k ne zam*a*n kalk*a*r?
Onko ensi keskiviikkona lentoa Ankaraan?	Gelec*e*k çarşamb*a* gün*ü* *A*nakara'ya uç*a*k var mı?
Tekeekö kone välilaskun Bursassa?	Uç*a*k B*u*rsa'da ar*a* in*i*ş yapac*a*k mı?
Milloin minun pitää 'buukata'?/ varata lippuni?	Ne zam*a*n bil*e*t kayd*ı* yaptırm*a*m lâz*ı*m?
Missä on matkatavaraselvitys?	Eşyalar*ı* kay*ı*t etm*e* gişes*i* n*e*rede?
Paljoko minun pitää maksaa ylipainosta?	Fazl*a* bag*a*j iç*i*n ne kad*a*r ödemel*i*yim?
Ovatko nämä matkatavaranne?	Bu siz*i*n bagajin*i*z mi?
Minulla on vain käsimatkatavaraa.	S*a*dece el bagaj*ı*m var.
Avaisitteko laukkunne.	Bavulunuz*u* *a*çın, lüfen.
Voitteko opastaa minut … terminaaliin n:o 1?	L*ü*tfen, ben*i* ... birinc*i* terminal*e* kad*a*r götür*ü*r müsünüz?
kansainvälisten lentojen	uluslararas*ı* uçuşl*a*r iç*i*n
kotimaan lentojen	iç hat uçuşlalar*ı* iç*i*n
Mikä portti on Ankaran koneille?	*A*nkara çıkış*ı* hangis*i*dir?
Olkaa hyvä(t) ja kiinnittäkää turvavyönne!	Emniy*e*t kemerleriniz*i* bağl*a*yın, l*ü*tfen!
Tupakointi kielletty!	Sig*a*ra içm*e*k yas*a*ktır.
Sammuttakaa savukkeenne!	Sigaralarınız*ı* söndür*ü*nüz!
Sulkekaa kännykkänne!	Cep telefonlarınız*ı* kap*a*yın!

Pitäkää kännykkänne suljettuina matkan aikana!	Uç*u*ş süresind*e* cep telefonlarınız*ı* kapal*ı* t*u*tun!
Miellyttävää lentomatkaa!	Mutl*u* uçuşl*a*r!
Kuinka kauan lento kestää?	Uç*u*ş ne kad*a*r sür*e*r?
Milloin kone nousee ilmaan?	Uç*a*k ne zam*a*n havalan*ı*yor?
Mikä on lentokorkeutemme?	Uç*u*ş yüksekliğin*i* söyl*e*r misiniz?
Milloin me laskeudumme?	Ne zam*a*n inec*e*ğiz?
Kone valmistautuu laskeutumaan.	Uç*a*k iniş*e* hazırlan*ı*yor.
Onko kone myöhässä?	Uç*a*k rötarl*ı*/tehirl*i* mi?
Ei, se ei ole myöhässä.	H*a*yır, rötarl*ı* değ*i*l.
Kone laskeutuu täsmälleen aika-taulun mukaisesti.	Uç*a*k tam olar*a*k tarifey*e* gör*e* kon*u*yor.
. . . .	. . . .
Voisitteko auttaa, minuun iski lentopahoinvointi?	Yard*ı*m ed*e*r misin*i*z, ben*i* uç*a*k tutt*u*?
Tuon teille vähän konjakkia.	Siz*e* bir*a*z kony*a*k getirec*e*ğim.
. . . .	. . . .
Missä ovat matkatavarani?	Bagaj*ı*m n*e*rede?
Matkatavarani eivät vielä tulleet.	Bagj*ı*m dah*a* g*e*lmedi.
Yksi matkalaukkuni on hukassa.	Bir bavul*u*m eks*i*k.
Tämä laukku näyttää vaurioituneen.	Bu bav*u*l has*a*r görm*ü*ş.
Kenen puoleen voin kääntyä?	Kim*e* başvur*a*bil*i*rim?
Missä/Kenelle voin tehdä valituksen?	N*e*rede/Kim*e* şikay*e*t ed*e*bil*i*rim?

9.5.2. Lento –sanastoa / *9.5.2. Uçuşa ait sözlük*

hätälasku ac*i*l ini*ş*
ilmakuoppa hav*a* boşluğ*u*
ilmanpaine hav*a* basınc*ı*
ilmavirtaus hav*a* akım*ı*
istuin kolt*u*k
kännykkä cep telefon*u*
laskeutua inm*e*k, konm*a*k
lennon numero uç*u*ş numaras*ı*
lennon peruutus uçuş*u*n iptal
lento uç*u*ş
lentoaika uç*u*ş süres*i*
lentoaikataulu uç*u*ş tarifes*i*
lentoasema hava liman*ı*
lentoemäntä host*e*s
lentokapteeni uç*u*ş kaptan*ı*
lentokenttä hav*a* alan*ı*
lentokone uç*a*k
lentokorkeus uç*u*s yüksekl*i*k
lentolippu uç*a*k bilet*i*
lentonopeus uç*u*ş hız*ı*
lento-onnettomuus uç*a*k kazas*ı*
lentopahoinvointi uç*a*k tutmas*ı*
lentoposti uç*a*k postas*ı*
lentoreitti uç*u*ş rotas*ı*
lentotoimisto hav*a* yollar*ı* büros*u*
lentoyhtiö uç*a*k şirket*i*
lentäjä pil*o*t
lentää uçm*a*k
lähteä kalkm*a*k
matkareitti seyah*a*t yol*u* .

matkustaa yolcul*u*k etm*e*k
matkustaja yolc*u*
matkustusasiakirja seyah*a*t beles*i*
miehistö mürettéb*a*t
myöhästyminen röt*a*r
nousta ilmaan havalanm*a*k
pakkolasku mecbur*i* in*i*ş
peruuttaa ipt*a*l etm*e*k
peruutus ipt*a*l
ruumiintarkastus üzerin*i* aram*a*
saapua varm*a*k
salakuljettaa kaçırm*a*k

salakujettaja kaçakç*ı*
salakuljetus kaçakçıl*ı*k
suihkukone jet
terminaalibussi serv*i*s otobüs*ü*
turvavyö emniy*e*t kemer*i*
kiinnittää ~ kemer*i* bağlam*a*k
vaihtaa değiştirm*e*k
varata paikka yer ayırtm*a*k
varauloskäynti ihtiy*a*t çıkış*ı*
varaus ayırtm*a* / rezervasy*o*n
ylipaino asır*ı* kilol*u*k, fazl*a* bag*a*j
ylinopeus aşır*ı* hız

9.6. LAIVAMATKA

9.6. GEM*İ* YOLCULUĞ*U*

9.6.1. Satamassa

9.6.1. Limanda

Miten pääsen Sirkecin satamaan? — S*i*rkeci isk*e*lesine n*a*sıl gid*e*bil*i*rim?
Missä myydään laivalippuja? — Gem*i* biletler*i* n*e*rede satıl*ı*r?
Saisinko nähdä matkustajalaivojen aikataulua? — L*ü*tfen, yolc*u* gemilerin*i*n tarifes*i* göster*i*r misiniz?
Kauanko tämä aikataulu on voimassa? — Bu tarif*e* ne zaman*a* kad*a*r geçel*i*dir?

Milloin lähtee laiva ... ? — ... gemiş*i* sa*a*t kaçt*a* kalk*ı*yor?
Antalyaan — *A*ntalya
Istanbuliin — İst*a*nbul
Izmiriin — *İ*zmir

Milloin lähtee ... menevä autolautta? — ... gid*e*n feribot sa*a*t kaçt*a* kalk*ı*yor?
Bandırmaan — Band*ı*rma'y*a*
Çanakkaleen — Çan*a*kkale'y*e*
Eceabatiin — Ec*e*abat'*a*

Milloin saapuu Isanbulista tuleva ... ? — İst*a*nbul'dan gel*e*n ... ne zam*a*n var*ı*yor?
autolautta — f*e*ribot / arab*a* vapur*u*
laiva — gem*i* / vap*u*r
matkustajalaiva — yolc*u* gemis*i*

Onko täältä laivayhteyttä Prinssisaarille (‘Saarille’ -*puhekielessä*)	B*u*rad*a*n vap*u*r bağlantıs*ı* Prens adaların*a* v*a*r mı?
Miltä laiturilta lähtee Prinssisaarille menevä laiva?	‘Adalar*a*’ gid*e*n vap*u*r h*a*ngi isk*e*leden kalk*ı*yor?
Se lähtee Sirkecin laiturilta.	S*i*rkeci isk*e*lesinden kalk*ı*yor.
Kuinka kauan laivamatka kestää?	Gem*i* yolculuğ*u* ne kad*a*r sür*e*r?
Millä laivalla me matkustamme?	H*a*ngi mem*i*yle yolcul*u*k ed*e*ğiz?
Milloin lähtee ensimmäinen laiva?	İlk vap*u*r sa*a*t kaçt*a* kalk*ı*yor?
Paljonko lippu maksaa?	Bil*e*t ne kad*a*r!
Mitä maksaa lippu … luokkaan?	… bilet*i*n fiyat*ı* n*e*dir?
ensimmäiseen	Birinc*i* sın*ı*f
toiseen	İkinc*i* sın*ı*f
turistiluokkaan	Turist sın*ı*f
Haluan kaksi lippua Prinssisaarille.	Prens adaların*a* ik*i* bil*e*t, l*ü*tfen.
Saisinko 2 lippua kello 10 laivaan?	On gemis*i* iç*i*n ik*i* bil*e*t, l*ü*tfen.
Haluaisin kahden hengen hytin.	İk*i* kişil*i*k bir k*a*mara ist*i*yorum.
Mieluiten ensimmäiseen luokkaan.	Birinc*i* sınıf*ı* terc*i*h ed*i*yorum.
Saisinko kaksi rahaketta ‘Saarille’?	**‘**Adalar*a*’ ik*i* jet*o*n, l*ü*tfen.
Milloin meidän on noustava laivaan?	Vapur*a* ne vak*i*t girmel*i*yiz?
Milloin lähtee Aasian puolelle menevä laiva?	*A*sya yakasın*a* gid*e*n vap*u*r sa*a*t kaçt*a* kalk*ı*yor?
Paljonko henkilöautosta peritään lauttamaksua?	Arab*a* iç*i*n feribot ücret*i* ne kad*a*r?

9.6.2. Laivassa / *9.6.2. Gemide*

Näyttäisittekö, missä on minun hyttini?	Ben*i*m k*a*maram n*e*rede göster*i*r misiniz?
Olen saanut kahden hengen hytin numero 13.	İk*i* kişil*i*k *o*n üç numaral*ı* k*a*maray*ı* ald*ı*m.
Haluan vaihtaa sen.	On*u* değiştirm*e*k ist*i*yorum.
Voisinko saada toisen hytin?	Başk*a* bir k*a*mara al*a*bil*i*r miyim?
Olen hyvin taikauskoinen.	Çok bat*ı*l itikatl*ı*yım.
Miten voin nousta kannelle?	Güvertey*e* n*a*sıl çık*a*bil*i*rim.
Missä on … ?	... n*e*rede bulun*u*yor?
baari	bar
ravintola	lok*a*nta / restor*a*n
sauna	b*a*nyo / s*a*una
uima-allas	yüzm*e* havuz*u*
vessa / WC / huusi	yüz numar*a* / ayak yol*u* / ken*e*f

Kertoisitteko laivamme kulkunopeuden?
Gemimiz*i*n süratin*i* söyl*e*r misiniz?

Kulkunopeutemme on 20 solmua.
Süratim*i*z yirm*i* düğ*ü*m.

Kauanko viivymme tässä satamassa?
Bu limand*a* ne kad*a*r kalac*a*ğız?

Mihin laituriin laiva rantautuu?
Vap*u*r h*a*ngi rıhtım*a* yanaşac*a*k?

Kauanko matka kestää?
Yolcul*u*k ne kad*a*r sürec*e*k?

Voimmeko käydä maissa?
Kıyıy*a* in*e*bil*i*r miyiz?

Voitteko auttaa minua?
Ban*a* yard*ı*m ed*e*r misiniz?

Tulin merisairaaksi, kutsuisitteko lääkärin.
Ben*i* den*i*z tutt*u*, doktor*u* çağ*ı*rın, l*ü*tfen.

Tiedättekö jotakin lääkettä merisairautta vastaan / merisairauteen.
Den*i*z tutmasın*a* karş*ı* bir il*a*ç bil*i*yor musun*u*z?

Odottakaa hetki!
Bir dakik*a* bekl*e*yiniz!

Ottakaa ja juokaa nämä tabletit yhdellä kulauksella!
Bu tabletler*i* al*ı*p bir yudumd*a* *i*çin!

Minulla kävi hyvä tuuri!
Ben şanslıyd*ı*m!

9.6.3. Laivamatka -sanastoa

9.6.3. Gemi yolculuğa ait sözlük

aalto dalg*a*
aallokko çalkant*ı*
aallonmurtaja dalgakır*a*n
alus gem*i*
ankkuri çap*a*, gem*i* demir*i*
autolautta arab*a* vapur*u* / f*e*ribot
baari bar
henkilö kiş*i*
hytti k*a*mara
kalastusalus balıkç*ı* teknes*i*
kallio kay*a*
kansi güv*e*rte
kapteeni kapt*a*n
kari / karikko den*i*z kayalığ*ı*
karikkoinen kayalıkl*ı* (den*i*z)
keula / nokka / nenä bur*u*n
komentosilta kapt*a*n köprüs*ü*
kompassi pusul*a*
kylpyhuone b*a*nyo
köli gem*i* omurgas*ı*
lahti körf*e*z
laituri isk*e*le
laiva gem*i*
laivaliikenne gemicil*i*k
laivamatka gem*i* yolculuğ*u*
laivankansi gem*i* güvertes*i*
laivatelakka
lautta
lauttamaksu
luotsi
lähteä
manner kar*a*
masto dir*e*k
matala sığ
matalikko sığ su
merisairaus den*i*z tutmas*ı*
merivartiosto sah*i*l korum*a*
moottorivene mot*o*rbot, mot*o*r
niemi buru*n*
niemimaa yar*ı*mad*a*
pelastusliivit can(kurtar*a*n) yeleğ*i*

pelastusrengas can simid*i*
pelastusvene fil*i*ka
perä gemin*i*n kıç taraf*ı*
perämies dümenc*i*
peräsin dümen
Prinssisaaret Prens adalar*ı*
purje yelk*e*n
purjehdus yelkencil*i*k
purjehtia seyretm*e*k
purjelaiva yelkenl*i* gem*i*
purjevene yelk*e*n
rahake jet*o*n
ravintola restor*a*n

saari ad*a*
satama lim*a*n
satamalaituri rıht*ı*m
soutaa kür*e*k çekm*e*k
soutuvene sand*a*l
sukellusvene sualt*ı*, denizalt*ı*
sukeltaa dalm*a*k
sukeltaja dalg*ı*ç
telakka tersan*e*, dok
vene kay*ı*k / tekn*e*
veneily kayıkçıl*ı*k
yhden hengen tek kişil*i*k
WC tuval*e*t

Näin merellä! — ***Böyle denizde!***

Laivansa pelastava on kapteeni. — Gemisin*i* kurtar*a*n kapt*a*ndır.

Laiva, jossa on kaksi kapteenia, päätyy karille. — İk*i* kaptan*ı* ol*a*n gem*i* kayay*a* otur*u*r.

Tämä on vain myrskyä vesilasissa. — Bu yaln*ı*z bir bard*a*k sud*a* fırtın*a*.

Rotta jättää ensimmäisenä hukkuvan aluksen. — Bat*a*n gemiy*i* ilk ağızd*a* sıç*a*n bırak*ı*r.

Hukkuva tarttuu vaikka oljenkorteen (ankeriaaseen). — Deniz*e* düş*e*n yılan*a* sarıl*ı*r.

Jos ette osaa uida, älkää menkö syvälle! — B*i*lmiyorsanız derinler*e* g*i*rmesiniz.

Laiva ui /purjehtii jokseenkin nopeasti. — Gem*i* denizde old*u*kça hızl*ı* yüz*ü*yor.

Jos laiva ei tule ajoissa, älkäämme jääkö sitä odottamaan. — Gem*i* vaktind*e* gelmeyec*e*kse boşun*a* b*e*klemeyelim.

10. IHMINEN

10. AD*A*M / İNS*AN*

10.1. OLLAKO VAI EIKÖ OLLA?

10.1. OLM*A*K V*E*YA *O*LMAMAK

Ihminen syntyy, elää ja kuolee vain kerran.
Mitä ihminen kylvää, sitä hän niittää.
Mitä ihminen tekeekin, hän tekee sen itselleen.

İns*a*n yalnız bir ker*e* doğ*a*r, yaş*a*r ve öl*ü*r.
Kiş*i* ektiğin*i* biç*e*r.

Kiş*i* ne ed*e*rse, kendin*e* ed*e*r.

10.1.1. Syntymä

10.1.1. Doğum / Doğuş

Olen syntyperäinen ankaralainen.
Ankara on syntymäpaikkani.
Sanoisitteko syntymävuotenne?
Onnea syntymäpäivällesi!
1940-luvulla syntyneet ...

Doğm*a* büyüm*e* Ankaral*ı*yım.
Doğ*u*m yer*i*m *A*nkaradır.
Doğ*u*m yılınız*ı* söyl*e*r misiniz?
Doğ*u*m gün*ü*n/yaşın kutlu ols*u*n!
Bin dok*u*z yüz kırk doğumlul*a*r ...

Syntymään liittyvää sanastoa:
synnytyslaitos doğ*u*m ev*i*
synty doğ*u*ş
syntymä doğ*u*m, doğ*u*ş
syntymäaika doğ*u*m tarıh*i*
syntymäpaikka doğ*u*m yer*i*
syntymäpäivä doğ*u*m gün*ü*, doğ*u*m yaş*ı*
syntymästäni saakka doğuşumd*a*n ber*i*
syntymästään saakka tyhmä doğuşund*a*n apt*a*ldır

Doğuma ait sşzlük:
syntymätodistus doğ*u*m belges*i*
syntymävuosi doğ*u*m yıl*ı*
syntynyt doğuml*u*
syntyperä soy**,** as*ı*l, nes*e*p, kök*e*n
syntyperäinen ankaralainen doğm*a* büyüm*e* *A*nkaral*ı*
syntyvyyden säännöstely doğ*u*m kontrol*ü*
syntyvyys doğ*u*m oran*ı*
syntyä doğm*a*k
syntymämerkki ben

10.1.2. Kuolema

10.1.2. Ölüm / Vefat

En halua kuolla nälkään täällä.
Emme kuole ikäjärjestyksessä.
Nämä kukat eivät kestä, ne kuolevat nopeasti.
Vapaus tai kuolema!

Burad*a* açlıkt*a*n ölm*e*k ist*e*miyorum.
Yaş sıras*ı*yla *ö*lmeyiz.
Bu çiçekl*e*r dayanm*a*z, çab*u*k öl*ü*r.
Ya hürriy*e*t, ya öl*ü*m!

Kuolema ei minua pelota.
Uni on kuoleman veli.
Helvetistä ja paratiisista
ei ole paluuta.

Ölm*e*k ben*i* kork*u*tmuyor.
Uyk*u* ölüm*ü*n kardes*i*dir.
Cehennemd*e*n ve cennett*e*n
ger*i* dönülm*e*z.

Kuolemaan liittyvää sanastoa:
kuolema öl*ü*m, vef*a*t
kuolemaantuomittu ölüm*e* mahk*û*m
kuolemanrangaistus öl*ü*m cezas*ı*
kuolemansairas ölümc*ü*l hast*a*
kuolemantapaus öl*ü*m olay*ı*
kuolemanvaara öl*ü*m tehlikes*i*
kuolematon ölüms*ü*z
kuolemattomuus ölmezl*i*k, ölümsüzl*ü*k

Ölüme ait sözlük:
kuolettaa öldürm*e*k
kuolettava öldürüc*ü*
kuolevainen ölüml*ü*
kuolinkamppailu öl*ü*mle pençeleşm*e*
kuolinvuode öl*ü*m yatağ*ı*
kuolla ölm*e*k
kuolleisuus öl*ü*m oran*ı*
kuollut öl*ü*

10.2. MIKÄ OLET MIEHIÄSI?

10.1. N*A*SIL BİR AD*A*MSIN?

Katso itseäsi peilistä!

Kendini aynada bak!

Älä vahtaa virsuja, katsasta kasvot!
Ulkonäkö pettää!

Çarığ*a* b*a*kma, yüzüğ*e* bak!
Dış görün*ü*ş aldat*ı*r!

Naapurini on … ihminen.
hyvä ja rehellinen
kaukonäköinen
sydämellinen
ystävällinen

Komş*u*m ... ad*a*mdır.
iy*i* yürekl*i* ve namusl*u*
uz*a*k görüşl*ü*
samim*i*
d*o*stça, arkad*a*şça, içt*e*n

Pomoni on ... ihminen.
paha ja epärehellinen
lyhytnäköinen
kovasydäminen
epäystävällinen

Şefim ... ad*a*mdır.
köt*ü* ve namuss*u*z
kıs*a* görüşl*ü*
kat*ı* yürekl*i*
düşm*a*nca

Olin luullut häntä ihmiseksi!
Ihminen on ihmiselle susi.
Ihminen on kuulemma apinan sukua.
Minkälainen ihminen sinä olet?
Ihminen tarvitsee toista ihmistä.
Ihmiskuntaan ei ole luottamista.

Ben on*u* ins*a*n sanmışt*ı*m!
İns*a*n insan*ı*n kurd*u*dur.
İns*a*n maymun*u*n akrabas*ı*mış.
Sen n*a*sıl bir ad*a*msın?
İns*a*n insan*a* lâz*ı*m ol*u*r.
İnsanoğlun*a* güven olm*a*z.

10.2.1. Mies

Ole mies!
Minkälaisen miehen te lähetitte?
Tuo mies ei ole lintu eikä kala.
Tämä homma ei suju joka mieheltä.
Hän on mies paikallaan.
Kenen miehiä sinä olet?
Sellaisista kavereista minä pidän.
Tuttavistaan mies tunnetaan.
Ei räätäli miehestä herraa tee.
Tämän miehen oveluus on kaikkien tiedossa.
Sinä olet piru mieheksi.
Rahaton mies on kasvoton.
Naimaton mies on kuin hännätön koira.
Paras mies paljastuu kaupanteossa.
Raha miehestä miehen tekee.
Kalu työn tekee, ei mies.

Minä olen uros!
aisankannattaja boynuzl*u*
aviomies k*o*ca, zevç
eno day*ı*
eunukki had*ı*m
heittiö hayl*a*z
herra bay, bey
homo puşt, ibn*e*; oğl*a*n *(pass.)*
huorapukki zampar*a*, kadınc*ı*l
isoisä ded*e*, büy*ü*k bab*a*
isänmaa vat*a*n
isäpuoli üv*e*y bab*a*
isukki bab*a*, babac*ı*ğım
isä bab*a*; **henkinen ~** m*â*nev*i* bab*a*
isällinen babc*a*n
jätkä her*i*f
kotityranni kaz*a*k
kummisetä vaft*i*z babas*ı*
mafiapomo m*a*fya şef*i*

10.1.1. Adam

Met*i*n ol!
N*a*sıl ad*a*m gönderd*i*niz?
O ad*a*m ne kuş ne de bal*ı*ktır!
Bu herkes*i*n yapacağ*ı* bir iş değ*i*l.
O ad*a*m yerind*e*.
Kim*i*n adam*ı*sın?
*Ö*yle arkadaşlar*ı* sev*e*rim.
Ad*a*m ahbabınd*a*n bell*i*dir.
Terz*i* adam*ı* beyef*e*ndi yapm*a*z.
Bu adam*ı*n kurnazlığ*ı* herkes*i*n malûm*u*dur.
Sen ad*a*m olm*a*k iç*i*n şeyt*a*nsın.
Paras*ı*z adam*ı*n yüz*ü* kar*a*dır.
Bek*â*r erk*e*k kuyruks*u*z köp*e*k gib*i*dir.
Adam*ı*n iyis*i* alışverişt*e* bell*i* olur.
Adam*ı* ad*a*m ed*e*n par*a*dır.
Al*e*t işl*e*r, el övün*ü*r.

Ben erkeğim!
miehekkyys, miehuus erkekl*i*k
miehekäs mert, erk*e*k, ces*u*r
miehenrontti lev*e*nt, ir*i* ve güçl*ü* ad*a*m
mies ad*a*m, erk*e*k; k*o*ca *(aviomies)*
miesparka! zavall*ı* adamcağ*ı*z!
murkku, murrosikäinen erg*e*n
naistenmetsästäjä zampar*a*
nuorukainen delikanl*ı*
koskematon ~ bak*i*r delikanl*ı*
nuorimies genç ad*a*m, delikanl*ı*
papparainen tinton
poika oğl*a*n; **oğ*u*l** *(oma)* poika
poikamies bek*â*r, erg*e*n
poikapuoli üv*e*y oğ*u*l
poikuus bek*â*ret
riski mies sağl*a*m bir erk*e*k
roikale cud*a*m .

roisto hayd*u*t
sankari kahram*a*n
sankarillinen kahram*a*nca
sankaruus kahramanl*ı*k
setä *a*mca
tohvelisankari kılıb*ı*k
tyhjäntoimittaja hayl*a*z, ayl*a*k
ukkeli tint*o*n
ukki, vaari büyük bab*a*, ded*e*

ukko yaşl*ı* ad*a*m, ded*e*
ukonkäppyrä pinpir*i*k, pinp*o*n
urho yığ*ı*t
vaari büyükbab*a*, ded*e*
valtiomies devl*e*t adam*ı*
vanhapoika yaşl*ı*/geçk*i*n bek*â*r
vanhus ihtiy*a*r, mor*u*k
vanhuudenhöperö bun*a*k
äijä ded*e*,mor*u*k, her*i*f

10.2.2. Nainen

Kuka pitää äidistä, kuka tyttärestä!
Meidän maassamme nainen ja mies ovat yhdenvertaisia.
Emännätön talo muistuttaa linnutonta häkkiä.
Vaimoton mies on kuin auringoton päivä.
Hyvä viini ja kaunis akka ovat kaksi makeata myrkkyä.
Naisen viekkaus selättää miehen.
Talo ilman naista ei ole koti.
Miehetön akka on riimuton hepo.
Naisen viekkaus ohittaa miehen järkevyyden.
Naisen letti on pitkä, järki pätkä.
Naista ei suojele hänen miehensä, vaan häpeä ja kunnia.

10.2.2. Kadın

Kim*i* anasın*ı* sev*e*r kim*i* kızın*ı*!
Memleketimizd*e* kad*ı*n ile erkekl*e*r eş*i*ttir.
Kadıns*ı*z ev kuşs*u*z kafes*e* benz*e*r.
Hanıms*ı*z erk*e*k güneşs*i*z gün gib*i*dir.
Bir iy*i* şar*a*p ve bir dilb*e*r avr*a*t ik*i* tatl*ı* zeh*i*rdir.
Kadın*ı*n kurnazlığ*ı* erkeğ*i* yend*i*.
Kadıns*ı*z ev olm*a*z.
Ers*i*z avr*a*t, yulars*ı*z at.
Kadın*ı*n kurnazlığ*ı* erkeğ*i*n akıllılığın*ı* geç*e*r.
Kadın*ı*n saç*ı* uz*u*n, akl*ı* kıs*a* ol*u*r.
Kadın*ı* er*i* değ*i*l ar ve nam*u*s kor*u*r.

Olen kunniallinen nainen!

Namuslu kadınım!

akka avr*a*t, koc*a*karı
anoppi kayınvalid*e*, kaynan*a*
aviovaimo zevc*e*
eukko avr*a*t, koc*a*karı
huora orosp*u*, f*a*hişe
isoäiti nin*e*, büy*ü*k ann*e*
kotirouva ev kadın*ı*
kultaseni! can*ı*m çiğer*i*m!, kuz*u*m!
kummitäti vaft*i*z anas*ı*

lumppu! çap*u*t!, paç*a*vra!
muija koc*a*karı
mummo, mummu nin*e*, yaşl*ı* kad*ı*n
nainen kad*ı*n
naisellinen kad*ı*nca
naisellisuus kadınl*ı*k
naisystävä kad*ı*n arkadaş*ı*
neiti han*ı*m, küç*ü*k han*ı*m, bay*a*n
neito(nen) genç kız

neitseellinen el değmemiş, bakir
neitsyt kız, bakire
neitsyys kızlık, bekâret
noita-akka cadı, büyücü kadın
päivänsäteeni! gözümün nuru!
rouva hanım, bayan
sydänkäpyseni! canım çiğerim!

10.2.3. Lapsi

Kolmekymppinen ja vielä lapsi!
Lapsi ja hullu toden sanoo.
Lapset ovat lapsia!
Et ole enää lapsi!
Hän ei ole lapsi vaan viiksekäs mies.
Lapset kasvavat nopeasti ja heidän vanhempansa ikääntyvät.
Köyhän rikkaus ovat hänen lapsensa.
Jos sinulla on lapsia, on murhettakin.

Lapsi varttuu kompastellen!

adoptoida evlât edinmek
aikansa lapsi zamane çocuğu
ihmelapsi hârika çocuk
kakara yaramaz çocuk
kastaa *(usk.)* vaftiz etmek
kaste vaftiz
kasvattilapsi evlatlık
katupoika sokak çocuğu
kauhukakara zıpır, kötü çocuğu
kummilapsi vaftiz çocuğu
lapsellinen çocuksu
lapsenlapsi torun
lapseton çocuksuz
pikkulapsi bebek
pikkupoika küçük oğlan
pikkutyttö küçük kız
rintalapsi süt çocuğu
räkänokka, kakara velet
sylilapsi bebe, kucak çocuğu

tyttö kız / **tytär** kız
tytärpuoli üvey kız
vaimo eş, karı, hanım
vanhapiika yaşlı kız
äiti ana, anne
äitipuoli üvey anne, analık
ämmä kocakarı, avrat

10.2.3. Çocuk

Otuz yaşında ama hâlâ çocuk!
Çocuk ve deli gerçeği söyler.
Çocuk çocuktur!
Artık çocuk değilsin!
Çocuk değil, bıyıklı bir erkektir.
Çocuklar çabuk büyüyor ve ebeveynleri ihtiyarlıyorlar.
Yoksulun zenginliği çocuğudur.
Evlâdın var, derdin de var.

Çocuk düşe kalka büyür!

lapsi çocuk, evlat
lapsipuoli üvey çocuk
lapsisotilas asker evlâdı
lapsukainen yavrucak
lapsuudenystävä çocukluk arkadaşı
lapsuus çocukluk
lellikki nazlı çocuk, gözde
lempilapsi nazlı çocuk, gözde
luonnonlapsi doğa çocuğu
mukula yumurcak
pentu yavru, enik
pienokainen bebek, yavru
vastasyntynyt yeni doğmuş
vauva bebe, bebek
ympärileikata sünnet etmek
ympärileikkaus sünnet
~juhla sünnet düğünü
äpärä piç

10.2.4. Nuoruus

En ole eilisen teeren poika!
Nuoruus ei koskaan tule takaisin.
Mehmet on minua nuorempi.
Olen häntä kaksi vuotta vanhempi.
Nuorimies - naimaton,
sukaton ja paidaton.
Nuorimies on puhdasta rahaa.
Nuori vaimo on vanhan miehen surma.
Miten ihana onkaan elämä!
Vitsa on väännettävä nuorena.

10.2.4. Gençlik

Tecrübesiz/dünkü çocuk değilim!
Gençlik asla geri gelmez.
Mehmet benden gençtir.
Ondan iki yaş büyüğüm.
Bekâr adam – hanımsız,
çorapsız ve gömleksiz.
Genç adam para demektir.
Genç hanım yaşlı erkeğin ölümüdür.
Yaşamak ne güzel şey!
Ağaç yaşken eğilir.

Nuoruus meni eikä palaa!

Gitti gelmez gençlik!

katutyttö sokak kızı, fahişe
keskenkasvuinen yeni yetme
murkku ergen
murrosikäinen ergen
neito(nen) (genç) kız
neitsyt bakire, kız oğlan kız
nuorimies genç adam
nuoripari genç çift
nuoriso gençlik
nuorisorikollinen genç suçlu
~rikollisuus çocuğun suç işlemesi
neitsyys bakirelik
nulikka afacan, yaramaz genç
nuorekas dinç, genç gibi
nuorentaa gençleştirmek
nuori genç
nuorikko gelin
nuortua gençleşmek
nuorukainen genç, delikanlı
koskematon ~ bakir delikanlı
nuoruus gençlik
Turkin nuoriso Türk gençliği

10.2.5. Vanhuus

Joka kauan elää, se paljon näkee.
Kerran ihminen kuolee.
Se tie on meidänkin kuljettava.
Isäni on äitiäni kolme vuotta vanhempi.
Aloin ikääntyä.
Mummoni on vanhuudenhöperö.
Vaarini on jo täysin tullut lapseksi.
Hän on paljon nähnyt ja kokenut vanhus.

10.2.5. İhtiyarlık

Çok yaşayan, çok görür.
İnsan bir kere ölür.
Şu yoldan biz de geçeceğiz.
Babam annemden üç yaş büyüktür.
İhtiyarlamağa başladım.
Ninem coktan beri bunaktır.
Dedem artık tamamen çocuklaştı.
O çok görüp geçirmiş bir ihtiyardır.

Eilen ukkorähjä humaltui oluesta.	Dün pinpon biradan sarhoş oldu.
Ei vanha koira turhan takia hauku.	İhtiyar köpek boşuna havlamaz.
Vanha koira ei opi uusia temppuja.	İhtiyar köpek yeni numara öğrenmez.
Vaikka olen vanha, sydämeni on nuori.	İhtiyar olsam da gönlüm gençtir.
Nuorena enkeli, vanhana piru.	Gençken melek, yaşlıyken şeytan.

Vanhuus tuli jäädäkseen! — ***Geldi gitmez ihtiyarlık!***

ikäluokka yaş kesimi
ikäpolvi kuşak
ikätoveri yaşıt
ikääntyä yaşlanmak, ihtiyarlamak
isoisä dede, büyük baba
isoäiti nine, büyük anne
Joulupukki noel Baba
mummu, mummo nine, yaşlı kadın
ukki dede
ukko moruk, yaşlı adam
ukkokerho muruk kulübü
ukkokoti muruk evi
ukonkäppyrä pinpirik, pinpon
ukkomies evli adam
ukonköriläs cüsse, dev vücut
vaari dede
valkoparta ukko aksakallı dede
vanha yaşlı; eski
vanhainkoti huzur evi
vanhentua yaşlanmak; eskimek
vanhoillinen tutucu
vanhoillisuus tutculuk
vanhus ihtiyar, yaşlı
vanhuudenheikko yaşlılıktan gücü kesilmiş
vanhuudenhöperö bunak

10.3. LUONNE — 10.2. KARAKTER, TABİAT

10.3.1. Luonteenpiirteitä, tunteita — *10.3.1. Huy, duygu*

Mikä laulaen tulee, se viheltäen menee! — ***Sel ile gelen, yel ile gider!***

Hän näyttää terveeltä.	Sıhhatlı görünüyor.
Hän on terve kuin pukki!	Turp gibidir maşallah!
Varpusta pelkäävä ei hirssiä kylvä.	Serçeden korkan darı ekmez.
Älä luovuta!	Teslim etme!
Pure hammasta!	Dişlerini sık!
Ihminen on ihmiselle susi.	İnsan insanın kurdudur.
Appeni on avulias ja auttaa kaikkia.	Kaynatam yardımsever, herkese yardım eder.
Bizim için elinden geleni yapacak.	Hän tekee kaikkensa vuoksemme.
Hän on hyvä ihminen.	O iyi yürekli adamdır.
Jospa tietäisitte, miten mukava	O ne babacan adamdır

ihminen hän on!	b*i*lseniz!
Me kaikki rakastamme häntä.	Hepim*i*z on*u* sev*i*yoruz.
Älä aliarvioi häntä!	On*u* küçüms*e*me!
Hädässä ystävä tunnetaan.	Dost kar*a* günd*e* bell*i* ol*u*r.
Pahuus jää, hyvyys unohdetaan.	Kötül*ü*k kal*ı*r, iyil*i*k unutul*u*r.
Anoppini on ylimielinen.	Kaynan*a*m teped*e*n bak*a*n.
Hän pitää meitä pilkkanaan.	O biz*i*mle al*a*y ed*i*yor.
Hän ajattelee vain itseään.	*A*ncak kendin*i* düşün*ü*r.
Naapurini on typerys, hän ei edes tervhdi minua.	Komş*u*m budal*a*, ban*a* b*i*le sel*â*m verm*e*z.
Naapurisi ei kiinnosta minua?	Komş*u*n ben*i* ilgilend*i*rmiyor.
Hän on ilkeä ja pirullinen ihminen.	O köt*ü* ve şeytan*i* ad*a*mdır.
Tämä riitapukari ärsyttää ja raivostuttaa minua.	Bu kavgac*ı* ben*i* kızdır*ı*r ve öfkelendir*i*r.
Hän on varas ja roisto.	O hırs*ı*z ve hayd*u*ttur.
Kuvitelkaa, mikä häpeä!	Hay*a*l *e*din, ne rez*a*let!
Minua naapurini ei ärsytä.	Ben*i* komş*u*m kızd*ı*rmıyor.
Hän on minusta mukava ihminen.	B*e*nce o nah*o*ş ins*a*ndır.
Kunnioitan häntä rajattomasti.	On*u* sınırs*ı*z say*ı*yorum.
Toinen naapurini on energinen ja aina hyväntuulinen.	Ötek*i* komş*u*m enerj*i*k ve her zam*a*n sevinçl*i*dir.
Pomomme on epäluotettava.	Şefim*i*z güvenilm*e*z.
Hän on juonittelija ja valehtelija.	O dalaverec*i* ve yalanc*ı*dır.
En luota häneen.	On*a* güvenm*e*m.
Välttelen häntä.	Ond*a*n kaçın*ı*yorum.
Pomosikaan ei minua kiinnosta.	Şef*i*n de ben*i* ilgilendirm*e*z.
Miehesi on väkivaltainen ihminen.	Koc*a*n şiddetl*i* bir ad*a*mdır.
Hän muistuttaa hirviötä.	O canavar*a* benz*i*yor.
Sinähän et pelkää, ethän?	Sen korkm*a*zsın, değ*i*l mi?
Minä pelkään häntä.	Ond*a*n kork*u*yorum.
Minä en pelkää häntä.	Ond*a*n k*o*rkmuyorum.
En usko sinua.	San*a* inanm*a*m.
Minusta hän on kiltti nahjus.	B*e*nce o usl*u* bir sünep*e*dir.
Minä olen kyllästynyt juoruihin.	Dedikodulard*a*n bıkt*ı*m.
Sinä olet ahkera, mutta minä olen toivottoman laiska.	Sen çalışk*a*nsın ama, ben umuts*u*z temb*e*lim.
Ei omena kauas puusta putoa.	Meyv*e* ağacınd*a*n uz*a*k düşm*e*z.
Täysi maha, tyhjä pää!	Dol*u* m*i*de, boş kafatas*ı*!
Isäni haluaa minun olevan nero.	Bab*a*m d*a*hi olmam*ı* ist*i*yor.
Kuinka olette nukkuneet?	N*a*sıl uyud*u*nuz?
Nukuin hyvin. Olen unikeko.	İy*i* uyud*u*m. Uykuc*u*yum.

Melun vuoksi en saanut unta.
Torkuin vain nähden painajaisia.
Nyt minua nukuttaa.
Olen väsynyt ja hajamielinen.
Kaverini alkoi menettää hermonsa.
Puhukaamme avoimesti, eikö niin?
Häiritsenkö minä sinua?
Kyllä, olet väsymätön suupaltti, todellinen koetinkivi hermoilleni.
Erehdyt! Olen viisastenkivi.
Tuo musiikkikin häiritsee minua.
Ärsyttääkö se sinua?
Oletko niin herkkä?
Luulin sinulla olevan vahvat hermot.
Luulin sinua kovasydämiseksi.
Ystäväni kyllästyttää minua.
Luulen hänen huomenna lähtevän.
Kärsivällisyyden lopputulos on hyvinvointi. – Eikö olekin?
Isäni luulee minun olevan tyhmä ja lyhytnäköinen.
Tähän minulla ei ole mitään sanottavaa, sillä olen avarakatseinen.

Gürültü için uyuyamadım.
Yalnız uyuklanıp kâbus gördüm.
Şimdi uykum var.
Yorgun ve dalgınım.
Arkadaşım sabırsızlanıyordu.
Açık konuşalım, olmaz mı?
Sana mâni oluyor muyum?
Evet, yorulmaz bir boşboğazsın, gerçek denek taşı sinilerim için.
Yanılıyorsun! Filozof tasıyım.
O müzik de bana mâni oluyor.
O seni kızdırır mı?
Sen o kadar hassas mısın?
Sinirlerin kuvvetli olduğunu sandım.
Taş yürekli olduğunu sandım.
Arkadaşım beni bezdirir.
Yarın gidecek sanırım.
Sabrın sonu selâmettir.
– Değil mi?
Babam aptal ve kısa görüşlü olduğumu sanıyor.
Buna bir diyeceğim yok çünkü geniş fikirliyim.

10.3.2. Inhimillistä …

antautua teslim etmek
arka ürkek, korkak
arvostelukyky sağgörü, basiret
arostelukykyinen sağgörülü
arvostelukyvytön sağgörüsüz
avarakatseinen geniş fikirli
avoimesti açıkça
avoin açık
avoimuus açıklık
ennakkoluulo önyargı
ennakkoluuloinen önyargılı
epäilemättä kuşkusuz
epäillä kuşkulanmak .
epäluulo kuşku

10.3.2. İnsancıl ...

epäluuloinen kuşkulu, kuşkucu
epäily(s) kuşku
epäilyttävä kuşku uyandıran
epäilyttää kuşku uyandırmak
hellä müşfik, şefkatlı
herjata övmek
herjaus sövgü
herkkyys duyarlık, hassaslık
herkkä duyar, duyarlı, hassas
herkkätunteinen ince duygulu
herkkäuskoinen saf, avanak
herkkäuskoisuus saflık
hermosto sinir sistemi
hermostua sinirlenmek

hermostunut sinirl*i*

hermostuttaa sinirlendirm*e*k

herttainen tatl*ı*

huikentelevainen çapk*ı*n

hullu del*i*

huolimaton pasakl*ı*

huono köt*ü*

hupakko h*o*ppa

hymy gülümsem*e*

hymyillä gülümsem*e*k

hyvinvointi, hyvä olo sel*â*met

hyvä iy*i*

hyväillä okşam*a*k

hyväily okşam*a*, okşay*ı*ş

hyvänahkainen yumuş*a*k başl*ı*

hyväntahtoinen iyil*i*ksev*er* naz*i*k

hyväntuulinen sevinçl*i*

häijy köt*ü*, hab*i*s, fen*a*

ikävystyttää sıkm*a*k

ikävystyä sıkılm*a*k

ikävä sıkıc*ı*, sıkınt*ı*, sıkıntıl*ı*

ilkeä köt*ü*

ilo sev*i*nç

iloinen sevinçl*i*

itkeä ağlam*a*k

itku ağlam*a*, ağlay*ı*ş

jalomielinen yüc*e* gönüll*ü*

kadehtia imrenm*e*k, kıskanm*a*k

kaipuu özl*e*m, özley*ı*ş

kateellinen kısk*a*nç

kateus kıskançl*ı*k

katkera ac*ı*, içerlem*i*ş

katkeroitua içerlem*e*k

katkeruus acıl*ı*k

kaukokatseinen uz*a*k görüşl*ü*

kavala hain

kavaluus hainl*i*k

kevytmielinen hafifmeşr*e*p

kielteinen olums*u*z

kieltäytyä reddetm*e*k

kiero dalaverec*i*

kieroilla kurnazl*ı*k etm*e*k

kiittämätön nank*ö*r

kiltti usl*u*

kiroilla sövm*e*k, küf*ü*r etm*e*k

kirosana küf*ü*r, sövg*ü*

kiukkuinen öfkel*i*

kohtelias naz*ı*k, inc*e*

kovanaama gön sur*a*t

kovaakalloinen kal*ı*n kafal*ı*

kovapäinen sert başl*ı*

kunnia şer*e*f, on*u*r, nam*us*

kyllästyttää bıktırm*a*k

kyllästyä bıkm*a*k

kylmä soğ*u*k

kylähullu köy delis*i*

kyvykäs yetenekl*i*

kyvytön yeteneks*i*z

kärsimys ac*ı*, üzünt*ü*, sıkınt*ı*

kärsimättömyys sıbırsızl*ı*k

kärsimätön sıbırs*ı*z

kärsivällinen sıbırl*ı*

kärsivällisyys sıb*ı*r

kärsiä dayanm*a*k, çekm*e*k

lahjakas yetenekl*i*

lahjaton yeteneks*i*z

lahjattomuus yeteneks*i*zl*i*k

lohduttaa avutm*a*k

lohtu av*u*nç

luottaa güvenm*e*k

luottavainen saf

luovuttaa tesl*i*m etm*e*k

luulla sanmak

lyhytnäköinen kıs*a* görüşl*ü*

lämmin sıc*a*k

mustasukkainen kısk*a*nç

olla ~ kıskanm*a*k

mustasukkaisuus kıskançl*ı*k

myönteinen oluml*u*

nauraa gülm*e*k

onnellinen mutl*u*

onnellisuus, onni mutlul*u*k .

pahan/ilkinen, -suopa kötülükç*ü*
pahansisuinen huys*u*z
pahansisuisuus huysuzl*u*k
paksunahkainen vurd*u*mduym*a*z
paksunahkaisuus vurdumd*u*ymazl*ı*k
pelätä korkm*a*k
petikaveri oyn*a*ş
raivo öfk*e*
raivostua öfkelenm*e*k
raivostuttaa öfkel*e*ndirm*e*k
rakas az*i*z, sevgil*i*
rakastaa sevm*e*k
rakastaja/-tar *â*şık, oyn*a*ş
rakastajatar metr*e*s, oyn*a*ş
rakastella sevişm*e*k
rakastelu sevişm*e*
rakastettava seviml*i*, şir*i*n
rakastettu sevgil*i*
rakastua *â*şık olm*a*k
rauhaton huzurs*u*z
reipas dinç
röyhkeys küstahl*ı*k
röyhkeä küst*a*h
saita pint
sielu ruh
sulkeutunut içekapan*ı*k
surkuhupaisa trajikom*i*k
surra üzülm*e*k
suru üzünt*ü*
surullinen üzg*ü*n, üzüntül*ü*
surumielinen kar*a* duygul
suruton üzüntüs*ü*z, kaygıs*ı*z
suupaltti gevez*e*
suurpiirteinen gen*i*ş görüsl*ü*
suuttua kızm*a*k
suuttumus kızgınl*ı*k, öfk*e*
suututtaa kızdırm*a*k
sympaattinen sempat*i*k
taikausko bat*ı*l itik*a*t
taikauskoinen bat*ı*l itikatl*ı*
tarmo enerj*i*
tarmokas enerj*i*k, aziml*i*
terävä sivr*i*
teräväjärkinen kesk*i*n zekâl
tiukkapipo sinirl*i*
tolvana avan*a*k, cah*i*l
tyhmä ahm*a*k, apt*a*l, al*ı*k, sal*a*k
tyhmyri ahm*a*k, sal*a*k, budal*a*
tylsistyä körlenm*e*k, körleşm*e*k
tylsistää köreleştirm*e*k
tylsä don*u*k, kör
tyly kab*a*
typerys apt*a*l, ahm*a*k
tyytymätön memn*u*n *o*lmayan
tyytyväinen memn*u*n
tärkeillä kurulm*a*k
tärkeä öneml*i*
umpimielinen içedön*ü*k
vaatimaton alç*a*kgönüll*ü*
vaatimattomuus alç*a*kgönüll*ü*k
vastahakoinen gönüls*ü*z
viekas kurn*a*z
viekkaus kurnazl*ık*
viha nefr*e*t
vihainen öfkel*i*
vihamielinen düşm*a*nca
vihamies düşm*a*n
vihata nefr*e*t etm*e*k
vihollinen düşm*a*n
väkivalta şidd*e*t
väkivaltainen şiddetl*i*
väsynyt yorg*u*n
väsymys yorgunl*u*k
väsymätön yorulm*a*z
väsyttää yorm*a*k
väsyä yorulm*a*k
ystävä dost, arkad*a*ş
ystävällinen d*o*stça, *i*çten
äreä sinirl*i*, öfkel*i*, somurtk*a*n
ärsyttää sinirlendirm*e*k
ärsyyntyä sinirlenm*e*k
ärtyisä sinirl*i*, öfk*e*li, somurtk*a*n .

10.3.3. Järki / Äly / Älykkyys

Tyhmästä päästä saavat jalat kärsiä.

Järki: Ihmiselle ominainen kyky ajatella, ymmärtää, tiedostaa, käsitellä asioita, oivaltaa, äly.

Olen järjissäni.
Kuuntelen vain järkeäni.
Tule järkiisi! Kerää järkesi!
Sinulla on enemmän intoa kuin järkeä.
Tervejärkinen ei hyväksy sellaisia tekoja.
Tyhmän vahinko, viisaan oppi.
Äly ei ole iässä vaan päässä.
Oletko järjissäsi?
Hän ei ole järjissään.
Hänellä järki leikkaa.
Jos minullakin olisi ollut järkeä, niin olisin yhtä rikas kuin sinä.

aivot bey*in*
aivokapasiteetti bey*in* güc*ü*
aivopesu bey*i* n yıkam*a*
aivovienti bey*in* göç*ü*
henkinen työ zihins*e*l çalışm*a*
henkiset kyvyt zihins*e*l yetenekl*e*r
järjetön akıls*ı*z
järkevä akıll*ı*
järki ak*ı*l
ihmisjärki ins*a*n zekas*ı*
järkiavioliitto kolayl*ı*k evilil*i*k
mennä järjiltään aklın*ı* yitirm*e*k
olen järjissäni akl*ı*m yerind*e*
tulla järkiinsä aklın*ı* başın*a* toplam*a*k
tervejärkinen akl*ı* başınd*a*, sal*a*m akl*ı*; akl*ı* sel*i*m

10.3.3. Akıl / Us / Zekâ

Akılsız başın cezasını ayaklar çeker.

Akıl: İnsana özg*ü* düşünm*e*, anlam*a*,tanım*a*, yargılam*a*, kavram*a* güc*ü*, us.

Akl*ı*m yerind*e*.
Yaln*ı*z aklım*ı* dinl*i*yorum.
Aklın*ı* başın*a* topl*a*!
Aklınd*a*n dah*a* coşkus*u*n var.
*A*klısel*i*m b*ö*yle şeyler*i* tecv*i*z etm*e*z.
Aptal*ı*n kazas*ı*, akıllın*ı*n ders*i*.
Ak*ı*l yaşt*a* değ*i*l, başt*a*dır.
Akl*ı*n başınd*a* mı?
Akl*ı* başınd*a* değ*i*l.
Akl*ı* kes*e*r.
Ben*i*m de akl*ı*m ols*a*ydı, sen*i*n gib*i* zeng*i*n olurd*u*m.

järkiintyä akıllanm*a*k
järkiperäinen akılc*ı*
järkiperäisyys akılcıl*ı*k
mentaliteetti zihniy*e*t
mielenlaatu zihniy*e*t
nero d*â*hi
nerokas d*â*hi
nerous d*e*h*a*
äly zek*â*, zih*i*n
älykapasiteetti zihins*e*l kapasit*e*
älykkyys zek*â*
älykortti akıll*ı* kart
älykäs zek*i*
älykääpiö toplu iğn*e* baş*ı*
älyllinen akl*ı*, zihn*i*
älytä kavramak
älytön akı .

10.3.4. Rakkaus

10.3.4. Sevgi / Aşk

Uskoa, toivoa ja rakkautta
ei myydä eikä osteta.

İnanç, umut ve aşk satılmaz
veya satın alınmaz şeyler.

Rakkaus:
Jotakin asiaa tai henkilöä kohtaan läheisyyttä ja kiintymystä osoittava inhimillinen tunne, mieltymys.

Sevgi:
İnsanı bir şeye veya bir kimsye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu, eğilim.

Kiintymys:
Rakkauden, kunnioituksen ja läheisyyden tunteminen ja osoittaminen jotakuta kohtaan, uskollisuus.

Bağlılık:
Birine karşı savgi, saygı ile yakınlık duyma ve gösterme, sadakat.

Ystävä:
Rakastettava, luotettava, läheinen toveri, samoin tunteva henkilö, hyvä seuramies, *vihollisen* vastakohta.

Dost:
Sevilen, güvenilen, yakın arkadaş, gönüldaş, iyi görüşülen kimse, *düşman* karşıtı.

Rakastuneen silmät ovat sokeat. — Aşığın gözü kördür.
Onpa sinulla kauniit silmät! — Ne kadar güzel gözlerin var!
Saanko istuutua tähän? — Buraya oturabilir miyim?
Saanko tanssia kanssasi? — Seninle dans edebilir miyim?
Olet mahtava tanssimaan! — Harika dans ediyorsun.
Saanko heittää sinut kotiin? — Seni eve bırakabilir miyim?
Ei, kiitti vaan! — Hayır, teşekkürler!
Olen täällä poikaystäväni kanssa. — Erkek arkadaşımla buradayım.
Olipa harmi! — Çok yazık!

.....

Haluatko mennä kanssani ulos? — Benimle çıkmak ister misin?
Pidätkö tanssimisesta? — Dans etmeyi sever misin?
Pidän kovasti. — Çok severim.
Mennään sitten tanssimaan! — Lütfen, dans edelim!
Sinä tanssit hienosti. — Sen çok güzel dans ediyorsun.
Olet kovin kohtelias. — Çok nazıksın.

......

Olet hauskannäköinen/kaunis. — Çok yakışıklısın/güzelsin.
Kukaan ei ole niin kaunis ja järkevä kuin sinä. — Hiç kimse senin kadar güzel ve akıllı değildir.
Sinusta vain tuntuu siltä. — Sana öyle sadece geliyor.

Rakastan sinua.	Sen*i* sev*i*yorum.
Pidätkö sinä minusta?	Sen ben*i* beğen*i*yor musun?
Rakastan sinua mielettömästi.	Çılg*ı*nca sen*i* sev*i*yorum.
Olen kovin onnellinen.	Çok mes*u*tum.
Sydämeni pomppii ilosta.	Yüreğ*i*m sevinçt*e*n at*ı*yor.
Haluan, että olemme aina yhdessä.	D*a*im*a* berab*e*r olmamız*ı* ist*i*yorum.
Me täydennämme toisiamme.	Birbirimiz*i* tamaml*ı*yoruz.
Menetkö kanssani naimisiin?	Ben*i*mle evlen*i*r misin?
......	
Saanko tulla sinua saatolle?	San*a* refak*a*t edebil*i*r miyim?
Miten haluat.	N*a*sıl arz*u* ed*e*rsin.
Voinko tulla hetkeksi sisälle?	B*i*raz içer*i* gelebil*i*r miyim?
......	
Armaani, saanko suudella sinua?	Sevgil*i*m, sen*i* öp*e*bil*i*r miyim?
Haluatko hyväillä minua?	Ben*i* okşam*a*k ist*e*r misin?
Haluatko, että hieron sinua vähän?	San*a* mas*a*j yapmam*ı* ist*e*r misin?
Pidätkö tästä?	Hoşun*a* gid*i*yor mu?
Pidän kovasti. Tulen hulluksi.	Çok hoşum*a* gid*i*yor. Delirec*e*ğim.
Voinko jäädä tänne täksi yöksi?	Bu gec*e* b*u*rada kalabil*i*r miyim?
Haluan sinua mielettömästi.	Ben sen*i* del*i*ce ist*i*yorum.
Mennään sänkyyn!	Haydi, yatal*ı*m!
Haluan rakastella kanssasi.	Sen*i*nle sevişm*e*k ist*i*yorum.
.....	
Katsotaan, mitä tästä syntyy!	Bakal*ı*m bu işt*e*n ne çıkac*a*k!
Tämä on minun ensimmäinen kertani, enkä käytä ehkäisypillereitä.	Bu ben*i*m ilk def*a*m ve doğ*u*m kontr*o*l haplar*ı* kullanm*a*m.
Onko sinulla kondomia?	Prezervatif*i*n var mı?
Käytetään kondomia!	Prezervat*i*f kullanal*ı*m!
En halua suojaamatonta seksiä.	Korunmas*ı*z yapm*a*m.
Ole huoleti, minä hoidan jutun.	Endişel*e*nme, ben halled*e*rim.
Tee kuten parhaaksi näet!	N*a*sıl mün*a*sip bul*u*rsan öyle hareket et!
…..	
Mikä kalu, varsinainen ohjus!	Ne al*e*t, gerç*e*k füz*e*!
Sillä lailla ei onnistu!	Böyle olm*a*z!
Älä jännitä! Ota iisisti!	Heyecanl*a*nma! Yav*a*ş ol!
Tällä laillako haluat?	Böylelikle mi ist*i*yorsun?
Mahtavaa! Hyvä jumala!	Ş*a*h*a*ne! Am*a*n tanr*i*m!
Haluatko minun toimivan ...?	Dah*a* ... işlemem*i* ist*i*yor musun?
hellävaraisemmin	n*a*zikçe
pontevammin	gücl*ü*

verkkaisemmin	yav*a*ş
nopeammin	hızl*ı*
Emme ole tänne juttelemaan tulleet.	B*u*ray*a* konuşm*a*k iç*i*n g*e*lmedik.
Haluan syvemmälle, pohjaan saakka.	Daha der*i*n, dibin*e* kad*a*r ist*i*yorun.
Olet tosi mahtava! Pelottava!	H*a*rikasın! Kork*u*nçsun!
Olet todellinen … !	Gerç*e*k bir ...!
höyrymoukari	buharl*ı* baly*o*zsun
iskuporakone	darbel*i* matk*a*psın
syväsukeltaja	der*i*n dalg*ı*çsın
…..	
Lopetetaan tähän!	Dah*a* iler*i* g*i*tmeyelim!
Hajotat sängyn!	Yatağ*ı* bozac*a*ğın!
Naapurini herää meteliin.	Komş*u*m gürültüd*e*n uyan*ı*yor.
Seinilläkin on korvat.	Duvar*ı*n da kulağ*ı* var.
Täällä seinät ovat ohuet, ja naapurimme ovat uteliaita.	B*u*radaki duvarlar inç*e* ve komşularım*ı*z merakl*ı*dırlar.
Se oli romanttista!	Romantikt*i*!
Kuin pankki olisi räjähtänyt.	Banka patlam*ı*ş gib*i*.
Tosi maanjäristys!	Gerç*e*k bir depr*e*m!
Rakastelu on ihanaa, uskomatonta.	Sevişm*e*k h*a*rika, inanılm*a*z.
.....	
Mikä hätänä? Etkö ole onnellinen?	Ne ol*u*yor? Mutl*u* değ*i*l misin?
Haluan kysyä sinulta yhtä asiaa.	San*a* bir şey*i* sormak ist*i*yorum.
Jotakuta muutako sinä tapailet?	Y*o*ksa bir başkas*ı*yla mı çık*ı*yorsun?
Petätkö sinä minua?	Ban*a* ihan*e*t ed*e*r misin?
En petä. Olen uskollinen.	İhan*e*t etm*e*m. S*a*dığım.
Hän on vain muuan hyvä ystävä.	O s*a*dece iy*i* bir arkad*a*ştır.
Oletko mustasukkainen?	Kısk*a*nç mıs*ı*n?
En ole mustasukkainen, mutta luulen sinun käyttävän minua vain seksuaalisesti hyväksesi.	Kısk*a*nç değ*i*lim, am*a*, ben*i* s*a*dece seks iç*i*n kullandığın*ı* san*ı*yorum.
Siitä en pidä yhtään.	Bund*a*n hiç hoşl*a*nmıyorum.
Miehenikään ei halua enää olla aisankannattajana.	Koc*a*m da art*ı*k boynuzl*u* olm*a*k ist*e*miyor.
Sanon sen sinulle vakavissani!	San*a* latifes*i*z söyl*ü*yorum!
Muistutat kukasta kukkaan lentävää mehiläistä.	Çiçekt*e*n çiçeğ*e* uç*a*n arıy*a* benz*i*yorsun.
Nyt riittää! Mittani on täysi!	Yet*e*r art*ı*k! Sabr*ı*m tükend*i*!
En halua enää koskaan nähdä sinua.	Sen*i* art*ı*k hiç bir zam*a*n görm*e*k ist*e*miyorum.

Painu helvettin!
Erehtyminen on inhimillistä!
Jokainen etsii sitä, mitä hänellä ei ole.
Rahan ja rakkauden voima on loputon.
Molemmilla on kyky haihtua.

Cehennem*e* git!
Hat*a* yapm*a*k insan*a* mahs*u*stur!
Her kim*i*n nes*i* yoksa, on*u* ar*a*r.
Paran*ı*n ve aşığ*ı*n güc*ü* sons*u*zdur.
Her ik*i* buharlaşmasına yeteneiğn*e* sahiptir.

Rakkauteen liittyvää perussanastoa:
kiinnostaa ilg*i* çekm*e*k**,** ilgilendirm*e*k
kiinnostava ilg*i*nç
kiinnostunut jstak ilgil*i*
kiinnostus ilg*i*
herättää kiinnostusta jhk ilg*i* toplam*a*k
olla kiinnostunut jstka ilg*i* duym*a*k
olla kiinnostunut, välittää jstka ilg*i* gösterm*e*k
kiintymys bağlıl*ı*k
kohdistaa yöneltm*e*k
kondomi prezervat*i*f
liittyen/liittyvä jhk ilgil*i*
osoittaa gösterm*e*k

Aşka ait temel sözlük:
parittaja pezev*e*nk
parittelu çiftleşm*e*
pettää *(rakk.)* ihan*e*t etm*e*k
rakastaa sevm*e*k
rakastaja aş*ı*k/oyn*a*ş
riippuvuus bağlıl*ı*k
suhde ilg*i*
syrjähyppy
taipumus eğil*i*m
tunne duyg*u*
tuntea jkta kohtaan jtak birin*e* karş*ı* bir şey*i* duym*a*k
vastakohta karş*ı*t
välinpitämätön ilgis*i*z
yhteys, suhde, kiinnostus ilg*i*

10.3.5. Viha

10.3.5. Nefret

Rakkaus ei valitse kohdettaan, viha valitsee.

Aşk nesnesini seçmez, nefret seçir.

Viha:
Jollekulle pahaa ja onnettomuutta toivomaan suuntautunut tunne.

Nefr*e*t:
Bir kimsen*i*n kötülüğün*ü*, mutsuzluğun*u* istemey*e* yönel*i*k duyg*u*.

Vihamies / Vihollinen:
Henkilö, joka haluaa toiselle pahaa, vihaa häntä ja yrittää vahingoittaa häntä, ***ystävän*** **vastakohta.**

Düşm*a*n:
Birin*i*n kötülüğ*ü* istey*e*n, ond*a*n nefr*e*t ed*e*n, on*a* zar*a*r vermey*e* çalış*a*n k*i*mse, *dost* karşıt*ı*.

Sydämeni jyskytti tuntemastani kiukusta ja vihasta.
Älä vihaa, vaan elä rakastaen!

Hidd*e*t ve nefretimd*e*n kalb*ı*m çarp*ı*yordu.
Nefr*e*t *e*tme, sevg*i* il*e* yaş!

viha nefr*e*t, hidd*e*t,
vihainen kızg*ı*n, öfkel*i*, hiddetl*i*
vihamielinen düşm*a*nca
vihamies düşm*a*n
vihanpito kavg*a*
vihapuhe nefr*e*t söylem*i*
vihastua kızm*a*k, öfkelenm*e*k, hiddetlenm*e*k
vihastuttaa kızdırm*a*k, öfkelendirm*e*k

vihata nefr*e*t etm*e*k, kin güt-m*e*k, kin beslm*e*k
vihollinen düşm*a*n, yag*ı*, has*ı*m
peri~ ezel*i* düşm*a*n
veri~ can düşman*ı*
vihollis- düşm*a*n
~**armeija** düşm*a*n ordus*u*
~**joukot** düşm*a*n askerler*i*
vihollismaa düşm*a*n ülk*e*
vihollisuus düşmanl*ı*k

10.3.6. Suhdetoimintaa

alistaa joku valtaansa birin*i* hüküm*ü* altın*a* alm*a*k
anteeksi! pard*o*n!, affeded*e*rsiniz!
antaa anteeksi bağışlam*a*k, affetm*e*k
pyytää anteeksi öz*ü*r dilem*e*k, af dilem*e*k
hallita yönetm*e*k, hük*ü*m sürm*e*k
haavoittaa yaralam*a*k
halveksia hor görm*e*k, küç*ü*k görm*e*k
haukkua azarlam*a*k
huijari dolandırıc*ı*
huijata dolandırm*a*k
huijaus dolandırıcıl*ı*k
huikentelevainen çapk*ı*n
huomaavainen saygılı, naz*ı*k
häpeä ut*a*nç
olla häpeissään utanm*a*k
saattaa häpeään rez*i*l etm*e*k
häpeällinen ut*a*nç veric*i*
häpeämättömyys utanmazl*ı*k
häpeämätön utanm*a*z
häpeäpilkku yüzkas*ı*
häpäistä rez*i*l etm*e*k
hävetä utanm*a*k
ilahduttaa sevindim*e*k

10.2.6. Halkla ilişkiler

ilahtua sevinm*e*k
inhimmillinen insan*i*, insanc*ı*l
inhimmillisyys insanl*ı*k
kadehtia kıskanm*a*k
kateellinen, kade kısk*a*nç
kateus kıskançl*ı*k
katkera ac*ı*
katkeroitua içerlem*e*k
katkeroitunut içerlem*i*ş
katkeruus acıkl*ı*k, içerlemişl*i*k
kavaltaa aldatm*a*k, ihb*a*r etm*e*k
kehua övm*e*k
kerskailija övüng*e*n
kerskailla, kerskua övünm*e*k
kevytmielinen hafifmeşr*e*p
kiitos teşekk*ü*r
kiittää teşekk*ü*r etm*e*k
kostaa öç alm*a*k, intik*a*m alm*a*k
kosto öç, intik*a*m
kunnia şer*e*f, san,on*u*r, nam*u*s
kunniallinen namusl*u*
kunnianhimo şer*e*f tutkus*u*
kunnianhimoinen şer*e*f tutkun*u*
kunnianloukkaus iftir*a*
kunnianosoitus sayg*ı* gösteris*i*
kunniasana şer*e*f söz*ü*
kunniaton namuss*u*z, şerefs*i*z .

kunnioitettava say*ı*n
kunnioittaa saym*a*k
kunnioittava saygıl*ı*
kunnioitus sayg*ı*
lahja hediy*e*, armağ*a*n
lahjakas yetenekl*i*
lahjakkuus yeten*e*k
lahjoa rüşv*e*t verm*e*k
lahjoittaa bağışlam*a*k
lahjoitus bağ*ı*ş
lahjomaton rüşv*e*t *a*lmayan
lahjonta rüşv*e*t verm*e*
lahjus rüşv*e*t
lahjustenottaja rüşvetç*i*
loukata incitm*e*k
loukkaantua incinm*e*k yaral*a*nmak
loukkaantunut incinm*i*ş
loukkaus hakar*e*t
moittia azarlam*a*k, kınam*a*k
moraali ahl*â*k
moraalinen ahlâk*i*
moraalinvartija ahl*a*k nöbetç*i*
moralisti ahlâkç*ı*
mustasukkainen kısk*a*nç
mustasukkaisuus kıskançl*ı*k
nalkuttaa dırd*ı*r yapm*a*k
nöyryys uysall*ı*k
nöyrä uys*al*
orja köl*e*; **orjuus** kölel*i*k
orja- köl*e*ce
orjakauppa es*i*r ticaret*i*
orjanelämä köl*e* hayat*ı*
orjatyö köl*e* emeğ*i*
orjuuttaa köl*e* etm*e*k
pakko zor, mecburiy*e*t
pakkokeino zorlam*a*
pakkopaita del*i* gömleğ*i*
pakkotyö zorunl*u* çalışm*a*
pakolainen mültec*i*, sığın*ı*k
pakottaa zorlam*a*k
petkuttaa dolandırm*a*k
petkuttaja dolandırıc*ı*
petollinen aldatıc*ı*, aldat*a*n, hain
petos aldatm*a*
petturi aldatıc*ı*, dolandırıc*ı*
pettää daltm*a*k
rakas aziz, sevgili
rakastaa sevm*e*k
rakastaja aş*ı*k, oyn*a*ş
rakastajatar metr*e*s, oyn*a*ş
rakastella sevişm*e*k
rakastelu sevişm*e*
rakastettava seviml*i*, şir*i*n
rakastettu sevgil*i*
rakastua âş*ı*k olm*a*k, vurulm*a*k
rakkaudeton sevgis*i*z
rakkaus sevg*i*, aşk
rakkauskirje aşk mektub*u*
solvata sövm*e*k
solvaus hakar*e*t
uhata tehd*i*t etm*e*k
uhka tehd*i*t
uhkapeli kum*a*r
uhkapeluri kumarb*a*z
valehdella yal*a*n söylem*e*k
valhe yal*a*n
valehtelija yalanc*ı*
valehtelu yalancıl*ı*k
vankeus hap*i*s, esirl*i*k
vanki mahp*u*s, *e*sir
vankila hapishan*e*
viha nefr*e*t
vihamielisesti düşm*a*nca
vihamies, vihollinen düşm*a*n
vihata nefr*e*t etm*e*k
vihollisuus düşmanl*ı*k
yritteliäs girişk*e*n
yrittää denem*e*k, girişm*e*k
ystävyydentunteet arkadaşl*ı*k duygular*ı*
ystävystyä arkad*a*ş olm*a*k
ystävyys dostl*u*k, arkadaşl*ı*k

ystävyyssiteet dostl*u*k bağlar*ı*
~suhteet dostl*u*k münasebetler*i*
ystävä dost, arkad*a*ş

ystävällisyys nezak*e*t, içtenl*i*k
ystäväpiiri arkad*a*ş çevres*i*
ystävätär han*ı*m arkad*a*ş

10.4. RUUMIS

10.4. VÜC*U*T

10.4.1. Ruumiinrakenne

10.4.1. Beden yapısı

Terve sielu terveessä ruumiissa.

Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur.

Onko Mehmet pitkä ja komea?
Ei, Mehmet ei ole pitkä.
Hän on keskikokoinen, mutta vankkarakenteinen ja voimakas.
Hän on hyvin tunnettu painija.
Hänen veljensä Ali on pitkä.
Hän on hyvin hoikka ja hyppää hyvin korkeutta ja seivästä.
Minkälainen on Mehmetin tukka?
Hänen hiuksensa ovat mustat.
Entä hänen silmänsä?
Hänen silmänsä ovat ruskeat.
Siis hänen veljensäkin on mustatukkainen ja ruskeasilmäinen.
Kyllä, he muistuttavat toisiaan kovasti. Kuin kaksoset.
Mehmetin sisar on vaaleatukkainen ja sinisilmäinen.

Mehm*e*t uz*u*n boyl*u* mud*u*r?
H*a*yır, Mehm*e*t uz*u*n boyl*u* değ*i*l.
O ort*a* boyl*u*dur, *a*ncak sağl*a*m yapıl*ı*dır, güçl*ü*dür.
Çok tanınm*ı*ş bir güreşç*i*dir.
On*u*n kardeş*i* Al*i* uz*u*n boyl*u*dur.
Çok inc*e*dir ve iyic*e* yüks*e*k ve sır*ı*kla atl*ı*yor.
Mehmet'*i*n saç*ı* n*a*sıl?
On*u*n saç*ı* siy*a*htır.
Ya gözler*i*?
Gözler*i* kahvereng*i*dir.
Dem*e*k kardeş*i* de siy*a*h saçl*ı* ve kahvereng*i* gözl*ü*.
*E*vet, onl*a*r birbirine çok benz*i*orlar.
İkizl*e*r gib*i*.
Mehmet'in kız kardeş*i* sarıs*ı*ndır ve mav*i* gözl*ü*.

hintelä cıl*ı*z
hoikka inc*e*
jäntevä güçl*ü* ve esn*e*k
kauneus güzell*i*k
kaunis güz*e*l
kaunistaa güzelleştirm*e*k
kaunistua güzelleşm*e*k
keskikokoinen ort*a* boyl*u*
laiha zay*ı*f
laihuus zayıfl*ı*k

lihas kas
lihaksikas kasl*ı*
lihava şişm*a*n
lyhyt kıs*a*
lyhyys kısal*ı*k
pitkä uz*u*n boyl*u* *(henkilö)*
pituus boy, uzunl*u*k
reipas dinç
ruma çirk*i*n
rumentaa çirikinleştirm*e*k

rumentua çirkinleşm*e*k
ruumiillinen bedens*e*l
ruumiinlämpö beden*i*n ısıs*ı*
ruumis vüc*u*t
rumuus çirkinl*i*k

10.4.2. Ruumiinosia

Veri on vettä sakeampaa.

aataminomena *Â*dem elmas*ı*
aivo(t) bey*i*n
  aivokuolema klin*i*k öl*ü*m
  aivopesu bey*i*n yıkam*a*
  aivosolu bey*i*n hücres*i*
  aivotyö ak*ı*l emeğ*i*
  aivotärähdys bey*i*n sarsıntıs*ı*
  aivovienti bey*i*n göç*ü*
elin org*a*n
  elimensiirto org*a*n nakl*i*
haima pankr*e*as
hammas d*i*ş
huulet dud*a*k
  alahuuli altdud*a*k
  ylähuuli üstdud*a*k
huuliveikko boşbğ*a*z
jalka ay*a*k
jalkapohja tab*a*n
jalkapöytä ağ*ı*m
jänne vet*e*r
kallo kafatas*ı*, kaf*a*
kalu *(arkit.)* al*e*t, yar*a*k
kantapää top*u*k
kasvot yüz
kaula boy*u*
keho gşvd*e*, bed*e*n, vüc*u*t
keuhko akciğ*e*r
keuhkosyöpä akci*e*r kanser*i*
keuhkot akci*e*r
kieli dil
kielikello gamm*a*z

tanakka mies bod*u*r ad*a*m
terve ruumis sağl*a*m bir vüc*u*t
vahva güçl*ü*
voimakas güçl*ü*
voimaton güçs*ü*z

10.3.2. Vücudun kısımları

Kan sudan koyudur.

kitalaki dam*a*t
kives taş*a*k
korva kul*a*k
korvalehti dışkul*a*k, kul*a*k kepçes*i*
korvapuusti sill*e*, tok*a*t
kulli *(alat.)* horoz, çük, kam*ı*ş
kulmakarvat kaşlar
kurkku boğ*a*z, gırtl*a*k
kurkunpää gırtl*a*k
kynsi tırn*a*k
kyrpä *(alat.)* çük, sik, yar*a*k
käsi el
käsivarsi kol
kämmen av*u*ç
leuka çen*e*
  alaleuka alt çen*e*
  yläleuka üst çen*e*
lonkka kalç*a*
luu kem*i*k
maha mid*e*
maksa karaçiğ*e*r
munat *(alat.)* taş*a*k; hay*a*
munuainen b*ö*brek
nielu yut*a*k
nielurisa bademc*i*k
nilkka ay*a*k bil*e*
nivel ayağ*ı*n üst kısm*ı*
nivuset kas*ı*k
nyrkki yumr*u*k
ohimo şak*a*k
olka om*u*z

otsa al*ı*n
pallit *(arkit.)* taş*a*k; hay*a*
parta şak*a*l
perna dal*a*k vüc*u*t
perse *(alat.)* kalç*a*
peukalo başparm*a*k
pillu *(alat.)* ked*i*, kuk*u*, pıt*ı*ş, pis*i*
pimpsa ked*i* *(ark.)*
polvi diz
polvilumpio diz kapağ*ı*
pää baş; ~ **kiinni!** ağzın*ı* t*o*pla!
päälaki tep*e*
ranne bil*e*k
reisi uyl*u*k, but
rinta göğ*ü*s; ~ **rottingilla** çal*ı*mlı, kur*u*mlu
rintakehä göğüs kafes*i*
ruumiinrakenne bed*e*n yapıs*ı*
ruumis, keho gövd*e*, bed*e*n
ruumis *(kuollut)* ces*e*t
ruokatorvi yem*e*k borus*u*

selkäranka belkemiğ*i*
silmä göz
silmäluomi göz kapağ*ı*
silmäripset kirpikl*e*r
silmäterä göz bebeğ*i*
sormi el parmağ*ı*
sukuelimet cins*e*l organlar*ı*
suoli bağırs*a*k
suolisto bağırsakl*a*r
sääri bac*a*k
vartalo gövd*e*, bed*e*
varvas ay*a*k parmağ*ı*
isovarvas başparm*a*k
vatsa kar*ı*n
verenpaine kan tansiyon*u*
korkea v. yüks*e*k ~
matala v. düş*ü*k **~**
veri kan
verisuoni kan damar*ı*
virtsarakko sid*i*k *torba*
vittu *(alat.)* am

10.4.3. Aistit

10.3.3. Duyular

aisti duy*u*
aistia duym*a*k
haista, tuoksua kokm*a*k
haju kok*u*
hajuaisti kokl*a*m
kaukonäköinen hipermetr*o*p
kuulla işitm*e*k
kuulo işit*i*m , işitm*e*
kuuloaisti işitm*e* duyus*u*
kuuloelin işit*i*m org*a*n
kuuloke kulakl*ı*k
kuulolaite işitm*e* cihaz*ı*
kuuro sağ*ı*r
kuuromykkä sağ*ı*r dils*i*z
kuurosokea sağ*ı* ve kör duyus*u*
likinäköinen miy*o*p

maistaa tatm*a*k
maistella tadın*a* bakm*a*k
maistua tad*ı* olm*a*k
makuaisti beğen*i* duyus*u*
nähdä görm*e*k
näkyä görünm*e*k / görülm*e*k
näköaisti görm*e* duyus*u*
näköharha sanr*ı*
näkökenttä gör*ü*ş alan*ı*
sokea kör
tuntea duym*a*k
tuntoaisti dokunm*a* duyus*u*
umpikuuro duv*a*r gib*i* sağ*ı*r
viittomakieli işar*e*t dil*i*
väriaisti renk duyus*u*
värisokea renk kör*ü*

10.4.4. Elintoimintoja

aivastaa aksırm*a*k, hapsırm*a*k
aivastus aksır*ı*k, hapsır*ı*k
ajatella düşünm*e*k
ajatus düşünc*e*
haukotella esnem*e*k
haukotus esnem*e*
hikeentyä terlem*e*k; *(hermostua)*
hiki ter
hikinen terl*i*
hikka hıçkır*ı*k
hikoilla terlem*e*k
itkeä ağlam*a*k
itku ağlay*ı*ş, ağlay*ı*ş
juoda içm*e*k
kuolema öl*ü*m
kuolla ölm*e*k
kuorsata horlam*a*k
kuorsaus horult*u*
kusta *(alat.)* işem*e*k
köhiä öksürm*e*k
köhä öksür*ü*k
naida *(alat.)* becerm*e*k, düzüşm*e*k, vurm*a*k
niistää bur*u*n çekm*e*k
nikottaa hıçkır*ı*k tutm*a*k
nikotus, hikka hıçkır*ı*k
nussia *(alat.)* sikm*e*k

10.4.4. Hayat faaliyetle

närästää iç*i* yanm*a*k
panna *(alat.)* becerm*e*k, düzüşm*e*k, sikm*e*k, vurm*a*k
pano sikm*e* *(alat.)*
paska *(alat)* bok, dışk*ı*
paskantaa *(alat.)* sıçm*a*k
piereskellä, pierrä *(ark.)* osurm*a*k
pieru *(ark.)* kavar*a*, osur*u*k, zart
pissa *(ark.)* çiş
pissata *(ark.)* işem*e*k, su dökm*e*k
rakastella sevişm*e*k
räkiä tükürm*e*k, balg*a*m çıkarm*a*k
räkä süm*ü*k
räkäinen sümükl*ü*
röyhtäistä geğirm*e*k
röyhtäisy geğirt*i*
synnytys doğ*u*m, doğurm*a*
synty doğ*u*ş
syntymä doğ*u*m
syntyä doğm*a*k
syödä yem*e*k
ulostaa uzatm*a*k
uloste dışk*ı*
virtsata işem*e*k, pislem*e*k
yhdyntä cins*e*l birleşm*e*
yskiä öksürm*e*k
yskä öksür*ü*k

10.4.5. Mielialoja

alakuloisuus üzüntül*ü*
alakuloinen üzüntül*ü*, hüzünl*ü*
epätoivo umutsuzl*u*k
epätoivoinen umuts*u*z
haluttomuus isteksizl*i*k
haluton isteks*i*z
hyvänolontunne ref*a*h duygus*u*
hyvinvoiva refah

10.4.5. Ruh hali

masennus bunal*ı*m
masentunut bunalm*ı*ş
pelko kork*u*
pelokas kork*a*k
turhautuminen hüsr*a*n
turhautunut ümid*i* kırılm*ı*ş
tyytyväisyys memnuniy*e*t
tyytyväinen memn*u*n, hoşn*u*t

11. YHTEISKUNTA JA POLITIIKKA / 11. TOPL*U*M VE POLİT*İ*KA

11.1. YHTEISKUNTA / 11. TOPL*U*M

11.1.1. Valtio / Valtiomuoto / *11.1.1. Devlet / Hükümet biçimi*

Turkki on riippumaton valtio.	***Türkiye bağımsız bir devlettir.***
valtio:	devl*e*t:
itsenäinen, suvereeni valtio	egem*e*n
itsenäisyys, suvereenius valtio	egemenl*i*k
itsenäinen, suvereeni valtio	egem*e*n devl*e*t
monikansallinen valtio	çok milletl*i* devl*e*t
riippumaton valtio	bağımsız devl*e*t
valtiomuoto:	hüküm*e*t biçim*i*/sistem*i*:
tasavalta	cumhuriy*e*t
kansantasavalta	halk cumhuriyet*i*
keisarikunta	imparatorl*u*k
kuningaskunta	krall*ı*k
banaanitasavalta	muz cumhuriyet*i*
monarkia	monarş*i*
sotilasdiktatuuri	asker*î* d*i*kta
yksinvalta	monarş*i*
valtio-:	devl*e*t:
valtiojohtoinen	devl*e*t güdümünd*e* ol*a*n
valtiojärjestys	devl*e*t düzen*i*
valtiokapitalismi	devl*e*t kapitalizm*i*
valtiokoneisto	devl*e*t cihaz*ı*
valtiollinen	devl*e*tle ilgil*i*
valtiollistaa	devletleştirm*e*k/kamulaştırm*a*k
valtiomies	devl*e*t adam*ı*
valtiomuoto	hüküm*e*t sistem*i*
valtioneuvosto	hüküm*e*t kabines*i*
valtio-oppi	siyas*a*l bilgil*e*r
valtiopäivät	mill*e*t meclis*i*
valtiosalaisuus	devl*e*t sırr*ı*
valtiovalta	devl*e*t egemenliğ*i* .

valtiovarainministeriö	maliy*e* bakanlığ*ı*
valtiovierailu	resm*i* ziyar*e*t
-valtio:	devl*e*t:
diktatuurivaltio	devl*e*t diktatörlüğ*ü*
hyvinvontivaltio	ref*a*h devlet*i*
jäsenvaltio	üy*e* devl*e*t
kansallisvaltio	mill*i* devl*e*t
maatalousvaltio	devlet*i* tarıms*a*l
naapurivaltio	komş*u* devlet*i*
oikeusvaltio	adal*e*t devlet*i*
pikkuvaltio	küç*ü*k devl*e*t
poliisivaltio	pol*i*s devlet*i*
satelliitti-/vasallivaltio	peyk/uyd*u* devl*e*t
sivistysvaltio	uygarl*ı*k devlet*i*
teollisuusvaltio	sanay*i* devlet*i*
valtion-:	devl*e*t:
valtionapu	devl*e*t yardım*ı*
valtionarkisto	devl*e*t arşiv*i*
valtionhallinto	devl*e*t yönetim*i*
valtionpankki	devl*e*t bankas*ı*
valtionpäämies	devl*e*t başkan*ı*
valtionvelka	devlet borc*u*
valtion elimet	devl*e*t organlar*ı*
valtion virasto	devl*e*t daires*i*, hüküm*e*t kapıs*ı*
valtion virka	devl*e*t görev*i*
perustuslaki	anayas*a*
perustuslaillinen	anayas*a*l
perustuslakivaliokunta	anayas*a* encümen*i*
perustuslaillinen demokratia	anayas*a*l demokras*i*

11.1.2. Hallinto ja hallitus — *11.1.2. Yönetim ve hükümet*

Eduskunta:
Kokous tai neuvostot, joiden jäsenet kansa äänestämällä valitsee määrä-ajaksi ja joiden pääasiallinen tehtä-vä on säätää lakeja, esittää valtion

Parlam*e*nto:
Başlıca görev*i* yasam*a*, devl*e*t bütçe-sin*i* çıkarm*a*, hükümet*i* denetlem*e* ol*a*n ve üyeler*i* halk oy*u* il*e* belirl*i* bir sür*e* iç*i*n seçil*e*n mecl*i*s v*e*ya mec-

talousarvio ja valvoa hallitusta.	lisl*e*r.
Eduskunta hyväksyi lain (Laki hyväksyttiin eduskunnan toimesta).	Kan*u*n parlam*e*nto tarafınd*a*n kab*u*l edild*i*.
Kansalliskokous hyväksyi lain.	Mill*e*t Meclis*i* yasay*ı* kab*u*l ett*i*.
Hallitus:	Hük*ü*met:
Elin, joka on valtuutettu huolehtimaan valtion toimintojen toteuttamisesta, ministerineuvosto, kabinetti. Hallitukset toteuttavat valtion politiikkaa.	Devlet*i*n görevlerin*i*n yerin*e* getirilmesin*i* sağlay*a*n yetkil*i* org*a*n, bakanl*a*r kurul*u*, kabin*e*. Devl*e*t politikasın*ı* hük*ü*metl*e*r yürüt*ü*r.
eduskunta	parlam*e*nto
erottaa virasta	görevind*e*n alm*a*k/çıkarm*a*k
erottaa epäpätevyyden takia	ehliyetsizlikt*e*n dolay*ı* azletm*e*k
erottaa ministeri virasta	bakan*ı* görevd*e*n alm*a*k/çıkarm*a*k
hallinto-:	yönet*i*m, id*a*re
hallintoelin	yönet*i*m kurul*u*
hallintokoneisto	id*a*rî makin*e*, id*a*re aparat*ı*
-hallinto:	yönet*i*m, idare
paikallishallinto	yer*e*l yönet*i*m
siirtomaahallinto	sömürg*e* yönetim*i*
sotilashallinto	ask*e*rî yönet*i*m
hallita	hük*ü*m sürm*e*k, yönetm*e*k
hallitsija	hükümd*a*r
hallitus eroaa	hüküm*e*t istifasın*ı* ver*i*yor
hallituksen jäsenet	hüküm*e*t üyeler*i*
hallituksen vaihto	hüküm*e*t değişmes*i*
hallitus	hüküm*e*t
kaataa/kumota hallitus	hüküm*e*t*i* devirm*e*k
mennä/osallistua hallitukseen	hükümet*e* katılm*a*k
muodostaa hallitus	hükümet*i* kurmak
nimittää	hüküm*e*t atamak
hallitus-:	hüküm*e*t
-järjestelmä	hüküm*e*t sistem*i*
-koalitio	koalisy*o*n hükümet*i*
-hallitusmuoto / valtiomuoto	hüküm*e*t biçim*i*
-pula/-kriisi	hüküm*e*t kriz*i*
-hallitus:	hüküm*e*t:

enemmistöhallitus	çoğunl*u*k hükümet*i*
kokoomushallitus	koalisy*o*n hükümet*i*
nukkehallitus	k*u*kla hüküm*e*t
sotilashallitus	ask*e*rî hüküm*e*t
virkamieshallitus	hüküm*e*t yetkililer*i*
vähemmistöhallitus	azınl*ı*k hükümet*i*
jäsen	üy*e*
jäsenyys	üyel*i*k
kansanedustaja	mill*e*t vekil*i*
kansan äänellä päätetty, määrätty	halk oy*u* il*e* belirl*i*
kansanäänestys	refer*a*ndum
kokous, istunto, neuvosto, parlamentti	mecl*i*s
lainsäädäntö, -laadinta	yasam*a*
määräajaksi valittu	bir sür*e* seçil*e*n
panna toimeen	yerin*e* getirm*e*k
pääasiassa, ensisijaisesti, erityisesti	b*a*şlıca
toimeenpano	yerin*e* getirilm*e*
toimeenpanovalta	yürütm*e* (yetkis*i*)
valtion talousarvio	devl*e*t bütçes*i*
valtioneuvosto	hüküm*e*t kabines*i*
valvoa, tarkastaa	denetlem*e*k
viranomainen	görevl*i*
virkamieskunta	görevlil*e*r
virkatehtävä	resm*i* gör*e*v
yksimielisyys	oybirliğ*i*
äänestää	oylam*a*k
ääni (valeissa)	oy
ääntenenemmistö	oyçokluğ*u*
ministeri:	bak*a*n:
kulttuuriministeri	kült*ü*r bakan*ı*
oikeusministeri	adal*e*t bakan*ı*
opetusministeri	eğit*i*m bakan*ı*
puolustusministeri	savunm*a* bakan*ı*
pääministeri	başbak*a*n
sisäasiainministeri	içişler*i* bakan*ı*
sosiaaliministeri	sosy*a*l işl*e*r bakan*ı*
ulko(asiain)ministeri	dışişler*i* bakan*ı*
valtionvarainministeri	maliy*e* bakan*ı*
ympäristöministeri	çevr*e* bakan*ı*
ministeriö:	bakanl*ı*k:

kulttuuriministeriö	Kült*ü*r Bakanlığ*ı*
oikeusministeriö	Adal*e*t Bakanlığ*ı*
opetusministeriö	Eğit*i*m Bakanlığ*ı*
puolustusministeriö	Savunm*a* Bakanlığ*ı*
sisäministeriö	İçişler*i* Bakanlığ*ı*
sosiaaliministeriö	Sosy*a*l İşl*e*r Bakanlığ*ı*
ulkoministeriö	Dışişler*i* Bakanlığ*ı*
valtionvarainministeriö	Maliy*e* Bakanlığ*ı*
ympäristöministeriö	Çevr*e* Bakanlığ*ı*
järjestelmä:	düz*e*n, rej*i*m, niz*a*m, sist*e*m:
demokraattinen järjestelmä	demokrat*i*k düz*e*n
kapitalistinen järjestelmä	kapital*i*st rej*i*m
korvausjärjestelmä	tazm*i*n sistem*i*
lahjontajärjestelmä	rüşv*e*t sistem*i*
poliittinen järjestelmä	siyas*i* düz*e*n
sosialistinen järjestelmä	sosyal*i*st düz*e*n
totalitaarinen järjestelmä	totalit*e*r düz*e*n
vaalijärjestelmä	seç*i*m sistem*i*
verotusjärjestelmä	verg*i* sistem*i*
yhteiskuntapoliittinen järjestelmä	siy*a*sal ve sosy*a*l
luokka-:	sın*ı*f:
luokkaennakkoluulo	sın*ı*f ön yargıs*ı*
luokkaero	sın*ı*f fark*ı*
luokkapolitiikka	sın*ı*f politikas*ı*
luokkaraja	sın*ı*f sınır*ı*
luokkataistelu	sın*ı*f savaş*ı*
luokkatoveri	sın*ı*f arkadaş*ı*
luokkavastakohtaisuudet	sınıfl*a*r aras*ı*ndaki tezat
luokkayhteiskunta	sınıflar*a* ayrılm*ı*ş cemiy*e*t
-luokka:	sın*ı*f:
alaluokka	alt sın*ı*f
keskiluokka	ort*a* sın*ı*f
palkkaluokka	maaş sınıf*ı*
sosiaaliluokka	sosy*a*l sın*ı*f
työväenluokka	işç*i* sınıf*ı*
veroluokka	verg*i* sınıf*ı*
yhteiskuntaluokka	sosy*a*l sın*ı*f
yläluokka	üst sın*ı*f .

-maa:	ülk*e*, memlek*e*t:
autiomaa	çöl, tenhal*ı*k, sahr*a*
isänmaa	vat*a*n
jäsenmaa	üy*e* ülk*e*
karkoitusmaa (kohde ‘Siperia’!)	sürg*ü*n
kehitysmaa	gelişmekt*e* ol*a*n ülk*e*
kotimaa	yurt, vat*a*n
siirtomaa	sümürg*e*
viljelysmaa	ekil*i* yer, topr*a*k
maan-:	
maanmies	hemşehr*i*/memleketl*i*
maanosa	anakr*a*/kıt*a*
maanpako, maanpakolainen	sürg*ü*n
maanpetos	vatan*a* hıyan*e*t/ihan*e*t/hainl*i*k
maanpetturuus	vat*a*n hainliğ*i*
Demokratia:	Demokras*i*:
Kansan täysivaltaisuuden perustaan nojautuva hallintomuoto.	Halk*ı*n egemenliğ*i* temelin*e* dayan*a*n yönet*i*m biçim*i*.
Diktaattori:	Diktat*ö*r:
Kaiken poliittisen määräysvallan itselleen keskittänyt henkilö.	Büt*ü*n siyas*î* yetkiler*i* kendind*e* toplam*ı*ş bulun*a*n k*i*mse.
Diktatuuri:	Diktatörl*ü*k:
Yhden diktaattorin toimesta hallittu maa.	Bir diktat*ö*r tarafınd*a*n yönetil*e*n ülk*e*.
Monarkia:	Monarş*i*:
Poliittisen auktoriteetin tavallisesti erimystietä henkilölle keskittynyt valtiojärjestys tai hallintojärjestelmä.	Siyas*î* otoriten*i*n genell*i*kle mir*a*s yol*u* il*e* bir kişin*i*n üzerind*e* toplandığ*ı* devl*e*t düzen*i* v*e*ya rej*i*m.
Totalitarismi:	Totaliterl*i*k:
Epädemokrattinen hallintojärjestelmä, jossa demokraattiset lait ja oikeudet on halvaannutettu painostuksen alla tai määräys- ja toimivalta on keskitetty yhden henkilön tai pienen	Demokrat*i*k hak ve özgürlükler*i*n bask*ı* altınd*a* tutulduğ*u*, büt*ü*n yetkiler*i*n bir eld*e* v*e*ya küç*ü*k bir yönetic*i* grubun*u*n elind*e* top ladığ*ı* demokrat*i*k *o*lmayan

johtoryhmän käsiin.	devl*e*t düzen*i*.
hallintojärjestelmä	rej*i*m
hallita > hallittu	yönetm*e*k > yönetil*e*n
keskittyä > keskittynyt	toplanm*a*k > toplandığ*ı*
keskittää > keskittänyt	toplam*a*k > toplam*ı*ş
perimystietä	mir*a*s yol*u* il*e*
politiikka	siyas*e*t, polit*i*ka
poliitikko	siyas*e*t adam*ı*, politikac*ı*
poliittinen	siyas*î*, sıys*a*l, polit*i*k
poliittinen määräysvalta	siyas*î* yetk*i*

11.1.3. Oikeuslaitos — ***11.1.3. Adliye***

Oikeuslaitos: Laki- ja oikeusasioita hoitavat valtion laitokset.	Adliy*e*: Huk*u*k ve adal*e*t işlerin*i* gör*e*n devl*e*t kuruluşlar*ı*.
Oikeus:	Ad*a*let:
Oikeus ja laillisuus, lain valvonta, oikeudenmukaisuus, oikeustiede.	Hak ve hukuk*a* uygunl*u*k, hakk*ı* gözetm*e*, doğrul*u*k, tür*e*.
asianajaja	avuk*a*t
elinkautisvanki	öm*ü*r boy*u* hap*i*s, hayat*ı* es*i*r
laillinen	yas*a*l, yasal*ı*
laillistaa	yaşallaştırm*a*k
laillistua	yasalaşm*a*k, kanunlaşm*a*k
laillisuus	yasall*ı*k
lainkuuliainen	yasalar*a* saygıl*ı*
lainkuuliaisuus	hukuk*a* sayg*ı*
lainopillinen	hukuk*i*
lainsäädännöllinen	yasal*ı*
lainsäädäntö	yasam*a*
lainsäätäjä	yas*a* koyuc*u*
lainvastainen	yasay*a* aykır*ı*
laittomuus	yasadışıl*ı*k, kanunsuzl*u*k
laki	yas*a*
näytösoikeudenkäynti	göster*i* denem*e*
oikeudellinen	hukuk*î*, adl*î*
oikeudenkäynti	denem*e*
oikeudenmukainen	*â*dil, hakl*ı*, haksev*e*r

oikeudenmukaisuus	adal*e*t, haklılı*ı*k, doğrul*u*k
oikeus	ad*a*let, hak; doğrul*u*k
oikeusavustaja	duruşm*a* yardımc*ı*
oikeusistuin	mahkem*e*
oikeusjuttu	d*a*v*a*
oikeuslaitos	adliy*e*
oikeusjärjestelmä	adl*î* sist*e*m
oikeuslääketiede	adl*î* tıp
oikeusministeri	adal*e*t bakan*ı*
oikeusministeriö	adal*e*t bakanlığ*ı*
oikeustiede	huk*u*k
oikeusturva	mülkiy*e*t
oikeutaa	hak kazandırm*a*k
rangaista	cezalandırm*a*k, cez*a* verm*e*k
rangaistus	cez*a*
kuolemanrangaistus	öl*ü*m cezas*ı*
kärsiä vankeusrangaistus	hap*i*s cezasın*ı* çekm*e*k
rangaistuslaitos	cez*a* ev*i*
rankaisu	cezalandırm*a*
siviilioikeus	meden*î* huk*u*k
syy	suç
syyllinen	suçl*u*
syyllistyä	suç işlem*e*k
syyllisyydentunto	suçlul*u*k duygus*u*
syyllisyys	suçlul*u*k
syyntakeeton	sorums*u*z
syypää	siğ*i*l
syyte	suçlam*a*
syytetty	san*ı*k
syyttää	suçlam*a*k
syyttäjä	savc*ı*
syyttömyys	suçsuzl*u*k
säätää lakeja	yasam*a*k
lainsäädäntö	yasam*a*
tuomio	hük*ü*m
kuolemantuomio	öl*ü*m cezas*ı*
kärsiä tuomio	cez*a* çekm*e*k
tuomioistuin	mahkem*e*
tuomiopäivä	kıyam*e*t
tuomita	mahk*û*m etm*e*k, hük*ü*m verm*e*k
tuomittu	hükümml*ü***,** mahk*û*m edilm*i*s

vanki	es*i*r, mahp*u*s, hapsedilm*i*ş, tutuklu
vankila	ceza ev*i*, hapishan*e*, mahpushan*e*

Oikeuksia:	*Haklar:*
demokraattiset oikeudet	demokrat*i*k özgürlüğ*ü*
ihmisoikeudet	ins*a*n haklar*ı*
kansalaisoikeudet	meden*i* hakl*a*r, yurttaşl*ı*k haklar*ı*
kokoontumisvapaus	toplanm*a* özgürlüğ*ü*
mielipiteenvapaus	düşünc*e* özgürlüğ*ü*
painovapaus	bas*ı*n özgürlüğ*ü*
perintöoikeus	mir*a*s hakk*ı*
sananvapaus	konuşm*a* özgürlüğ*ü*
sosiaalinen oikeudenmukaisuus	sosy*a*l adal*e*t
tekijänoikeus	tel*i*f hakk*ı*
äänioikeus	oy hakk*ı*

11.1.4. Valta. Määräysvalta. Voima — *11.1.4. Erk. Yetki. İktidar. Kudret*

vallankaappaus	hüküm*e*t darbes*i*
vallankumous > Ranskan ~	ihtil*â*l/devr*i*m > Frans*i*z ihtilâl*i*
vallankäyttö	güç kullanım*ı*
valta	erk, güç, iktid*a*r, yetk*i*
syrjäyttää vallasta	iktidard*a*n düşürm*e*k
valta-:	erk, hük*ü*m, iktid*a*r, kudr*e*t:
valtakunta	devl*e*t
valtarakenteet	güç yapılar*ı*
valtataistelu	iktid*a*r mücadeles*i*
-valta:	iktidar, güç, yetki, kudret, nüfuz
herravalta	hâkimiy*e*t
ilkivalta	vandal*i*zm
kansanvalta	demokras*i*
lainsäädäntävalta	yasam*a* görev*i*
määräysvalta	yetk*i*
käyttää valtaansa	yetkisin*i* kullanm*a*k
neuvostovalta	sovy*e*t iktidar*ı*
toimeenpanovalta	yürütm*e* yetkis*i*
vaikutusvalta	etk*i*, nüf*u*s, tes*i*r
valtiovalta	devl*e*t egemenliğ*i*
virkavalta	bürokras*i*
väkivalta	zor, şidd*e*t, ceb*i*r, kab*a* güç
yksinvalta	monarş*i*

ylivalta	üst*ü*n kuvv*e*t
valtio	devl*e*t
hyvinvointivaltio	ref*a*h devlet*i*
virka	hizm*e*t
valtion virka	devl*e*t hizmet*i*
erota valtion virasta	devl*e*t hizmetind*e*n çıkm*a*k
erottaa valtion virasta	devl*e*t hizmetind*e*n çıkarm*a*k
virka-:	gör*e*v, memuriy*e*t, vazif*e*:
virka-aika	resm*i* çalışm*a* sa*a*t*i*
virka-asema	resm*i* dur*u*m
virka-auto	iş yer*i* arabas*ı*
virkamatka	resm*i* yolcul*u*k
virkamies	mem*u*r
virkapuku	ünif*o*rma , resm*i* elbis*e*
vikarikos	gör*e*v suç*u*
virkasääntö	person*e*l yönetmeliğ*i*
virkatehtävä	resm*i* gör*e*v
virkatodistus	nüf*u*s belges*i*
virkatoveri	meslekt*a*ş
virkavala	memuriy*e*t and*ı*
virkavalta	bürokras*i*
virkavapaa	izinl*i*
virkavapaus	izinlil*ik*, *izin*
virkaveli	meslekt*a*ş
virkavelvollisuus	resm*i* öd*e*v, gör*e*v, vazif*e*
virkavirhe	resm*i* suistim*a*l
virkaylennys; saada ~	terf*i*; terf*i* etm*e*k

11.1.5. Talous / *11.1.5. Ekonomi / İktisat*

talouden perusta	ekonom*i*k altyap*ı*
talous-:	ekonom*i* / ikis*a*t:
taloushuijari	iktis*a*t dolandırıcıs*i*
talouslama	ekonom*i*k kriz
talousmaantiede	ekonom*i*k coğr*a*fy
talousmies	ekonom*i*st
alouspetos	ekonom*i* dolandırıcılığ*ı*
talouspolitiikka	ekonom*i* politikas*ı*
talousrikos	ekonom*i* cürüm*ü*
taloustiede	iktis*a*t
taloustaloustieteilijä	ekonom*i*st / iktisatç*ı*

talousyhteisö	ekonom*i* birliğ*i*
talousjärjestelmä:	ekonom*i* sistem*i*:
kapitalistinen ~	kapital*i*st ekonom*i* sistem*i*
kommunistinen ~	komün*i*st ekonom*i* sistem*i*
sosialistinen ~	sosyal*i*st ekonom*i* sistem*i*
taloudellinen yhteistyö	iktisad*i* işbirliğ*i*
talousyhteisö	ekonom*i* birliğ*i*
taloudellisuus	ekonomikl*i*k, iktisadil*i*k
yhteiskunta:	topl*u*m / toplul*u*k:
alkukantainen ~	ilk*e*l topl*u*m/toplul*u*k
avoin ~	aç*ı*k topl*u*m
demokraattinen ~	demokrat*i*k topl*u*m
kapitalistinen ~	kapital*i*st topl*u*m
kommunistinen ~	komünist topl*u*m
sosialistinen ~	sosyal*i*st topl*u*m
suljettu ~	kapal*ı* bir topl*u*m
yhteiskunta-:	topl*u*m, cemiy*e*t, rej*i*m:
-filosofia	sosy*a*l felsef*e*
-järjestelmä	topl*u*m düzen*i*
-luokka	sosy*a*l sın*ı*f
-moraali	toplums*a*l ahlak
-politiikka	sosy*a*l polit*i*ka
-psykologia	sosy*a*l psyikoloj*i*
-rakenne	sosy*a*l sist*e*m, düz*e*n, rej*i*m
-rauha	toplums*a*l bar*ı*ş
-tieteet	sosy*a*l biliml*e*r
-yhteiskunta:	toplum, toplul*u*k:
hyvinvointi-	ref*a*h/gön*e*nç toplum*u*
ihmis-	ins*a*n toplum*u*
luokka-	sınıfl*ı* topl*u*m
pahoinvointiyhteiskunta	bulant*ı* toplum*u*
yhteiskunnallinen:	sosy*a*l, toplums*a*l:
~ asema	sosy*a*l dur*u*m
~ elämä	sosy*a*l hay*a*t
~ tietoisuus	sosy*a*l bil*i*nç

~ **toimija**	topl*u*m adam*ı*, toplumc*u*
~ työ	sosy*a*l iş(l*e*r)
~ työnjako	sosy*a*l iş bölüm*ü*
~ vastuu	sosy*a*l sorumlul*u*k
~ välinpitämättömyys	sosy*a*l aldırmazl*ı*k

järjestöjä:	kuruml*a*r:
Euroopan unioni (EU)	Avr*u*pa Birliğ*i* (AB)
Itsenäisten valtioiden yhteisö (IVY)	Bağıms*ı*z Devletler Topluluğu **(**BDT)
Itäblokki	Doğ*u* Blok*u*
Länsiliittoutuma	Bat*ı* blok*u*
Pohjois-Atlantin sopimusliitto (NATO)	Kuz*e*y Atlant*i*k Pakt*ı* Örgüt*ü* **(**NATO)
Punainen Puolikuu	Kızıl*a*y Kurum*u*
Punainen Risti	Kızılh*a*ç Kurum*u*
Yhdistyneet Kansakunnat (YK)	Birleşm*i*ş Milletl*e*r (BM)
Yhdysvallat (USA)	Amer*i*ka Birleş*i*k Devletler*i* (ABD)

11.1.6. Liike — *11.1.6. Hareket*

Missä liikettä, siellä hyvinvointia! — ***Nerede hareket, orada bereket!***

itsenäisyysliike	bağımsızl*ı*k hareket*i*
kansallinen vapautusliike	mill*i* kurtul*u*ş hareket*i*
kapina	isy*a*n, ayaklanm*a*
kulttuurivallankumous	kült*ü*r devrim*i*
lakkoliike	grev hareket*i*
naisliike	kad*ı*n hareket*i*
protestiliike	prot*e*sto hareket*i*
rauhanliike	bar*ı*ş hareket*i*
tasa-arvoliike	eşitl*i*k hareket*i*
työväenliike	işç*i* hareket*i*
vallankumouksellinen	ihtilalc*i*, devrimc*i*
vallankumous	ihtilâl, devr*i*m
Ranskan vallankumous	Frans*ı*z ihtilâl*i*
teollisuusvallankumous	sanay*i* devrim*i*
tieteen vallankumous	ilimd*e* ihtil*â*l
vallankumousliike	ihtilâl hareket*i*
uudistusliike	ref*o*rm hareket*i*
vastarintaliike	diren*i*ş hareket*i*
vihreä liike	yeş*i*l harek*e*t

11.1.7. Sosiaaliturva	***11.1.7. Sosyal güvenlik***
avustukset	yardıml*a*r
sosiaaliavustus	sosy*a*l yard*ı*m
lisät	ekl*e*r
lapsilisä	coc*u*k zamm*ı*
tuet	destekl*e*r
asumistuki	kir*a* yardım*ı*
opintotuki	öğren*i*m yardım*ı*
eläkeet	emeklilikl*e*r
sairauseläke	hastal*ı*k emeklil*i*k
työeläke	meslek*i* emeklil*i*k
työkyvyttömyyseläke	sakatl*ı*k maaş*ı*
vanhuuseläke	yaşlıl*ı*k maaş*ı*
lomat	t*a*till*e*r
sairausloma	hastal*ı*k izn*i*
äitiysloma / **isyysloma**	doğ*u*m izn*i* / babal*ı*k izn*i*
vakuutus	sigort*a*
eläkevakuutus	emekl*i* maaş*ı*
sairausvakuutus	sağl*ı*k sigortas*ı*
liikennevakuutus	traf*i*k sigortas*ı*

11.1.8. Maahanmuutto ja pakolaiset	***11.1.8. Göç ve mülteciler***
maahanmuuttaja	göçm*e*n, muhac*i*r
maahanmuutto	göç, göçmenl*i*k
maahanmuuttoviranomainen	göç görevlis*i*
maahanmuuttovirasto	göç daires*i*
maastamuutto, muutto	göç
muuttaa maahan	göç etm*e*k
muuttaa maasta	göçm*e*k
pakolainen	sığınmac*ı*, sığın*ı*k, mültec*i*
pakolaiskeskus	sığınmac*ı* merkez*i*
pakolaisasuntola	sığınmacı yurd*u*
pakolaishallitus	sürgündek*i* hüküm*e*t
pakolaisleiri	sığınmac*ı* kamp*ı*
siirtolainen	göçm*e*n, muhac*i*r
siirtolaisuus	göç, göçmenl*i*k
syrjintä	ayrımcıl*ı*k
turvapaikka	sığın*a*k

11.1.9. Laittomuutta ja ilkivaltaa / *11.1.9. Yasadışlık ve yaramazlık*

Elämän pimeitä puolia. / ***Hayatın pis tarafları.***

attentaatti	saldır*ı*
diktaattori	diktat*ö*r
diktatuuri	diktatörl*ü*k
henkilöpalvonta	şahs*ı* tapm*a*
huume	uyuşturuc*u*
huumekauppa	uyuşturuc*u* kaçakçığıl*ı*
huumekauppias	uyuşturuc*u* satıcıs*ı*
ihmisoikeusloukkaukset	ins*a*n haklar*ı* ihlaller*i*
ihmissalakuljetus	ins*a*n kaçakçılığ*ı*
itsemurhapommittaja	intih*a*r bombacıs*ı*
itsemurhaterrori	intih*a*r terör*i*zm
itsemurhaterroristi	intih*a*r terör*i*st
kaappaus	kaçırm*a*
kansanmurha	soykır*ı*m
kavallus / petos	aldatm*a*
kidutus	işkenc*e*
kielletty järjestö	yasakl*ı* bir örg*ü*t
lahjus	rüşv*e*t
mustalista	kar*a* list*e*
näytösoikeudenkäynti	göster*i* denem*e*
pommiuhka	b*o*mba tehdid*i*
rasismi	ırkçıl*ı*k
rasisti	ırkç*ı*
rotuerottelu	ırkçıl*ı*k
rotusyrjintä	ırk ayrım*ı*
rotuviha	ırks*a*l kin
salakuljettaja	kaçakç*ı*
salakuljetus	kaçakçıl*ı*k
sanella	dikt*e* etm*e*k
sanelu	polit*i*ka dikt*e*
sortopolitiikka	zul*ü*m siyas*e*t
sotilasvallankaappaus	asker*î* darbes*i*
terrori-isku	ter*ö*r saldırıs*ı*
terrori	ter*ö*r
terrorijärjestö	ter*ö*r örgüt*ü*
terrorismi	terörcül*ü*k / terör*i*zm
terroristi	terörc*ü*

terroriuhka	terör tehdidi
vallan väärinkäyttö	gücün kötüye
veronkierto	vergi kaçakçılığı
veroparatiisi	vergi cenneti

11.2. POLITIIKKA — 11.2. POLITIKA

11.2.1. Ei savua ilman tulta.

11.2.1. ***Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.***

Sekä ystävä että vihollinen ovat ihmiselle rikkaus.

Mal insana hem dost hem düşmandır.

Politiikka:
Valtion asioiden sääteleväää ja toimeenpanevaa toimintaa.

Politika:
Devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatı, siyaset.

Toteuttaa asioita jonkin tavoitteen saavuttamiseksi liennyttelemällä vastakkaista mielipidettä olevien tunteita, käyttämällä hyväksi heidän heikkouksiaan tai keskinäisiä erimielisyyksiä.

Bir hedefe varmak için karşısındakilerin duygularını okşamak, zayıf noktalarından veya aralarındaki uyuşmazlıklardan yararlanmak gibi yollarla işlerini yürütme.

Hallitukset panevat toimeen valtion politiikkaa.

Devlet politikasını hükûmetler yürütür.

Umpikujaan ajautunut kiista.
Hänen mielipiteensä on vastakkainen omalleni.

Çıkmaz bir tartışma.
Onun görüşü benimkine ters düşüyor.

Poliittista sanastoa:
ajutua kiistaan/väittelyyn çıkmaza girmek
avoimuus şeffaflık
eriarvoinen eşit olmayan
eriarvoisuus eşitsizlik
hallitus hükümet
hallituspolitiikka hükümet politikası
hallitusvastuu hükümet sorumluğu

Politik sözlük:
henkilökultti şahsı tapma
hyökkäyspolitiikka saldırganlık politikası
hännystellä dalkavukluk etmek
hännystely dalkavukluk
hännystelijä dalkavuk
kansainvälinen politiikka milletlerarası politika
kansainvälisyys enternasyonalizm

keskusta merk*e*z
keskustalainen merkezc*i*
~ puolue merkezc*i* part*i*
keskustapuolue merk*e*z partis*i*
kiista, väittely tartışm*a*
kiistellä, väitellä tartışm*a*k
kokoomus koalisy*o*n
kokoomus, ks. konservatiivi
konservatiivi muhafazak*â*r
konservatiivipuolue
Muhafazak*â*r Partis*i*
korruptio ahl*a*k bozukluğ*u*, rüşvetçil*i*k
korruptiojärjestelmä rüşvet sistemi
korruptoitunut ahl*a*k bozm*u*ş
kostopolitiikka intik*a*m politikas*ı*
kylmän sodan politiikka
soğ*u*k harp politikas*ı*
lahjus rüşv*e*t
lahjustenottaja rüşvetç*i*
liennytyspolitiikka yumuşam*a* politikas*ı*
läpinäkyvyys şeffafl*ı*k
maahanmuuttajapolitiikka
göç politikas*ı*
oikeisto sağ
~oppositio sağc*ı* muh*a*lefet
~politiikka sağc*ı* polit*i*ka
~puolue sağc*ı* part*i*
~radikaali radik*a*l sağc*ı*
~siipi sağ kan*a*t
oikeistolainen sağc*ı*
poliitikko politikac*ı*
poliittinen ilmasto polit*i*k ikl*i*m
~ juonittelu polit*i*k dalaverecil*i*k
~ järjestelmä polit*i*k düz*e*n
~ lehmänkauppa siyas*i* pazarl*ı*k
~ ongelma polit*i*k sor*u*n
~ peli polit*i*ka oyun*u*
~ turvapaikka siyas*i* sığın*a*k
poliittiset oikeudet polit*i*k hakl*a*r
politiikka polit*i*ka
politikoida polit*i*ka yapm*a*k
puolueettomuuspolitiikka tarafsızl*ı*k politikas*ı*
puuttumattomuuspolitiikka
karışmazl*ı*k politikas*ı*
rauhanliike bar*ı*ş hareket*i*
rauhanoloissa bar*ı*ş içind*e*
rauhanpolitiikka bar*ı*ş politikas*ı*
siirtomaapolitiikka sömürg*e* polit*i*kas*ı*
sisäpolitiikka iç polit*i*ka
sortopolitiikka zul*ü*m politikas*ı*
sukupuolten välinen tasa-arvo
cins*î* eşitl*i*k
talouspolitiikka ekonom*i* politikas*ı*
talospula ekonom*ı*k kriz
tasa-arvo eşitl*i*k
tasa-arvoinen eş*i*t
terroristijärjestö ter*ö*r örgüt*ü*
turvallisuuspolitiikka güvenl*i*k politikas*ı*
ulkomaalaispolitiikka göç politikas*ı*
ulkopolitiikka dış polit*i*ka
vasemmisto sol
~oppositio solc*u* muh*a*lefet
~politiikka solc*u* polit*i*ka
~puolue solc*u* part*i*
~radikaali radik*a*l solc*u*
~siipi sol kan*a*t
vasemmistolainen solc*u*
veronkierto vergid*e*n kaçınm*a*
veropolitiikka verg*i* politikas*ı*
vierastyöläinen yabanc*ı* işç*i*
vierastyövoima yabanc*ı* işgüc*ü*
vihreä puolue yeş*i*l part*i*
virkatehtävä resm*i* gör*e*v
virkavelvollisuus resm*i* gör*e*v

voimakeinot kab*a* yönteml*e*r
voimapolitiikka şidd*e*t politikas*ı*
voimatasapaino güç denges*i*
yhdenvertainen eş*i*t
yhdenvertaisuus eşitl*i*k

yhteiskunta topl*u*m
  ~luokka sosy*a*l sın*ı*f
  ~politiikka sosy*a*l polit*i*ka
  ~rauha toplums*a*l bar*ı*ş
ympäristöpolitiikka çevr*e* politikas*ı*

11.2.2. Rauha	***11.2.2. Barış***
Rauha:	Bar*ı*ş:
Sodan päättymisen jälkeinen sopimuksella määritelty tilanne, rauha.	Savaş*ı*n bittiğini*n* bir antlaşm*a*yla belirtilmesind*e*n s*o*nraki dur*u*m, sulh.
Rauhaan liityvää sanastoa:	*Barışa ait sözlük:*
maailmanrauha	düny*a* barış*ı*
rauhaa rakastava	barışsev*e*r / sulhsev*e*r / sulhç*u*
rauhan-:	bar*ı*ş:
rauhanaate	bar*ı*şseverl*i*k
rauhanehdot	bar*ı*ş şartlar*ı*
rauhanenkeli	bar*ı*ş meleğ*i*
rauhanjuhla	bar*ı*ş tören*i*
rauhankyyhky(nen)	bar*ı*ş güvercin*i*
rauhanliike	bar*ı*ş hareket*i*
rauhanneuvottelu	bar*ı*ş görüşmes*i*
rauhanomainen	barışç*ı*, barışç*ı*l
rauhanpalkinto	Bar*ı*ş Ödül*ü*
rauhanpolitiikka	bar*ı*ş politikas*ı*
rauhansopimus	bar*ı*ş antlaşmas*ı*
rauhanturvaaja	bar*ı*ş güc*ü*
rauhanturvajoukot	bar*ı*ş güc*ü*
rauhoittaa	sakinleştirm*e*k
rauhoittava	sakinleştiric*i*
rauhoittua	sakinleşm*e*k
sopia	anlaşm*a*k
sopimus	antlaşm*a*, anlaşm*a*
sopu	uy*u*m, barışıkl*ı*k
sovinto	uy*u*m, ulaşm*a*, barışıkl*ı*k
sovitella	ar*a* bulm*a*k, barıştırm*a*k
välirauha	mütarek*e*, ateşk*e*s
yhteiskuntarauha	toplums*a*l bar*ı*ş
yhteistyö	iş birliğ*i*
yhteistyösopimus	iş birliğ*i* anlaşmas*ı* .

yhteisvastuu	ort*a*k sorumluluğ*u*
yhteisymmärrys	ant*a*nt, anlaşm*a*, uzlaşm*a*

11.2.3. Sota / ***11.1.3. Savaş***

Sankarit ovat väsyneitä!	Kahramanl*a*r yorg*u*n!
Toivokaamme, ettei koskaan	Dileyel*i*m ki bir dah*a* hiç
enää syttyisi maailmansotaa.	düny*a* savaş*ı* ç*ı*kmasın.
Sota on puhdasta hulluutta.	Sav*a*ş büsbüt*ü*n delil*i*ktir.
Yksi arkajalka pilaa koko armeijan.	Bir kork*a*k bir orduy*u* boz*a*r.
Vapaussodan sankareita muistelemme	Kurtul*u*ş savaş*ı* kahramanların*ı*
aina rakkaudella.	her zam*a*n sevg*i*yle an*ı*yoruz.
Ei sota yhtä miestä kaipaa.	Sav*a*ş bir ad*a*m değ*i*l.
Tappiota pelkäävi ei voita.	Zarard*a*n kork*a*n, kâr etm*e*z.
Ei hyttysiä kiväärillä ammuta.	Sivrisinekl*e*r tüf*e*kle vurulm*a*z.
Järkevä vihollinen on tyhmää	Akıll*ı* düşm*a*n akıls*ı*z dostt*a*n
ystävää parempi.	hayırl*ı*dır.

Sotaan liittyvää sanastoa:	*Savaşa ait sözlük:*
ase-/sotapalvelus	hizm*e*t, askerl*i*k hizmet*i*
asepalvelus	askerl*i*k
suorittaa asepalvelusta	askerl*i*k bitirm*e*k
asevarustelu	silahlanm*a*
asevelvollisuus	mecbur*i* gör*e*v
asevoimat	silâhl*ı* kuvvetl*e*r
hyökkäys	saldır*ı*
hyökkäysvaunu	tank
hyökätä	saldırm*a*k
hyökkäämättömyys	saldırmazl*ı*k
ihmiskilpi	ins*a*n kalkan*ı*
kansalaissota / sisällissota	iç sav*a*ş
kauhun tasapaino	terör denges*i*
kidutus	işkenc*e*
kilpavarustelu	silâhlanm*a* yarış*ı*
puolueeton	tarafs*ı*z
puolueettomuus	tarafsızl*ı*k
puolustaja	savunc*u*
puolustaa	savunm*a*k
puolustautua	kendin*i* savunm*a*k
puolustus	savunm*a*
puolustusvoimat	savunm*a* güc*ü*

salaliitto	kompl*o*
sodanaikainen	sav*a*ş zaman*ı*
sodanjälkeinen	sav*a*ş sondras*ı*
sodankäynti	sav*a*ş yöntem*i*
sodanjulistus	sav*a*ş ilan*ı*
-sota:	sav*a*ş, harp:
kansalaissota	iç sav*a*ş
kylmä sota	soğ*u*k harp
maailmansota	düny*a* savaş*ı*
puolustussota	savunm*a* savaş*ı*
sissisota	ger*i*lla savaş*ı*
sisällissota	iç sav*a*ş
vapaussota	kurtul*u*ş savaş*ı*
ydinsota	nükle*e*r sav*a*ş
sota	sav*a*ş, harp
sota-:	
sotaharjoitus	tatbik*a*t
sotahullu	sav*a*ş kışkırtıc*ı*
sotainvalidi	harp malul*ü*
sotajoukko	ord*u*
sotakorkeakoulu	harp akademis*i*
sotakorvaus	sav*a*ş tazminat*ı*
sotalaiva	sav*a*ş gemis*i*
sotalaivasto	sav*a*ş donanmas*ı*
sotamies; solttupoika	ask*e*r, nef*e*r, er; Mehmetç*i*k
sotaoikeus	asker*i* Mahkem*e*
sotapalvelus	askerl*i*k hizmet*i*
sotapäällikkö	komut*a*n
sotaretki	sef*e*r
sotasaalis	sav*a*ş ganimet*i*
sota-/sotilassalaisuus	asker*i* gizl*i*
sotateollisuus	harp sanayii
sotatila	sav*a*ş durum*u*/hal*i*
sotatoimet	sav*a*ş hareket*i*
sotatuomari	asker*i* yarg*ı*ç
sotatuomioistuin	asker*i* mahkem*e*
sotavamainen	harp malul*ü*
sotavanki; sotavankileiri	es*ı*r; kaf*e*s
sotaveteraani	gaz*i*
sotaväki	silahl*ı* kuvvetl*e*r, ord*u*
sotia	savaşm*a*k, harp etm*e*k

sotilaallinen	asker*i*
sotilas:	ask*e*r:
sotilasalue	asker*i* bölg*e*
sotilasarvo	asker*i* rütb*e*
sotilasasiamies	asker*i* ataş*e*
sotilasdiktatuuri	asker*i* dikt*a*
sotilashallitus	asker*i* hüküm*e*t
sotilaskoulutus	asker*i* eğit*i*m
sotilasjohto	asker*i* yönet*i*m
sotilaskarkuri	ask*e*r kaçağ*ı*
sotilasliitto	asker*i* ittif*a*k
sotilaspuku	asker*i* elbis*e*
sotilassairaala	asker*i* hastahan*e*
sotilassoittokunta	asker*i* band*o*
sotilastukikohta	asker*i* üs
sotilastuomioistuin	asker*i* Mahkem*e*
sotilasvallankaappaus	asker*î* darbes*i*
taistelija	savaşç*ı*
taistella	savaşm*a*k / harp etm*e*k
taistella viimeiseen veripisaraan	kanın*ı*n son damlasın*a* kad*a*r döğüşm*e*k
tiedustelija	izc*i*, arayıc*ı*
tulitauko	ateşk*e*s
tulittaa	at*e*ş etm*e*k
Tähtien sota	Yıld*ı*z Savaşlar*ı*
vakoilija	cas*u*s
vakoilla	casusl*u*k yapm*a*k
vakoilu	casusl*u*k
vapaustaistelu	kurtul*u*ş savaş*ı*
varusmies	asker*e* alınm*ı*ş
vastavakoilu	karş*ı* casusl*u*k
välirikko	aralar*ı*n bozulmas*ı*
ydinaseet	nükle*e*r silahl*a*r
ydin-/atomipommi	at*o*m bombas*ı*
ydinsota	nükle*e*r sav*a*ş

11.2.4. Sopimus — ***11.2.4. Anlaşma***

hyökkäämättömyyssopimus	saldırm*a*zl*ı*k antlaşmas*ı*
kauppasopimus	ticar*e*t antlaşmas*ı*
purkaa/sanoa irti sopimus	antlaşm*a* feshetm*e*k

rauhansopimus	bar*ı*ş antlaşmas*ı*
solmia sopimus	antlaşm*a* bağlam*a*k
sopia	anlaşm*a*k
sopimus	antlaşm*a*
sopimusosapuolet	anlaşm*a*/sözleşm*e* taraflar*ı*
työehtosopimus	topl*u* iş sözleşmes*i*
ydinsulkusopimus	nükle*e*r Ban, NPT
yhteistyösopimus	işbirliğ*i* anlaşmas*ı*
ystävyys- ja avunantosopimus	dostl*u*k ve yard*ı*mlaşm*a* antlaşmas*ı*

12. YMPÄRISTÖ JA LUONTO — 12. ÇEVRE VE DOĞA

12.1. YMPÄRISTÖ — 12.1. ÇEVR*E*

Ympäristö:	Çevr*e*:
Jonkin asian tai esineen lähistö, tienoo, ympäröivä seutu.	Bir şey*i*n yakın*ı*, dolay*ı*, civ*a*r, yör*e*, etr*a*f.
Ympäristönsuojelija:	Çevrec*i*:
Luontoa rakastava, suojeleva henkilö.	Doğay*ı* sev*e*n, koruy*a*n k*i*mse.
Ympäristöterveys:	Çevr*e* sağlığ*ı*:
Tietyssä ympäristössä elävien henkilöiden terveyteen vaikuttavat ulkoiset tekijät ja käytettävät varotoimet.	Bell*i* bir çevred*e* yaşay*a*n etkiley*e*n dış faktörl*e*r ve alın*a*n önleml*e*r.
Ympäristötiede:	Çevr*e* bilim*i*:
Ellollisen maailman keskinäisiin siteisiin ja olosuhteisiin liittyviä yhteyksiä tutkiva biologian haara, ekologia.	Canlılar*ı*n aralarındak*ı* bağlantılar*ı* ve ortamlar*ı*yla ol*a*n ilişkilerin*i* inceley*e*n biyoloj*i* dal*ı*, ekoloj*i*.
Ympäristötieteellinen:	Çevr*e* bilims*e*l:
Ympäristötieteeseen liittyvä, siitä kiinnostunut, siihen nojautuva, ekologinen.	Çevr*e* bil*i*miyle ilgil*i*, çevr*e* bil*i*min*e* dayan*a*n, ekoloj*i*k.
Ympäristötieteilijä:	Çevr*e* bilimc*i*:
Ympäristötieteen asiantuntija, ekologi.	Çevr*e* bilim*i* uzman*ı*, ekoloj*i*st.

Ympäristösanastoa:	*Çevreye ait sözlük:*
asento duru*ş*	**eläinkunta** hayvanl*a*r âlem*i*
asia, esine şey	**esine** eşy*a*, şey, nesn*e*
biologia biyoloj*i*	**etäisyys** uzakl*ı*k
biologinen biyoloj*i*k	**ilmansuunnat** yönl*e*r
elollinen canl*ı*	**pääilmansuunnat** an*a* yönl*e*r
eloton cans*ı*z	**väli-ilmansuunnat** ar*a* yönl*e*r
elämä can	**ilmasto** ikl*i*m .
kasvikunta bitkil*e*r âlem*i*	**seutu** yör*e*
kiinnostunut, jstak ilgil*i*, -la/-le	**suhde, yhteys** ilişk*i*
liittyvä, jhk ilgil*i*, -la/-le	**tutkia** incelem*e*k
luonto doğ*a*	**tutkiva** inceley*e*n
luonnonilmiötä doğ*a* olaylar*ı*	**ulottuvuus** boy*u*t
luonnonmullistuksia doğ*a*l afetl*e*r	**vaihtaa** değiştirm*e*k
läheinen, lähellä oleva yak*ı*n	**vaihtava** değiştir*e*n
nojautua jhk dayanm*a*k, -a/-e	**ympäristö** çevr*e*, dol*ay*, civ*a*r, etr*a*f
oksa, haaraosasto dal	**yhteys, yhdysside** bağlant*i*
olosuhteet; ympäristö ort*a*m	**ympäristö** ort*a*m

12.1.1. Paikallistaminen. Sijainti. / *12.1.1. Yerelleştirme. Konum.*

maamerkki	istik*a*met noktas*ı*
mikä kohta/paikka/suunta?	h*a*ngi n*e*resi?
missä? mistä? mihin?	n*e*rede? n*e*reden? n*e*reye?
tämä paikka/kohta, tässä	b*u*rası
tässä, tästä, tähän	b*u*rada, b*u*radan, b*u*raya
täällä, täältä, tänne	” ” ”
tuo paikka/kohta, tuossa	*şu*rası
tuossa, tuosta, tuohon	ş*u*rada, ş*u*radan, ş*u*raya
tuolla, tuolta, tuonne	” ” ”
se paikka/kohta, siellä	*o*rası
siellä, sieltä, sinne	*o*rada, *o*radan, *o*raya
suunta, puoli, sivu:	tar*a*f
suunnalla, suunnalta, suunnalle	tarft*a*, tarft*a*n, taraf*a* /
sunnassa, suunnasta, suuntaan	tarafınd*a*, tarafınd*a*n, tarafın*a*
puoli: joka puolelta/suunnalta	tar*a*f: her taraft*a*n
sivulle(päin)	kenar*a*

oikea: sağ:
oikealla sağd*a*
oikealta sağd*a*n
oikealle sağ*a*

oikealla puolella sağ taraft*a*
oikealta puolelta sağ taraft*a*n
oikealle puolelle sağ taraf*a*
oikeistolainen sağc*ı*

vasen: sol:
vasemmalla sold*a*
vasemmalta sold*a*n
vasemmalle puolelle sol taraf*a*
vasenkätinen sol*a*k

vasemmalle sol*a*
vasemmalla puolella sol tarafınd*a*
vasemmalta puolelta sol taraft*a*n
vasemmisto sol
vasemmistolainen solc*u*

lähellä, läheltä, lähelle	yakınd*a*, yakınd*a*n, yakın*a*
kaukana, kaukaa, kauas	uzakt*a*, uzakt*a*n, uzağ*a*
alhaalla, alhaalta, alas	aşağıd*a*, aşağıd*a*n, aşağ*ı*
alaspäin	aşağıy*a* doğr*u*
ylhäällä, ylhäältä, ylös	yukarıd*a*, ykarıd*a*n, yukar*ı*
ylöspäin	yukar*ı* doğr*u*
edessä/edellä	önd*e*, ilerid*e*
edestä/edeltä	önd*e*n, ilerid*e*n
eteen/edelle	ön*e*, iler*i*
eteenpäin	ön*e* doğr*u*, iler*i* doğr*u*
sisä-, sisäpuoli	iç, içer*i*
sisällä/-ssä, sisältä/-stä, sisälle/-ään	içerid*e*, içerind*e*n, içer*i*
” ” ”	içind*e*, içind*e*n, iç(in)*e*
ulko-, ulkopuoli	dış, dışar*ı*
ulkona, ulkoa, ulos	dışarıd*a*, dışarıd*a*n, dışar*ı*
sivu, puoli; luo:	yan:
sivussa, sivusta, sivuun	yan(ın)d*a*, yan(ın)d*a*n, yan(ın)*a*
puoli, puolelta, puolelle	” ” ”
luona, luota, luo(kse)	” ” ”
taka-, takaosa	*a*rka, ger*i*
takana, takaa, taakse	arkad*a*, arkad*a*n, arkay*a*
	gerid*e*, gerid*e*n, geriy*e*
takaapäin	arkad*a*n / gerid*e*n
taaksepäin	geriy*e* doğr*u*, arkay*a* doğr*u*
takaisin	ger*i*

vieri	yan
vieressä, vierestä, viereen	yan(ın)d*a*, yan(ın)d*a*n, yan(ın)*a*
vierekkäin, vieretysten	yan yan*a*

12.1.2. Asento	***12.1.2. Duruş***
alitse, alta	altt*a*n, altınd*a*n; m*a*san*ı*n ~
allekkain	alt alt*a*
lomittain	çakışar*a*k, iç iç*e* gireş*e*k
pitkittäin	uzunlamasın*a*
pitkällään	uzanm*ı*ş olar*a*k
poikittain	çapr*a*z
päittäin	bir ucund*a*n öb*ü*r ucun*a*
päällekkäin	üst üst*e*
sivuttain	yanlamasın*a*
sikinsokin	all*a*k bull*a*k
vastakkain	karşıl*ı*klı olar*a*k
vinossa	çapr*a*z
ylösalaisin	alt üst

12.1.3. Ulottuvuuksia	***12.1.3. Boyutlar***
korkea > korkeus > korottaa	yüks*e*k > yüksekl*i*k > yükseltm*e*k
matala > mataluus > madaltaa	alç*a*k > alçakl*ı*k > alçaltm*a*k
leveä > leveys > levittää	gen*i*ş > genişl*i*k > genişletm*e*k
kapea > kapeus > kaventaa	dar > darl*ı*k > daraltm*a*k
pitkä > pituus > pidentää	uz*u*n > uzunl*u*k > uzatm*a*k
lyhyt > lyhyys > lyhentää	kıs*a* > kısal*ı*k > kısaltm*a*k
paksu > paksuus > paksuntaa	kal*ı*n > kalınl*ı*k > kalınlaştırm*a*k
ohut > ohuus > ohentaa	inc*e* > incel*i*k > inceltm*e*k
syvä > syvyys > syventää	der*i*n > derinl*i*k > derinleştirm*e*k
matala > mataluus > 0 *(meri, järvi)*	sığ > sığl*ı*k > 0 *(deniz, göl)*
yksiulotteinen; ~ maailmankuva	bir boyutl*u*; ~ düny*a* görüş*ü*
kaksiulotteinen; ~ kuvitelma	iki boyutl*u*; ~ hay*a*l
kolmiulotteinen; ~ filmi	üç boyutl*u*; ~ film
moniulotteinen; ~ kappale	çok boyutl*u*; ~ cis*i*m

12.1.4. Pääilmansuunnat	***12.1.4. Ana yönler***
etelä	gün*e*y

Etelä-Aasia	Gün*e*y *A*sya
Etelä-Afrikan Tasavalta	Gün*e*y Afr*i*ka Cumhuriyet*i*
Etelä-Amerikka	Gün*e*y Amer*i*ka
Etelä-Kiinan meri	Gün*e*y Çin deniz*i*
Etelä-Korea	Gün*e*y Kor*e*
etelämaalainen	güneyl*i*
Etelämanner	Antarkt*i*ka
etelänapa	Gün*e*y Kutb*u*
itä	doğ*u*, şark
Itä-Aasia	Doğ*u* *A*sya
Itäblokki, entinen	Doğ*u* Blok*u*, esk*i*
Itä-Eurooppa	Doğ*u* Avr*u*pa
itäinen	doğ*u*, şarkl*ı*
itämaalainen	Doğul*u*, Şarkl*ı*
itämainen	şark*î*
Idän pikajuna	Oriental Express tren*i*
Itämeri	Balt*ı*k Deniz*i*
Itävalta	Av*u*sturya
itävaltalainen	Avusturyal*ı*
Kaukoitä	Uz*a*kdoğ*u*
Keski-itä	Ort*a* Doğ*u*
Lähi-itä	Yak*ı*ndoğ*u*
länsi	bat*ı*, garb
Länsi-Eurooppa	Bat*ı* Avr*u*pa
länsiliitto	bat*ı* blok*u*
länsimaat	bat*ı* ülkeler*i*
länsimaalainen	Batıl*ı*
länsimainen, läntinen	bat*î*, batıl*ı*, garb*î*
länsimielinen	bat*ı* yanlıs*ı*
länsisuuntautunut	bat*ı* odakl*ı*
länsituuli	bat*ı* rüzgâr*ı*
läntinen	bat*ı*
pohjoinen	kuz*e*y
Pohjanlahti	Botnia Körfez*i*
Pohjanmeri	Kuz*e*y Deniz*i*
pohjanpalo/revontulet	kuz*e*y ışıklar*ı*
Pohjantähti	Kut*u*p yıldız*ı*
Pohjois-Amerikka	Kuz*e*y Amer*i*ka
Pohjois-Atlantin sopimusjärjestö	Kuz*e*y Atlant*i*k Pakt*ı* Örgüt*ü*

NATO	NATO
Pohjois-Korea	Kus*e*y Kor*e*
pohjoismaat	kuz*e*y ülkeler*i*
pohjoisnapa	Kuz*e*y Kutb*u*
pohjoistuuli	yıldızyel*i*
Pohjola	Kuz*e*y
Villi-Länsi	Vahş*i* bat*ı*
Tuuli puhaltaa ...	Rüzg*a*r ... es*i*yor.
idästä länteen	doğud*a*n batıy*a*
lännestä itään	batıd*a*n doğuy*a*
pohjoisesta etelään	kuzeyd*e*n güney*e*
etelästä pohjoiseen	güneyd*e*n kuzey*e*
Asun pienessä talossa …	Küç*ü*k bir evde ... otur*u*yorum.
Ankaran eteläpuolella.	*A*nkara'n*ı*n güneyind*e*
Bursan pohjoispuolella.	B*u*rsa'n*ı*n kuzeyind*e*
Izmirin itäpuolella.	*İ*zmir'*i*n doğusund*a*
Konyan länsipuolella.	K*o*nya'n*ı*n batısınd*a*
Huoneeni ikkunat ovat ... päin.	Odam*ı*n pencereler*i* ... bak*a*r.
etelään	güney*e*
pohjoiseen	kuzey*e*
itään	doğuy*a*
länteen	batıy*a*

12.1.5. Väli-ilmansuunnat / ***12.1.5. Ara yönler***

kaakko	gün*e*ydoğ*u*
kaakkoinen	gün*e*ydoğ*u*
Kaakkois-Aasia	Güneydoğ*u* *A*sya
Kaakkois-Eurooppa	Güneydoğ*u* Avr*u*pa
Kaakkois-Turkki	Gün*e*ydoğ*u* Türkiy*e*
koillinen	kuz*e*ydoğ*u*
Koillisväylä	Kuzeydoğusund*a* geç*i*t
Lounais-Afrikka	Gün*e*y-Bat*ı* *A*frika
lounas	gün*e*ybat*ı*
luode	kuz*e*ybat*ı*
luoteinen	kuz*e*ybat*ı*
luoteistuuli	karay*e*l

12.1.6. Etäisyys, sijainti	***12.1.6. Uzaklık, yer***
Etu-Aasia	Ön *A*sya
Kaukoitä	Uz*a*k Doğ*u*
Keski-Aasia	*O*rta *A*sya
Keski-Afrikka	*O*rta *A*frika
Keski-Amerikka	*O*rta Amer*i*ka
Keski-Eurooppa	*O*rta Avr*u*pa
Keski-itä	*O*rta Doğ*u*
Lähi-itä	Yak*ı*n Doğ*u*

12.1.7. Ilmasto	***12.1.7. İklim***
ilmastointi	havalandırm*a*
ilmastonmuutos	ikl*i*m değişikliğ*i*
ilmastonvaihdos	hav*a* değişim*i*
ilmastovyöhykkeet	ikl*i*m kuşaklar*ı*
kuuma vyöhyke	sıc*a*k kuş*a*k
kylmä vyöhyke	soğ*u*k kuş*a*k
lauhkea vyöhyke	muted*i*l kuş*a*k
subtrooppinen ilmasto	yar*ı* trop*i*k ikl*i*m
subtrooppinen vyöhyke	astropik*a*l bölg*e*
trooppinen helle, kuumuus	tropik*a*l sıcakl*ı*k
trooppinen seutu	trop*i*k bölges*i*
trooppinen vyöhyke	tropik*a*l kuş*a*k

12.1.8. Luonnonilmiöitä	***12.1.8. Doğa olaylar***
Ken tuulta kylvää, se myrskyä niittää.	Rüzg*â*r ek*e*n fırt*ı*na biç*e*r.
Ilman salaman leimahdusta taivas ei jyrähdä.	Şimş*e*k ç*a*kmadan gök gürlem*e*z.
Jäätikkö: Napaseuduilla ja vuorenhuipuilla alaspäin hyvin hitaasti siirtyvä suuri lumi- ja jäämassa.	Buz*u*l: Kut*u*p bölgelerind*e* v*e*ya dağ başlar- ınd*a* aşağıy*a* doğr*u* ağ*ı*r ağ*ı*r yer deiş- itiren büy*ü*k kar ve buz kütles*i*.
Lumivyöry: Vuoren jossakin kohdassa irronnut vyöryvä ja vyöryessään kasvava lumipakkautuma.	Çığ: Dağ*ı*n bir noktasınd*a*n kop*u*p yuvar- lan*a*n ve yuvarl*a*ndıkça büyüy*e*n kar yığın*ı*.

Maanjäristys:
Maankuoren syvien kerrostumien murtuessa maan siirtymisen sekä tulivuorten purkautumisen aikana muodostuva järinä, maanjäristys, maanjärähtely, liikahtaminen.

Depr*e*m:
Yer kabuğun*u*n der*i*n katmanların*ı*n kırıl*ı*p yer değiştirmes*i* v*e*ya yanardağlar*ı*n püskürmes*i* sırasınd*a* oluş*a*n sarsınt*ı*, yer sarsıntıs*ı*, zelzel*e*, harek*e*t.

Tulva:
Kylä kärsi tulvasta paljon vahinkoa. Jatkuvista sateista ja sulavista lumista muodostuva tulvavesi, joka vahingoittaa peittämiään paikkoja.

Sel:
Köy seld*e*n çok zar*a*r görd*ü*. Sürekl*i* yağmurd*a*n v*e*ya eriy*e*n karlard*a*n oluş*a*n, geçtiği zar*a*r ver*e*n taşk*ı*n su.

auringonlasku gün batış*ı*
auingonnousu gün doğuş*u*
auringonpimennys gün*e*ş tutulmas*ı*
aurinko gün*e*ş
helle sıcakl*ı*k
hirmumyrsky kasırg*a*
ilmastokatastrofi ikl*i*m felaket*i*
jäidenlähtö buz(lar*ı*n) çözülmes*i*
jää buz
jäätikkö buz*u*l
jäätyminen donm*a*
kelirikko yol bozluğ*u*
kuivuus kurul*u*k, kurakl*ı*k
kuu ay
kuunpimennys ay tutulmas*ı*, hus*u*f
laskuvesi (luode) inm*e*
lumi kar
lumimyrsky, -tuisku tip*i*
lumipyry, -sade kar yağış*ı*
lumivyöry çığ
maailmanloppu kıyam*e*t
maanjäristys depr*e*m
maanvyörymä topr*a*k kaymas*ı*
metsäpalo orm*a*n yangın*ı*
myrsky fırtın*a*
nousuvesi met, kabarm*a*
pouta yağmurs*u*z hav*a*
pyörremyrsky sikl*o*n, urağ*a*n, tayf*u*n
raesade dol*u*
rankkasade sağn*a*k
revontulet kuz*e*y ışıklar*ı*
sade yağm*u*r
sadekuuro sağan*a*k
salama şimş*e*k
salamanisku yıldır*ı*m
sataa yağm*a*k
sulaa erim*e*k
sää hav*a*
tsunami tsun*a*mi
tulivuorenpurkaus yan*a*rdağ*ı*n püskürmes*i*
tulipalo yang*ı*n
tulivuori yanard*a*ğ
tulva sel
tulvia taşm*a*k
ukkonen gök gürlemes*i*
ukkonen jyrisee gök gürl*ü*yor
ukkostaa gök gürlem*e*k
ukonilma gök gürültül*ü* hav*a*
vedenpaisumus tuf*a*n
vuorovesi gelg*i*t, meddücez*i*r
ydinkatastrofi nükleer felak*e*t
ydinsota nükleer sav*a*ş

12.2. LUONTO

Luonto ei erehdy milloinkaan!

Luonto:
Inhimillisten toimintojen ulkopuolella itseään jatkuvasti uudelleen luova, järjestävä ja muuttava voima, elollisista ja elottomista aineksista muodostuva olemassaolon kaikkeus.
Kaikki pitävät kauniista, mutta kaikella kauniillakin on puutteensa.

12.2. DOĞ*A*

Doğa hiç bir zaman yanılmaz!

Doğ*a*:
İnsan*î* fa*a*liyetler*i*n dışınd*a* kend*i* kendin*i* sürekl*i* olar*a*k yenid*e*n yarat*a*n, düzenley*e*n ve değiştir*e*n güç,canl*ı* ve cans*ı*z maddelerd*e*n oluş*a*n varlığ*ı*n heps*i*.
Güzel*i* h*e*rkes sev*e*r, *a*ncak her güzel*i*n de bir kusur*u* var.

aine madd*e*
elollinen canl*ı*
eloton cans*ı*z
inhimillinen insan*î*
itseään kend*i* kendin*i*
jatkuvasti sürekl*i* olar*a*k
järjestää düzenlem*e*k
järjestävä düzenley*e*n
luoda yaratmak
luova yarat*a*n
muodostua oluşm*a*k
muodostuva oluş*a*n

muuttaa değiştirm*e*k
muuttava değiştir*e*n
olemassaolo varl*ı*k
kaikki olemassaoleva varlığ*ı*n heps*i*
puute kus*u*r
toiminta faaliy*e*t
ulkopuolella dışınd*a*
uudestaan yenid*e*n
yenileştirm*e*k uudistaa
uudistua yenileşm*e*k
voima güç

12.2.1. Eläinkunta

12.2.1. Hayvanlar âlemi

12.2.1.1. Nisäkkäitä

Leijona:
Kisseläimiin kuuluva Afrikassa elävä peto, uroksella harja. Eläimen pituus on noin 160 cm, tupsupäinen häntä on 60-70 cm. Eläin on väriltään tumman keltainen voimakas nisäkäs.

Lahjahevosen hampaita ei katsota!
Ei kettu kahta kertaa ansaan lankea.
Hätäilevä kärpänen tipahtaa maitoon.

12.2.1.1. Memelil*e*r

Asl*a*n:
Kedigillerd*e*n, erk*e*k yelel*i*,yırtıc*ı*, Afrika'd*a* yaşay*a*n, uzunluğ*u* yaklaş*ı*k 160 cm, kuyruğu 60-70 cm ve uc*u* püsküll*ü*, çok koy*u* sar*ı* renkl*i*, güçl*ü* bir memel*i* tür*ü*.

Hediye atın dişine bakılmaz!
Tilk*i* ik*i* def*a* tuzağ*a* düşm*e*z.
İv*e*n sinek süt*e* düş*e*r.

Koira haukkuu, karavaani kulkee.	İt ür*ü*r, kerv*a*n yür*ü*r.
Kyllä koira isäntänsä tuntee.	İt sahibin*i* tan*ı*r.
Leijonanpennusta kasvaa leijona.	Asland*a*n doğ*a*n asl*a*n olur.
Rakkien kanssa makaava herää kirppujen kanssa.	*İ*tle yat*a*n, pir*e* *i*le kalk*a*r.
Koira ei pure isäntäänsä.	Köp*e*k sahibin*i* ısırm*a*z.
Leijonan luolassa moni kettu heiluttaa häntäänsä.	Asl*a*n yatağınd*a* tilk*i* n*i*ce kuyr*u*k sall*a*r.
Lammasta ei uskota suden huomaan.	Kurd*a* koy*u*n inanılm*a*z.
Ensin kaada karhu, vasta sitten myy sen talja.	Ayıy*ı* *e*vvelâ öld*ü*r de s*o*nra derisin*i* sat.
Hyttysen kusikin on lisänä valta-mereen.	Sineğ*i*n sidiğin*i*n deniz*e* faydas*ı* v*a*rdır.
Älä herätä nukkuvaa karhua.	Uyuy*a*n ay*ı* uyuyandır*ı*lmamalıdır.

aasi eş*e*k
angorakissa *A*nkara kedis*i*
delfiini y*u*nus
hevonen at
hiiri f*a*re
hirvi gey*i*k
hylje ayıbalığ*ı*
ilves vaş*a*k
jänis, kani tavş*a*n
kameli dev*e*
karhu ay*ı*
karitsa kuz*u*
kettu tilk*i*
kirahvi zürаf*a*
kissa ked*i*
koira köp*e*k
lammas koy*u*n
l**ehmä** in*e*k
leijona asl*a*n, arsl*a*n
lepakko yaras*a*
minkki mink, viz*o*n
mursu mors
muuli kat*ı*r
rotta sıç*a*n
sarvikuono gerged*a*n
siili kirp*i*
sudenpentu yavr*u*k*u*rt
susi kurt
tiikeri kapl*a*n
valas balin*a*
vasikka dan*a*, buzağ*ı*
virtahepo suaygır*ı*

12.2.1.2. Lintuja — 12.2.1.2. Kuşl*a*r

Ei haukalla kamelia metsästetä.	Ş*a*hin il*e* dev*e* avlanm*a*z.
Ei korppi korpin silmää noki.	Karg*a* kargan*ı*n gözün*ü* oym*a*z.
Jokaisesta munasta ei kuoriudu untuvikkoa.	Her yumurtad*a*n civc*i*v çıkm*a*z.
Kaakattava kana vähiten munii.	Gıd*a*klayan tav*u*k en az yumurtl*a*r.
Älä teurasta kultamunia munivaa kanaa.	Alt*ı*n yumurtlay*a*n tavuk kesilmez.

Kaksi satakieltä ei asetu samalle oksalle. İk*i* bülb*ü*l bir dal*a* konm*a*z.
Kylässä, jossa on monta kukkoa, aamu valkenee myöhään. Horoz*u* çok ol*a*n köyd*e* sab*a*h geç olur.
Rotukukko kiekuu jo munassa. Cins hor*o*z yumurtad*a* öt*e*r.
Satakielelle kultainen häkki on vankila. Bülbül*e* alt*ı*n kaf*e*s zind*a*ndır.
Jokainen kukko kiekuu omalla tunkiollaan. Her hor*o*z kend*i* çöplüğünd*e* öt*e*r.

ankka örd*e*k
käki gug*u*k kuş*u*
haikara leyl*e*k
hanhi kaz
harakka saksağ*a*n
haukka doğ*a*n
huuhkaja puh*u*
joutsen kuğ*u*
“Joutsenlampi” – baletti
“Kuğ*u* Göl*ü* ” – bal*e*
kalkkuna hind*i*
kana tav*u*k
kanarialintu kan*a*rya kuş*u*
korppi kuzg*u*n
korppikotka akbab*a*
kotka kart*a*l
kottarainen sığırc*ı*k
kukko hor*o*z
kurki turn*a*
kyyhkynen güverc*i*n
leivonen tarlakuş*u*
lokki mar*ı*
mustarastas kar*a* tav*u*k
papukaija papağ*a*n
pelikaani pelik*a*n
peltopyy kekl*i*k
pääskynen kırlang*ı*ç
pöllö bayk*u*ş
riikinkukko tav*u*s
satakieli bülb*ü*l
sorsa yaban*ı* örd*e*k
strutsi dev*e* kuş*u*
tikka ağaçkak*a*n
varis karg*a*
varpunen serç*e*
västäräkki kuiruksallay*a*n

12.2.1.3. Kaloja — 12.2.1.3. Balıkl*a*r

Päästään kala ensin haisee. ***Balık baştan kokar.***

ahven levr*e*k
anjovis ançü*e*z, hams*i*
ankerias yıl*a*n balığ*ı*
harjus kef*a*l
hauki turnabalığ*ı*
kampela kalk*a*n
karppi saz*a*n
kilohaili ançü*e*z
kirjolohi sombalığ*ı*
kuha sud*a*k
lahna çap*a*k
lohi som
makrilli uskumr*u*
meriantura dilbalığ*ı*
miekkakala kılıçbalığ*ı*
meriahven levr*e*k

punakampela pisibalığ*ı*
sampi mers*i*n balığ*ı*
sardelli hams*i*
sardiini sardaly*e*
silakka / silli r*i*nga balığ*ı*

12.2.1.4. Muita mereneläimiä

hai köp*e*k balığ*ı*
hylje ay*ı* balığ*ı*
jokirapu kerev*i*des
kalmari kalam*a*r
katkarapu kar*i*des
merenneito den*i*z kızı*ı*
mursu mors

12.2.1.5. Hyönteisiä ja ötököitä

ampiainen yab*a*n arıs*ı*
etana salyang*o*z
heinäsirkka çegirg*e*
hyttynen sivr*i* sin*e*k
hämähäkki örümc*e*k
iilimato sül*ü*k
kastemato soluc*a*n
kimalainen yab*a*n arıs*ı*
kirppu p*i*re
koi güv*e*
lude tahtakurus*u*

12.2.1.6. Sekalaista seurakuntaa

taimen alabal*ı*k
tonnikala tonbalığı, *o*rkinos
turska mor*i*na
täplätonnikala palam*u*t
valkoturska mezg*i*t

12.2.1.4. Başk*a* den*i*z hayvan*ı*

hummeri ıstak*o*z
mustekala mürekkepbalığ*ı*
osteri istiridy*e*
rapu yeng*e*ç, kerev*i*des
Rapu *(astrol.)* Yeng*e*ç
simpukka m*i*dye
valas bal*i*na

12.2.1.5. Böcekl*e*r

mato kurt, soluc*a*n
mehiläinen ar*ı*
muurahainen kar*ı*nca
perhonen keleb*e*k
punkki ken*e*, sakırg*a*
skorpioni akr*e*p
sudenkorento yusufç*u*k, kızböceğ*i*
torakka hammam böceğ*i*
täi bit
yöperhonen pervan*e*

12.2.1.6. Çeşitl*i* cema*a*t

hai	köpek balığ*ı*
kilpikonna	kaplumbağ*a*
krokotiili	tis*a*h
käärme	yıl*a*n
myrkkykäärme	zehirl*i* yıl*a*n
sammakko	kurbağ*a*
sammakkomies	balık ad*a*m, kurbağ*a* ad*a*m
sisilisko	kertenkel*e*

12.2.1.7. Eläinten ääntelyä

aasi > hirnua
harakka > räkättää, nauraa
hevonen > hirnua
härkä > mylviä, möyrytä
kameli > möyrytä
kana > kaakattaa, kotkottaa
karhu > möristä
kissa > naukua
koira > haukkua, ulista
kukko > kiekua
käki > kukkua
käärme > sihistä
lammas > määkiä
lehmä > ammua
leijona > karjua
lintu > visertää
pääskynen > livertää
susi > ulvoa
sika > röhkiä
varis > raakkua, vaakkua

12.2.1.7. Hayvan sesleri

eş*e*k > böğürm*e*k
saksağan > cırıldamak
at > kişnem*e*k
ök*ü*z > böğürm*e*k
dev*e* > böğürm*e*k
tav*u*k > gıdaklam*a*k
ay*ı* > böğürmek
ked*i* > miyavlam*a*k
köp*e*k > havlam*a*k / ulum*a*k
hor*o*z > ötm*e*k
gug*u*k kuş*u* > gug*u*k ötm*e*k
yıl*a*n > tışlam*a*k
koy*un* > melem*e*k
in*e*k > böğürm*e*k
asl*a*n > bağ*ı*rmak / kükrem*e*k
kan*a*rya kuş*u* > cıvıldam*a*k
kırlang*ı*ç > ötm*e*k
kurt > ulum*a*k
homurdanm*a*k
karg*a* > gaklam*a*k

12.2.2. Kasvikunta

12.2.2. Bitkiler âlemi

Ei omena kauaksi puusta putoa!
Ei kaksi melonia mahdu yhteen kainaloon!

Elm*a* ağacınd*a*n uz*a*k düşm*e*z!
İk*i* karp*u*z bir koltuğ*a* sığm*a*z!

12.2.2.1. Vihanneksia

12.2.2.1. Sebze

arbuusi karp*u*z
herne bez*e*lye
härkäpapu bakl*a*
kaali lah*a*na
kurpitsa kab*a*k
kesäkurpitsa (uzun) kab*a*k
kikherne noh*u*t
kukkakaali karnabah*a*r
kurkku salatal*ı*k
kurpitsa kab*a*k
lanttu k*o*lza
latva-artisokka engin*a*r
lehtisalaatti mar*u*l
linssi mercim*e*k
meloni kav*u*n
munakoiso patlıc*a*n
nauris şalg*a*m
palsternakka yab*a*n havuc*u*
paprika kırmız*ı* bib*e*r
papu fas*u*lye

parsa kuşkonm*a*z
parsakaali brokol*i*
peruna pat*a*tes
pinaatti ıspan*a*k
piparjuuri bay*ı*r turp*u*
porkkana hav*u*ç
punajuuri kırmız*ı* panc*a*r
punakaali kırmız*ı* lah*a*na
purjo pır*a*sa
raparperi rav*e*nt
retiisi turp
retikka kar*a* turp
ruohosipuli frenk soğan*ı*
ruusukaali Bruxelles lah*a*nas*ı*
salaatti *(lehti-)* sal*a*ta; marul
selleri kerev*i*z
sipuli soğ*a*n
tomaatti dom*a*tes
turkinpippuri kırmız*ı* bib*e*r
valkosipuli sarıms*a*k
vesikrassi su teres*i*
vesimeloni karp*u*z

12.2.2.2. Hedelmiä

12.2.2.2. Meyve

ananas anan*a*s
appelsiini portak*a*l
aprikoosi kayıs*ı,* zerdal*i*
banaani muz
granaattiomena nar
greippi greyf*u*rt
karviainen bektaşi üzüm*ü*
kiivi k*i*vi
kirsikka kir*a*z, vişn*e*
-puu kir*a*z/vişn*e* ağac*ı*
kookospähkinä Hindistan ceviz*i*
korintti kuşüzüm*ü*
kvitteni ayv*a*
luumu er*i*k
lakka sar*ı* ahud*u*-
-puu er*i*k ağac*ı*
maapähkinä fınd*ı*k, yerfıstığ*ı*
mandariini mandal*i*na
mango mang*o*
mansikka çil*e*k
manteli bad*e*m
-puu bad*e*m ağac*ı*
mustikka keçi yemiş*i,*
dağ mersin*i*
nektariini şeftal*i*
oliivi zeyt*i*n
oliivipuupuu zeyt*i*n ağac*ı*
omena elm*a*
-puu elm*a* ağac*ı*
persikka şeftal*i*
-puu şeftal*i* ağac*ı*
pistaasi fıst*ı*k
puolukka kırmız*ı* dağ mersin*i*
pähkinä fınd*ı*k
päärynä arm*u*t
-puu arm*u*t ağac*ı*
rusina kur*u* üz*ü*m
ruusunmarja kuşburn*u*
saksanpähkinä cev*i*z, koz
puu cev*i*z ağac*ı*
silkkiäispuu ja hedelmä dut
sitruuna lim*o*n
taateli hurm*a*
-palmu hurm*a* ağac*ı*
vadelma ahu dud*u*
-pensas ahu dud*u* fidanlar*ı*
veriappelsiini kan portakal*ı*
viikuna, viikunapuu inc*i*r
viinimarja Frenk üzüm*ü*
viinirypäle üz*ü*m
viiniköynnös asm*a*
viinitarha bağ

12.2.2.3. Koristekasveja

Piikitöntä ruusua ei olekaan.
Kaikki kukat eivät tuoksu.
Anna kaikkien kukkien kukkia!

hyasintti sümb*ü*l
kaktus k*a*ktüs
kielo inc*i* çiçeğ*i*
lilja zamb*a*k
lumme nilüf*e*r
ruusu gül
verenpisara küpe çiçeğ*i*
muratti sarmaş*ı*k
narsissi nerg*i*s
neilikka karanf*i*l
orkidea orkid*e*
päivänkakkara papaty*a*
valkolumme nilüf*e*r
villiviini frenk asmas*ı*

12.2.2.3. Süs bitkileri

Dikens*i*z gül om*a*z.
Her çiç*e*k kokalm*a*z.
Tüm çiçekl*e*r çiç*e*k ols*u*n!

12.2.3. Värejä

Haluan värjätä tämän puseron mustaksi.
Tämä pusero värjää. *(lähtee väri)*
Veljesi on värikäs henkilö.
Olet poliittisesti luku- ja kirjoitus-taitoinen, mutta värisokea.
Ongelman väri muuttui.

12.2.3. Renkler

Bu bluz*u* siyah*a* boyam*a*k ist*i*yorum.
Bu bluz*u*n boyas*ı* çık*ı*yor.
Kardeş*i*n canl*ı* kiş*i*dir.
Siyas*i* okur yaz*a*r ama renk kör*ü*sün.
Meselen*i*n reng*i* değişt*i*.

väri renk
värifilmi renkl*i* fılm
värikuva renkl*i* res*i*m
värikynä boy*a* kalem*i*
värikäs renkl*i*, canl*ı*
värillinen renkl*i*
värisokea renk kör*ü*
värisokeus renk körlüğ*ü*
värisävy renk ton*u*
väritelevisio renkl*i* televizy*o*n
värittää renklendirmek
värittömyys renksizl*i*k
väritön renks*i*z
värjätä boyam*a*k

Värejä:
beige
haaleanpunainen
haaleansininen
harmaa
harmaa susi
harmaa pikkutakki
harmaa parta
hänen kasvonsa muuttuivat har-

Renkler:
bej
sol*u*k kırmız*ı*
sol*u*k mav*i*
boz, gri, kır, külreng*i*
boz kurt
gri cek*e*t
kır sak*a*l

maiksi	yüz*ü* kül kesild*i*
lyijynharmaa	kurşun*î*
helakanpunainen	al
helakanpunainen lilja	al zamb*a*k
keltainen	sar*ı*
kellastua	sararm*a*k
kellertävä	sarımtır*a*k
munan keltuainen	yumurt*a* sarıs*ı*
kirjava	al*a*ca, alacal*ı*, reng*â*renk
kirjavoitua	alacal*ı* bulacal*ı* olm*a*k
räikeänkirjava	al*a*ca bul*a*ca
kirkkaankeltainen	s*a*psar*ı*
kirkkaanpunainen	parl*a*k kırmız*ı*
kirkkaansininen	aç*ı*k mav*i*
kirkkaanvihreä	canl*ı* yeş*i*l
musta	siy*a*h, kar*a*
musta lammas	yüz karas*i*
mustua	siyahlanm*a*k, kararm*a*k
mustalista; mustat silmät	kar*a* list*e*; kar*a* gözl*e*r
mustapörssi	kar*a* b*o*rsa
mustarastas	kar*a* tav*u*k
musta rotu; musta tukka	siy*a*h ırk; siy*a*h saç
musta tahra	kar*a* lek*e*
mustamaalaus	karalam*a*
mustamaalata, mustata	karalam*a*k
mustasukkainen	kısk*a*nç
mustavalkoinen	siy*a*h bey*a*z
musta (synkkä) päivä	kar*a* gün
musta (huono) huono uutinen	kar*a* hab*e*r
päivettynyt auringossa	güneşt*e* kararm*ı*ş
kutsua mustaa valkoiseksi	ak*a* kar*a* dem*e*k
kutsua mustaa valkoiseksi	beyaz*a* siy*a*h dem*e*k
Kiiltävä kolikko on pahan päivän varalle.	Ak akç*e* kar*a* gün iç*i*ndir.
oranssi	turunc*u*
oranssivallankumous	turunc*u* devr*i*m
punainen	kırmız*ı*, kız*ı*l
punainen kuulakärkikynä	kırmız*ı* tükenmezkal*e*m
punainen paprika	kırmız*ı* bib*e*r
punainen retikka/retiisi	kırmız*ı* turp
punajuuri	kırmız*ı* panc*a*r

punaviini	kırmız*ı* şar*a*p
punatukkainen	kız*ı*l saçl*ı*
punainen lippu	kız*ı*l bayr*a*k
Puna-armeija	Kız*ı*l Ord*u*
Punainen Puolikuu –järjestö	Kız*ı*l Ay cemiyet*i*
Punainen Risti –järjestö	Kız*ı*l Haç cemiyet*i*
punastua	kızarm*a*k
ruskea	kahv*e* reng*i*, kestan*e* reng*i*
Ahmedin silmät ovat ruskeat.	Ahmed'*i*n gözler*i* kahv*e* reng*i*.
kastanjanruskeat hiukset	kestan*e* reng*i* saç
sininen	m*a*vi
Missä on sininen paitani?	Mav*i* gömleğ*i*m n*e*rede?
sinisilmäinen, herkkäuskoinen	mav*i* gözl*ü*, safd*i*l
siniset silmät	mav*i* gözl*e*r
taivaansininen	gök mavis*i*
sinertävä	mavims*i*
tummanharmaa	koy*u* gri
tummanpunainen	koy*u* kırmız*ı*
tummanruskea	koy*u* kahvereng*i*
tummansininen	lacivert
tummanvihreä	koy*u* yeş*i*l
vaaleansininen	aç*ı*k mav*i*
vaaleasilmäinen	ak gözl*ü*
vaaleatukkainen	sar*ı* saçl*ı*
vaaleaverinen	sarış*ı*n
valkoinen	bey*a*z, ak
valkoinen rotu	bey*a*z ırk
valkokangas	bey*a*z perd*e*
valkoviini	bey*a*z şar*a*p
Valkoinen Palatsi *(palatsi Turkissa)*	Ak Sar*a*y
Valko-Venäjä	Bey*a*z R*u*sya
Valkoinen Talo	Bey*a*z Sar*a*y
herkkusieni	bey*a*z mant*a*r
kirjoittaa puhtaaksi	bey*a*z çekm*e*k, bey*a*z etm*e*k
vihreä	yeş*i*l
viheralue	yeş*i*l al*a*n
viheriöidä	yeşerm*e*k
vihertävä	yeşilims*i*
Vihreä puolue	Yeşill*e*r Partis*i*
violetti	mor
violetti syreeni	mor leyl*a*k

väri	renk
tumma väri	koyu renk
vaaleat värit	aç*ı*k renkl*e*r
värillinen / väri-	renkl*i*
värifilmi	renkl*i* film
värikuva	renkl*i* res*i*m
väriltään tumma	koy*u* renk
tummanpunainen	koy*u* kırmız*ı*
tummanruskea	koy*u* kahv*e* reng*i*
tummanvihreä	koy*u* yeş*i*l
väriltään vaalea	aç*ı*k renk
vaaleansininen	aç*ı*k mav*i*
vaaleanvihreä	aç*ı*k yeş*i*l
värinen / väri-	renkl*i*
moniväriinen, moniväri-	çok renkl*i*
yksivärinen	tek renkl*i*
värisokea	renkkör*ü*
värisokeus	renk körlüğ*ü*
väritön	renks*i*z

Mausta ja väristä ei kannata kiistellä.	Renk ve zevk üzerind*e* münakaş*a* olm*a*z.
Naapurin aidan takana ruoho on vihreämpää.	Komş*u* çit*i*n arkasınd*a* çim dah*a* yeş*i*ldir.
Tämä taidemaalari käyttää haaleita värejä.	Bu ress*a*m sol*u*k renkler*i* kullan*ı*r.

13. AIKA JA KALENTERI	**13. ZAMAN VE TAKVİM**
13.1. AIKA	13.1. ZAMAN
Aika parantaa kaikki haavat!	***Zaman her şeyin ilacidir!***
Aika on rahaa!	***Vakit nakittir!***
Odotin sinua aamuvarhaisesta ilta-myöhäiseen.	Sabah*ı*n erkend*e*n gec*e* kad*a*r sen*i* bekl*i*yordum.
Uskoin sinun tulevan ennemmin tai myöhemmin.	Dah*a* erk*e*n v*e*ya dah*a* geç geleceği-n*i* inand*ı*m.
Joko tänään tai huomenna.	Ha gün, ha y*a*rın.
Sinäet tullut toissapäivänä vaan eilen.	Evvelk*i* gün değ*i*l, dün geld*i*n.
Parempi myöhään kuin ei milloinkaan!	Geç olsun da güç olmasın!
Milloin? Mihin aikaan tulet(te)?	Ne zam*a*n gel*i*yorsun(uz)?
Tulen …	... gelec*e*ğim.
aamupäivällä.	Öled*e*n *ö*nce
iltapäivällä.	Öled*e*n s*o*nra
huomenna.	Y*a*rın
ylihuomenna.	Öb*ü*r gün
kahden päivän kuluttua.	İk*i* gün s*o*nra
kolmen viikon kuluttua.	Üç haft*a* s*o*nra
neljän kuukauden kuluttua.	Dört ay s*o*nra
viiden vuoden kuluttua.	Beş yıl s*o*nra
Milloin tulit?/olet tullut?/saapunut?	Ne zam*a*n geld*i*n?
Tulin toissapäivänä enkä eilen.	Dün değ*i*l, evvelk*i* gün geld*i*m.
Olen tullut/tulin …	… geld*i*m.
vähän aikaa sitten.	B*i*raz *ö*nce
tunti sitten.	Bir sa*a*t *ö*nce
eilen.	Dün
eilisiltana.	Dün akş*a*m
toissapäivänä.	Evvelk*i* gün
kolme päivää sitten	Üç gün *ö*nce
äskettäin.	Az *ö*nce
kaksi viikkoa sitten.	İk*i* haft*a* *ö*nce
puolitoista kuukautta sitten.	Bir buç*u*k ay *ö*nce
viisi vuotta sitten.	Beş sen*e* *e*vvel .

viime vuosikymmenellä.	Geç*e*n onyıld*a*
Meidän olisi pitänyt jäädä sinne	**…***O*rada ... kalmal*ı*ydık.
kahdeksi päiväksi.	ik*i* gün
kolmeksi viikoksi.	üç haft*a*
neljäksi kuukaudeksi.	dört ay
viideksi vuodeksi.	beş yıl
Mitä olette tähän saakka tehneet?	Bu kad*a*r ne yaptın*ı*z?
Olen etsinyt teitä aamusta lähtien.	Sabaht*a*n siz*i* ar*ı*yorum.
Huomiseen mennessä teidän on saatava tämä työ päätökseen.	Y*a*rın*a* kad*a*r bu iş*i* bitirmel*i*-siniz.
Milloin aloitamme?	Ne zam*a*n başlayac*a*ğız?
Vielä on aikaista.	Dah*a* erk*e*ndir.
On jo myöhäistä.	Art*ı*k g*e*çtir.
Eilen oli aikaista, huomenna on myöhäistä!	Dün erkend*i*, y*a*rın geç!

13.1.1. Aikaan liittyviä käsitteitä / *13.1.1. Zamana ait kavramlar*

aamu sab*a*h
aamiainen kahvalt*ı*
aamuinen sab*a*hki
aamuisin sabahlar*ı*
aamulla sabahl*e*yin
aamun sarasteessa şaf*a*k vakt*i*
aamupäivällä *ö*leden *ö*nce
aamuseitsemältä sabah*ı*n yedisind*e*
aamuseitsemän sabah*ı*n yedid*i*
aamusta lähtien sabaht*a*n
aamuvarhaisella sab*a*h erk*e*n
aamuyöllä sabah*a* karş*ı*
aamuvuoro sab*a*h vardiyas*ı*
aika ak*i*t / zam*a*n
aika ajoin ar*a* sır*a*
aikaero sa*a*t fark*ı*
aikainen erk*e*n (ol*a*n)
aikaisin erk*e*n
aikakausi çağ / dev*i*r /dön*e*m
aikamerkki zam*a*n sinyal*ı*
aikapommi sa*a*tli b*o*mba
aikarajoitus zam*a*n sınır*ı*
aikoja sitten çok *ö*nce
aikoinaan vakt*i*yle
ajanlasku takv*i*m sistem*i*
ajoissa vaktind*e*
ajoittain zam*a*n zam*a*n
alkukuussa ay başınd*a*
alkuviikolla haft*a* başınd*a*
alkuvuodesta yıl başınd*a*
antiikin aika ant*i*k çağ
eilen dün
eilisaamuna dün sab*a*h
eilisiltana dün akş*a*m
ennen(vanhaan) eskid*e*n
ensi keväänä gelec*e*k ilkbh*a*r
ensi kuussa gelec*e*k ay
ensi viikolla gelec*e*k haft*a*
ensi vuonna gelec*e*k yıl, seney*e*
harvoin n*a*diren, seyr*e*k
heti d*e*rhal, hem*e*n
hiljattain geçenlerd*e*, geçend*e*

huomenna y*a*rın
huomisaamuna y*a*rın sab*a*h
huomisiltana y*a*rın akş*a*m
illalla akş*a*m, akşaml*e*yin
illallinen akş*a*m yemeğ*i*
illaltakahdeksalta akşam*ı*n sekizind*e*
illansuussa akş*a*m üst*ü* / akş*a*m üzer*i*
iltakahdeksan akşam*ı*n sekiz*i*
ilta akş*a*m
iltaisin akşamlar*ı*
iltalehti akş*a*m gazetes*i*
iltamyöhällä akşamlar*ı* geç
iltapäivä(llä) öğled*e*n s*o*nra
iltavuoro akş*a*m vardiyas*ı*
jo art*ı*k
joka päivä her gün
joka toinen päivä gün aşır*ı*
joskus b*a*zen
joulu No*e*l
jouluna Noel`d*e*
kausi mevs*i*m, sez*o*n, dön*e*m
keskikesä yaz ortas*ı*
keskipäivä öğl*e*
keskipäivällä öğlend*e*, öğley*i*n
keskitalvi kış ortas*ı*
kesällä y*a*zın
kevät ilk bah*a*r
keväällä ilk bahard*a*
Kristuksen syntymä mil*â*t
kuherruskuukausi bal ay*ı*
kuukausi ay
kuukausilippu ayl*ı*k bil*e*t
kuukausipalkka ayl*ı*k / maaş
kuukautinen ayl*ı*k
kuukautiset ay baş*ı*
loppujen lopuksi en nih*a*yet
loppukuu ay son*u*
loppukuussa ay sonund*a*
loppuviikko haftan*ı*n son*u*
loppuviikolla haftan*ı*n sonund*a*
loppuvuodesta yıl*ı*n sonund*a*
loppuvuosi yıl*ı*n son*u*
lopulta sonund*a*, en sonund*a*
lukuvuosi ders yıl*ı*
lähitulevaisuus yak*ı*n gelec*e*k
lähitulevaisuudessa yak*ı*n gelecekt*e*
maailmanloppu dünyan*ı*n son*u*, kıyam*e*t, mahş*e*r
mihin aikaan? ne zam*a*n?
milloin? ne zam*a*n?
milloin tahansa ne vak*i*t ol*u*rsa
minuutti dakik*a*
muinaisuus İlk Ç*a*ğ
muinoin k*a*dim zamand*a*
myöhemmin sonra, daha sonra
myöhä geç
on myöhä g*e*çtir
myöhään geç
nykyaika s*i*mdiki zam*a*n, bug*ü*n
nykyinen b*u* günk*ü*
nykyisin şimdilerd*e*, bu gün(lerd*e*)
nykyään bu and*a*, günümüzd*e*, şimdik*i* zam*a*n
nyt ş*i*mdi
Profeetta Jeesuksen syntymäpäivä İsa Peygamber'*i*n doğduğ*u* gün
puolenpäivän aikaan öğley*i*n
~ jälkeen öğled*e*n s*o*nra
puolenyön aikaan gec*e* yarıs*ı*
~ jälkeen gec*e* yarısınd*a*n s*o*nra
puoliaika devr*e* aras*ı*
puoliyö gec*e* yarıs*ı*
päivisin gündüzley*i*n
päivä gün
päiväkoti yuv*a*
päivälehti günl*ü*k gaz*e*te
päivällinen öğl*e* yemeğ*i*
päivällä günd*ü*zün
päivämäärä t*a*rih
sekunti saniy*e*
seuraavana päivänä ertes*i* gün
silloin o vak*i*t, o zam*a*n, o hald*e*

silloin tällöin arasır*a*
syksy son bah*a*r
syksyllä son baharda
taannoin geçenlerd*e*, geçend*e*
talvella k*ı*şın
tavallisesti genell*i*kle, geneld*e*
toisinaan arasır*a*, b*a*zen
toistaiseksi şimdil*i*k
toiste başk*a* zam*a*n
toissapäivä(nä) evvelk*i* /*ö*nceki gün
tulevaisuus gelec*e*k
lähitulevaisuus yak*ı*n gelec*e*k
tunti sa*a*t
tuntinopeus saatt*e* hız
tällä viikolla bu haft*a*
tällöin o zam*a*n
tänä aamuna bu sab*a*h
tänä iltana bu akş*a*m
tänä kesänä bu yaz
tänä vuonna bu sen*e*
tänään bu gün
tänään puolenpäivän aikaan
b*u* gün öğl*e*n üst*ü*
usein sık sık, çoğ*u*nca, s*ı*kça
uusi vuosi yen*i* yıl
Uusi Vuosi Y*ı*lbaş*ı*
varhain erk*e*n
vielä h*â*la
vielä on aikaista h*â*la erk*e*ndir
vihdoinkin (en) sonund*a*, nihay*e*t
viikko haft*a*
viikottainen haftal*ı*k

viime kesänä geç*e*n yaz
viime keväänä geç*e*n ilkbah*a*r
viime kuussa geç*e*n ay
viime viikolla geç*e*n haft*a*
viime vuonna geç*e*n sen*e*
viime vuosisadalla geç*e*n yüzyıld*a*
viime vuosituhannella geç*e*n
binyılda
viime yönä dün gec*e*
viimein en sonund*a*
viimeinen tuomio kıyam*e*t, mahş*e*r
viimeinkin sonunda, eninde sonunda
vuodenaika mevs*i*m
vuorokausi gün, gec*e* ve günd*ü*z
vuorovesi gelg*i*t
vuosi yıl, sen*e*
vuosikerta yıll*ı*k
vuosikymmen ony*ı*l
vuosisata yüzy*ı*l
vuosituhat biny*ı*l
ylihuomenna öb*ü*rgün
ylihuominen öb*ü*r günk*ü*
yö gec*e*
yölamppu gec*e* lambas*ı*
yöllä gecel*e*yin
yötä päivää gec*e* günd*ü*z
yötyö gec*e* iş*i*
yövartija gec*e* bekçis*i*
yövuoro gece vardiyasıö gece nöbeti
äskettäin bir sür*e* *ö*nce, az *ö*nce
öinen gec*e* ol*a*n
öisin geceley*i*n

13.1.2. Postpositiot ajan määritteissä

asti, mennessä, saakka:
tähän asti/mennessä/saakka
siihen asti/mennessä/saakka
iltaan asti/mennessä/saakka
mutta: ***niin kauan kuin* elän**
aina aamuun saakka

13.1.2. Edat zaman zarflarında

kad*a*r:
şimdiy*e* kad*a*r
o zaman*a* kad*a*r
akşam*a* kad*a*r
yaşadığ*ı*m kad*a*r
ta sabah*a* kad*a*r

keskiviikkoon saakka	açarşambay*a* kad*a*r
kello viiteen saakka	beş*e* kad*a*r
ennen:	*ö*nce, *e*vvel
ennen sotaa	savaşt*a*n *ö*nce
ennen 21. vuosisataa	yirm*i* birinc*i* y*ü*zyıld*a*n *ö*nce
muutama päivä/viikko/	bund*a*n birk*a*ç gün/haft*a*/
kuukausi/vuosi ennen sitä	ay/yıl *ö*nce
ennen vedenpaisumusta	tufand*a*n *e*vvel / Nuhd*a*n *e*vvel
e.Kr.	Milatt*a*n *Ö*nce
jälkeen:	s*o*nra:
kahden ja puolen viikon kuluttua	ik*i* buç*u*k haft*a* s*o*nra
tämän jälkeen	bund*a*n s*o*nra
vedenpaisumuksen jälkeen	tufand*a*n s*o*nra
II maailmansodan jälkeen	II düny*a* savaşınd*a*n s*o*nra
j.Kr. (jälkeen Kristuksen)	Milatt*a*n S*o*nra
kuluessa/aikana/-ssa:	boyunc*a*, içind*e*, zarfınd*a*:
koko vuoden aikana	büt*ü*n yıl boyunc*a*
vuosisatojen kuluessa	asırl*ar* boyunc*a*
kahden päivän kuluessa	ik*i* gün içind*e*
muutamassa sekunnissa	b*i*rkaç saniy*e* içind*e*
kuluttua/päästä:	s*o*nra:
tunnin kuluttua	bir sa*a*t s*o*nra
muutaman minuutin kuluttua	b*i*rkaç dakik*a* s*o*nra
viikon/kuukauden/vuoden	bir hafta/bir ay/ bir yıl
kuluttua	s*o*nra
lähtien:	ber*i*:
mistä lähtien ?	ne zamand*a*n ber*i*?
siitä (ajasta) lähtien	o zamand*a*n ber*i*
eilisestä lähtien	dünd*e*n ber*i*
tästä aamusta lähtien	bu sabht*a*n ber*i*
sodasta lähtien	harpt*e*n ber*i*
Nooan ajoista lähtien	Nuh zamanınd*a*n ber*i*
kauan, aikoihin, jo:	ber*i*:
Olen *kauan* odottanut sinua.	Çokt*a*n ber*i* sen*i* bekl*i*yorum.
Emme ole *aikoihin* tavanneet.	Çokt*a*n ber*i* gör*ü*şmedik.

Olen ollut täällä *jo* kaksi päivää.	ik*i* günd*e*n ber*i* burad*a*yım.
mittaan/myöten:	*i*le; -la/-le:
ajan mittaan	zam*a*nla
aikaa myöten	zam*a*nla
aikoinaan	vakt*i*yle
yötä myöten	gec*e* vakt*i*
sitten:	*e*vvel, *ö*nce:
hän tuli kaksi tuntia sitten	ik*i* sa*a*t *e*vvel geld*i*
hän poistui tunti sitten	bir sa*a*t *ö*nce çıkt*ı*
hän kuoli viisi vuotta sitten	beş sen*e* *e*vvel öld*ü*

13.1.3. Paljonko kello on? / *13.1.3. Saat kaçtır?*

Onko Suomen ja Turkin välillä aikaeroa?	Fil*a*ndiya il*e* T*ü*rkiye arsınd*a* sa*a*t fark*ı* var mı?
Aikaeroa ei ole.	Sa*a*t fark*ı* yok.
Paljonko kello on paikallista Turkin aikaa?	T*ü*rkiye sa*a*t ayarın*a* gör*e* sa*a*t k*a*ç?
Paljonko kello on täällä keskieurooppalaiseen aikaan verrattuna.	Ort*a* Avr*u*pa sa*a*t ayarın*a* gör*e* b*u*rada sa*a*t k*a*çtır?
Täällä aikaero on kaksi tuntia.	B*u*rada ik*i* saatl*i*k fark var.
Milloin aurinko nousee?	Gün*e*ş sa*a*t kaçt*a* doğ*u*yor?
Milloin aurinko laskee?	Gün*e*ş sa*a*t kaçt*a* bat*ı*yor?
Tähän vuodenaikaan aurinko nousee kello viideltä.	Yıl*ı*n bu mevsind*e* gün*e*ş sa*a*t beşt*e* doğ*u*yor.
Aurinko laskee kello kahdeksalta.	Gün*e*ş sa*a*t sekizd*e* bat*ı*yor.
Sanoisitteko, paljonko on kello?	Sa*a*t kaç, l*ü*tfen?
Voitteko sanoa, paljonko kello on?	L*ü*tfen saat*i* söyl*e*r misin*i*z?
Anteeksi, paljonkohan kello on?	Affed*e*rsiniz sa*a*t kaç *a*caba?
Paljonko kello on nyt?	Ş*i*mdi sa*a*t kaç?
Kello on kaksi.	Sa*a*t ik*i*.
Kello on varttia vaille kaksi.	Sa*a*t ikiy*e* çeyr*e*k var.
Kello on viittä vaille seitsemän.	Sa*a*t yediy*e* beş var
Kello on viisitoista yli kolmen.	Sa*a*t üç*ü* çeyr*e*k geç*i*yor.
Kello on viisi yli seitsemän.	Sa*a*t yediy*i* geç*i*yor.
Kello on puoli kahdeksan.	Sa*a*t yed*i* buç*u*k.

Kello on vartin yli seitsemän.	Sa*a*t yediy*i* çeyr*e*k gec*i*yor.
Kello on jo viittä vaille kolme.	Art*ı*k sa*a*t üç*e* beş var.
Kello on jo neljännestä vaille kaksi.	Art*ı*k sa*a*t ikiy*e* çeyr*e*k var.
Kello on jo kaksi ja viisitoista.	Art*ı*k ikiy*i* çeyr*e*k geç*i*yor.
Kello lähentelee yhtätoista.	Yaklaş*ı*k on bir.
Onko kellonne ajassa?	Saatin*i*z doğr*u* mu?
Kelloni on ajassa.	Saat*i*m t*a*mdir.
Kelloni jätättää.	Saat*i*m ger*i*dir / ger*i* kal*ı*yor.
Kelloni edistää.	Saat*i*m iler*i*dir / iler*i* gid*i*yor.
Kelloni on näköjään pysähtynyt.	Saat*i*m durm*u*ş.
Vetäkää kellonne!	Saatiniz*i* k*u*runuz!
Pelkään, että tuli aika lähteä.	Kork*a*rım, gitm*e*k zaman*i* geld*i*.
Minulla on kiire.	Acel*e*m var.
Nyt minun on pakko mennä.	Ş*i*mdi gitm*e*k zorund*a*yım.
Älä hätäile!	Aceley*e* mah*a*l yok!
Sinulla on vielä runsaasti aikaa.	Dah*a* çok vakt*i*n var.
Milloinka tulet?	Ne zam*a*n gelec*e*ksin?
Et tullut aamukymmeneltä.	Sab*a*h sa*a*t ond*a* g*e*lmedin.
Tulen iltaviideltä.	Akş*a*m sa*a*t beşt*e* gelec*e*ğim.
Pidä kiirettä!	Çab*u*k ol, l*ü*tfen!
Miksi olet myöhässä?	N*i*çin geç geld*i*n?

13.1.4. Mihin aikaan? / ***13.1.4. Saat kaçta?***

Eilen oli aikaista, huomenna myöhäistä.	***Dün erkendi, yarın geç.***
Sopiiko tänään?	Bug*ü*n uyg*u*n mu?
Mihin aikaan?	Sa*a*t kaçt*a*?
Kello kahdelta	Sa*a*t ikid*e*
Viisitoista yli kolme	Sa*a*t üç*ü* çeyr*e*k geç*e*
Varttia yli kaksi	Sa*a*t ikiy*e* çeyr*e*k geç*e*
Varttia vaille kymmenen	Sa*a*t on*a* çeyr*e*k kal*a*
Viittä vaille seitsemän	Sa*a*t yediy*e* beş kal*a*
Puoli kahdeksalta	Sa*a*t yed*i* buçukt*a*
Mistä mihin?	Ne zamandan ne zaman*a* kad*a*r?
Tästä päivästä sunnuntaihin jäätte sairaalaan.	B*u*günden pazar*a* kad*a*r hastahaned*e* kalacak*a*ksınız.

Minulla on tapaaminen …	... görüşm*e*m var.
tasan kello yhdeltä/viideltä.	Tam sa*a*t bird*e*/beşt*e*
varttia yli yksi/kaksi.	Bir*i*/İkiy*i* ceyr*e*k geç*e*
puoli neljältä/viideltä.	Üç/Dört buçukt*a*
kymmentä vaille neljä.	Dörd*e* on kal*a*
viittä vaille kuusi.	Altıy*a* beş kal*a*
illalla kahdeksan maissa.	Akş*a*m sa*a*t sekiz*e* doğr*u*
Onko sinulla/teillä aikaa?	Vakt*i*n/Vaktin*i*z va mı?
Olen aamupäivällä kello … varattu.	Öğled*e*n *ö*nce sa*a*t ... meşg*u*lüm.
kahdeksasta yhdeksään	sekizd*e*n dokuz*a* kad*a*r
yhdeksästä yhteentoista	dokuzd*a*n onbir*e* kad*a*r
kymmenestä kahteentoista	ond*a*n on ikiy*e* kad*a*r
Oletko iltapäivällä	Öled*e*n s*o*nra
kello …varattu?	sa*a*t … meşg*u*l müs*ü*n?
kolmesta kello neljään	üçt*e*n sa*a*t dörd*e* kad*a*r
viidestä kello kuuteen	beşt*e*n sa*a*t altıy*a* kad*a*r
Voitko tulla ... kuluttua?	... s*o*nra gelebil*i*r mis*i*n?
viiden minuutin	Beş dakik*a*
puolen tunnin	Yar*ı*m sa*a*t
kahden tunnin	İk*i* sa*a*t
Milloin juna lähtee?	Tren sa*a*t kaçt*a* kalk*ı*yor?
Juna lähtee …	Tren ... kalk*ı*yor.
kello kolme nolla nolla (3.00)	üç sıf*ı*r sıfırd*a*
kymmentä vaille viisi.	sa*a*t beş*e* on kal*a*
hetken päästä.	b*i*raz s*o*nra
noin kolmen minuutin kuluttua.	yaklaş*ı*k üç dakik*a* s*o*nra
Milloin bussi saapuu?	Otob*ü*s sa*a*t kaçt*a* gel*i*yor.
Bussi saapuu …	Otob*ü*s ... gel*i*yor.
tasan kolmelta.	tam üçt*e*
kymmentä vaille kuusi.	sa*a*t altıy*a* on kal*a*
yhdeksän kolmekymmentäviisi.	sa*a*t dokuz*u* otuz b*e*ş geç*e*
Milloin …	Ne zam*a*n
aloitatte työnteon?	çalışmağ*a* başl*ı* yorsunuz?
lopetatte työnne?	işiniz*i* bitir*i*yorsunuz?

Aloitamme aamukahdeksalta ja teemme töitä iltakuuteen saakka.	Sabah*ı*n sekizind*e*n başlay*ı*p aksam*ı*n sekizin*e* kad*a*r çalıs*ı*yoruz.
Milloin pankki avataan / suljetaan?	B*a*nka kaçt*a* açıl*ı*yor / kapan*ı*yor?
Milloin pankki on auki?	Ne zam*a*n b*a*nka aç*ı*ktır.
Pankki on ... auki.	B*a*nka sa*a*t ... aç*ı*ktır.
kymmenestä viiteen	ond*a*n beş*e* kad*a*r
puoli yhdestätoista kuuteen	on buçukt*a*n altıy*a* kad*a*r
varttia vaille viiteen	beş*e* çeyr*e*k kal*a*
Milloin ravintola avataan?	Sa*a*t kaçt*a* lok*a*nta açıl*ı*yor?
Ravintola avataan ...	Lok*a*nta ... açıl*ı*yor.
iltaseitsemältä.	akşam*ı*n yedisind*e*
puoli kahdeksalta.	yed*i* buçukt*a*
kello kahdeksalta.	tam sa*a*t sekizd*e*
Mehmet käy nukkumaan …	Mehm*e*t yatağ*a* ... gir*i*yor.
kello kymmeneltä.	sa*a*t ond*a*
puoli kahdeltatoista.	sa*a*t on bir buçukt*a*
tasan kello kaksitoista.	tam sa*a*t on ikid*e*
Ahmet nousee kello …	Ahm*e*t sa*a*t ... kalk*ı*yor.
seitsemältä.	altıd*a*
viittätoista yli kuusi.	altıy*ı* on beş geç*e*
kymmentä vaille kahdeksan.	sekiz*e* on kal*a*
Olen tyytyväinen, jos voit tulla.	Gelebil*i*rsen memn*u*n ol*u*rum.
Milloin tapaamme?	Ne zam*a*n buluşac*a*ğız?
Voimmeko tavata … kuluttua?	... s*o*nra görüş*e*bil*i*r miy*i*z?
kymmenen minuutin	On dakik*a*
neljännestunnin	Çeyr*e*k saatt*e*n
puolen tunnin	Yar*ı*m saatt*e*n
kahden viikon	İk*i* haft*a*
Olen myöhässä.	Geç kald*ı*m.
Tulen viiden maissa.	Beş*e* doğr*u* gelec*e*ğim.
Olen siellä tunnin kuluttua.	Bir sa*a*t s*o*nra *o*rada olac*a*ğım.
Parempi myöhään kuin ei milloinkaan.	Geç olmas*ı* hiç olm*a*masından iyidir.
Odotan täällä tasan viideltä.	Tam sa*a*t beşt*e* b*u*rada bekleyec*e*ğim.

13.1.5. Kello	***13.1.5. Saat***
arvokello değerl*i* sa*a*t	**kallis/halpa kello** pahal*ı* / uc*u*z sa*a*t
aurinkokello gün*e*ş saat*i*	**kielikello** dedikoduc*u* k*i*mse
herätyskello çal*a*r sa*a*t	**kultakello** alt*ı*n sa*a*t
hiekkakello kum saat*i*	**miesten kello** erk*e*k saat*i*
hyvä / huono kello iy*i* / alç*a*k sa*a*t	**naisten kello** kad*ı*n saat*i*
piraatti-/merirosvokello kors*a*n sa*a*t	**seinäkello** duv*a*r saat*i*
rannekello kol saat*i* / bil*e*k saat*i*	**taskukello** cep saat*i*
	tiimalasi kum saat*i*

13.2. KALENTERI	13.2. TAKVİM
13.2.1. Viikonpäivät	***13.2.1. Hafta günleri***
Jokainen päivä on erilainen.	***Her gün bir olmaz.***
Mikä viikonpäivä on tänään?	B*u*gün günlerd*e*n ne?
Tänään / Huomenna on ...	B*u*gün / Y*a*rın ...
maanantai.	pazartes*i*.
tiistai.	sal*ı*.
keskiviikko.	çarşamb*a*.
torstai.	perşemb*e*.
perjantai.	cum*a*.
lauantai.	cumartes*i*.
sunnuntai.	paz*a*r.
Mikä viikonpäivä oli eilen?	Dün günlerd*e*n n*e*yd*i*?
Eilen oli …	Dün …
maanantai.	pazartesiyd*i*.
keskiviikko.	çarşambayd*ı*.
perjantai.	cumayd*ı*.
Me tapaamme varmaan…	Muhakk*a*k ... görüşec*e*ğiz.
tiistaina.	sal*ı* gün*ü*
torstaina.	perşemb*e* gün*ü*
lauantaina.	cumartes*i* gün*ü*
Ensi sunnuntaina lähdemme lomalle.	Önümüzdek*i* paz*a*r t*a*til*e* gid*i*yoruz.

13.2.2. Kuukaudet

Vuodessa on 12 kuukautta:

tammikuu oc*a*k
helmikuu şub*a*t
maaliskuu mart
huhtikuu nis*a*n
syyskuu eyl*ü*l
lokakuu ek*i*m

Monesko päivä tänään on?
Tänään on kuudestoista joulukuuta.
Kuinka kauan olette olleet täällä?
Olen ollut täällä viisi kuukautta, viime kesästä lähtien
Tulimme neljäntenä heinäkuuta.
Kuinka kauan viivytte?
Viivymme vielä kaksi kuukautta.
Lähdemme yhdeksäs helmikuuta.

13.2.2. Aylar

Sened*e* on ik*i* ay var:
toukokuu may*ı*s
kesäkuu hazir*a*n
heinäkuu temm*u*z
elokuu ağ*u*stos
marraskuu kas*ı*m
joulukuu aral*ı*k

B*u*gün t*a*rih*i* n*e*dir?
B*u*gün aralığ*ı*n *o*n altıs*ı*dır.
Ne zamand*a*n ber*i* b*u*radasın*ı*z?
Beş *a*ydır b*u*radayım, geç*e*n yazd*a*n ber*i*.
Dört temmuzd*a* geld*i*k.
Ne kad*a*r kalac*a*ksınız?
İk*i* ay dah*a* kalac*a*ğız.
Dok*u*z şub*a*t gid*i*yoruz.

13.2.3. Vuodenajat

Vuodessa on neljä vuodenaikaa:

kevät
kesä
syksy
talvi

Ilmassa on kevään tuoksua.
Kevät alkaa kahdeskymmenes ensimmäinen maaliskuuta.

Kesä:
Pohjoisella pallonpuoliskolla kesäkuun 21 p:nä alkava ja syyskuun 23. p:ään kestävä kevään ja syksyn välinen lämmin vuodenaika.

Retkemme siirtyi kesään.
Viime kesä oli kovin sateinen.

13.2.3. Mevsimler

Sened*e* dört mevs*i*m var:

bahar / ilkbah*a*r
yaz
güz / sonbah*a*r
k*ı*ş

Havad*a* bah*a*r kokus*u* var.
İlkbah*a*r mart*ı*n yirm*i* birind*e* başl*a*r.

Yaz:
Kuz*e*y yar*ı* küred*e*, yıl*ı*n, hazir*a*n 21'ind*e* başlay*ı*p eylül*ü*n 23'ün*e* kad*a*r sür*e*n, ilk bah*a*rla sonbah*a*r aras*ı*ndaki sıc*a*k mevsim*i*.

Gezintim*i*z yaz*a* kald*ı*.
Geç*e*n yaz çok yağmurl*u* id*i*.

Veljeni aikoo mennä ensi kesänä Alanyaan.	Kardeş*i*m gelec*e*k yaz Al*a*nya'y*a* gitm*e*k niyetind*e*dir.
Kesäkuukaudet ovat Turkin rannikolla lämpimiä ja aurinkoisia.	Yaz aylar*ı* Türk kıyısınd*a* sıc*a*k ve güneşl*i*.
Joka kesä menen rannikolle.	Her yaz deniz*e* gid*e*rim.
Viime vuoden syksyllä kävin Turkissa.	Geç*e*n yıl*ı*n sonbaharınd*a* Türkiye'y*e* gitt*i*m.
Talvella Turkkiin menemistä en sinulle suosittele.	K*ı*şın Türkiye'y*e* gitm*e*k san*a* tavsiy*e* etm*e*m.
Talvisin sataa lunta ja on ankaria pakkasia.	K*ı*şın kar yağ*a*r, şiddetl*i* donl*a*r ol*u*r.
Monet solat peittyvät talven mittaan lumikinosten alle.	Geçitlerd*e*n birçoğ*u* kış boy*u*nca karl*a*rla kapalıkal*ı*r.
Meidän alavilla maillamme lumi ei voi kauan pysyä maassa.	Ovamızd*a* kar uz*u*n zam*a*n tutunam*a*z.
Milloin Turkissa matkailukausi alkaa / päättyy?	Türkiye'd*e* tur*i*st sezon*u* ne zam*a*n başl*a*r / bit*e*r?

13.2.4 Päiväys	***13.2.4. Tarih***

Monesko päivä on tänään?	Bu gün ay*ı*n kaç*ı*?
Tänään on …	Bu gün …
seitsemäs toukokuuta.	yed*i* hazir*a*n.
toukokuun seitsemäs.	haziran*ı*n yedis*i*.
huhtikuun neljäs.	nisan*ı*n dörd*ü*.
joulukuun kahdeskymmenes	aralığ*ı*n yirmis*i*
Mikä päivämäärä on tänään?	Bugünk*ü* tar*i*h ne?
Tänään on …	Bu gün ...
kuudes joulukuuta vuonna 2009.	alt*ı* aral*ı*k ik*i* bin dok*u*z.
kahdeksas maaliskuuta 2010.	sek*i*z mart ik*i* bin on.
ensimmäinen toukokuuta 2011.	birinc*i* may*ı*s ik*i* bin *o*n bir.
Milloin olet/olette syntynyt?	Ne zam*a*n doğd*u*n/doğdun*u*z?
Olen syntynyt …	… doğd*u*m.
yhdeksäntenä marraskuuta.	Dok*u*z kas*ı*m
kuudestoista heinäkuuta.	On alt*ı* temm*u*z
helmikuun toinen.	İk*i* şub*a*t
Mikä on syntymäaikanne?	Doğ*u*m tarihin*i*z ne?
Syntymäaikani on neljäs	Doğ*u*m tarih*i*m dört n*i*san

huhtikuuta 1962.	bin dokuz yüz altmış iki.
Syntymäpäiväni on keväällä.	Doğum günüm ilkbaharda.
Minä vuonna veljenne on syntynyt?	Kardeşiniz hangi yılda doğdu?
Vuonna kaksi tuhatta kolme.	İki bin üç yılında.
Minä vuonna sinä olet syntynyt?	Sen kaç doğumlusun?
Olen syntynyt tuhat yhdeksänsataa seitsemänkymmentä neljä.	Bin dokuz yüz yetmiş dört doğumluyum.
Missä kuussa?	Hangi ayda?
Huhtikuussa, 1. huhtikuuta.	Nisanda, bir nisan.
Onko se aprillipilaa?	Bu nisan balığı mı?
Ei, se ei ole aprillipilaa.	Hayır, nisan balığı değil.
Aprillipila: huhtikuun 1. päivänä tehtävä narutus ja jekku.	Nisan balığı: nisanın birinci günü yapılan adaltma ve şaka.
Tänä vuonna on karkausvuosi.	Bu yıl artık yıl.

13.2.5. Ajanlasku / *13.2.5. Takvim sistemi*

Historia toistaa itseään. / ***Tarih tekerrürden ibarettir.***

kalenteri	takvim
kalenterivuosi	takvim yılı
kristillinen ajanlasku; Profeetta Jeesuksen syntymäpäivä.	milât; İsa Peygamber'in doğduğu gün.
kristillisen ajanlaskun mukaan	milâdî
kristilliseen ajanlaskuun liittyvä	milâdî = milâda dayanan olan, milâtla ilgili olan
ennen ajanlaskun alkua – eaa.	milattân önce
jälkeen ajanlaskun alun – jaa.	milattân sonra
ajanlaskun alku	tarih başı

Kristillinen ajanlasku:	Milâdî tarih:
Kalenteri, joka määrittelee ajanlaskun alkamisajaksi Profeetta Jeesuksen syntymän.	İsa Peygamber'in doğumunu başlangıç olarak alan takvimin belirttiği tarih.

Pako:	Hicret:
Islamilaisessa kalenterissa ajanlaskun alkuna pidetty profeetta Muhammedin pako Mekasta Medinaan.	İslâm takviminde tarih başı sayılan Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye göç etmesi.
islamilainen vuosi	hicrî yıl
v. 1300 isl. ajanlaskun mukaan	hicrî bin üç yüz tarihinde

Aikakausia:

Çağl*a*r:

Jääkausi

Buz*u*l devr*i*

Esihistoriallinen:
Kirjoitustaidon keksimistä edeltäneet aikakaudet:
kivikausi
pronssikausi
rautakausi.

Tar*i*h önces*i*:
Yazın*ı*n bulunmasınd*a*n öncek*i* çağl*a*r:
taş devr*i*
tunç devr*i*
dem*i*r devr*i*

Antiikin aika:
Vanhan ajan kulttuurien, etenkin muinaisen Kreikan ja Rooman kulttuureihin liittyvät asiat.

Ant*i*k çağ:
İlk Çağdak*i* uygarlıkl*a*rla, özell*i*kle esk*i* Yun*a*n ve R*o*ma uygarlıklar*ı* il*e* ilgil*i* ol*a*n şeyl*e*r.

Historiassa erotetaan neljä suurta ajanjaksoa:
vanha aika
keskiaika
uusi aika
nykyaika

T*a*rih*i*n ayrıldığ*ı* dört büy*ü*k bölümd*e*n her bir*i*:
İlk Çağ
Ort*a* Ç*a*ğ
Yen*i* Çağ
Yak*ı*n Çağ

Vanha aika:
Muinaisista ajoista alkanut ja Länsi-Rooman keisarikunnan luhistumiseen, vuoteen 476 jatkunut aikakausi.

İlk ç*a*ğ:
En esk*i* zamanlard*a*n başlayar*a*k, milâdî 476 Bat*ı* R*o*ma İmparatorluğu’n*u*n çök*ü*ş yılın*a* kad*a*r sür*e*n çağ.

Keskiaika:
Länsi-Rooman keisarikunnan luhistumisesta (v. 476) vuoteen 1453 tai 1492 saakka jatkunut aikakausi.

Ort*a* Çağ:
Bat*ı* R*o*ma İmparatorluğu’n*u*n çöküşünd*e*n (mil*â*dî 476) başlayar*a*k 1453’*e* vey*a* 1492’y*e* kad*a*r sür*e*n çağ.

Uusi aika:
Keskiajan päättymisestä (1453 tai 1492) Ranskan vallankumoukseen (1798) jatkunut aikakausi.

Yen*i* Çağ:
Ort*a* Çağ*ı*n bitimind*e*n (1453 v*e*ya 1492) Frans*ı*z İhtil*â*lin*e* (1798) kad*a*r sür*e*n çağ.

Nykyaika:	Yak*ı*n Çağ:
Aikakausi Ranskan vallankumouksesta meidän aikaamme.	Frans*ı*z İhtil*â*li'nd*e*n zamanı mız*a* kad*a*r ol*a*n sür*e*.
Historiallisia aikakausia:	T*a*rihsel dönemler:
antiikin aika	ant*i*k çağ
imperiumin aikakausi	imparatorl*u*k zaman*i*
keisariaika	empar*a*tor zam*a*n
sulttaanien aikakausi	sultan zam*a*n
uuden ajan historia	yeni ç*a*ğ t*a*rih*i*
Turkin historia	Türk t*a*rih*i*
Venäjän keisarikunta	Rus çarlığ*ı*
13.2.6. Tyylejä	***13.2.6. Tarzlar***
barokki tyyli	bar*o*k üslûb*u*
empiretyyli	amp*i*r üslûb*u*
goottilainen tyyli	got*i*k tarz
renessanssi	rönes*a*ns
rokokootyyli	rokok*o* üslûb*u*
barokkimusiikki	bar*o*k müz*i*k
goottilaistyylinen rakennus	got*i*k tarzd*a* bir yap*ı*
13.2.7. Horoskooppi	***13.2.7. Yıldız falı***
Kohtaloa ei voi paeta!	***Kaderden kaçılmaz!***
Älä usko ennustukseen,	***Fala inanma,***
mutta paina se mieleesi!	***falsız da kalma!***
Uskotko horoskooppimerkkeihin?	Burçlar*a* inan*ı*r mısın?
Kyllä, totta kai uskon.	*E*vet, tab*i*i inan*ı*rım.
Mikä on horoskooppimerkkisi?	Burc*u*n n*e*dir?
Olen oinas.	K*o*cum.
Mitkä ovat oinaan horoskooppimerkin tärkeimmät ominaisuudet?	Koç burcun*u*n en öneml*i* özellikler*i* n*e*dir?
Ne ovat ennen muuta rehellisyys ja ahkeruus.	Onl*a*r her şeyd*e*n *ö*nce dürüstl*ü*k ve çalışkanl*ı*k.
Minä en usko horoskooppeihin.	Ben burçlar*a* inanm*a*m.
Minusta horoskoopit ovat puppua.	Ban*a* gör*e* burçl*a*r zırv*a*dır.
En ole taikauskoinen ihminen.	Huafeler*e* in*a*n ad*a*m değ*i*lim.
Seison tukevasti jalat maassa.	Yer*e* sağl*a*m ay*a*k dur*u*rum.

Olen järkevämpi kuin sinä.

Send*e*n dah*a* akıll*ı*yım.

Horoskooppimerkit:
Oinas Koç Burc*u*
Härkä Boğ*a* Burc*u*
Kaksoset İkizl*e*r Burcu
Rapu Yeng*e*ç Burc*u*
Leijona Asl*a*n Burc*u*
Neitsyt Baş*a*k Burc*u*

Burçlar:
Vaaka Teraz*i* Burc*u*
Skorpioni Akr*e*p Burc*u*
Jousimies Yay Burc*u*
Kauris Oğl*a*k Burc*u*
Vesimies Kov*a* Burc*u*
Kala Bal*ı*k Burc*u*

arpakuutio, noppa zar
eläinrata Zody*a*k
ennustaa / povata fal açm*a*k, fal*a* bakm*a*k
ennustaja / povaaja falc*ı*

eläinradan merkki burç
ennustus / povaus fal
heittää arpaa zar atm*a*k
kohtalo kad*e*r
paeta kaçm*a*k

13.2.8. Tapahtumakalenteri

13.2.8. Olay takvimi

Turkin tärkeimpiä juhlapäiviä ja tapahtumia:

Türkiye'n*i*n en öneml*i* bayr*a*m günler*i* ve olylar*ı*:

Tammikuu:		***Ocak:***
Uudenvuodenpäivä		**Yılbaş*ı* Tatil*i***
Bursan hiihtokilpailut: Bursa, Kayseri, Ankara, Erzurum jne.		**Kay*a*k Yarışmalar*ı*: B*u*rsa K*a*yseri*,* *A*nkara*,* *E*rzurum**
Helmikuu:		***Şubat:***
Kansantanssi festivaali		**Halk Oyunlar*ı* Festival*ı***
Maaliskuu:		***Mart:***
Çanakkalen voiton juhlat,	18.3.	**Çanakkal*e* Zafer*i* şenlikler*i***
Huhtikuu:		***Nisan:***
Uludağin talvifestivaali		**Uludağ Kış Festivali**
Kansallinen suvereeniuden ja lasten päivä	23.4.	**Mill*i* Egemenl*i*k ve Çoc*u*k Gün*ü***
Manisan kevätfestivaali	15.4.	**Man*i*sa Mes*i*r Festival*i***
Istanbulin tulppaanifestivaali	23.4.	**İst*a*nbul Lâl*e* Festival*i***
Toukokuu:		***Mayıs:***
Nuorison päivä	19.5.	**Gençl*i*k Bayram*ı***
Efesos –festivaali		**Ef*e*s Festival*i***

Pergamon –festivaali		**Bergama Festıvali**
Antalya –festivaali		**Antalya Festivali**
Yunus Emren taide- ja kulttuurifestivaali		**Yunus Emre Festivali**
Kesäkuu:		***Haziran:***
Istanbulin taide- ja kulttuuri-festivaali		**İstanbul Kültür ve Sanat festivalı**
Turkin kielen virallistamisen vuosipäivä		**Karaman Türk dili bayramı**
Amasya Atatürkin päivä		**Amasya Atatürk günü**
Kırkpınarin painikisat		**Kırkpınar güreşleri**
Pyhän Pietarin päivä Antiokiassa	29.6.	**Antakya Sen Piyer Ayini**
Heinäkuu:		***Temmuz:***
Merivoimien päivä: Istanbul, İzmir, Trabzon	1.7.	**Deniz Bayramı: İstanbul, İzmir, Trabzon**
Nasreddin Hoca festivaali, Akşehir	5.-10.7.	**Nasreddin Hoca Festivali, Akşehir**
Miekka ja Kilpi –festivaali Bursassa	7.-12.7.	**Kılıç Kalkan Festivali, Bursa**
Erdekin festivaali		**Erdek Festivali**
Amasran festivaali	30.7.	**Amasra Festivali**
Samsunin messut	1.-31.7.	**Samsun Fuarı**
Bursan messut	7.-31.7.	**Bursa Fuarı**
Antalyan filmifestivaali		**Antalya Film Festivali**
Elokuu:		*Ağustos:*
Neitsyt Maarian juhlamenot	15.8.	**Meryemana ayini**
Gaziantep –festivaali		**Gaziantep Festivali**
Nevşehir – Hacı Bektaş Pyhimyksen muistojuhla	16.8.	**Nevşehir – Hacı Bektaş Veliyi Anma Töreni**
Balıkesirin messut	6.8.- 6.9.	**Balıkesir Fuarı**
Izmirin kansainväliset messut	20.8.-20.9.	**İzmir Enternasyonal Fuarı**
Voitonpäivä	30.8.	**Zafer Bayramı**
Troijan Hevosen festivaali Çanakkalessa		**Çanakkale Truva Festivali**
Afyonin Voitonjuhlat	26.-30.8.	**Afyon Zafer Şenlikleri**
Mersin -festivaali		**Mersin Gözne Festivali**

Syyskuu:		***Eylül:***
Sivasin Kongressin päivä	3.9.	**Sıvas Kongres*i* Gün*ü***
Aydınin festivaali		**Aydın Festival*i***
Kappadokian festivaali		**Göreme Festival*i***
Izmirin Vapautuksen päivä	9.9.	***İ*zmir Kurtulu*ş* Gün*ü***
Afrodisian festivaali	15.-17.9.	***A*frodisyas Festival*i***
amukkalen festivaali		**Pamukkal*e* Festival*i***
*I*znikin (Nikea) festivaali		***I*znik Festival*i***
Kayserin messut	25.9.-15.10.	**K*a*yseri Fuar*ı***
Lokakuu:		***Ekim:***
Trabzonin festivaali	25.10.	**Tr*a*bzon Fet*i*h Şenlikler*i***
Antalyan messut	1.-10.10.	***A*ntalya Fuar*ı***
Mersinin messut	20.10.-20.11.	**M*e*rsin Fuar*ı***
Turkin Tasavallan vuosipäivä	29.11.	**Cumhuriyet Bayram*ı***
Marraskuu:		***Kasım:***
Joulukuu:		***Araklık:***
Mevlanan festivaali: käsittää Mevlana Celaleddin Rumin, islamilaisen veljeskunnan perustajan muistolle omistettuja juhlatilaisuuksia.		**Mevl*a*na ihtifal*i***

13.2.9. Kansainvälisiä merkkipäiviä	***13.2.9. Uluslararasi önemli günler***

Vainojen uhrien muistipäivä	27.1.	Holokost Anm*a* Gün*ü*
Ystävänpäivä	14.2.	Sevgililer Gün*ü*
Kansainvlinen naistenpäivä	8.3.	Uluslararas*ı* Kadınl*a*r Gün*ü*
Eurooppa –päivä	9.5.	Avr*u*pa Gün*ü*
YK:n päivä	24.10.	BM Gün*ü*
Lapsen oikeuksien päivä	20.11.	Çoc*u*k Hakları Gün*ü*

14. LUKUSANOJA JA MITTAYKSIKÖITÄ

14. SAYILAR VE ÖLÇÜMLER

Mitätön mies – täysi nolla!
Mittaa kahdesti, leikkaa kerran!

Değersiz adam - mutlak sıfır!
Bin ölçüp bir biçmeli!

14.1. LUKUSANAT

14. SAYILAR

14.1.1. Perusluvut

14.1.1. Asıl sayılar

Montako?

Kaç?

nolla	0	sıfır
yksi	1	bir
kaksi	2	ik*i*
kolme	3	üç
neljä	4	dört
viisi	5	beş
kuusi	6	alt*ı*
seitsemän	**7**	yed*i*
kahdeksan	8	sek*i*z
yhdeksän	9	dok*u*z
kymmenen	10	on
yksitoista	11	*o*n bir
kaksitoista	12	*o*n ik*i*
kolmetoista	13	*o*n üç
neljätoista	14	*o*n dört
viisitoista	15	*o*n beş
kuusitoista	16	*o*n alt*ı*
seitsemäntoista	17	*o*n yed*i*
kahdeksantoista	18	*o*n sek*i*z
yhdeksäntoista	19	*o*n dok*u*z
kaksikymmentä	20	yirm*i*
kaksikymmentäyksi	21	yirm*i* bir
kaksikymmentäkaksi	22	yirm*i* ik*i*
komekymmentä	30	ot*u*z
kolmekymmentäkolme	33	ot*u*z üç
kolmekymmentäneljä	34	ot*u*z dört
neljäkymmentä	40	kırk
neljäkymmentäviisi	45	k*ı*rk beş

viisikymmentä	50	ell*i*
viisikymmentäkuusi	56	ell*i* alt*ı*
kuusikymmentä	60	altm*ı*ş
kuusikymmentäseitsemän	67	altm*ı*ş yed*i*
seitsemänkymmentä	70	yetm*i*ş
seitsemänkymmentäkahdeksan	78	yetm*i*ş sek*i*z
kahdeksankymmentä	80	seks*e*n
kahdeksankymmentäyhdeksän	89	seks*e*n dok*u*z
yhkdeksänkymmentä	90	doks*a*n
yhdeksänkymmentäkahdeksan	98	doks*a*n sek*i*z
yhdeksänkymmentäyhdeksän	99	doks*a*n dok*u*z
sata	100	yüz
satayksi	101	yüz bir
satakaksitoista	112	yüz *o*n ik*i*
satakaksikymmentäviisi	125	yüz yirm*i* beş
kaksisataa	200	ik*i* yüz
kaksisataakolme	203	ik*i* yüz üç
kaksisataakolmekymmentäyksi	231	ik*i* yüz ot*u*z bir
kolmesataa	300	üç yüz
kolmesataakaksi	302	üç yüz ik*i*
kolmesataaneljätoista	314	üç yüz *o*n dört
neljäsataa	400	dört yüz
neljäsataayksitoista	411	d*ö*rt yüz *o*n bir
viisisataa	500	b*e*ş yüz
viisisataakahdeksantoista	518	beş yüz *o*n sekiz
kuusisataa	600	alt*ı* yüz
kuusistaakaksikymmentäyksi	621	alt*ı* yüz yirm*i* bir
seitsemänsataa	700	yed*i* yüz
seitsemänsataayhdeksäntoista	719	yed*i* yüz *o*n dokuz
kahdeksansataa	800	sek*i*z yüz
kahdeksansataakuusitoista	816	sek*i*z yüz *o*n altı
yhdeksänsataa	900	dok*u*z yüz
yhdeksänsataakolmetoista	913	dok*u*z yüz *o*n üç
tuhat	1000	bin
tuhat kaksisataa neljätoista	1214	bin ik*i* yüz on dört
kaksituhattayksitoista	2011	ik*i* bin *o*n bir
kaksituhattakaksikymmentäkolme	2023	ik*i* bin yirm*i* üç
kymmenen tuhatta	10 000	*o*n bin
satatuhatta	100 000	y*ü*z bin
miljoona	1 000 000	b*i*r mily*o*n
miljardi	1 000 000 000	b*i*r mily*a*r

14.1.2. Järjestysluvut – Monesko? *14.1.2. Sıra sayıları – Kaçıncı?*

Järjestysluvut muodostetaan johtimilla **-ncı/-nci/-ncu/-ncü**:

ensimmäinen	1.	birinc*i*
toinen	2.	ikinc*i*
kolmas	3.	üçünc*ü*
neljäs	4.	dördünc*ü*
viides	5.	beşinc*i*
kuudes	6.	altınc*ı*
seitsemäs	7.	yedinc*i*
kahdeksas	8.	sekizinc*i*
yhdeksäs	9.	dokuzunc*u*
kymmenes	10.	onunc*u*
yhdestoista	11.	on birinc*i*
kahdestoista	12.	on ikinc*i*
kolmastoista	13.	on üçünc*ü*
neljästoista	14.	on dördünc*ü*
viidestoista	15.	on beşinc*i*
kuudestoista	16.	on altınc*ı*
seitsemästoista	17.	on yedinc*i*
kahdeksastoista	18.	on sekizinc*i*
yhdeksästoista	19.	on dokuzunc*u*
kahdeskymmenes	20.	yirminc*i*
kahdeskymmenesensimmäinen	21.	yirm*i* birinc*i*
kahdeskymmenestoinen	22.	yirm*i* ikinc*i*
kadeskymmeneskolmas	23.	yirm*i* üçünc*ü*
kolmaskymmenes	30.	otuzunc*u*
kolmaskymmenesensimmäinen	31.	ot*u*z birinc*i*
neljäskymmenes	40.	kırkınc*ı*
neljäskymmenestoinen	42.	kırk ikinc*i*
viideskymmenes	50.	ellinc*i*
viideskymmeneskuudes	56.	ell*i* altınc*ı*
kuudeskymmenes	60.	altmışınc*ı*
kuudeskymmenesviides	65.	altm*ı*ş beşinc*i*
seitsemäskymmenes	70.	yetmişinc*i*
seitsemäskymmeneskuudes	76.	yetm*i*ş altınc*ı*
kahdeksaskymmenes	80.	sekseninc*i*
kahdeksaskymmenesseitsemäs	87.	seks*e*n yedinc*i*
yhdeksäskymmenes	90.	doksanınc*ı*

yhdeksäskymmeneskahdeksas	98.	doks*a*n sekizinc*i*
sadas / kahdessadas	100.	yüzünc*ü* / ik*i* yüzünc*ü*
tuhannes	1000.	binc*i*
kolmastuhannes	3000.	üç binc*i*
kahdessadastuhannes	200 000.	ik*i* yüz binc*i*

14.1.3. Murtoluvut / *14.1.3. Kesir sayıları*

Kuinka suuri osa? / ***Ne kadar büyük pay?***

Murtoluvut muodostetaan lokatiivijohtimilla **-da/-de/-ta/-te**:

puoli	1/2	yar*ı*m /yar*ı*/ buç*u*k
(yksi) kolmasosa / kolmannes	1/3	üçt*e* bir
(yksi) viidesosa / viidennes	1/5	beşt*e* bir
(yksi) kymmenesosa	1/10	ond*a* bir
(yksi) sadasosa	1/100	yüzd*e* bir
(yksi) tuhannesosa	1/1000	bind*e* bir
kaksi kolmasosaa	2/3	üçt*e* ik*i*
kolme neljäsosaa	3/4	dörtt*e* üç
neljä viidesosaa	4/5	beşt*e* dört
kolmastoista osa	1/13	on üçt*e* bir
neljä kahdeskymmenesosaa	4/20	yirmid*e* dört
viisi kolmaskymmenesosaa	5/30	otuzd*a* beş
kuusi neljäskymmenesosaa	6/40	kırkt*a* alt*ı*
seitsemän kolmassadasosaa	7/300	üç yüzd*e* yed*i*
kahdeksan tuhannesosaa	8/1000	bind*e* sek*i*z

14.1.4. Eräluvut / *14.1.4. Üleştirme sayıları*

Montako kerrallaan?/ kutakin? / ***Kaçar?***

Eräluvut eli distributiiviset lukusanat ovat turkin kielen erikoisuus. Suomessa niitä vastaavat lähinnä *yksitellen, yksittäin, kolmisin, sadoittain*. Eräluvut muodostetaan johtimilla **-ar/ -er/-şar/-şer**:

yksi kutakin/yksi kerrallaan	1	bir*e*r
kaksi kutakin/yksi kerrallaan	2	ikiş*e*r
kolme kutakin/yksi kerrallaan	3	üç*e*r
neljä …	4	dörd*e*r
viisi …	5	beş*e*r

kuusi …	6	altış*a*r
seitsemän …	7	yediş*e*r
kadeksan …	8	sekiz*e*r
yhdeksän …	9	dokuz*a*r
kymmenen …	10	on*a*r
yksitoista …	11	on bir*e*r
kaksitoista …	12	on ikiş*e*r
seitsemäntoista …	17	on yediş*e*r
kaksikymmentä …	20	yirmiş*e*r
kolmekymmentä …	30	otuz*a*r
neljäkymmentä …	40	kırk*a*r
viisikymmentä …	50	elliş*e*r
kuusikymmentä …	60	altmış*a*r
seitsemänkymmentä …	70	yetmiş*e*r
kahdeksankymmentä …	80	seksen*e*r
yhdeksänkymmentä …	90	doksan*a*r
sata …	100	yüz*e*r
satakaksikymmentäkolme …	123	yüz yirm*i* üç*e*r
kolmesataakuusikymmentäviisi …	365	üç yüz altm*ı*s beş*e*r
tuhat ...	1000	bin*e*r
kymmenentuhatta ...	10 000	on bin*e*r

montako kutakin?, montako kerrallaan?	kaç*a*r
pareittain	çift*e*r çift*e*r
puolet kutakin	yarımş*a*r
vähitellen, yksitellen	tek*e*r tek*e*r
vähitellen, vähän kerrallaan	az*a*r az*a*r
yksitellen, yksi kerrallaan	bir*e*r bir*e*r

Suurta määrää ilmoitetaan johtimella -ca/-ce:

kymmenittäin	*o*nlarca
sadoittain	y*ü*zlerce
tuhansittain	b*i*nlerce
miljoonittain	mily*o*nlarca
tusinoittain	düz*i*nelerce

14.1.5. Sata prosenttia – 100%

14.1.5. Yüzde yüz – 100%

yksi prosentti	1%	yüzd*e* bir
viisi prosenttia	5%	yüzd*e* beş

viisitoista prosenttia	15% yüzd*e* *o*n beş
kaksikymmentäviisi prosenttia	25% yüzd*e* yirm*i* beş
viisikymmentä prosenttia	50% yüzd*e* ell*i*
kaksisataa prosenttia	200% yüzd*e* ik*i* yüz
Jälleen äänestystysaktiivisuus ylitti 110 %.	Yin*e* seç*i*m katılım*ı* % 110 aşt*ı*.

14.1.6. Erityismerkityksiä — *14.1.6. Özel anlamlar*

Neljä suurta - neljä suurvaltaa.	Dörtl*e*r – Dört Büy*ü*k Devletl*e*r.
Neljän suuren konferenssi.	Dörtl*e*r Konferans*ı*.
Kolmannen maailman maat	Üçünc*ü* Düny*a* Ülkeler*i*.
Viides kolonna	Beşinc*i* Süt*u*n
kaksi > kaksoset	ik*i* > ikizl*e*r
kolme > kolmoset	üç > üç*ü*z
neljä > neloset	dört > dörd*ü*z
viisi > viitoset	beş > beş*i*z
WC	100 = yüz > ‘yüznumar*a*’
Rahoista:	*Paraya ait:*
kymmenen > ‘kymppi’	on > ‘onl*u*k’
kaksikymmentä > ‘kaksikymppinen’	yirm*i* > ‘yirmilik’
sata > ‘satanen’	yüz > ‘yüzl*ü*k’
tuhat > ‘tuhatlappunen’	bin > ‘binl*i*k’
Ota tämä kaksikymppinen!	Bu yirmiliğ*i* al!
Anna se satanen!	Şu yüzlüğ*ü* ver!
Ihmiseen liittyen:	*İnsana ait:*
60-vuotias > ‘kuusikymppinen’	altm*ı*ş >‘altmışl*ı*k’
70-vuotias > ‘seitsenkymppinen’	yetm*i*ş >‘yetmişl*i*k’
Nuorin on kuusikymppinen.	En genc*i* ‘altmışl*ı*k’.
Puolisoni oli silloin seitsenkymppinen.	O zamand*a* eş*i*m yetmişlikt*i*.
Urheiluun liityen:	*Spora ait:*
ensimmäinen sija (ykkössija)	birincil*i*k
toinen sija (kakkossija)	ikincil*i*k
kolmas sija (kolmossija)	üçüncül*ü*k
Kuka voitti ykkössijan?	Birinciliğ*i* kim kazand*ı*?
Kuka voitti kakkossijan?	İkinciliğ*i* kim kazand*ı*?

Kuka voitti kolmossijan?

Ajan määrityksessä:
Suomen kielessä *järjestysluku*:

***neljäs/neljäntenä* kesäkuuta**
tammikuun *kahdeksastoista*
helmikuun *kuudentena*

14.1.7. Yksinkertaista matikkaa

helmitaulu sayıboncuğ*u*
jakaa bölm*e*k
jakolasku bölm*e*
kertoa çarpm*a*k
kertolasku çarpm*a*
kertotaulu çarp*ı*m tablos*u*
kolminkertainen üçl*ü*, üç katl*i*, üç misl*i*
kolmois- , kolmikko üçl*ü*
laskea hesaplam*a*k, hes*a*p etm*e*k
laskea päässä akıld*a*n hesaplam*a*k
laskea rahat paray*ı* saymak
laskea yhteen toplam*a*k
cep hesap makines*i* taskulaskin
lasku, tili hes*a*p
lisätä katm*a*k

Kaikki kolme ovat myös täällä.
Kaikki neljä lähtivät.
Annoin sinulle kuudenneksen.
Viittä enempää en anna.
Jos kahdestakymmenestäviidestä vähennetään viisi, jää kaksikymmentä.
Jos lisäämme kahteenkymmeneen viisi, saamme kaksikymmentäviisi.

14.2. MITTAYKSIKÖITÄ

14.2.1. Pituusmittoja

Üçüncülüğ*ü* kim kazand*ı*?

Takvime ait:
Turkin kielessä *perusluku*:

dört hazir*a*n
on sekiz oc*a*k
altı şub*a*t

14.1.7. Basit matematik

pari, parillinen, kaksois- çift
parillinen luku çift say*ı*
pariton luku tek say*ı*
ratkaista ongelma meseley*i* halletm*e*k
tietokone bilg*i*say*a*r
tili hes*a*p; **tehdä tilit selviksi jonkun kanssa** hesaplaşm*a*k
tusina düz*i*ne
vähennyslasku çıkarm*a*
vähentää çıkarm*a*k
yhteenlasku toplam*a*
yhteensä, summa topl*a*m
yksikkö tekl*i*k
yksipuolinen tek yanl*ı*
yksisuuntainen tek yönl*ü*

Üç*ü* de b*u*rad*a*dır.
Dörd*ü* gitt*i*.
Altıd*a* birin*i* san*a* verd*i*m.
Beşt*e*n fazl*a* verm*e*m.
Yirm*i* beşt*e*n beş çıkal*ı*rsa, yirm*i* kal*ı*r.
Yirmiy*e* beş katars*a*k, yirm*i* beş ol*u*r.

14.2. ÖLÇÜ BİRİMLERİ

14.2.1. Uzunluk ölçüleri

millimetri milim*e*tre
senttimetri santim*e*tre
metri m*e*tre

desimetri dekam*e*tre
hehtometri hektom*e*tre
kilometri kilom*e*tre

14.2.2. Pintamittoja

neliömetri m*e*tre kar*e*
aari dekam*e*tre kar*e* / Ar
1000 neliömetriä = 1/10 ha d*e*kar

14.2.2. Yüzey ölçüleri

hehtaari hektom*e*tre / Hekt*a*r
neliökilometri kilom*e*tre kar*e*

14.2.3. Tilavuusmittoja

neljänneslitra çeyr*e*k l*i*tre
puoli litraa yar*ı*m l*i*tre
desilitra desil*i*tre

14.2.3. Hacim ölçüleri

litra l*i*tre
hehtolitra hektol*i*tre
kuutiometri m*e*tre küp

14.2.4. Painomittoja

milligramma miligr*a*m
senttigramma santigr*a*m
desigramma desigr*a*m

14.2.4. Ağırlık ölçüleri

gramma gram
kilogramma kilogr*a*m
tonni ton

14.2.5. Ulottuvuuksia

ulottuvuus boy*u*t
kaksiulotteinen ikiboyutl*u*
korkeus < korkea
leveys < leveä
mataluus < matala
paksuus < paksu
pituus < pitkä
syvyys < syvä

enimmäisleveys
keskimääräinen syvyys
kokonaispituus
lentokorkeus
vähimmäispaksuus
alimitoitettu
ylimitoitettu

14.2.5. Boyutlar

kolmiulotteinen üçboyutl*u*
moniulotteinen çok boyutl*u*
yüksekl*i*k < yüks*e*k
genişl*i*k < gen*i*
alçakl*ı*k < alç*a*k
kalınl*ı*k < kal*ı*n
uzunl*u*k < uz*u*n
derinl*i*k < der*i*n

azam*i* /m*a*ksimum genişl*i*k
ortalam*a* derinliğ*i*
gen*e*l uzunluğ*u*
uç*u*ş yüksekliğ*i*
asgar*i* /m*i*nimum kalınl*ı*k
yeters*i*z
büy*ü*k boy

### *14.2.6. Suureita*		### *14.2.6. Nicelikler*
aallonpituus	**< pitkä**	dalg*a* boy*u* < boy
etäisyys	**< etäinen**	uzakl*ı*k < uz*a*k
happamuus	**< hapan**	ekşikl*i*k < ekş*i*k
hitaus	**< hidas**	yavaşl*ı*k < yav*a*ş
jännite	**< jännittyä**	geril*i*m < gerilm*e*k
jäykkyys	**< jäykkä**	katıl*ı*k < kat*ı*
jäätymispiste	**< jäätyä**	donm*a* noktas*ı* < donm*a*k
korkeapaine	**< korkea**	yüks*e*k bas*ı*nç < yüks*e*k
lujuus	**< luja**	sağlaml*ı*k < sağlam
makeus	**< makea**	tatlıl*ı*k < tatl*ı*
määrä	**< määrittää**	nicel*i*k < n*i*ce
nopeus	**< nopea**	hız, sür*a*t > hızl*ı*, süratl*i*
paine	**< painaa**	bas*ı*nç < basm*a*k
suolaisuus	**< suolainen**	tuz > tuzlul*u*k
suunta	**< suunnata**	yön < yöneltm*e*k
suuruus	**< suuri**	büyükl*ü*k < büy*ü*k
syke	**< sykkiä**	nab*ı*z < nab*ı*z atm*a*k
taajuus	**< taaja**	yoğunl*u*k < yoğ*u*n
voimakkuus	**< voimakas**	güçlül*ü*k < güçl*ü*

Esimerkkejä:	*Örnekler:*
Laiva otti kurssin pohjoiseen.	Gem*i* kuzey*e* r*o*ta ald*ı*.
Jäätymispiste: lämpötila, jossa vesi alkaa jäätyä.	Donm*a* noktas*ı*: suy*u*n donmay*a* başladığ*ı* d*e*rece.
Etäisyys: kahden pisteen välinen mitattu ulottuvuus.	Uzakl*ı*k: ik*i* nokta arasındak*i* uz*a*y ölçüm*ü*.
Nopeus: tehtävän matkan suhde käytettävään aikaan.	Hız: alın*a*n yol*u*n harçan*a*n zaman*a* oran*ı*.
Reitti: laivan tai lentokoneen kulkusuunta, noudatettava kulkutie/väylä.	R*o*ta: bir gem*i* v*e*ya uçağ*ı*n gid*i*ş yön*ü*, izleyeceğ*i* yol.
Pulssi: terveen ihmisen pulssi minuutissa on noin 70-80 lyöntiä.	Nab*ı*z: sağlıkl*ı* bir insan*ı*n nabz*ı* dakikad*a* ortalam*a* yetm*i*ş-sek*i*z kez at*a*r.
Valovuosi: valon vuodessa kulkema matka.	Iş*ı*k yıl*ı*: ışığ*ı*n bir yıld*a* aldığ*ı* yol.

15. SÄÄ JA ILMASTO

15.1. YLEISTÄ SANASTOA

Etelätuuli puhaltaa kesän tuloa,
pohjatuuli puhaltaa talven tuloa.
Tänään on kaunis ilma.

aurinkoinen güneşl*i*
huurre buğ*u*
härmä kırağ*ı*
ilmakehä atmosf*e*r
ilmankosteus hav*a* nem*i*
ilmakuoppa hav*a* boşluğ*u*
ilman lämpeneminen havan*ı*n ısınmas*ı*
ilmanpaine hav*a* basınc*ı*
ilmanpuhdistin hav*a* filtres*i*
ilmansaasteet hav*a* kirlilikler*i*
ilman saastuminen hav*a* kirlenmes*i*
ilmapuntari barom*e*tre
ilmanvaihto havalandırm*a*
ilmanvastus hav*a* direnc*i*
ilmastointilaite havalandırm*a* cihaz*ı*, kl*i*ma
ilmatiede meteoroloj*i*
ilmavirtaus hava akım*ı*
jää buz
jääkarhu kut*u*p ayıs*ı*
jääkausi buzdevr*i*
jääkiekko buz hokey*i*
Jäämeri Buz Deniz*i*
jäänmurtaja buzkır*a*n
jäätikkö buz*u*l
kaatosade sağan*a*k
kirkas, kuiva, kylmä sää ay*a*z
korkeapaine yüks*e*k bas*ı*nç
kosminen kozm*i*k

15. HAVA VE İKL*İ*M

15.1. GEN*E*L SÖZLÜĞ*Ü*

Lodos eser yaz olur,
poyraz eser kış olur
Bugün iyi bir hava var.

kostea neml*i*
kosteus nem
kuuma çok sıc*a*k
kuumuus, lämpö ıs*ı*
kylmä soğ*u*k
lauhtua yumuşam*a*k
lumi kar
lumihanki kar örtüs*ü*
lumihiutale kar taneciğ*i*
lumiketju kar zincir*i*
lumikinos kar tepeciğ*i*
luminen, pyryinen karl*ı*
lumimyrsky kar boras*ı*, tip*i*
lumipallo kar top*u*
lumisade kar yağıs*ı*; **pyry** tip*i*
lumituisku kar fırtınas*ı*
lämmin sıc*a*k
lämpö, kuumuus ıs*ı*
matalapaine alç*a*k bas*ı*nç
myrsky fırtın*a*
myrsky puhkesi fırtn*a* kopt*u*
myrsky juomalasissa bir bard*a*k sud*a* fırtın*a*
myrskyinen fırtınal*ı*
myrskyvaroitus fırtın*a* ikaz*ı*
myötätuuli arkad*a*n es*e*n rüzg*â*r
pakkanen don
pilvetön buluts*u*z
pilvi bul*u*t
pilvinen bulutl*u*
pouta yamurs*u*z hav*a*

pyryinen, luminen karl*ı*
pyryttää tozutm*a*k
rae dol*u*
sade yağ*ı*s
sadeilma yağmurl*u* hav*a*
sademäärä yağ*ı*ş hacm*ı*
sadepilvi yağm*u*r bulut*u*
sadepisara yağm*u*r damlas*ı*
salama şimş*e*k
salamoida şimş*e*k çakm*a*k
salamanisku yıldır*ı*m
sataa yağm*a*k
sateenvarjo şemsiy*e*
sateeton yamurs*u*z
sateinen ymurl*u*
selkeä, kirkas aç*ı*k
sumu is, dum*a*n
sää hav*a*
sääennuste hav*a* tahmin*i*
säähavaintopalvelu hav*a* durum*u* servis*i*
säänmuutos hav*a* değişim*i*
säätiedotus hav*a* rapor*u*
säätila hav*a* durum*u*
tulva taşm*a*
tulvia taşm*a*k
tuuli rüzg*â*r, yel
tuulla esm*e*k
tuulinen rüzgârl*ı*
tuuliviiri fırıld*a*k
ukkosenjohdatin yıldır*ı*msav*a*r
ukkosmyrsky bor*a*n
ukonilma gök gürültül*ü* hav*a*
usva sis, pus
vastatuuli karşıd*a*n es*e*n rüzg*â*r
viileä ser*i*n

15.2. SÄÄTILA

15.2. HAV*A* DURUMU

Sää ei tule tilaamalla!

Sipariş üzerine hava olmaz!

Anteeksi, mistä voin tiedustella hotellissa sääennusteesta?
Affed*e*rsiniz, oteld*e* hav*a* tahminin*e* n*e*rede sorabil*i*rim?
Uskon, että hotellin vastaanotossa teille kerrotaan.
B*e*nce resepsyond*a* siz*e* cev*a*p verecekl*e*r.

Istanbulissa aamut ovat viileitä, syksyllä illat ovt kylmiä.
İstanbul'd*a* sabahlar*ı* ser*i*n, sonbahard*a* akşamlar*ı* soğ*u*k ol*u*yor.
Mikä tänään on lämpötila?
Bu gün sıcakl*ı*k derece*si* ne?

Lämpömittari osoittaa ...
Termom*e*tre ... göster*i*yor.
0-astetta/ 0-lämpötilaa.
sıfır*ı*
kymmentä plusastetta.
sıfır*ı*n üstünde on derec*e*
viittä miinusastetta.
sıfır*ı*n altınd*a* beş derec*e*

Maa on jäätynyt.
Yerl*e*r buz tutm*u*ş.
Nyt sataa tihuttaa.
Ş*i*mdi çisel*i*yor.
Sataa räntää.
Sul*u*sepken kar yağ*ı*yor.
Onko sateenvarjo minulle tarpeen?
Şemsiyen*i*n ban*a* lüzum*u* var mı?

Tällä säällä ei mennä ulos.	Bu havad*a* dışarıy*a* çıkılm*a*z.
Tänään näyttää tulevan sade.	Bu gün yağm*u*r yağac*a*k görün*ü*yor.
Onko tänään aurinkoa?	Bu gün gün*e*ş var mı?
Tänään …	Bu gün ...
sataa.	yam*u*r yağ*ı*yor.
sataa lunta.	kar yağ*ı*yor.
sataa rakeita.	dol*u* yağ*ı*yor.
sataa tihuttaa	çisel*i*yor.
puhaltaa heikko tuuli	haf*i*f rüzg*â*r es*i*yor.
käy kova tuuli	şiddetl*i* rüzg*â*r es*i*yor.
on sumua	sis var
ei ole sumua	sis yok
Minkälainen sää/ilma on tänään?	Bu gün hav*a* n*a*sıl?
Tänään sää/ilma on …	Bu gün hav*a* …
kaunis.	güz*e*l.
huono.	köt*ü*.
selkeä.	aç*ı*k.
synkkä	kapal*ı*.
kostea.	neml*i*.
sumuinen.	sisl*i*.
Joka tuulta kylvää, se myrskyä niittää.	Rüzg*â*r ek*e*n fırtın*a* biç*e*r.
Mistä tuuli tänään puhaltaa?	Bu gün rüzg*â*r n*e*reden es*i*yor?
Tänään tuuli puhaltaa …	Bu gün rüzg*â*r … es*i*yor.
idästä.	doğud*a*n
lännestä.	batıd*a*n
pohjoisesta.	kuzeyd*e*n
etelästä.	güneyd*e*n
mereltä.	denizd*e*n
mantereelta.	karad*a*n
Minkähänlainen sää on huomenna?	Y*a*rın hav*a* n*a*sıl olac*a*k *a*caba?
Minkälainen sää/ilma on huomenna?	Y*a*rın hav*a* ne olac*a*k?
Huomenna sää on …	Y*a*rın hav*a* ... olac*a*k.
aurinkoinen.	güneşl*i*
pilvinen.	bulutl*u*
usvainen/sumuinen.	sisl*i*
sateinen.	yağmurl*u*

tuulinen.	rüzgârl*ı*
lämmin.	sic*a*k
pyryinen.	karl*ı*
Säätiedotuksen mukaan huomenna on odotettavissa …	Hav*a* raporun*a* gör*e* y*a*rın ... bekleni*y*or.
ilman lämpenemistä.	havan*ı*n ısınmas*ı*
sään kirkastumista.	havan*ı*n açılmas*ı*
poutaa.	yamurs*u*z hav*a*.
helleaalto.	sıc*a*k dalgas*ı*
ukonilmaa.	gök gürültül*ü* hav*a*
ukkosmyrsky.	bor*a*n
Ylihuomenna on odotettavissa ...	Öb*ü*r gün ... bekleni*y*or.
lämpötilan laskua/putoamista.	sıcaklığ*ı*n düşmes*i*
lämpötilan lasku -15 asteeseen.	ısın*ı*n eks*i* on beş*e* inmes*i*
hajanaista pilvisyyttä.	parçal*ı* bulutl*u* hav*a*
sateita.	yağ*ı*ş
voimakasta tuulta.	şiddetl*i* rüzg*â*r
kaatosateita.	sağan*a*k
lumimyrskyjä.	kar boras*ı*
raekuuroja.	dol*u* fırtınas*ı*
Tänään sää Istanbulissa on hyvin kaunis.	Bu gün hav*a* İstanbuld*a* çok güz*e*ldir.
Lähdimme matkaan eräällä Karaköyn satamasta Prinssisaarille menevällä laivalla.	Karaköy iskelesind*e*n kalk*a*n vapurlardan bir*i* il*e* adalar*a* hareк*e*t ett*i*k.
Laivassa oli aikamoinen *hässäkkä*.	Vap*u*r çok *kalabalık* id*i*.
Tuulen voima on heikennyt.	Rüzgar*ı*n siddet*i* azald*ı*.
Sade on tauonnut.	Yağm*u*r dind*i*.
Tuuli on tyyntynyt.	Rüzg*a*r dind*i* / durmuşt*u*.
Kohta myrsky hellittää.	Fırtın*a* yakınd*a* geçedc*e*k.
Ilman odotetaan lämpenevän.	Havan*ı*n sıc*a*k olmas*ı* bekleni*y*or.
Jos ilma on kaunis, lähden kävelylle.	Hav*a* güz*e*l ol*u*rsa, gezmey*e* çık*a*rım.
Kunpa tulisi kunnon sade!	Ah, bir yağm*u*r y*a*ğsa!
Huonolla säällä istun kotona ja opiskelen turkkia.	Boz*u*k havalrda evd*e* ot*u*rken T*ü*rkçe öğren*i*rim.
Talvella Turkissa on myöskin huonoja säitä / pahoja ilmoja.	K*ı*şın Türkiye'd*e* boz*u*k haval*a*r da var.

15.3. ILMASTO

allekirjoittaa ilmastosopimus ikl*i*m antlaşmasın*ı* imzalam*a*k
ilmakehä hav*a* yuvar*ı*, atmosf*e*r
ilmanpaine hav*a* değişim*i*
ilman saastuminen hav*a* kirlenmes*i*
ilmasto ikl*i*m
ilmastokatastrofi ikl*i*m f*a*cias*ı*
ilmastokonferenssi ikl*i*m konferans*ı*
ilmastopolitiikka ikl*i*m politikas*ı*
ilmastosopimus ikl*i*m antlaşmas*ı*
ilmasto/tiede, -oppi ikliml*e*r bilgis*i*
ilmastollinen ikl*i*mle ilgil*i*
ilmaston lämpeneminen ikl*i*m ısınmas*ı*
ilmastonmuutos ikl*i*m değişikliğ*i*
ilmaston saastuminen ikl*i*m kirlenmes*i*
ilmastonvaihdos hava değişim*i*
ilmasto-olosuhteet ikl*i*m şartlar*ı*
jäätikkö buz*u*l
kestää dayanm*a*k
kuuma vyöhyke ısı kuşak
lauhkea ilmasto ılım*a*n ikl*i*m
lauhkea vyöhyke ılım*a*n kuşak
maapallo yer yuvar*ı*, yer yvarlag*ı*
maanpinta yer yüz*ü*
mannerilmasto kar*a* iklim*i*
merentutkimus oşinograf*i*
meri-ilmasto den*i*z iklim*i*

15.3. İKL*İ*M

metsävyöhyke ormanl*ı*k sah*a*
napajäätiköt kut*u*p buzullar*ı*
päästö at*ı*k
saaste kirlil*i*k
saastua kirlenm*e*k
saastuttaa kirletm*ek*
sademetsä yağm*u*r orman*ı*
sademäärä yağ*ı*ş hacm*i*
säteillä ışım*a*k
säteily radyasyon
tapahtuma olay
tapaus, tapahtuma olay
toteuttaa gerçekleştirm*e*k
toteutua gerçekleşm*e*k
trooppinen vyöhyke trop*i*kal kuş*a*k
tulva sel
vaikutus etk*i*
ympäristö çevr*e*, dol*a*y
yhdessä, yhteisvoimin ortaklaşa
ympäristöaktivisti çevr*e* aktivist*i*
ympäristökatastrofi çevr*e* felaket*i*
ympäristökonferenssi çevr*e* konferas*ı*
ympäristöministeri çevr*e* bakan*ı*
ympäristöministeriö çevr*e* bakanlığ*ı*
ympäristönsuojelija çevrec*i*
ympäristönsuojelu çevrecel*i*k

16. USKO JA USKONTO

16. İNANÇ VE DİN

16.1. ANNA ANTEEKSI, ETTÄ SINÄ SAISIT ANTEEKSI!

16.1. BAĞ*I*ŞLA Kİ BAĞIŞL*A*NASIN!

Usko liikuttaa vuoria.

İnanç dağlar hareket ettirir.

Joka maassa on ihmisiä kaikista uskonnoista ja uskontokunnista.
Mikä on uskontosi/uskontonne?
Oletko sinä uskovainen?
Oletko sinä uskonnoton/ateisti?
Mikä on maailmankatsomuksesi?
Minä olen kulttuuriuskovainen.
Käyn harvoin kirkossa.
Entä sinä?
Uskotko sinä jumalaan?
Minä olen uskonnollinen.
Rukoilen usein.
Uskonnollisuus on elämäni sisältö.
Mikä on sinun uskontosi?

Her ülked*e* her din ve mezhept*e*n ins*a*n v*a*rdır.
Din*i*n/Dinin*i*z n*e*dir?
İnançl*ı* mıs*ı*n?
Sen dins*i*z/ate*i*st mis*i*n?
Düny*a* görüş*ü*n n*e*dir?
Kült*ü*r müm*i*nim.
N*a*diren/Seyr*e*k kilisey*e* gid*e*rim.
Ya sen?
Tanrı'y*a* inan*i*r misin?
Ben dind*a*rım.
Sık sık du*a* ed*e*rim.
Dindarl*ı*k yaşamım*ı*n içeriğ*i*dir.
Sen h*a*ngi dinid*e*nsin?

Minä olen …
- **agnostikko.**
- **ateisti.**
- **buddhalainen.**
- **hindu.**
- **kristitty.**
- **Jehovan todistaja.**

Ben ...
- *a*gnostiğim.
- ate*i*stim.
- Bud*i*stim.
- Hind*u*yum.
- Hristiy*a*nım.
- Yehov*a*yım.

Naapurini on …
- **alevi.**
- **juutalainen.**
- **katolilainen.**
- **muslimi.**
- **ortodoksi**
- **shiiamuslimi.**

Komş*u*m …
- Alev*i*dir.
- Yahud*i*dir.
- Katol*i*ktir.
- Müsüm*a*ndır.
- Ortod*o*ks
- Şii.

sunnimuslimi.	Sünnî. .
Minä en usko …	Ben ... inanmıyorum.
astrologiaan.	astrolojiye.
jumalaan.	Tanri’ye.
kohtaloon.	kadere.
paratiisiin.	cennete.
helvettiin.	cehenneme.
loitsuihin enkä taikoihin.	büyülere.
Missä voin …?	Nerede … ?
osallistua jumalanpalvelukseen	ayin yapabilirim
osallistua hartaudenharjoitukseen	ibadet edebilirim
rukoilla	dua edebilirim
harjoittaa hartautta	ibadet yapabilirim
Islami:	İslâm:
Profeetta Muhammedin levittämä uskonto.	Hz. Muhammed’in yaydığı din.
Profeetta Muhammed:	Hz. Muhammed:
Hz. Muhammed on islaminuskon profeetta.	Hz. Muhammed İslam dininin peygamberidir.
Muslimi:	Müslüman:
Islaminuskoinen henkilö.	İslâm dininden olan kimse.
Koraani:	Kuran:
Muslimien peruskirja, joka sisältää islamin perusperiaatteet, pofeetta Muhammedille lähetetyt Jumalan käskyt.	İslâm dininin temel ilkelerini, Hz. Muhammed’e gönderilen Tanrı buyuklarını içeren, Müslümanlığın temel kitabı.
Kiirastuli:	Araf:
Paratiisin ja helvetin välillä oleva paikka.	Cennet ile cehennem arasında bir yer.
Valon suura, 24:27:	*Nûr süresi, 24:27:*
“Uskovaiset, älkää käykö sisään muihin kuin omiin taloihinne kysymättä lupaa ja tervehtimättä	‘Ey iman edenler! Kendi evlerinizin dışındakı evere, sahiplerinden izin isteyip selam

ensin sen asukkaita.”	vermeden girmeyiniz.’
Lehmän suura, 2:142: **“…Sano: Jumalalle kuuluu niin itä kuin länsikin. Hän johdattaa oikealle tielle kenet tahtoo.”**	*Bakara Süresi, 2:142:* ‘**…** De ki: Doğu da, batı da Allah’ındır. O, kimi dilerse doğru bir caddeye çıkarır.’
Sananlasku/Sanonta: **Jos Allah sulkee yhden oven, hän avaa tuhat muuta.**	*Atasözü/Deyim:* Allah bir kapıyı kaparsa, bin kapıyı açar.
Yksinäiselle linnulle Allah rakentaa pesän.	Garip kuşun yvasını Allah yapar.
Allah armahtakoon.	Allah rahmet eylesin.
Sunna (säännös, määräys): **Profeetta Muhammedin antamat, tarpeellisiksi katsotut ohjesäännöt, joita muslimien tulee noudattaa käytöksessään ja missä tahansa asiassa.**	Sünnet: Hz. Muhammed’in Müslümanlarca uyulması gerekli sayılan davranışları ve herhangi bir konuda söylemiş olduğu söz.
Ympärileikkaus (poikalapsella): **Miehenpuolisen elimen** esinahan **ympärileikkaaminen.** **Ympärileikattava lapsi:** **Ympärileikattu tai ympärileikattava lapsi.**	Sünnet (erkek çocukta): Erkeklik organının ucundaki erinin çepeçevre kesilmesi Sünnet çocuğü: Sünnet edilmiş veya edilecek çocuk.
Ympärileikkausjuhla: **Poikalasten ympärileikkauksen johdosta järjestettävä juhla.**	Sünnet düğünü: Erkek çocukların sünnetin sırasında yapılan eğlence.
Uskonvero: **Islamilaisissa maissa ei-muslimeilta perittävä verotuksen muoto.**	Cizye: Müslüman devletlerde Müslüman olmayanlardan alınan bir çeşit vergi.
Juutalainen: **Profeetta Mooseksen uskoa tunnustava henkilö, mooseksenuskoinen.**	Yahudi : Musa Peygamber’in dinine bağlı olan kimse, Musevî.

Kristinusko
Kristikunta
Kristitty:
Profeetta Jeesuksen uskoa tunnustava henkilö.

Hristiyanlık , Hristiyan dini:
Hristiyan dünyası
Hristiyan:
İsa Peygamber’in dininden olan kimse.

Katoli(lai)nen:
Rooman kirkon itselleen antama nimitys.

Katolik:
Roma kilisenin kendine verdiği ad.

Paratiisi:
Ikuinen onnela, jossa uskonnollisten uskomusten mukaan hyväntekijät ja synnittömät kuoleman jälkeen tapaavat jälleen.

Cennet:
Dinî inanışlara göre, iyilik yapanların, günahsızların öldükten son ra sonsuz bir mutluluğa kavuşacak ları yer.

Helvetti:
Uskonnollisten uskomusten mukaan paikka, jossa pahantekijät kuoleman jälkeen saavat rangaistuksensa.

Cehennem:
Dini inanışlara göre, kötülük yapanların öldükten sonra ceza görecekleri yer.

Helvetillinen elämä:
Suuren ahdingon ja murheen täyttämä elämä.

Cehennem hayatı:
Büyük sıkıntı ve üzüntülerle dolu yaşayış.

Profeetta Mooses:
Ensimmäinen Mooseksen kirja
Luominen:
Alussa Jumala loi taivaan ja maan. Maa oli autio ja tyhjä, pimeys peitti syvyydet, ja Jumalan henki liikkui vetten yllä.

Musa Peygamber:
Musanın Birinci Kıtabı
Tekvin:
Başlangıçta Allah gökleri yarattı. Ve yer ıssız ve boştu, ve enginin yüzü üzerinde karanlık vardı.

Jumala sanoi: “Tulkoon valo!” Ja valo tuli. Jumala näki, että valo oli hyvä. Jumala erotti valon pimeydestä ja nimitti sen päiväksi, ja pimeyden hän nimitti yöksi. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni ensimmäinen päivä.

Ve Allah dedi: Işık olsun; ve ışık oldu. Ve Allah ışığın iyi olduğunu gördü; ve Allah ışığı karanlıktan ayırdı. Ve Allah ışığa Gündüz, ve karanlığa Gece, dedi. Ve akşam oldu ve sabah oldu, bir gün.

Vedenpaisumus:

Tufan:

Ankara sade, jonka kerrotaan sattuneen profeetta Noan aikana ja peittäneen koko maailman veden alle.

Nuh Peygamber zamanınd*a* yağdığ*ı* ve büt*ü*n dünyay*ı* su başkın*ı* altınd*a* bıraktığ*ı* anlatıl*a*n şiddetl*i* yağm*u*r.

Viimeinen tuomio:
Yksijumalaisten uskontojen uskomuksen mukaan maailmanloppu jakaikkien kuolleiden herääminen henkiin viimeiselle tuomiolle kokoontuessaan.

Kıy*a*met:
Tek Tanrıl*ı* dinler*i*n inanışın*a* gör*e* dünyan*ı*n son*u* ve büt*ü*n ölüler*i*n dirilere*k* mahşerd*e* toplanacağ*ı* zaman.

Isä meidän rukous (Matteuksen evanleliumin mukaan, 6: 9-13):

Ey göklerd*e* ol*a*n Babm*ı*z (İnc*i*l M*a*ttay*a* göre, 6: 9-13):

9. Rukoilkaa te siis näin:
Isä meidän, joka olet taivaissa!
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
10. Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi, myös maan päällä niin kuin taivaassa.
11. Anna meille tänä päivänä jokapäiväinen leipämme.
12. Ja anna meille velkamme anteeksi, niin kuin mekin annamme anteeksi niille, jotka ovat meille velassa.
13. Äläkä anna meidän joutua kiusaukseen vaan päästä meidät pahasta, sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti. Amen.

9. *İ*mdi siz du*a* *e*din:
Ey göklerd*e* ol*a*n Babam*ı*z,
İsm*i*n mukadd*e*s ols*u*n;
10. Melûkut*u*n gels*i*n;
Gökte olduğ*u* gib*i* yerd*e* de sen*i*n irad*e*n ols*u*n;
11. Gündel*i*k ekmeğimiz*i* biz*e* bug*ü*n ver;
12. Ve biz*e* borçl*u* olanlar*a* bağışladığım*ı*z gib*i* biz*i*m borçlarımız*ı* biz*e* bağ*ı*şla;
13. Ve biz*i* iğvay*a* göt*ü*rme, f*a*kat biz*i* şerird*e*n kurt*a*r;
Ç*ü*nkü melekût ve kudr*e*t ve izz*e*t ebedler*e* kad*a*r sen*i*ndir.
*A*m*i*n.

Sanastoa:
anteeksianto bağışlam*a*
anteeksipyyntö öz*ü*r dilem*e*
apostoli havar*i*
armo rahm*e*t, merham*e*t
ateisti ate*i*st
buddhalainen Buddh*i*st
buddhalaisuus Buddh*i*zm
enkeli mel*e*k
evankeliumi İnc*i*l

Sözlük:
hindu H*i*ndu, Hintl*i*
hurskas dind*a*r
hurskaus dindarl*ı*k
imaami im*a*m
islami İsl*â*m
islamilainen İsl*â*ma *a*it
islamisti İslamc*ı*
Jeesus *İ*sa
juutalainen Yahud*i*

helvetti cehenn*e*m
heprea İbran*i*ce
katolilainen Katol*i*k
katolinen Katoliklere *a*it
katolinen kirkko Katol*i*k Kilises*i*
katua pişm*a*n olm*a*k
katumus pişmanl*ı*k
kiirastuli *a*r*a*f
kiitollisuus gön*ü*l boc*u*
kirkko kilis*e*
kirkonkellot kilis*e* çan*ı*
kirkontorni çan/kilis*e* kules*i*
kristillinen Hristiy*a*n
kristinusko Hristiyanl*ı*k
kristitty Hristiy*a*n
koraani Kur*a*n
kummisetä vaft*i*z babas*ı*
kummitäti vaft*i*z anas*ı*
käsky buyr*u*k, em*ir*
käännynnäinen dönm*e*
käännyttää döndürm*e*k
lahko mezh*e*p
luoja yaratıc*ı*
luominen yaratm*a*, tekvin
maailmankaikkeus kâin*a*t
marttyyri şeh*i*t
ıninareetti minar*e*
moskeija cam*i*
mooseksenuskoinen Musev*î*
muslimi Müslüm*a*n
Muslimiveljeskunta Müslüm*a*n Kardeşl*e*r
ortodoksi Ortod*o*ks
ortodoksisuus Ortodoksl*u*k
ortodoksinen kirkko Ortod*o*ks Kilises*i*
paasto or*u*ç
paastota or*u*ç tutm*a*k
paavi p*a*pa
palaa kiirastulessa araft*a*n geçm*e*k
pappi pap*a*z
juutalaisuus Yahudil*i*k
kaste vaft*i*z
perisynti doğuşt*a*n ol*a*n gün*a*h
profeetta peygamb*e*r, neb*i*
Profeetta Mooses M*u*sa Peygamb*e*r
Profeetta Muhammed Hz. M*u*hammed
pyhiinvaellus hac
pyhiinvaeltaja hac*i*
pyhimys az*i*z
pyhittää kutsam*a*k
pyhyys kutsall*ı*k
pyhä kuts*a*l, mukaddes
raamattu Kitab*ı* Mukadd*e*s
rabbi hah*a*m
rangaistus cez*a*
ripittäytyä gün*a*h çıkarm*a*k
rukoilla du*a* etm*e*k
rukous du*a*
rukousnauha tesp*i*h
synagoga sinagog
synninpäästö gufr*a*n
synnintunnustus gün*a*h itiraf*ı*
synnitön günahs*ı*z
synti gün*a*h
tehdä syntiä gün*a*h işlem*e*k
syntiinlankeemus gün*a*h işlem*e*
syntinen günahk*â*r
taikausko bat*ı*l itik*a*t
taikauskoinen bat*ı*l itikatl*ı*
taivaaseenastuminen mir*a*ç
tuomiopäivä mahş*e*r gün*ü*
usko in*a*nç
uskoa inanm*a*k
uskollinen s*a*dık, vefal*ı*
uskollisuus sad*a*kat, vef*a*
uskomataton inanılm*a*z
uskomus in*a*nç, inan*ı*ş
uskonluopio mürt*e*d, dind*e*n dönm*ü*ş, din değiştiren kimse
uskonviholinen din düşman*ı*

paratiisi cenn*e*t
piispa p*i*skopos
uskonnonfilosofia din felsefes*i*
uskon(non)vapaus din özgürlüğ*ü*
uskonnonvastainen din karşıt*ı*
uskonsisar, -veli din kardeş*i*
uskonsota din savaş*ı*
uskonto d*i*n
uskontokunta mezh*e*p
uskonvaino din*i* zul*ü*m
uskotella inandırm*a*k
uskovainen inançl*ı*
uskoton sadakats*ı*z, vefas*ı*z
uskottava inandırıc*ı*

uskonlahko mezh*e*p
uskonnollinen d*i*n*i*, dind*a*r
uskottavuus inandırıcıl*ı*k
uskottomuus sadakatsızl*ı*k
uskottu sırd*a*ş
uskoutua sırrın*ı* açm*a*k
uskovainen inançl*ı*
vedenpaisumus tuf*a*n
vihkiminen nik*â*h tören*i*
vihkiä nik*â*h kıym*a*k
ylösnousemus İsa'n*ı*n dirilmes*i*
ympärileikata sünn*e*t etm*e*k
ympärileikkaus sünn*e*t
-juhla sünn*e*t düğün*ü*

16.2. ILMAN ROTUEROTTELUA

Sovittamatonta ongelmaa ei ole!

Rasismi:
Muihin rotuihin nähden oman rodun puhtautta ja paremmmuutta korostava ja puolustava oppi.

Romani (romanikieli)
Mustalainen:
Eri puolilla maailmaa siirtolaisina elävä yhteisö tai tähän yhteisöön kuuluva henkilö, joiden sanotaan lähteneen Intiasta.

Mustalaisuus:
Mustalaismusiikki
Mustalaisruhtinatar
Mustalaisviulu

Mustalaiskoju *(vertaus-, kielikuva)*
Hätäisesti kyhätty ja törkyinen paikka.

16.2. IRKÇILIKSIZ

Anlaşılmıyacak mesele yok!

Irkçıl*ı*k:
Kend*i* ırkın*ı*n başk*a* ırklardan saf ve üst*ü*n olduğun*u* ön*e* sür*e*n v*e*ya savun*a*n öğret*i*.

Çingen*e*ce
Çingen*e*:
Hindist*a*n'd*a*n çıktıklar*ı* söylenen, dünyan*ı*n çeşitl*i* yerlerinde göçeb*e* olarak yaşay*a*n toplul*u*k veya bu topluluktan olan k*i*mse.

Çingenel*i*k:
Çingen*e* oyun*u*
Çingen*e* penses*i*
Çingen*e* keman*ı*

Cingen*e* çerges*i* *(mecaz)*
Derm*e* çatm*a* ve pis bir yer.

Mustalaiselle annettiin ruhtinaskunta, ensitöikseen hän hirtti isänsä.

Çingeney*e* beyl*i*k vermişl*e*r, *ö*nce babasın*ı* asm*ı*ş.

Mustalaisen teltasta ei astiakaappia löydy.

Çingen*e* çadırınd*a* musandır*a* aranm*a*z.

Neekeri: mustaa rotua oleva henkilö. *kuv.* fellahi, arabi.

Zenc*i*: Sıy*a*h ırkt*a*n ol*a*n k*i*mse, siyah*î*. *mec.* Fell*â*h, Ar*a*p.

Punanahka: Amerikan alkuperäis-asukkaille annettu nimitys.

Kız*ı*lderil*i*: Amer*i*kan yerli-lerin*e* veril*e*n ad.

Turkkilainen:
Kiroilee kuin turkkilainen! *(sanonta)*

Türk:
Türk gib*i* küfret*i*r! (*deyim*)

Valkoinen: valkoista rotua oleva henkilö.

Bey*a*z: bey*a*z ırkt*a*n ol*a*n (k*i*mse).

Valkonaama *(vars. inkkariromaa-neissa)*

Bey*a*z çoc*u*k *(Hint romanlarda)*

erottelu ayrımcıl*ı*k
kansalliskiihko şovenizm
kansalliskiihkoilja mill*i* yob*a*z
rasismi ırkçıl*ı*k
rasisti ırkç*ı*
rasistinen ırkç*ı*
rotuerottelu ırk ayrım*ı*
rotukiihkoilija ırks*a*l yob*a*z
rotuoppi ırk doktrin*i*
rotusyrjintä ırk ayrımcılığ*ı*
rutuviha ırkç*ı* nefr*e*t
syrjintä ayrımcıl*ı*k
syrjiä ayırm*a*k
vihapuheet nefr*e*t söylem*i*

17. LÄHDETÄÄN OSTOKSILLE!

17. ALIŞVERİŞ*E* ÇIKAL*I*M!

17.1. KIMPPATAKSILLA KULUTUSJUHLIIN!

17.1. DOLM*U*Ş İL*E* TÜKETİM KUTLAMASINA!

17.1.1. Voinko olla avuksi?	***17.1.1. Yardım edebilir miyim?***
Haluan mennä ostoksille.	Al*ı*ş veriş*e* çıkm*a*k ist*i*yorum.
Missä päin ovat parhaat kaupat?	En iy*i* mağazal*a*r n*e*rede?
Keskustassa, keskustakortteleissa.	Merkezind*e*, merk*e*z mahallerind*e*.
Milloin kaupat ... ?	Dükkânl*a*r ne zam*a*n ... ?
avataan	açıl*ı*r
suljetaan	kapan*ı*r
Arkipäivisin aukioloaika on aamu yhdeksästä iltakahdeksaan.	Iş günü çalışma sa*a*tler*i* sabah*ı*n dokuzund*a*n akşam*ı*n sekizin*e* kadar.
Anteeksi, missä päin täällä on … ?	Affed*e*rsiniz, b*u*ralard*a* ... n*e*rede?
kauppahalli	hal
kauppakeskus	ticar*e*t merkez*i*
kauppatori	çarş*ı*, pazaryer*i*
ostoskeskus	al*ı*ş ver*i*ş merkez*i*, çarş*ı*
supermarketti	s*ü*permark*e*t
tavaratalo	büy*ü*k mağaz*a*
Mitä liikkeitä on keskustassa?	Merkezd*e* h*a*ngi mağazal*a*r var?
Missä päin on lähin supermarketti?	En yak*ı*n s*ü*permarket n*e*rededir?
Se ei ole kaukana täältä.	B*u*radan uz*a*k değ*i*l..
Se on täällä lähellä.	B*u*raya yak*ı*ndır.
Miten pääsen sinne?	*O*raya n*a*sıl ulaş*a*bil*i*rim?
Meneekö tämä bussi sinne?	Bu otob*ü*s *o*raya gid*e*r mi*?*
Vain bussi numero seitsemän menee.	S*a*dece yed*i* numaral*ı* otob*ü*s gid*e*r.
Metrollakin voitte mennä.	Metr*o* il*e* de gid*e*bil*i*rsiniz.
Paljon kiitoksia!	Çok teşekk*ü*r ed*e*rim!
Supermarket on kovin suuri.	S*ü*permark*e*t çok büy*ü*ktür.
Mistähän löytyy ...?	N*e*rede *a*caba ... bulun*u*yor?
elintarvikeosasto	ihtiy*a*ç maddeler*i* bölüm*ü*

hedelmä- ja vihannesmyymälä man*a*v
kodinkoneosasto ev makineler*i* bölüm*ü*
matto-osasto hal*ı* bölüm*ü*
ruokatavarakauppa gıd*a* mağazas*ı*
vaateosasto giys*i* bölüm*ü*

17.1.2. Erilaisia kauppoja / *17.1.2. Çeşitli mağazalar*

ALKO / alkoholiliike ALKO / içk*i* dükkân*ı*
ampumatarvikkeita sil*a*h dükkân*ı*
antikvaari, antikvariaatti antikac*ı* dükkân*ı*
elektroniikkaliike elektron*i*k mağazas*ı*
erikoisliike *ö*zel mağaz*a*
hattukauppa ş*a*pka dükkân*ı*
hedelmä- ja vihannesmyymälä man*a*v
huonekaluliike mobilyac*ı*
kahvila kafet*e*rya / kahv*e*han*e*
kalakauppa balıkç*ı* dükkân*ı*
kangaskauppa kum*a*ş ve dokum*a* dükkân*ı*
kapakka meyhan*e*
kauppa dükk*â*n
kauppahalli hal
kauppahuone tic*a*reth*a*ne
kauppakatu pas*a*j
kauppatori paz*a*ryer*i*
kelloliike sa*a*tç*i* dükkân*ı*
kenkäkauppa ayakkab*ı* dükân*ı*
kirjakauppa kıtapç*ı* dükkân*ı*
kodinkoneliike elektr*i*k malzemeler*i* dükkân*ı*
konditoria pastan*e*
kukkakauppa çiçekç*i* dükkân*ı*
kultasepänliike kuyumc*u* dükkan*ı*
liha- ja leikkelemyymälä şarküter*i*
lihakauppa kasapc*ı* dükkân*ı*
liike mağaz*a*
musiikkikauppa, soitinliike müz*i*k aletler*i* dükkân*ı*
mattokauppa kilimc*i*
myymälä mağaz*a*
nahkatuotteita deric*i* dükkân*ı*, der*i* mağazas*ı*
oluttupa b*i*rahan*e*
optiikkaliike gözlükç*ü* dükkân*ı*
ostoskeskus alışver*i*şmerkez*i*
pornokauppa porno mağazas*ı*
ravintola lok*a*nta / restor*a*n
pikaravintola hızl*ı* restor*a*n
ruokatavarakauppa gıd*a* mağazas*ı*
sekatavarakauppa yiyec*e*k mağazas*ı*, yiyec*e*k dükkân*ı*
seksikauppa seks mağazas*ı*
supermarketti s*ü*permarket
sähköliike elektr*i*k malze meler*i* dükkân*ı*
tavaratalo büy*ü*k mağaz*a*
teehuone çayev*i* / çayhan*e*
tietotekniikkaa bilgisay*a*r dükkân*ı*
tupakkakauppa tütünc*ü*
turkisliike kürkç*ü* dükkân*ı*
urheiluliike spor eşyalar*ı* dükkân*ı*
vaatetusliike giy*i*m mağazas*ı*
valmisvaateliike haz*ı*r giy*i*m mağazas*ı*

17.2. ASUSTEOSASTOLLA	17.2. GİY*İ*M BÖLÜMÜND*E*
Aina muodikas, ei koskaan tyylikäs. Tullessa tutkitaan ihmisen vaatteet, hyvästellessä punnitaan järki! Ulkonäkö pettää!	Her zam*a*n m*o*day*a* uyg*u*n, *a*sla şık. İnsan*ı* kıyafetin*e* gör*e* karşılarl*a*r, zekâsın*a* gör*e* uğurlarl*a*r! Dış görün*ü*ş aldat*ı*r!
Missähän on ... -osasto?	... bölüm*ü* n*e*rede bulun*u*yor?
naistenvaate	Bay*a*n giysiler*i*
nuorisovaate	Genç giysiler*i*
lastenvaate	Çoc*u*k giysiler*i*
miestenvaate	Erk*e*k giysiler*i*
urheiluasuste	Spor giysiler*i*
17.2.1. Naistenvaateosasto	***17.2.1. Bayan giysileri bölümü***
Makuasioista ei kannata kiistellä!	***Zevkler ve renkler tartışılmaz!***
Rouva on hyvä! Mitä teille saisi olla?	B*u*yurun hanımef*e*ndi, ne arz*u* ed*i*yorsunuz?
Voinko olla avuksi?	Yardımc*ı* olabil*i*r miyim?
Kiitoksia, minä vain katselen.	Teşekkürl*e*r, yaln*ı*z bak*ı*yorum.
Haluan vain tutustua liikkee seenne.	S*a*dece dükkanız*ı* görm*e*k ist*i*yorum.
Toistaiseksi en halua ostaa mitään.	Ş*i*mdilik hiç bir şey alm*a*k ist*e*miyorum.
Tällä kertaa mitään ei tule mieleeni.	Bu kez hiç bir şey aklım*a* g*e*lmiyor.
. . . . .	**. . . . .**
Etsin kaunista hattua.	Güz*e*l bir ş*a*pka ar*ı*yorum.
Haluan ostaa aurinko hatun.	Bir gün*e*ş şapkas*ı* alm*a*k ist*i*yorum.
Voinko kokeilla tätä?	Bun*u* deney*e*bil*i*r miyim?
Onko tätä muun värisenä?	Bun*u*n başk*a* reng*i* var mı?
Missä on peili?	Ayn*a* n*e*rede?
Pidän hatusta kovasti, mutta se on kovin kallis.	Şapkay*ı* çok beğend*i*m, f*a*kat çok pahal*ı*dır.
Eikö teillä ole mitään halvempaa?	Dah*a* uc*u*z bir şeyin*i*z yok mu?
Hinnasta huolimatta otan sen.	Fiyatın*a* r*ağ*men on*u* alac*a*ğım.
Kelpaako luottokoertti?	Kred*i* kart*ı* kab*u*l ediy*o*r musunuz?
. . . . .	**. . . . .**
Voinko jotenkin auttaa?	Yard*ı*m edebil*i*r miyim?
Etsin laadukasta kesä-/talvi leninkiä.	İy*i* kalitel*i* yaz/kış elbises*i* ar*ı*yorum.
Esittäisittekö minulle jotakin ...?	L*ü*tfen, ban*a* ... bir s*e*y göst*e*rin.

kauniimpaa	dah*a* güz*e*l
vaaleata	aç*ı*k renkl*i*
tummaa	koy*u*, esm*e*r
muun väristä	başk*a* renkt*e*
laadukkaampaa	dah*a* kalitel*i*
halvempaa	dah*a* uc*u*z
Tämä malli on eri värinen.	Bu mod*e*l başk*a* renkt*e*dir.
Mutta kalliimpikin!	Am*a* dah*a* pahal*ı*dır da.
Missä ovat sovitustilat?	Soyunm*a* kabinler*i* n*e*rededir?
Tuolla noin! Siellä on peilikin.	*İ*şte *o*rada! *O*rada ayn*a* da var.
Onko teillä tätä hametta ...?	Bu etekt*e*n dah*a* ... var mı?
pienempää kokoa	küç*ü*k bed*e*n
väriltään vaaleampana	aç*ı*k renklis*i*
väriltään tummempana	koy*u* renklis*i*
Onko muita värejä?	Başk*a* renkl*e*r bulun*u*r mu?
Mitä väriä haluatte?	H*a*ngi reng*i* ist*i*yorsunuz?
Tämä asu nuorentaa teitä.	Bu giyis*i* siz*i* gençleştir*i*yor.
Onko samassa värissä muuta mallia?	Ayn*ı* renkt*e* başk*a* mod*e*l var mı?
Onko samaa mallia mustana?	Ayn*ı* mod*e*l siy*a*h var mı?
Mikä on tämän koko?	Bun*u*n boy*u* ne?
Sanoisitteko kokonne?	Bedenin*i*z n*e*dir, l*ü*tfen?
Mikä on teidän kokonne?	Kaç bed*e*n giy*i*yorsunuz?
Pidän tästä huolimatta siitä, että se on ...	... olmasın*a* r*a*ğmen bun*u* beğen*i*yorum.
pieni	Küç*ü*k
väljä	Gen*i*ş
iso	Büy*ü*k
tiukka	D*a*r
Voisitteko ottaa mittani?	Ölçülerim*i* al*ı*r mısın*ı*z?
Monessako päivässä hame valmistuu?	Et*e*k kaç günd*e* haz*ı*r olac*a*k?
Vasta kolmen päivän kuluttua.	*A*ncak üç gün s*o*nra.
Tällä hetkellä meillä on kova kiire.	Ş*i*mdilik çok acelem*i*z var.
Eilen alkoi loppuuunmyynti.	Dün tahliy*e* satış*ı* başlad*ı*.
Kaikki hinnat ovat alennettuja.	Tüm fiyatl*a*r azal*ı*r.
Syksyllä tulevat uudet mallistot.	Sonahard*a* yen*i* koleksiyonlar olac*a*k.

### *17.2.2. Miesten vaateosasto*	### *17.2.2. Beyler giysileri bölümü*
Paljonko maksaa tämä pikkutakki?	Bu cek*e*t kaç par*a* eder?
Tämä pikkutakki ei sovi teille.	Bu cek*e*t siz*e* *o*lmuyor.
Se on liian ahdas/väljä.	Aşır*ı* d*a*rdır/b*o*ldur.
Olette kovin hoikka/tanakka.	Çok ir*i* inc*e*siniz/yapıl*ı*sınız.
Etsin miesten housuja.	Erk*e*k pantolon*u* ar*ı*yorum.
Mitä kokoa?/Mitä numeroa?	H*a*ngi ölçüd*e*?/H*a*ngi n*u*mara?
Voinko sovittaa noita?	Şun*u* deney*e*bil*i*r miyim?
Missä on sovitushuone?	Denem*e* odas*ı* n*e*rede?
Olivatko ne teille sopivat?	Siz*e* uyd*u* mu?
Ne olivat/eivät olleet minulle sopivat.	Ban*a* uyd*u* ./Ban*a* uymad*ı*.
Ne sopivat/istuvat teille.	Siz*e* yakış*ı*yor.
Nämä eivät sovi minulle.	Bu ban*a* yak*ı*şmadı.
Nämä ovat minulle liian isot/pienet.	Bu ban*a* büy*ü*k/küç*ü*k geld*i*.
Saisinko numeron isompaa kokoa.	Bir n*u*mara büy*ü*k, l*ü*tfen.
Nämä ovat sopivat.	Bu iy*i* uyd*u*.
Pidän näistä, mutta noita pidän vielä parempina.	On*u* beğend*i*m, f*a*kat şun*u* terc*i*h ed*i*yorum.
Tästä väristä en pitänyt.	Bu reng*i* beğ*e*nmedim.
Saanko nähdä jotakin muuta?	Başk*a* bir şey görebil*i*r miyim?
Mitä väriä haluatte?	Ne renk istiy*o*rsunuz?
Onko samaa mallia mustana?	Ayn*ı* mod*e*l siy*a*h var mı?
Mistä materiaalista nämä housut on tehty?	Bu pantol*o*n h*a*ngi malzemed*e*n yapılm*ı*ş.
Nämä housut ovat puuvillaa.	Bu pantol*o*n pamukt*a*ndır.
Farmarihousuni/Farkkuni ovat myös puhdasta puuvillaa.	Cins*i*m/Blucin*i*m/Kot pantolon*u*m da tem*i*z pamukt*a*ndır.
Ne eivät ole piraattituotetta.	Kors*a*n mamul*u* değ*i*l.
Eilen eräs kaverini tuli petetyksi.	Dün bir arkadaş*ı*m aldanm*ı*ştı.
Tämä paita on luonnonsilkkiä.	Bu göml*e*k tab*i*i ipekt*e*n.
Tämä takki on mokkanahkaa.	Bu cek*e*t süett*e*n.
Kaulaliinani on villaa.	Atk*ı*m yünd*e*ndir.
Se ei ole keinokuitua.	Sun*i* lift*e*n değ*i*l.
Kovin kallista, eikö ole mitään … ?	Çok pahal*ı*, bir şey … yok mu?
laadukkaampaa	dah*a* kalitel*i*
halvempaa	dah*a* uc*u*z
muodikasta	moday*a* uyg*u*n
Voisitteko vähän tinkiä?	Bir*a*z pazarl*ı*k edebil*i*r misin*i*z?
Meillä ei tingitä!	Bizd*e* pazarl*ı*k y*o*ktur!

Viikon kuluttua alkaa …
alennusmyynti.
loppuunmyynti
remonttimyynti
Poiketkaa silloin uudestaan!
Silloin voitte tehdä edullisia ostoksia.

Bir haft*a* s*o*nra ... başl*ı*yor.
indiriml*i* sat*ı*ş
tahliy*e* satış*ı*
onar*ı*m satış*ı*
O zam*a*n tekrar b*u*yurun!
O zam*a*n avantajl*ı* al*ı*ş ver*i*ş yapabil*i*rsiniz.

17.2.3. Valmiita vaatteita

17.2.3. Hazir giysi

alushame iç eteğ*i*
alushousut kül*ot* /
lyhyet ~ kıs*a* külot, slip
aluspaita kombinez*o*n
alusvaatteet iç çamaşırlar*ı*
anorakki anor*a*k
asu, puku elbis*e* / kıyaf*e*t
asukokonaisuus / yhdistelmäasu elbisel*e*r birleşim*i*
esiliina önl*ü*k
farmarıhousut / farkut cins, bl*u*cin (pantol*o*n), kot (pantol*o*n)
frakki fr*a*k
hame et*e*k
hansikas eldiv*e*n
housut pantol*o*n
kaulahuivi atk*ı*
kaulaliina atk*ı*
kravatti krav*a*t
kylpytakki born*o*z
lakki ş*a*pka
lippalakki kask*e*t
minihame min*i* et*e*k
nenäliina mend*i*l
neule örg*ü*
nilkkasukka kıs*a* çor*a*p
paita göml*e*k
pikkuhousut / slipit kıs*a* kül*o*t / slip
pikkutakki cek*e*t
puku tak*ı*m elbis*e* / kıyaf*e*t
puloveri kaz*a*k
pusero bluz
pyjama pij*a*ma
pyyhe havl*u*
päällystakki palt*o*, pardös*ü*
-vaatteet sok*a*k kıyafet*i*
pöytäliina m*a*sa örtüs*ü*
rintaliivit suty*e*n
rusetti, "mirri" papy*o*n
sadetakki yağmurl*u*k
solmio boy*u*n bağ*ı*
sukka çor*a*p
sukkahousut külotl*u* çor*a*p
takki cek*e*t
trenssi tr*e*nçkot, yağmurl*u*k
tuulipuku rüzgârl*ı*k
tuulitakki rüzgârl*ı*k
tyynynliina yast*ık* kılıf*ı*
tyynynpäällinen yast*ık* kılıf*ı*
työasu/työpuku iş elbises*i*
uimahousut erk*e*k mayos*u*
uimapuku m*a*yo
vaate asu, vaate
verryttelypuku eşofm*a*n
villapaita yünl*ü* kaz*a*k
villapusero yünl*ü* bluz
villatakki yünl*ü* cek*e*t / hırk*a*
vuodevaatteet yat*a*k çarşaf*ı*
vyö kay*ı*ş, kem*e*r, kuş*a*k
naisten ~ bay*a*n kemer*i*
turva~ emniy*e*t kemer*i*
yöpaita gecel*i*k

17.2.4. Nyt ompelemaan!

ompelutarvikkeita dik*i*ş malzemeler*i*
haka çeng*e*l
hakaneula çengell*i* iğn*e*
kangas kum*a*ş, bez
kaulus yak*a*
kuminauha l*â*stik
lanka ip
lankakerä çil*e*
luonnonsilkki tabii ip*e*k
mokkanahka sü*e*t
napittaa düğmelem*e*k
napitus ilikleyic*i*
nappi düğm*e*
neula iğn*e*
nuppineula topluiğn*e*
ommel, tikki dik*i*ş
ompelukone dik*i*ş makines*i*
pellava, pellavainen ket*e*n
pitsi dant*e*l, dant*e*lâ

17.2.4. Dikelim!

puuvilla pam*u*k
puuvillakangas pamukl*u*, bez
sametti kadif*e*
sauma dik*i*ş yer*i*, bağlant*ı* yer*i*
saumaton dikişs*i*z
siksakki, sahanteräommel sikz*a*k
silkki ip*e*k
silkkinen ipekl*i*
sormustin yüks*ü*k
synteettinen sentet*i*k
tasku cep
tinkiä pazarl*ı*k etm*e*k
trikoo trikot*a*j
vakosametti fitill*i* kadif*e*
vetoktju gırg*ı*r, fermu*a*r
villa yün
villainen yünl*ü*
villalanka ipl*ı*k
vuori ast*a*r

17.2.5. Jalkineosasto / *17.2.5. Ayakkabı bölümü*

Missähän on kenkäkauppa?	Ayakkab*ı* mağazas*ı* n*e*rede bulu-n*u*yor?
Minkä tyyppistä kenkää etsitte?	Ne mod*e*l ayakkab*ı* ist*i*yorsun*u*z?
Etsin hyvänlaatuisia ... lenkkareita.	Kalitel*i*... gammaz ar*ı*yorum.
lasten	çoc*u*k
naisten	kad*ı*n
miesten	erk*e*k
Parhaat lenkkarimme löydätte urheiluosastolta.	En kalitel*i* gammazımız*ı* spor bölümünd*e* bulac*a*ğız.
Onko teillä lasten saappaita?	Çoc*u*k çizmen*i*z var mı?
Meillä on uudet mallistot …	Yen*i* modellerim*i*z ... var?
miesten kenkiä.	erk*e*k ayakkab*ı*
naisten kenkiä.	bay*a*n ayakkab*ı*
nahkakenkiä.	der*i* ayakkab*ı*
veluurikenkiä.	vel*u*r ayakkab*ı*

saapikkaita.	bot
maihareita	amfib*i* ayakkab*ı*
saappaita	çizm*e*
kumisaappaita	l*a*stik çizm*e*
tennistossuja	spor ayakkab*ı*
tohveleita	terl*i*k
sandaaleja	sand*a*l
Näyttäisittekö minulle ...?	L*ü*tfen, ... göster*i*r misin*i*z?
kevätmallejanne	bah*a*r modellerinizi*i*
kesämallejanne	yaz modelleriniz*i*
syysmallejanne	güz modelleriniz*i*
talvimallejanne	kış modelleriniz*i*
Etsin laadukkaita, mutta halpoja ...	Kalitel*i* ama, uc*u*z ... ar*ı*yorum.
työkenkiä	iş ayakkab*ı*
arkikenkiä	bayağ*ı* ayakkab*ı*
juhlakenkiä	bayraml*ı* ayakkab*ı*
Etsin naisten … kenkää.	... kad*ı*n ayakkabıs*ı* ar*ı*yorum.
matalakorkoista	Alç*a*k ökçel*i*
korkeakorkoista	Yüks*e*k ökçel*i*
Minkä koon kenkää käytätte?	Kaç n*u*mara ayakkab*ı* iy*i*yorsunuz?
Etsin kokoa/numeroa 37.	Ot*u*z yed*i* numara ayakkab*ı* ar*ı*yorum.
Miltä ne tuntuvat jalassanne?	Ayağınız*a* n*a*sıl old*u*?
Nämä kengät ovat jalalleni liian ...	Bu ayakkab*ı* ayağım*a* fazl*a* ...
isot	büy*ü*k
pienet	küç*ü*k
kireät	dar
väljät	bol / gen*i*ş
Antaisitteko minulle … kengät?	L*ü*tfen, ban*a* ... ayakkab*ı* v*e*rin.
yhtä numeroa isommat	bir n*u*mara dah*a* büy*ü*k
kahta numeroa pienemmät	ik*i* n*u*mara dah*a* küç*ü*k
halvemmat	dah*a* uc*u*z
No niin, otan nuo kengät.	*İ*şte şu ayakkabın*ı* alac*a*ğım.
Paljonko ne maksavat?	Fiyat*ı* ne kad*a*r?
Onkohan minulla tarpeeksi rahaa?	*A*caba yeter*i*nce param var?
Rahatilanteeni on tosiaan huono.	Par*a* durum*u*m gerçekt*e*n köt*ü*dür.
Palkkapäivä on vasta viikon kuluttua.	Maaş gün*ü* *a*ncak bir haft*a* sonra.

17.2.6. Matkamuistoja / *17.2.6. Gezi hatırası*

Haluaisin ostaa lahjaksi soveltuvan esineen.
Bir hediyel*i*k eşy*a* sat*ı*n almak ist*i*yorum.

Onko teillä jotakin seutukohtaista?
Bu bölgey*e* ait bir şeyin*i*z var mı?

Pidän tästä ...
Bu ... hoşum*a* gid*i*yor.

hajuvedestä parf*ü*m
kaulaliinasta atk*ı*
lelusta oyunc*a*k
maljakosta v*a*zo/çiçekl*i*k
nukesta beb*e*k/ k*u*kla
postikortista kartpost*a*l
solmiosta boyunbağ*ı*

Tämä on hyvin kaunis.
Bu çok güz*e*ldir.

17.3. ELINTARVIKKEITA / 17.3. GIDA ÜRÜNLERİ

Säilyttäkää viileässä ja pimeässä paikassa!
Ser*i*n ve karanl*ı*k bir yerd*e* sakl*a*yın!/korunmal*ı*!

Käytettävä ennen15.5.!
On beş may*ı*s *ö*nce tüketilmel*i*!

17.3.1. Maitotuotteita / *17.3.1. Süt ürünleri*

ayran (jugurtti+vettä+ suolaa) ayr*a*n
fetajuusto bey*a*z peyn*i*r
homejuusto küfl*ü* peyn*i*r, r*o*kfor
jugurtti yoğ*u*rt
juusto peyn*i*r
jäätelö dondurm*a*
Kars –juusto Kars –peyniri*i*
kerma / smetana kaym*a*k
maito süt
maitojauhe süt toz*u*
margariini margar*i*n
raejuusto çökel*e*k, ekşim*i*k
rahka lor
sveitsiläinen juusto gravyera peyniri*i*
voi tereyağ

17.3.2. Viljat / *17.3.2. Tahil*

hirssi dar*ı*
kaura yul*a*f
maissi mıs*ı*r
ohra arp*a*
riisi pir*i*nç
ruis çavd*a*r
tattari kar*a*buğd*a*y
vehnä buğd*a*y

Leipä:	*Ekmek:*
Onko teillä tuoretta leipää?	Taz*e*/Sıc*a*k ekm*e*k var mı?
Saisinko yhden leivän?	Bir ekm*e*k, l*ü*tfen.
Onko se tuore?	Taz*e* mi?
ei-tuore/vanha leipä	bay*a*t ekm*e*k
kokojyväleipä	kepekl*i* ekm*e*k
korppu	peksim*e*t
ranskanleipä	franc*a*la
rinkeli	sim*i*t
ruisleipä	çavdar*i* ekm*e*k
taikina	ham*u*r
tuore leipä	körp*e* ekm*e*k, taz*e* ekm*e*k
valkoinen/vaalea leipä	bey*a*z ekm*e*k, franc*a*la

17.3.3. Makkarat / *17.3.3. Salâmlar*

Haluan kaksi sataa grammaa …	İk*i* yüz gram … ist*i*yorum.
kinkkua.	jamb*o*n
bekonia.	bek*i*n
salamimakkaraa.	sal*â*m
savustettua salamimakkaraa.	tütsül*ü* sal*â*m
nakkeja.	sos*i*s
Paljonko se maksaa?	Fiyat*ı* n*e*dir?
Paljonko on kilohinta?	Kilos*u* kaç*a*?
Paljonko on litrahinta?	Litres*i* kaç*a*?
Paljonko maksaa sata grammaa?	Yüz gram kaç*a***?**

17.3.4. Liha / Linnut / Kalat / *17.3.4. Et / Kuş / Balık*

Lihat: / *Et:*

jauheliha kıym*a*
jänis tavş*a*n
kani tavş*a*n
karitsa kuz*u* et*i*
lampaanliha koy*u*n et*i*

naudanliha sığ*ı*r et*i*
puhvelinliha m*a*nda et*i*
sianliha dom*u*z et*i*
vasikanliha dan*a* eti
villisianliha yabandomuz*u* et*i*

Linnut: / *Kuşlar:*

ankka örd*e*k
fasaani sül*ü*n

kana tav*u*k
kananpoika pil*i*ç

hanhi kaz
kalkkuna h*i*ndi

Kalat:
kaviaari
tuore kala
savukala, savustettu kala
suolakala, suolattu kala

17.3.5. Hedelmiä

appelsiini portak*a*l
aprikoosi kayıs*ı*
avokado avok*a*do
banaani muz
granaattiomena nar
greippi gr*e*yfurt
hapankirsikka v*i*şne
hedelmäsäilykkeet meyv*a* kons*e*rve
hunajameloni kav*u*n
karviaismarja bektaş*i*üzüm*ü*
kirsikka kir*a*z
luumu er*i*k
mandariini mandal*i*na
mansikka çil*e*k

17.3.6 . Vihanneksia

arbuusi, vesimeloni karp*u*z
herne bez*e*lye
kaali l*â*hana
kukkakaali karn*a*bah*a*r
kurkku salatal*ı*k / hıy*a*r
kurpitsa kab*a*k
lehtisalaatti mar*u*l
meloni kav*u*n
munakoiso patlıc*a*n
retikka kar*a* turp
okra b*a*mya
oliivi zeyt*i*n

peltopyy kekl*i*k
viiriäinen bıldırc*ı*n

Balık:
havy*a*r
taz*e* bal*ı*k
tütsül*ü* bal*ı*k
tuzl*u* bal*ı*k

17.3.5. Meyveler

mesimarja kut*u*p böğürtlen*i*
mustaviinimarja kar*a* frenküzüm*ü*
mustikka yabanmersin*i*
omena elm*a*
persikka şeftal*i*
päärynä arm*u*t
rusina kur*u* üz*ü*m
situuna lim*o*n
taateli hurm*a*
vadelma ahudud*u*
vesimelooi karp*u*z
viikuna inc*i*r
viinirypäle üz*ü*m

17.3.6. Zebzeler

palsternakka yab*a*n havuc*u*
papu, tuore taze fas*ulye*
paprika bib*e*r
punainen ~ kırmız *ı*bib*e*r
vihreä ~ yeş*i*l bib*e*r
parsa kuşkonm*a*z
persilja maydan*o*z
peruna pat*a*tes
pinaatti ıspan*a*k
porkkana nav*u*ç
punajuuri kırmız*ı* panc*a*r
purjo pır*a*sa

raparperi rav*e*nt
retiisi turp
retikka kara turp
ruohosipuli frenksoğan*ı*
ruusukaali Brüxelles l*â*hanas*ı*

selleri kerev*i*z
sipuli soğ*a*n
tilli dereot*u*
tomaatti dom*a*tes
valkosipuli sarıms*a*k

Onko teillä …? … var mı?
auringonkukansiemeniä Ay çiçeğ*i* tohum*u*
kookospähkinöitä Hindist*a*ncevis*i*
maapähkinöitä Fıst*ı*k
manteleita Bad*e*m
pistaasia Antepfistiğ*i*
pähkinöitä / hasselpähkinöitä Fınd*ı*k
saksanpähkinöitä Cev*i*z
Paljonko/Montako kiloa haluatte? Ne kad*a*r/Kaç kil*o* ist*i*yorsunuz?
Paljonko kilo maksaa? Kilos*u* kaç*a*?

17.3.7. Mausteita / *17.3.7. Baharat*

basilika fesleğ*e*n, reyh*a*n
chili kırmız*ı*bib*e*r
fenkoli rezen*e*
inkivääri zencef*i*l
kardemumma kakul*e*
kirveli Frenk maydanoz*u*
kumina kimy*o*n
manteli bad*e*m
mauste, höyste bahar*a*t
maustemeirami merc*a*nköşk
mausteneilikka karanf*i*l
maustepippuri yenibah*a*r
meirami merc*a*nköşk, İstanbulkekiğ*i*

minttu n*a*ne
mustapippuri karabib*e*r
neilikka karanf*i*l
oregano istanbulkekiğ*i*
piparjuuri bayır turp*u*
piparminttu n*a*ne
pippuri bib*e*r
rakuuna tarh*u*n
rosmariini biberiy*e*
sahrami safr*a*n
timjami kek*i*k
turkinpippuri kırmız*ı*bib*e*r
vanilja van*i*lya

17.3.8. Säilykkeitä / *1.3.8 . Konserve*

hedelmäsäilykkeet meyv*a* kons*e*rve
hillo reç*e*l
kalasäilykkeet bal*ı*k kons*e*rve
lihasäilykkeet et kons*e*rve
maitosäilykkeet süt kons*e*rve

marmelaati marmel*a*t
pikkelssi turş*u*
säilykerasia kons*e*rve kutus*u*
rapusäilyke kerevides konserve
vihannessäilykkeet sebz*e* kons*e*rve

17.3.9. Sekalaista

etikka irk*e*
halva helv*a*
hiiva may*a*
jauhot ham*u*r
kananmuna tav*u*k yumurtas*ı*
majoneesi mayon*e*z
muna yumurt*a*
ruokatavarat erz*a*k

17.3.9. Çeşitli

kaakao kak*a*o
kahvi kahv*e*
leivinjauhe kabartm*a* toz*u*
linssi mercim*e*k
ruokaöljy yemekl*i*k yağ
sokeri şek*e*r
suola tuz
tee çay

17.4. VALITUS

17.4. HİKÂYET

Haluan tavata omistajan/johtajan.	Sah*i*ple/Müd*ü*rle görüşm*e*k ist*i*yorum.
Ostin eilen tämän teiltä.	Bun*u* dün sizd*e*n sat*ı*n ald*ı*m.
En ole ollenkaan tyytyväinen.	Hiç memn*u*n değ*i*lim:
Syy / Selvitys:	N*e*den / Açıklam*a*:
Tämä ei toimi.	Bu çal*ı*şmıyor.
Tämä on likainen.	Bu kirl*i*dir
Tämä on tahrainen.	Bu lekel*i*dir.
Tämä on revennyt.	Bu yırt*ı*ktır.
Tämä on rikki.	Bu kır*ı*ktır.
Tämä on haljennut.	Bu çatl*a*ktır.
Voitteko vaihtaa tämän pölynimurin?	Bu elektr*i*k süpürgesin*i* değiştit*i*r misin*i*z?
Voitteko palauttaa rahani?	Param*ı* i*a*de ed*e*r misiniz?
Mikä on takuuaika?	Garantis*i* ne kad*a*r zam*a*ndır?
Kuinka pitkä on takuuaika?	Garantis*i* ne kad*a*r zam*a*ndır?
Kertoisitteko valmistuspäivän?	İm*a*l tarihin*i* söyl*e*r misiniz?
Viimeinen käyttöpäivä on 1 vuosi / 18 kuukautta valmistus päivästä.	Son kullanm*a* tarih*i* im*a*l tarihind*e*n sonra bir y*ı*ldır /on sek*i*z ayd*ı*r.
Onko hintoihin sisällytetty ALV (arvonlisävero)?	Fiyatlar*a* KDV (Katm*a* Değ*e*r Vergis*i*) dah*i*ldir?

17.5. KAUPALLISTA SANASTOA

17.5. TİCARİ SÖZLÜK

17.5.1. Yleistä sanastoa

17.5.3. Genel sözlük

alennus indir*i*m
alennusmyynti indiriml*i* sat*ı*ş
antaa alennusta indir*i*m yapm*a*k
arvonlisävero Katm*a* Değ*e*r Vergis*i* **(ALV** KDV)
asiakas müşter*i*
halpa uc*u*z
hinnakas pahal*ı*
hinnanalennus fi*a*t indirim*i*
hinnannousu fi*a*t artış*ı*
hinnasto fi*a*t listes*i*
hinnoittaa pah*a* etm*e*k
hinta fi*a*t / pah*a*
hintaero fiy*a*t fark*ı*
hintalappu fiy*a*t etiket*i*
hintataso fiy*a*t seviyes*i*
hyvänlaatuinen kalitel*i*
johtaja müd*ü*r
kallis pahal*ı*
kallisarvoinen değerl*i*
katukaupustelija işportac*ı*
kauppa ticar*e*t
~**laiva** ticar*e*t gemis*i*
~**neuvottelut** ticar*e*t görüşmeler*i*
~**satama** ticar*e*t liman*ı*
~**sopimus** ticar*e*t antlaşmas*ı*
~**suhteet** ticar*e*t ilişkiler*i*
kauppias dükkânc*ı*, esn*a*f, satıc*ı*
kenkä ayakkab*ı*
mukava ~ rah*a*t ~
väljä ~ bol ~
ahdas ~ dar ~
katsella bakm*a*k +*Dat.*
koko ölç*ü*
mitä kokoa? kaç bed*e*n ölçüs*ü*?
mitä numeroa? kaç n*u*mara?
kulkukauppias seyy*a*r satıc*ı*
käytettävä viimeistään son kullanm*a* tarih*i*
käyttöohje işletm*e* talimat*ı*
laadukas kalitel*i*
liikekumppani ort*a*k
liikematka iş gezis*i*
liikemies / kauppias tücc*a*r, satıc*ı*
liikevaihtovero işletm*e* vergis*i*
liikeyritys giriş*i*m
loppuunmyynti tahliy*e* satış*ı*
maksaa ödem*e*k
mitata ölçm*e*k
myydä satm*a*k
myyjä satıc*ı*, tezgahtâr
myyjätär bay*a*n satıc*ı*/tezgahtâr
myyntihinta sat*ı*ş fiyat*ı*
myyntipalkkio satışt*a*n komisy*o*n
omistaja sah*i*p
ostaja alıc*ı*
ostohinta al*ı*ş fiyat*ı*
ostokset alışver*i*ş
pakata ambal*a*j yapm*a*k
paketoida paketlem*e*k
paketoida pak*e*t yapm*a*k
palauttaa rahani param*ı* i*a*de etm*e*k
Paljonko se tekee yhteensä? Topl*a*m kaç par*a*?
punnita tartm*a*k
rahatilanne par*a* durum*u*
salakujettaja kaçakç*ı*
salakuljetus kaçakcıl*ı*k
suomalainen tuote Fin/Finlandiyal*ı* mal*ı*
säilyttää saklam*a*k
tilaaja abon*e*/sipar*i*ş ver*e*n
tilata ısmarlamak, sipar*i*ş etm*e*k
tilaus sipar*i*ş, ısmarlam*a*
tukkukauppa topt*a*n ticar*e*t
vaihtaa değiştirm*e*k
vaihtokauppa değ*i*ş tok*u*ş
vaihtokurssi döv*i*z kur*u*
vaihtorahat paran*ı*n üst*ü*

valmistaa üretm*e*k, im*a*l etm*e*k
valintamyymälä seç al mağazas*ı*
valita seçm*e*k
valmistuspäivä(määrä) im*a*l tarih*i*
viimeinen käyttöpäivä son kullanm*a* tarih*i*
vähittäiskauppa perakend*e* ticar*e*t
väri renk
värikäs renkl*i*, canl*ı*
värillinen renkl*i*
värisävy renk ton*u*
väritön renks*i*z

17.5.2. Pidä tämä mielessäsi!	*17.5.2. Bunu unutma!*
Etukäteen maksettu työ kusee.	Par*a* peş*i*n b*o*kdur iş*i*n.
Halvalla myyvä myy nopeasti.	Uc*u*z sat*a*n tez sat*a*n.
Halvalla ostava maksaa paljon.	Uc*u*z al*a*n pahal*ı* al*ı*r.
Huonon tavaran mainostaminen käy kalliiksi.	Köt*ü* ürün*ü*n rekl*a*m yapmas*ı* pahalıy*a* otur*u*r.
Hyvä tavara on hintansa väärtti.	İy*i* şeyl*e*r par*a* değ*e*r.
Hyvä tuote mainostaa itse itseään.	İy*i* ürün kend*i* kendin*e* rekl*a*m yap*a*r.
Hyvät tuotteet eivät kaipaa mainosta.	İy*i* ürünl*e*r rekl*a*m gerekm*e*z.
Jos sinulla on paljon rahaa, on kosolti ystäviäkin.	Par*a*n ç*o*ksa dost*u*n da çok ol*u*r.
Kalliiseen löytyy selitys, halvasta löytyy vika.	Pahal*ı*dır hikmet*i* var, uc*u*zdur illet*i* var.
Kauppa on kauppaa.	Ticar*e*t ticar*e*ttir.
Kauppa ei tunne kaveruutta.	Ticar*e*t dostl*u*k tanım*a*z.
Kaveri velkaa ottaessa, vihamies velkaa maksaessa.	Borç alirk*e*n dost, öden*i*rken duşm*a*ndır.
On parempi olla nälkäinen kuin velkainen.	Aç kalm*a*k borçl*u* kalmakt*a*n iy*i*dir.
Raha on kova konsultti.	Par*a* sert danışm*a*ndır.
Raha pelastaa ihmisen köydeltä.	Par*a* insan*ı* ipt*e*n kurtar*ı*r.
Raha houkuttelee/nai rahaa.	Par*a* paray*ı* çek*e*r.
Rahan nähdessään kaikki ovet avutuvat.	Paray*ı* gör*ü*nce büt*ü*n kapıl*a*r açıl*ı*r.
Rahaton mies on kuin nuoleton jousi.	Paras*i*z ad*a*m oks*u*z yay*a* benz*e*r.
Tyhjästä on paha nyhjäistä.	Yokt*a*n yong*a* çıkm*a*z.
Tyytyväinen asiakas on paras markkinoija.	Memn*u*n müşter*i* en iy*i* pazarlamacıdır.
Vain tyhmä maksaa ylihintaa.	S*a*dece apt*a*l aşır*ı* fiy*a*t öd*e*r.

18. TURKKILAISIA HENKILÖIDEN NIMIÄ

18. TÜRK KİŞİSEL İSİMLERİ

18.1. ARABIALAISPERÄISIÄ HENKILÖIDEN NIMIÄ

Arabiasta islamin välityksellä turkin kieleen jurtuneilla henkilönnimillä on sekä maskuliininen että feminiininen muoto. Näistä miesten nimillä ei ole erityistä päätettä, mutta naisten nimet saavat tilanteen mukaan joko **-a** tai **-e** –päätteen:

Miesten nimiä ***Erkek isimleri***	*Naisten nimiä* ***Kadın isimleri***	*Miesten nimiä* ***Erkek isimleri***	*Naisten nimiä* ***Kadın isimleri***
Al*i*	Aliy*e*	Kâm*i*l	Kâmil*e*
Bahr*i*	Bahriy*e*	Ker*i*m	Kerim*e*
Bedr*i*	Bedriy*e*	Lât*i*f	Lâtif*e*
Cem*i*l	Cemil*e*	Müm*ü*n	Mümün*e*
Em*i*n	Emin*e*	Nazm*i*	Nazmiy*e*
Feh*i*m	Fehmiy*e*	Remz*i*	Remziy*e*
Fer*i*d	Ferid*e*	Resm*i*	Resmiy*e*
Fevz*i*	Fevziy*e*	Sabr*i*	Sabriy*e*
Fikr*i*	Fikriy*e*	Sal*i*h	Salih*a*
Hüsn*ü*	Hüsniy*e*	Sel*i*m	Selim*e*
Kadr*i*	Kadriy*e*	Zikr*i*	Zikriy*e*

Az*i*z (rakas, pyhimys > Armas)
Met*i*n (kestävä, luja > Kunto)
Sad*ı*k (uskollinen > Usko)

18.2. PERUSTURKKILAISIA HENKILÖIDEN NIMIÄ

Suomen tapaan perusturkkilaisista sanoista voidaan muodostaa sekä miesten että naisten nimiä. Seuraavat nimet mielletään joissakin lähteissä lähinnä perusturkkilaisiksi. Pääsääntöisesti paino lankeaa viimeiselle tavulle. Joissakin seuraavista tapauksista turkkilaista nimeä seuraa suomalainen nimi- tai motivoivan turkkilaisen sanan suomalainen merkitys-/käännösvastine. Nimet on ryhmitelty sukupuolen mukaan.

Miesten nimiä ***Erkek isimleri***	*Naisten nimiä* ***Kadın isimleri***

Alp*e*r (Urho)
At*i*k (nopsa)
Atilla
Ayd*ı*n (valoisa)
Ayh*a*n
Bar*ı*ş (rauha)
Berk (luja)
Berk*a*nt
Bilg*e* (viisas)
Bir*o*l
Coşk*u*n (Into)
Çeng*i*z
Çet*i*n (hankala)
Dinç*e*r (reipas)
Doğ*a*n (haukka)
Dur*a*n
Durh*a*n
Emr*e*
Erh*a*n (Urho)
Gün*a*y (päivä)
Gür*a*lp (runsas)
Gürs*e*l
Hak*a*n (valtias)

Kay*a* (Kari)
Kor*a*y
Met*e*
Mert*e*r
Met*i*n (luja)
Ok*a*n
Okt*a*y
Olc*a*y
Orh*a*n
Selç*u*k
Sun*a*y
Şah*i*n (haukka)
Tam*e*r
Tan*e*r
Tuna (Tonava –joki)
Tunca
Tunc*e*r
Tur*a*n
Türk*e*r
Ülk*ü* (ihanne)
Ün*a*l
Vur*a*l
Yüc*e*l

Asl*i*
Aşk*ı*n (rakkaus)
Aylâ (hohde)
Ayn*u*r
Ays*e*l
Belg*i*n (kirkas)
Bils*e*v
Binn*a*z
Birs*e*n
Ceyl*â*n (gaselli)
Çiç*e*k (Kukka)
Çil*e*n
Dil*e*k (toive)
Ers*i*n
Es*i*n (innostus)
Fig*e*n
Fil*i*z (verso)
Gökç*e*n
Gülder*e*n (Hymy)
Gülser*e*n
Gül*i*n
Güls*e*r

Gült*e*n
Iş*ı*n (Säde)
İnci (Helmi)
İp*e*k (silkki)
Min*e*
Nilg*ü*n
Nil*a*y
Nur*a*y (valo)
Oya
Özd*e*n (aito)
Pekş*e*n
Pın*a*r (lähde)
Sel*i*n
Şer*e*n
Serp*i*l
Sev*e*n
Sev*i*nç (ilo)
Sib*e*l
Şen*e*l (iloinen)
Şen*a*y
Tül*i*n
Türk*a*y

18.3. PERSIASTA LAINATTUJA NAISTEN NIMIÄ

Cans*u* (can = sielu)
Gül (ruusu; Rosa, Ruusa)
L*â*le (tulppaani)
Sümb*ü*l (hyasintti; engl. naisen nimenä Hyacinth)

LÄHDE- JA VIITEKIRJALLISUUTTA

Ergin, Muharrem.TÜRK DİL BİLGİSİ. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinin 785 Numaralı yayımından aynı basım. 15. Baskı. İstanbul 1985.

KORAANI. Arabian kielestä suomentaneet Jussi Aro, Armas Salonen ja Knut Tallqvist. WSOY. Porvoo 1957.

RAAMATTU. WSOY. Porvoo -Helsinki-Juva 1992.

Yazır, Elmalılı Muhammed. KUR'ÂN ve KERÎM MEÂLİ. Sadeleştirenler Prof. Dr. Yakup Çiçek, Necat Kahraman. İstanbul 2004.